

ДЖОН ГОЛСУЪРТИ

НАД ВСИЧКО

ВИТРАЖ

Любов над всичко, любов свръхмяра
— в страстите на нейните
бездни запраща героите си
Джон Голсуърти, авторът на знаменитата
„Сага за Форсайтови“

ДЖОН ГОЛСУЪРТИ НАД ВСИЧКО

Превод: Живка Драгнева

chitanka.info

Мопасан ни остави романа си „Силна като смъртта“. Голсуърти написа „Beyond“ — роман за любовта над всичко, любов по-силна от смъртта.

Не са много романите в световната литература, които с толкова разбиране и съпричастие надникват в бездните на човешката душа, страдаща от това, което може да изживее и жадуваща онова, което си остава непостижимо.

ЖИВКА ДРАГНЕВА

ДЖОН ГОЛСУЪРТИ (1867–1933)

С Джон Голсуърти, починал преди тринадесет години, съвременната английска литература изгуби един от най-значителните си представители, един от ония издигнати умове, които в едно време на хаос и заблуда, на алчност, омраза и груб материализъм, имаха смелостта да вярват в силата на доброто и да търсят в живота човечност и поезия. Никой от съвременниците му не е дал такава богата и художествена картина на своята среда, никой не е успял да плени и завладее четеца така, както това се удаде на Голсуърти. В ред романи той рисува само едно голямо семейство и ни приковава със своя разказ чрез майсторството на художник, отдаден изцяло на своето изкуство, чрез силата на един дух, пропит с разбиране и любов към човечеството. И затова неговите романи ще останат за идните поколения не само като художествени изображения на една епоха, но и като паметници на едно чисто и дълбоко изкуство, което успокоява и облагородява.

Джон Голсуърти произлиза от семейство, принадлежащо към повисшата и заможна буржоазна класа в Англия. Той учи право в Оксфорд и се отдава на адвокатска кариера, която напуска към 1890 г., за да се посвети на литературата. Първите му работи — един том разкази — (1897) и романите: „Жослен“ (1897), „Фарисеите“ (1904), „Братство“, (1907) и др. го направиха бързо известен и в Англия, и на континента, особено в Германия и Франция, дето веднага забелязаха и оцениха деликатния му и дълбок дар на разказвач от първа степен. Истинска слава му донесоха обаче редицата романи под общ надслов „Форсайт Сага“, в които той, чрез образите на членовете от голямото семейство Форсайт, рисува Лондонското общество от последните двадесет години на миналия век до днешно време. Тук той изобразява главно заможната средна класа в Англия, представя нейната материална и духовна култура, а наред с това и особеностите на английската душа, на английския темперамент и характер, английското

самообладание и въздържаност в областта на чувствата, които обаче пак могат да бъдат силни и непосредствени. Всичките действащи лица в тия романи — братя и сестри, бащи и синове, братовчеди и внуци — тъй различни по характер и вкусове, са все пак свързани чрез оная необяснима връзка, която прави семейството силно и подобно на държава в миниатюр. Сам произлизащ от тая среда, авторът ни разкрива тия образи от всички страни, рисува техния стремеж към благосъстояние, посочва как старите тегнат със своя авторитет над младите, но постепенно отстъпват от местата, дето са се стремили вечно да господствуват, и най-после изчезват, жалейки за тоя живот, от който никога не им се е вярвало, че ще трябва да се отделят.

В другите си романи, които не влизат в серията на „Форсайт Сага“ и нейното продължение „Череловата хроника“, Голсуърти засяга и други, по-нови проблеми. В повечето обаче темата остава все същата — душевно равновесие, постигнато с упорита, но скрита за чуждите погледи борба, живот в рамките на строго установени, непоколебими жизнени принципи. Тая тема може да се нарече едностранчива; едностранчив е до голяма степен и начинът, по който тя се развива и разработва, но тъкмо в тая едностранчивост лежи величието на автора, който, разказвайки живота и съдбините на едно само лице през ред години, влага в създадения образ общочовешки черти и дава наред с това вярно и художествено изображение на епохата и средата.

Като майстор разказвач и блестящ познавач на човешката душа Голсуърти се проявява и в писания през време на войната роман „Над всичко“, и както на почти всичките му романи, и на този не липсва социална отсенка. Тънък хумор и лека ирония са и тук характерни за неговия разказ, също дълбокото чувство за природата, което придава на тоя разказ особен поетичен блясък.

Но Голсуърти — който рисува хората, без да ги съди, защото за него, великия сърцевед, не съществува човешка злина — се стреми и да преобрази, и облагороди обществото. Това е тенденцията и на неговите драми. Те са повечето кратки пиеси със социални, дори социалистически тези. В „Покривът“ и „Сребърната табакера“ напр. той особено въстава против социалните неправди и издига глас за защита на обидените от живота и обществото. И той съумява да вложи и в техните образи черти на благородство и душевно величие. Поради това тия негови драматични опити ще запазят, въпреки някои

недостатъци предимно от технически характер, въпреки често разтегнатия диалог и липсата на действие, значението си като документи за проблемите, които са тъй характерни за нашето време.

Освен като художник, Голсуърти остави голямо наследство и като общественик и идеите, които той се стремеше да прокара, от сега нататък ще има да се преценят и наложат. По негов почин се създаде международният Пен Клуб, в който, само пред омаята на неговата силна и благородна личност, стихнаха толкова лични амбиции и дребнави домогвания. Това дело, на което той през последните години бе посветил най-голямата част от времето и силите си, за чието преуспяване без колебание даде присъдената нему Нобелова премия, бе изникнало от непоколебимото му убеждение, че на изкуството се пада ръководно място в живота и че светът може, чрез усилията на художници и мислители, да стигне до мир, разбирателство и човечност. Светът беше вече оценил неговите усилия и единичните гласове, които понякога се издигаха против него, бързо се заглушаваха във възторга и всеобщата почит, с които бе окръжен. Защото всички съзираха в него рядко издигнатата личност, ратуваща за най-светли цели, почитаха големия художник, въплотил в своята творба толкова красота и човечност.

Живка Драгнева

ЧАСТ ПЪРВА

I

От вратата на канцеларията на Св. Джордж, Чарлс Клер Уинтон гледаше след колата, която отнасяше дъщеря му с „цигуларя“, за когото се беше омъжила. Неговото чувство за приличие не му позволяваше да върви с бавачката Бети — покрай него единствена свидетелка на венчавката. Тая пълна жена, толкова възбудена, би подхождала зле към неговата стройна, изправена фигура, която се движеше леко и непринудено, както подобава на един кавалерист, дори и когато е в оставка вече от шестнадесет години.

Бедната Бети! — Той мислеше за нея с яд и симпатия — тя трябваше да се въздържа да не плаче пред вратата. Навярно се чувствуваше загубена сега, когато вече нямаше Джип, но не беше тъй загубена като него! Ръката му в светла ръкавица — единствената му истинска ръка, защото дясната беше отрязана до китката — нервно сучеше малките прошарени мустаци, извити над ъглите на стиснатите му устни. През тоя сив февруарски ден той беше без палто; съобразно с тая тъй тиха сватба той не беше в черни дрехи и цилиндър, но в тъмно син костюм с корава черна шапка. Войнишкият му и ловджийски инстинкт да не проявява никакво вълнение не го напусна в тоя тъмен ден от живота му; обаче светлокафените му очи се свиваха, втрещваха се, пак се свиваха и отвреме-навреме, като че ли надвити от някакво дълбоко чувство, потъмняваха и сякаш потъваха в главата му. Лицето му беше сухо, опърлено, с хлътнали бузи, гладко избръснато; ушите малки, косата по-тъмна от мустаците, но отстрани прошарена — това беше лице на човек деен, самоуверен, сигурен. Държането му показваше, че всякога бе обръщал внимание на елегантността и формата, но също съзнавал, че има неща и над това. Човек, който, спазвайки точно един определен тип, има в себе си и нещо не типично.

По пътя за парка той влезе в Маунт-Стрит. Тук все още стоеше къщата, макар че улицата тогава беше съвсем друга — къщата, пред която бе крачил в мъглата назад-напред, като някакъв призрак през онзи ноемврийски ден, като изпъдено куче, в страшна душевна агония — преди двадесет и три години, когато се роди Джип. И тук пред

вратата да му кажат, на него, който нямаше право да влезе, но който обичаше, както никога никой мъж не бе обичал, да му кажат, че тя бе умряла, раждайки детето, за което само тя и той знаеха, че е тяхно! Да крачи цели часове в мъглата пред тая врата, да знае, че тежкият час бе настъпил и най-после да чуе това! От всички съдбини, които сполетяват човека, най-страшната наистина е да обичаш премного.

Странно е, че днес, след тая нова загуба, пътят му го доведе край същата къща! Каква фаталност бе тоя ставен ревматизъм, който го бе пратил миналата есен във Висбаден! Каква фаталност, че Джип се заплесна в тоя Фиорсен, с неговата проклета цигулка! Наистина той никога не се беше чувствувал така загубен, така негоден за нищо, от петнадесет години насам, откак Джип беше дошла да живее при него. Утре щеше да се върне в Милденхем, щеше да опита да се разсее с язда. Без Джип — да бъде без Джип! Някакъв цигулар! Един тип, който никога не бе яздил! И той замахна гневно с бастуна си, като че ли искаше да разсече някого на две.

Клубът му близо до Хайд Парк никога не му се бе струвал тъй тъжно самотен. По навик той влезе в игралната зала. Денят бе толкова тъмен, че електрическите лампи горяха и обикновената дузина играчи вече седяха между сенките, които падаха декоративно по масите от тъмно дърво, по столовете, по картите и стъклените чаши, по позлатените чаши за кафе и по лъснатите нокти на пръстите, които държеха цигари. Един приятел го покани да играят пикет. Той седна разсеян. Тая игра само с трима участници му беше винаги противна — осакатена игра! Покерът имаше нещо пазарски шумно. Пикетът, макар че не вече на мода, беше за него единствената игра, достойна да се играе, единствената, която още имаше стил. Картите му бяха добри и той спечели пет лири, които охотно би платил за да избегне скуката на следната игра.

Къде ли бяха сега! Навярно бяха минали вече Нюбъри; Джип седнала срещу тоя шведец със зелените очи на дива котка! Той имаше нещо лукаво и толкова чуждестранно. Лош човек, ако той, Уинтон, въобще разбира от коне и хора! Слава Богу, той бе осигурил парите на Джип, до стотинка! И едно вълнение, което беше почти ревност, го задуши при мисълта за ръцете на тоя простак, обгърнали свилокосата му, тъмноока дъщеря, това мило, стройно, създание, тъй подобно по лице и ръст на оная, която той тъй горещо беше любил.

Много очи го последваха, когато напусна игралната зала, защото той беше един от ония, които възбуждат у другите възхищение, без някой да може да определи защо. Дали не беше онова, не съвсем типичното, огънят, който го бе обгорил в миналото?

Напущайки клуба, той тръгна полека през Пикадили към къщи, към тоя дом в Бъри Стрит, дето беше живял от малък — една от малкото къщи на тая улица не засегната от страстта да се събаря и строи наново, която според него беше огрозила половината Лондон.

Един мълчалив мъж с живите и тъмни очи на бекас, с дълга зеленикава плетена жилетка, черен фрак и с панталони опънати над обувките, отвори вратата.

— Няма да излизам вече, Марки. Госпожа Марки да ми даде нещо за вечеря! Каквото и да е.

Марки кимна утвърдително и очите му, под веждите, които се ключваха в дълга тъмна черта, изгледаха господаря от глава до пети. Предната вечер той бе кимнал утвърдително, когато жена му каза, че господарят мъчно ще понесе. Като влезе в задните помещения, той кимна с глава към улицата и посочи нагоре, от което госпожа Марки като умна жена разбра, че трябва да отиде да пазарува, защото господарят ще вечеря в къщи. Когато тя излезе, Марки седна срещу Бети, старата бавачка на Джип. Тя още плачеше, тихичко. Това му действуваше, защото и той беше наклонен да ревне. След като гледа няколко минути мълчаливо нейното широко румено лице, обляно в сълзи, той поклати глава неодобрително, а Бети като преглътна и потрепера изведнаж, спря да плаче. Да, обръщаше се внимание на желанията на Марки!

Уинтон влезе най-напред в спалната на дъщеря си и се загледа, сучейки нервно късите си мустачки, в изпразнените шкафове и напуснатото сребърно огледало. После, в своето светилище, той седна пред огъня, без да пали лампата. Ако го видеше някой би помислил, че спи, но сънливото влияние на дълбокото кресло и приветливият огън го отнесоха в далечното минало. Каква нещастна случайност го бе накарала да мине днес край къщата й!

На теория няма душевно сродство, няма случай, един човек да се разсипе от една-единствена любов. В същност има такива мъже, мъже спокойни и въздържани, които най-малко биха могли да очакват, че природата ще им изиграе такава игра, най-малко биха могли да желаят

такова себеотдаване или да познаят кога е ударил часът им. Кой би мислил, че Чарлс Клер Уинтон ще се влюби до уши, когато преди двадесет и четири години през една декемврийска вечер отиде на бал? Добър войник, елегантен, отличен ловец, пословичен в полка си със своята хладност и някакво почтително презрение към жените като към по-нисши същества, той се бе спрял до вратата, не бързаше да танцува, наблюдавайки с вид, който не се смяташе от другите за арогантен, само защото беше естествен. И ето! Тя мина край него и животът му се промени завинаги! Някаква светлина ли излъчваше нейният дух през полуучудения поглед, който му разкри цялото същество! Или нещо във вървежа, това пленително полюляване на тялото! Или косата ѝ счесана назад, или лекото ухание като от някакво цвете? Какво беше това? Тя беше жена на един земевладелец от околността, който имаше къща в Лондон. Нямаше никакво оправдание — не беше зле третирана от мъжа си; обикновен банален брак, вече три години съвместен живот, без деца. Съпругът — приятен човек, петнадесет години по-стар от нея, вече позастарял. Никакво оправдание! И въпреки това, един месец след тая среща, тя и Уинтон бяха любовници не само в мислите си, но и на дело. Това нещо бе толкова в разрез с „добрата форма“, с всичко, което беше почтено и подходящо за един офицер и джентлемен, че не можеше да става дума да се претеглят всичките „за“ и „против“. И все пак от тая първа вечер тя беше негова, той неин. За всеки от тях единствената мисъл беше как да бъде с другия. Но щом беше така — защо не избягаха заедно? Не защото той не я бе молил за това? Ако бе оцеляла при раждането на Джип, щяха да заминат. Обаче да разори двама мъже беше премного за това нежно създание. Смъртта тури край на нейните борби, преди да се беше решила. Тя беше една от ония жени, у които безкрайна преданост можеше да живее наред с една душа изпълнена със съмнения. Те са обикновено най-пленителните; защото способността за твърдо и бързо решение отнема на жената тайнствеността, леката атмосфера изтъкана от промени и случайности. Тя не беше чиста англичанка; в нея течеше една четвърт чужда кръв. Обаче Уинтон беше англичанин до мозъка на костите, англичанин в своето чувство за форма и в тая особена черта, която в моменти на пълно отчаяние разбива на парчета външната форма, но която най би искала да запази тая форма непокътната.

Никой не би могъл да го нарече чудак — косата му беше всякога добре пригладена, обувките му светеха; той беше твърд и въздържан, спазваше строго всяко предписание на добрия тон. В своята собствена преценка той беше компрометиран в очите на света. През тая едничка година на тяхната любов той бе готов да изложи живота си и да пожертвува кариерата си за един цял ден прекаран в нейното общество, обаче никога не я изложи, с думи или поглед. Той пазеше нейната „чест“, съгласявайки се, макар че му беше тежко, с всички нейни маневри, за да се прикрият следите на техните връзки. Да изплаща по тоя начин своята вина, беше най-големият подвиг в живота му и споменът за това и сега му беше горчив.

В същата тая стая той бе дошъл, след като се научи, че тя бе умряла, в тая стая наредена по нейния вкус. И сега дори, с нейните лакирани столове, хубавото малко писалище, засенения стар меден полилей, канапето, тя все не приличаше на ергенска стая. На масата лежеше писмо, което го викаше пак в полка на действителна служба. Ако би предчувствувал какво ще претегли преди да има случая да изложи живота си, той сигурно би се застрелял в това кресло пред огъня. Той нема щастieto, което беше желал в тая малка война, и постигна само нови отличия. Когато се свърши войната, той остана там, с още няколко резки в лицето и сърцето си, продължи службата, ходеше на лов за тигри, хранеше прасета, играеше поло, не обръщаше внимание на света, печелеше възторга, който храним към ония, чиято безумна смелост се съчетава с леденостудено държане. По-мълчалив от другите в своята среда, той никога не говореше за жени, но не беше придобил репутацията на женомразец, макар че явно ги избягваше. След шест години служба в Индия и Египет изгуби дясната си ръка в един поход срещу дервишите и трябваше да се уволни с майорски чин, тридесет и четири годишен. Дълго време бе ненавиждал мисълта за детето, за своето дете, при чието раждане умря жената що беше обичал. После настъпи някаква странна промяна на чувствата и три години преди да се върне в Англия, той усвои навика да праща разни дребулии, които намираще из базарите, за да служат като играчки. В замяна получаваше, най-малко два пъти годишно, по едно писмо от човека, който се мислеше за баща на Джип. Той отговаряше на тия писма. Този човек я беше обичал; и макар че Уинтон никога не беше смятал за възможно да постъпи другояче, през всичкото време хранеше

някакво чувство на вина спрямо тоя човек. Не чувствуваше угриzenia на съвестта, но имаше все неприятното чувство за някакъв неизплатен дълг, смекчено чрез мисълта, че никой дори не подозира, и чрез спомена за мъките, що бе понесъл, за да предотврати всяко съмнение.

Когато се върна в Англия, съпругът дойде да го види. Бедният човек беше много отпаднал. Уинтон влезе пак в тая къща на Маунт Стрит с вълнение, което изискваше, за да се задуши, много повече кураж, отколкото за едно кавалерийско сражение. Но човек, чието „сърце си е на мястото“, както казваше той, може да преодолее трепета на нервите си, и той влезе в тия стаи, дето я бе виждал за последен път, прие поканата за една самотна вечеря със съпруга ѝ, без да прояви някакво чувство. Не видя малката Гита или Джип, както сама се беше кръстила, защото тя вече спеше, и цял месец измина, преди да се реши да отиде там по време, когато, ако искаше, можеше да види детето. Боеше се. Какво ще раздвижи видът на това малко създание в душата му? Когато Бети, бавачката, я доведе, за да види господин офицера с „кожената ръка“, който ѝ беше пращал всичките тия интересни играчки, тя застана спокойно и го загледа с големите си тъмнокафяви очи. Тя беше седемгодишна, късата ѝ кадифена рокличка едва стигаше до коленете на тънките ѝ крака, обути в кафяви чорапи, стъпили един до друг като краката на някаква малка, кафява птица. Овалът на нейното сериозно учудено лице имаше топъл млечен цвят без всякаква червенина, освен тая на устните, които не бяха нито дебели, нито тънки и имаха една гънка, една съвсем малка трапчинка в ъгъла. Косата ѝ, с топло кафяв тъмен цвят, беше грижливо сресана назад и вързана с червена, панделка; тя оставяше открито челото, което беше широко и ниско. Това усилваше нейната сериозност. Веждите ѝ, тънки и тъмни, бяха хубаво извити, носът съвършено прав, брадата нито остра нито кръгла. Тя стоеше и гледаше, докато Уинтон ѝ се усмихна. Тогава сериозността изчезна от лицето ѝ, устните ѝ се полуотвориха, погледът ѝ се раздвижи. И сърцето на Уинтон се превърна — тя беше същото дете на оная, която беше изгубил. И той каза с глас, който му се струваше, че трепери.

— Е, Джип?

— Благодаря ви за играчките; много са хубави.

Той протегна ръка и тя сложи своята малка ръчичка в неговата. Чувство, като че някой беше протегнал пръст и погалил сърцето му,

обхвана Уинтон. Полека, като че ли да не я стресне, той повдигна малко ръката ѝ и я целуна. Дали защото веднага бе разбрал, че пред него стои едно същество чувствително, както само едно дете може да бъде, или от някакъв по-дълбок инстинктивен усет за връзката между тях, но от самия този миг, Джип почувствува неудържим възторг към него, една от ония внезапни нежности, които деца често изпитват към най-неподходящи лица.

Той я посещаваше по време, когато знаеше, че другият спи, между два и пет часа. Тогава се разхождаше с Джип в парка, водеше я на язда или седеше в дъждовни дни в нейната самотна детска стая, разказвайки ѝ приказки, а дебалата Бети гледаше полухипнотизирана, с някакъв странен, въпросителен израз върху добродушното си лице. След такива часове за него беше трудно да влезе в кабинета на съпруга и да седи пушейки срещу него. Тя срещи му напомняха твърде много миналото. Другият го приемаше любезно, не виждаше нищо, не чувствуваше нищо, беше благодарен за вниманието към детето. Той умря през следната пролет. И Уинтон откри, че онзи го беше направил настойник на Джип. След смъртта на жена си, земевладелецът беше занемарил работите си, върху имотите му тежеха дългове, обаче Уинтон прие положението с почти диво задоволство и от тоя ден замисли да вземе Джип изцяло за себе си. Къщата на Маунт Стрит се продаде, имотът в Линколншаир се даде под наем, детето и бавачката Бети се настаняха в неговата собствена къща в Милденхем. За да отстрани от нея всичките роднини на бащата, той употреби до най-висша степен способността си да става недостъпен за хората. Без да е неучтив, той ги смразяваше. Тъй като той самият беше състоятелен, мотивите му не събуждаха подозрение у никого. В разстояние на една година той отстрани от детето всички, освен бавачката Бети. Нямаше за какво да се упреква, тъй като и Джип не беше щастлива без него, както и той без нея. После той реши тя да носи неговото име в Милденхем. Той заповяда на Марки да наричат отсега нататък Джип малката госпожица Уинтон. Когато в същия ден се върна от лов, Бети го чакаше в кабинета му. Тя стоеше в крайния кът на мрачната стая. Кръглото ѝ румено лице изразяваше страх и решителност, тя нервно мачкаше престилката си. Очите ѝ се впиха в лицето на Уинтон с някакво отчаяние.

— За това, което ми каза Марки, господине. Старият ми господар нямаше да е доволен, господине.

Живо засегнат, Уинтон каза ледено:

— Така ли?... Ще имате обаче добрината да се съобразявате с моето желание.

Лицето на пълната жена стана още по-червено.

— Да, господине, но каквото съм видяла, видяла съм. Не съм казала никога нищо, но и аз имам очи. Ако госпожица Джип вземе сега вашето име, то лошите езици ще заговорят за моята мила, покойна господарка.

Изразът на неговото лице я застави да млъкне.

— Имайте добрината, да пазите мислите си за вас самата. Ако някоя ваша дума или постъпка даде и най-малкия повод за приказки, ще напуснете веднага мястото си и никога вече няма да видите Джип. А за сега ще правите това, което аз искам. Аз съм осиновил Джип.

Бети всякога се бе страхувала от него, но никога не бе виждала тоя израз в очите му, нито го бе чувала да говори с такъв тон. Тя наклони кръглото си като месечина лице и си тръгна със смачкана престилка и със сълзи на очи. Уинтон, който стоеше на прозореца и гледаше как пада тъмнината и как северозападният вятър гони листата, изпи до дъно горчивата чаша на своята победа. Той не бе имал никакво право над мъртвата, вечно любима майка на своето дете. Обаче детето трябваше да бъде негово! Нека приказват лошите езици! Това беше поражение на всичката му по-раншна предпазливост, тържество на естествения инстинкт. Очите му се свиха, втречени в тъмнината.

II

Въпреки победата, която Уинтон бе удържал в сърцето на Джип над всички съперници, все пак бе останал един, чиято сила той правилно прецени едва днес, когато тя замина, и той размишляваше пред огъня за нейното заминаване и за миналото. Не можеше да се очаква, че един човек с неговия характер, прекарал целия си живот между оръжия и коне, ще разбере изведнаж какво може да значи музиката за едно младо момиче. Известно му бе, че тя бе поискала да учи гамите, песничката „В къщичката край гората“ и някои други мелодии, но той, който всякога се бе държал настрана от музиката, не подозираше с каква алчност Джип поглъща всичко, дори повече от всичко, което можеше да я научи възпитателката ѝ. Той беше сляп и за възторга, с който Джип слушаше всяка музика, песните през Коледната нощ, хоралите и пението в селската черква, ловджийския рог далеч в тръпните дъждовни поля, дори свиркането на Марки, което беше някак си странно приятно.

Той споделяше любовта ѝ към коне и кучета, смогна дори да прояви интерес и към бръмбарите, които тя ловеше с шепи и приближаваше до малкото си, деликатно ухо, за да ги слуша как бръмчат, разбираше грабителските ѝ нападения из цветните лехи на старомодната градина, пълна с люляк и жълта акация през пролетта, с карамфили, рози и метличини през лятото, с гергини и слънчогледи през есента, всякога малко напусната и обрасла, притисната от съседните пасбища. Той не се противеше на нейните старания да привлече вниманието му върху пеенето на птиците, но не му беше възможно да разбере колко много тя обича музиката, как жадува за нея. Тя беше някакво малко същество, изтъкано сякаш от мъгла, с постоянноменящо се настроение, — доста подобна, на своето малко кафяво ловджийско кученце, ту весела като пеперуда, ту мрачна като нощ. Страшно чувствителна и към най-дребната суровост, тя представляваше такава смес от гордост и самопрезрение, че никога не можеше да се разбере кое от двете тия качества причинява нейните облачни настроения. Неща на които другите не придаваха никакво

значение, за нея често биваха най-очевидно доказателство, че никой не я обича, докато тя беше готова почти всички да обича. После у нея се пораждаше мисълта: — Ако не ме обичат, все ми е едно! Не искам нищо от никого, — а после и това отлиташе като облак, тя обичаше всички, беше весела, докато нещо ново, което съвсем не бе насочено против нея, пак ѝ причиняваше страшни страдания. В същност всички в къщи я обичаха и се възхищаваха от нея. Обаче тя бе едно от ония нежни, чувствителни същества, които се раждат с една кожа по-малко и които — особено в детинство — страдат по само себе си всред един свят, роден с една кожа повече.

За голяма радост на Уинтон тя не се боеше да язди. Имаше най-добрата възпитателка, която той можа да намери, дъщеря на един разорен адмирал; после ѝ взеха учител по музика, който идваше два пъти седмично от Лондон, един саркастичен човек, който тайно питаеше към нея по-голям възторг, отколкото тя към него. Противно на другите момичета тя не прекара епоха на неграциозно развитие, но израстна равномерно, като цвете. Уинтон често я гледаше прехласнат: държането на главата ѝ, начинът, по който тия прекрасно очертани, чудно ясни кафяви очи отлитаха; извивката на шията ѝ, формата на членовете ѝ, всичко това болезнено напомняше тая, която той толкова бе обичал. И все пак, въпреки всичката тая прилика, имаше разлика между двете, както в характера, така и във външността. Джип имаше повече раса, по-тънко изваяно тяло, по-нежно сложена душа, повече душевно равновесие, малко повече грация; настроението ѝ беше по-променливо, умът ѝ по-ясен, нейната миловидност се примесваше с малко скептицизъм, какъвто липсваше на майка ѝ.

Макар с деликатно телосложение, тя беше жилава и можеше да язди по цял ден, после се връщаше тъй уморена дома, че предпочиташе да се простре на тигровата кожа пред огъня, отколкото да се качи горе. Животът в Милденхем беше самотен. Уинтон имаше само няколко другари ловци и то много малко, тъй като неговата възискателност не понасяше средния тип селски благородници, а ледената му любезност плашеше жените.

Както бе предвидяла Бети, лошите езици заговориха — провинциалните клюкари, които жадуват да внесат малко разнообразие в скуката на своя празен живот и своите празни мозъци. Макар и нищо от тия клюки да не стигна до ушите на Уинтон, никакви

жени не посещаваха Милденхем, освен случайните запознанства в черква, на лов или при надбягвания. Джип израстна без да познава отблизо лица от собствения си пол. Тая липса засили нейната резервираност, запази я съвсем незапозната с половите въпроси, създаде у нея леко, несъзнателно презрение към мъжете, които зарад нейната усмивка бяха готови на всичко, но се подплашваха от първото набръчване на челото, и пробуди тайния ѝ копнеж по другарки от нейния пол. Тия всякога се чувствуваха привлечени от нея и това придаваше някаква мъчителна прелест на преходните приятелства.

За нейното морално и духовно развитие Уинтон се грижеше не особено, то спадаше към ония неща, за които не се говори. Външните форми, като например ходенето на черква, трябваше да се спазват; на обноси тя трябваше да се научи по възможност чрез неговия пример; за останалото трябваше да се погрижи природата. Неговото становище беше наистина мъдро. Джип четеше бързо и с алчност, но забравяше това, което бе прочела, и, макар че бе погълнала всички книги от малката Уинтонова библиотека, включително Байрон, Хуайт, Мелвил и Хумболдтовия „Космос“, те бяха оставили малко следи в нейния дух. Старанията на нейната възпитателка да пробуди у нея религиозно чувство немаха успех, а със своя инстинктивен скептицизъм Джип постави интереса на свещеника в категорията на всички мъже, които познаваше. Тя усещаше, че му е приятно да я нарича „моя мила“ и да я тупа по рамото, и намери, че това удоволствие е достатъчна награда за неговите старания.

Скрита в малката и тъмна стара къща, дето само яхърите бяха модерни, три часа далеч от Лондон и около тридесет мили от големия свят, тя не бе възпитана модерно. Два пъти в годината Уинтон я завеждаше в града и я оставяше у неженената си сестра Розамунд. Тия седмици засилваха нейния вкус към хубави рокли и страстта ѝ към музика и театър. Обаче тя бе изцяло лишена от два главни елемента, които дават храна на модерното момиче, — разискванията и спорта. Единственото духовно влияние в нейните младежки години произлизаше от горещата ѝ любов към баща ѝ. Усетът за форма, който бе присъщ и на двамата, възпираше всяка проява на чувство, но да бъде с него, да върши нещо за него, да се възхищава от него, да го чувствува свършен и, тъй като не можеше да носи същите дрехи и да говори със същия отсечен, решителен и спокоен глас като него, да

намира дрехите и гласовете на другите мъже неприятни — това беше за Джип най-скъпото на света. Ако бе наследила неговото тънко чувство за форма, то тя тъй също бе наследила и способността му да съсредоточи наклонността си само върху един човек. А тъй като само нейното общество го правеше наистина щастлив, то от нейното сърце бликаше постоянно един нестихващ поток от любов. За нея безграничната любов към един човек беше тъй нужна, както за цветята сокът в стъблото, безграничната любов на един човек й беше потребна, както слънцето за цъфналите цветя. И Уинтоновите понякога чести ходения в града или другаде, се отбелязваха със спадания в нейния барометър, който обаче след неговото завръщане веднага се издигаше.

Само една част от нейното възпитание не беше занемарена — развитието на вроденото у нея съчувствие към бедните. Без да се интересува за социалните проблеми, Уинтон имаше по природа щедра ръка и отворено сърце за селяните из околността, но не обичаше да се меси в живота им. Така Джип, която не влизаше без покана нито в една къща, често чуваше; „Влезте, госпожице Джип!“, „Влезте и седнете, миличка!“ и много още приветливи думи дори и от най-лошите и закоравели типове, на които бяха приятни нейното хубавичко лице и нейното участие.

Така изминаха единадесет години и тя стана на деветнадесет, а Уинтон на четиридесет и шест. После, под закрилата на своята възпитателка, тя отиде на ловджийския бал. Нейната рокля, свършена по кройка, не беше бяла, а бледожълта, като че ли вече беше ходила на балове. Тя притежаваше Уинтоновото чувство за елегантност, дори в по-голям размер от него, както бе свойствено на нейния пол. С тъмната си хубаво вчесана коса, открития за пръв път врат, наистина бягащия поглед и съвсем спокойното си държане, сякаш съзнавайки, че движение и светлина, алчни погледи, приятни думи и възхищение са нейно право — тя беше по-красива, отколкото Уинтон беше очаквал. На гърдите си носеше китка от циклами, които той й беше доставил от града, едно цвете, чиято миризма тя много обичаше. Гъвкава и деликатна, възбудена, с всяко свое движение, с всеки свой поглед тя му напомняше за оная, която бе срещнал на такъв един бал. И с държането си той издаваше на света гордостта, която изпитваше.

Тая вечер донесе на Джип много преживелици — няколко приятни, една, която я смути, и една неприятна. Тя обичаше много да

танцува, радваше се, че танцува добре и причинява чрез това удоволствие. Два пъти обаче отказа на своите кавалери, обхваната от внезапно съчувствие към своята възпитателка, която седеше съвсем сама до стената, от никого не забелязана, само защото беше възрастна и пълна. И за голям ужас на добрата жена тя остана през два танца, седнала наред с нея. А после, за вечерята, не искаше да ѝ кавалерствува друг, освен баща ѝ. Когато се връщаше под ръка с него в балната зала, чу една възрастна дама да казва: „Не знаете ли? Разбира се, той е баща ѝ!“ А един възрастен господин отговори: „А, така ли? Това обяснява много неща!“ Тя долови любопитните, студени, малко зловни погледи и разбра, че говорят за нея. Тъкмо в тоя момент дойде кавалерът ѝ.

„Той е баща ѝ!“ — тия думи значеха твърде много, за да бъдат схванати още същата, тъй пълна с впечатления, вечер. Те оставиха една малка рана, но един мек балсам смекчи болката, остана само едно леко смущение в подсъзнанието. Скоро дойде втората преживелица, грозна и разочароваща. Това беше след танц с един приличен наглед мъж, почти два пъти по-стар от нея. Те бяха седнали зад едни палми, когато той изведнаж наведе разгорещеното си лице и я целуна по голата ръка над лакета. Ако я беше ударил, нямаше толкова да я изненада или оскърби. В своята невинност тя помисли, че той не би се решил на такова нещо, ако не го е окуражила чрез каквото и да било. Тя стана, погледна го за миг с помрачени от болка очи, потрепера и отмина, после отиде право при Уинтон. Той видя по лицето ѝ, по стиснатите ѝ устни, че нещо лошо се беше случило, обаче тя каза само, че е уморена и иска да си вървят. Така те си тръгнаха с добрата малка възпитателка, която сега можеше да наруши мълчанието, на което цялата вечер беше осъдена, и непрекъснато приказва през ледовитата нощ. Уинтон седеше, пушейки, до шофьора. Той бе дигнал кожената си яка над кръглата нахлупена, кожена шапка, а очите му се впираха в тъмнината. Кой бе дръзнал да обиди неговата любимка? В колата малката гувернантка приказваше тихичко, а Джим седеше мълчалива в своя кът и не виждаше нищо, освен обидата, която ѝ бяха нанесли.

Цели часове тя лежа будна в тъмнината, докато мислите ѝ се оформиха и изясниха. Думите: „Той е баща ѝ“, и целувката по голата ѝ ръка ѝ разкриха тайната на половете, засилиха чувството, че нещо се крие в дъното на нейния живот. Едно така чувствително дете не би

закъсняло, разбира се, да усети духовните течения около себе си, обаче Джип инстинктивно се бе стъписвала пред всичко по-определено. Времето преди да се появи Уинтон беше тъй избледняло: — Бети, играчки, къси срещи с един добър, болнав човек, когото наричаше „папа“. Обаче на тая дума липсваше дълбочината, присъща на обращението „татенце“, което тя употребяваше за Уинтон. Освен Бети, никой не ѝ бе говорил за майка ѝ. В спомена за тая майка нямаше нищо свето, никаква вярност, която сега чрез тия думи можеше да се наруши. Отделена от други момичета Джип не схващаше ясно значението на общоприетото. Но при все това тя се измъчваше, изтезавана от едно смущение, подобно по-скоро на трънен камшик, който раздира кожата ѝ, отколкото на нож в сърцето ѝ. Съзнанието, че над нея тежи нещо особено, съмнително, което предизвиква обиди, ѝ причиняваше болка; тия безсънни часове ѝ сложиха дълбок белег. Най-после тя заспа, все още смутена и се събуди със страшното желание да узнае всичко. Цялата сутрин седя пред пианото, свири, отказа да излезе, беше леденостудена с Бети и възпитателката си, докато едната се разплака, а другата потърси утеха в стиховете на Уодсуорт. След чая тя влезе в стаята на Уинтон, малката мрачна стая, в която той никога не се занимаваше, изпълнена с кожени кресла и книги, от които освен Байрон, няколко романа и няколко книги за отглеждане на коне, никоя никога не се четеше. По стените висяха изображения на прочути коне, сабята на Уинтон, снимки на Джип и някои другари от полка. Тук имаше, само две светли петна: огънят и малката ваза, която Джип всякога пълнеше с цветя.

Когато тя влезе, стройна и тънка, с тъмни очи, с помрачено бледо лице, на Уинтон се стори, че бе порасла изведнаж. Любовта му към нея го измъчваше с една грижа, която бе станала почти страх. Какво се бе случило вчера вечерта, тая вечер, когато тя бе въведена в натрапчивото, бърливо общество? Тя се плъзна надолу пред колените му. Той не можеше да види лицето ѝ, не можеше и да я докосне, тъй като бе коленичила до изкуствената му дясна ръка. Овладейвайки страха си, той попита:

- Е Джип, уморена ли си?
- Не.
- Може би малко?
- Не.

— Задоволи ли вчерашната вечер очакванията ти?

— Да.

Дървата в камината пращяха и съскаха; дълги пламъци се извиваха нагоре; вятърът свиреше отвън. Изведнаж тя попита бързо, почти задъхано:

— Татенце, ти ли си действително и наистина моят баща?

През малкото секунди преди да даде неизбежния отговор, в Уинтоновите мисли настъпи цял хаос. Един по-нерешителен характер би се намерил пред голяма духовна празнота и в паника би потърсил убежище в едно „да“ или „не“. Уинтон обаче не искаше да говори, без да е обмислил всичките възможни последици на своя отговор. Това, че беше неин баща, даваше топлина на живота му; ако обаче го признаеше, доколко би могло то да накърни нейната любов към него? Какво знаеше едно момиче? Как да я направи да разбере? Какво ще почувствува тя спрямо майка си? И какво би почувствувала любимата покойница? Какво би желала тя самата?

Това беше мъчителен момент. Момичето, облегнато, все с отвърнато лице, на коляното му, не му помагаше. Сега, когато инстинктът ѝ се беше пробудил, той не можеше повече да крие от нея. Той обхвана здраво облегалката на стола и каза:

— Да, Джип, майка ти и аз се обичахме.

Той усети, че трепет премина през нея, би дал много, за да види лицето ѝ. Дали разбра сега? Но трябваше да се отиде до край и той каза:

— Защо питаш?

Тя поклати глава и пошепна:

— Радвам се.

Скръб, уплаха, дори просто учудване от нейна страна биха пробудили цялата негова вяроност спрямо покойната, цялата негова упорита горчивина, биха го изстудили спрямо Джип. Обаче нейният одобрителен шепот събуди у него желание да изглади всичко.

— Никой не знаеше нищо. Тя умря при твоето раждане. За мене това беше страшна мъка. Ако си чула нещо такова, то са само клюки, защото носиш моето име. За майка ти не се е казало нито дума. Но по-добре е да знаеш сега, когато си вече голяма. Рядко хора са се обичали, както ние се обичахме. Няма защо да се срамуваш от нас.

Лицето ѝ все още беше отвърнато. Тя каза спокойно:

— Не се срамувам. Приличам ли много на нея?

— Да. Повече отколкото очаквах.

— Тогава ти не ме обичаш заради самата мене.

Уинтон смътно разбра колко много се разкрива чрез тоя въпрос, от натурата на Джип, от нейната способност да вниква инстинктивно в най-скритата същина на нещата, от нейната чувствителна гордост, от жаждата ѝ за изключителна свършена любов. Той каза:

— Как можеш да мислиш това?

После, за своя изненада, видя, че тя плаче, че се мъчи да сподави плача си, рамото ѝ се удряше о коляното му. Не я беше виждал да плаче, дори и при тежките случаи в младостта ѝ, когато беше получавала съответната мярка бой и плесници. Той можа само да я погали нежно по рамото и да каже:

— Не плачи, Джип, не плачи.

Тя спря да плаче тъй внезапно, както беше почнала, изправи се и, преди той да стане, изчезна.

На вечеря тя беше както всякога. В гласа ѝ, в целувката ѝ за лека нощ той не можа да забележи нито най-малка разлика. Моментът, от който се бе страхувал толкова години, бе преминал и оставил само един лек срам, присъщ на душите, когато са нарушили дългото въздържание. Докато старата тайна не беше разбулена, тя не го безпокоеше, но сега му причиняваше болка. Джип обаче в тия двадесет и четири часа бе погребала завинаги детинството си. Чувството ѝ към мъжете бе станало по-твърдо. Ако тя не ги оскърбяваше, те щяха да я оскърбят! Половият инстинкт се бе пробудил.

III

Следните години не бяха толкова самотни и се прекарваха повече или по-малко в общество. Признанието накара Уинтон да се погрижи да затвърди общественото положение на дъщеря си. Той не би допуснал да я гледат накриво. Нито в Милденхем, нито в Лондон под закрилата на сестра му, Джип не срещна мъчнотии. Тя беше много хубава, той много спокоен. Всичко ѝ благоприятствуваше.

В деня, когато стана пълнолетна, бяха заедно в града и той я извика в стаята, дете седеше пред огъня, припомняйки си за всички тия неща, за да ѝ даде сметка за своето настояничество. Той бе управлявал умело доста застрашеното ѝ наследство, докато то бе нарасло до двадесет хиляди лири. С нея никога не бе говорил за това — темата беше опасна — и тъй като неговите собствени средства не бяха оскъдни, тя не беше лишена от нищо. След като ѝ обясни точно какво притежава тя самата, къде е вложено, той ѝ каза, че тя трябва сега да си открие собствена банкова сметка. Тя стоеше, втрещена в книгата, чието съдържание трябваше да разбере, лицето ѝ изглеждаше смутено. Без да повдигне очи, тя попита:

— Всичко това — от него ли е?

Той не очакваше такъв въпрос.

— Не, осем хиляди принадлежаха на майка ти.

Джип го погледна и каза:

— Тогава не искам остатъка — моля, татенце!

Уинтон изпита някаква горчива радост. Какво да се прави с парите, ако тя не ги вземе, той не знаеше. Но че не ги иска, това ѝ приличаше, правеше я повече от всякога негова дъщеря, беше един вид крайна победа. Той се обърна към прозореца, от който тъй често бе поглеждал за майка ѝ. От онзи ъгъл обикновено се задаваше! След една минута сигурно ще е тук, с пламнали бузи, с мек поглед под воала, малко запъхтяна от бързане, очакваща неговата прегръдка. Там щеше да застане, дигайки воала си! Той се обърна. Мъчно беше да се повярва, че не е тя. Той каза:

— Много добре, любов моя. Но ти ще приемеш същата сума от мен. Другото може някой ден друг някой да използва.

При тая необикновена дума „любов моя“ от неговите въздържани устни, бузите ѝ се обагриха, очите ѝ светнаха, тя обвиняваше си около шията му.

През тия дни тя се беше отдала на музика, взимаше уроци по пиано при господин Армо, един побелял белгиец от Лиеж с мургаво-червени бузи и с туше на ангел, който я караше да работи много и я наричаше своя малка приятелка. Тя не пропускаше нито един позабележителен концерт, нямаше нито един по-известен артист, чиято музика да не бе чула и, макар че вроденият ѝ добър вкус я предпазваше да не се хвърли в обожание пред краката на тия гении, тя все пак ги поставяше — мъже и жени — на твърде висок пиедестал и се срещаше с някои от тях в къщата на леля си.

Леля Розамунд беше също музикална, доколкото доброто възпитание позволяваше това; тя беше близка с Джип, която изтъка около нея цяла романтична история за любов, разбита чрез гордост. Беше висока, хубава жена, една година по-стара от Уинтон, с продълговато, аристократично лице, тъмносини блестящи очи, мъжествено държане, топло сърце и мелодичен говор. Тя обичаше много Джип, но криеше грижливо роднинските си чувства. У нея имаше нещо мъжко, а у Джип оная мекост, която обайва жените, които, може би, щяха да са по-щастливи, ако се бяха родили мъже. Тя обичаше да носи дълги палта, жилетки, връзки и бастун с извита дръжка, имаше като брата си стил, но повече хумор, който се ценеше много в музикалните кръгове. В нейната къща момичето имаше възможност да види и смешните страни на гениалните хора, които си изтъкават ореол от собствената си личност.

Когато Джип беше на двадесет и две години, Уинтон има първата си атака от подагра и отиде, изплашен от мисълта, че при откриването на лова няма да може да седи на кон, с нея и Марки във Висбаден. Те наеха стаи срещу парка, чиито листа вече се бяха обагрили. Лекуването беше дълго и мъчително. Придружавана от мълчаливия Марки, Джип яздеше всеки ден и се ядосваше на предписанията, които я заставяха да минава само по определени пътеки из тая величествена гора. Веднаж, а понякога и по два пъти, ходеше на концертите в Курхауза, било сама, било с баща си.

Първия път, когато чу Фиорсен да свири, тя беше сама. Противно на повечето виолонисти, той беше висок и тънък, тялото му гъвкаво и подвижно. Лицето му беше бледно и зле хармонираше с косите и мустаците му, които имаха нечисто златист цвят; хлътналите му бузи с изпъкнали ябълки бяха малко прикрити от малки бакенбарди. На Джип той се видя грозен, но неговата свирня я порази и омая по странен начин. Той притежаваше забележителна техника, която моделираше блуждаещото чувство на неговата свирня като пламък замръзнал при избухването си. Когато спря да свири, Джип не се присъедини към ръкоплясканията, но седеше неподвижно и го гледаше. Той прекара ръката си по горещото си чело. Метна странно оцветената си коса назад и се поклони с някаква неприятна усмивка. Какви странни очи имаше, като някаква голяма котка! Сигурно зелени, диви, но боязливи, хипнотизиращи! Най-странныят човек, когото бе срещала, и най-страшният! Той я погледна и, като наведе очи, тя почна да ръкопляска. Когато го погледна пак, по лицето му беше изписан някакъв копнеж. Той пак се поклони, направо към нея, и вдигна цигулката към рамото си. „Ще свири за мене!“ — помисли тя. Той изсвири без акомпанимент една къса мелодия, която сякаш късаше сърцето. Тоя път тя не погледна, но забеляза, че той се поклони нетърпеливо и излезе.

На вечеря тя каза на Уинтон:

— Днес чух един виолонист, татенце, който свири необикновено — Густав Фиорсен. Шведец ли е?

Уинтон отговори:

— Навярно. Как изглежда? Бях се запознал веднаж с един шведец от турската армия — приятен човек.

— Висок и слаб, бледен, с издадени ябълки и хлътнали бузи, със странни, зелени очи. Да, и с малки, руси бакенбарди.

На следния ден тя го видя в градината. Те седяха до Шилеровата статуя, Уинтон четеше „Таймс“, чието пристигане очакваше с повече нетърпение, отколкото би искал да признае, тъй като се боеше, че ако изповяда скуката си, ще помрачи радостта на Джип, която се радваше на престоия им тук. Четейки за последните надбягвания, той крадешком наблюдаваше дъщеря си.

Никога тя не бе изглеждала по-хубавичка, по-нежна и по-расова, отколкото сега между пъстрата, космополитна тълпа в това задушно място. Момичето не забелязваше неговите погледи и гледаше

внимателно минувачите, кучетата и птичките, наблюдаваше слънчевите лъчи, които падаха на тревата и правеха да пламнат в ярка червенина червените буки, липите и тополите край водата. Милденхемският лекар, когото веднаж бяха викали зарад нейното временно главоболие, беше нарекъл очите ѝ „свършени органи“, и наистина, никои други очи не можеха тъй бързо и тъй изцяло да обхванат нещата. Тя обичаше кучетата и отвреме-навреме някое се спираше, колебаейки се дали да сложи муцуната си в шепата на това непознато момиче. Флиртувайки с едно голямо датско куче тя вдигна очи и видя Фиорсен, който минаваше, придружен от един по-нисък, плещест мъж с модерни панталони и стегнат в корсет. Високата, слаба и малко приведена фигура на виолониста бе плътно закопчана в сиво-кафява дълга дреха. Той носеше широкопола, мека, сива шапка, в петлицата на дрехата му бе затъкнато бяло цвете, обувката му бяха лачени, връзката му се развяваше над мека, бяла ленена риза — той беше наистина елегантен. Странните му очи се устремиха към нея и той дигна ръка към шапката си.

— Позна ме! — помисли Джип. Стройната фигура, малко наведената глава между доста издигнатите рамена, широките, еластични крачки ѝ напомняха леопард или някое друго животно от котешка порода. Той докосна ръката на другаря си, промърмори нещо и се върна. Тя видя как втренчено я гледа, разбра, че се връща, за да я погледне, разбра също, че и баща ѝ ги наблюдава. Зеленикавите очи — тя бе убедена в това — щяха да се наведат пред Уинтоновия поглед, пред неподвижния поглед на англичанина от известна класа, който никога не приема да прояви любопитство. Те отминаха. Джип видя как Фиорсен се обърна към другаря си, как посочи с глава назад; чу как другият се изсмя. Тя пламна.

Уинтон каза:

— Странни типове се срещат тук.

— Това беше виолонистът, за когото ти говорих, Фиорсен.

— Ах, така ли?...

Но той вероятно беше забравил.

Че Фиорсен измежду цялата публика си спомняше за нея, поласка нейната суетност. Гневът ѝ премина. Макар че баща ѝ беше намерил облеклото му ужасно, то му приличаше. В английски костюм той би изглеждал по-зле.

През следните два дена тя срещна ниския, плещест младеж, който го бе придружавал, и забеляза, че той я следи с очи. После една баронеса Майзен, по рождение полу-холандка, полу-французойка, оженена за немец, една от космополитните приятелки на леля Розамунд, я попита дали е чувала шведския виолонист, Фиорсен. Той би бил най-добрият цигулар днес, ако... тя поклати глава. Но тъй като не последва никакъв въпрос, баронесата продължи:

— Ах тия музиканти! Би трябвало да го спасят от него самия. Ако не престане скоро, изгубен е! Жалко! Такъв талант.

— Пие ли? — попита Джип спокойно.

— Доста! Но има и други работи покрай пианството, мила.

Инстинктът и съвместният ѝ живот с Уинтон бяха научили Джип да презира всяка престорена скромност. Тя не се стремеше да познае живота, но и не се стъписваше страхливо пред него. Баронесата, на която невинността се струваше пикантна, продължи:

— Жени, все жени. Жалко! Това ще го съсипе. Единственото спасение би било да намери истинска жена, но тая жена ще е за съжаление, защото лош живот я чака!

— Може ли такъв човек да обича? — попита Джип съвсем спокойно.

Баронесата отвори широко очи.

— Виждала съм такива мъже да стават роби, да тичат като агънца след една жена, която ги мами на ляво и на дясно. Никога не може да се каже, моя хубавице! Има неща, които вие още не знаете. — Тя хвана ръката на Джип. — Едно обаче е сигурно... с тия очи много нещо ви чака.

Джип дръпна ръката си и поклати глава; тя не вярваше в любовта.

— Ах, вие ще завъртите много глави, не се бойте! Има нещо фатално в тия хубави, кафяви очи!

Може да се прости на едно момиче, когато сметне за комплимент, ако кажеш, че очите му са фатални. Тия думи направиха Джип да пламне — безгрижна и весела, каквато беше през тия дни, — както пламваше, когато някой се обърнеше да я погледне. Мекият въздух, нежната хубост на това място, музикантът, съзнанието, че представлява нещо между хората, чийто тромав тип правеше да изпъкне нейната прелест, я опияняваха. Тя беше малко луда, както

казваше баронесата. Тя беше всякога готова да се смее. Всичко ѝ се чинеше „смешно“ или „чудесно“. И баронесата, която признаваше лика на момичето и беше пленена от неговата хубост, се старееше да я запознае с всякакви хора, дори с повече отколкото бяха желани.

Любопитството е живо чувство. Колкото повече завоевания е направил един мъж, толкова по-желан обект за завоевание е той за една жена. Да пленим един мъж, който е пленил толкова много — не е ли това доказателство, че прелестта ни е по-силна от тая на другите? Думите на баронесата засилиха у Джип убеждението, че Фиорсен е „невъзможен“, но засилиха и леката възбуда, която усети при мисълта, че Фиорсен си спомня само за нея от цялата публика. По-късно това даде и други плодове. Но по-напред дойде оная странна случка с цветята.

Връщайки се веднаж от язда, една неделя след като беше седяла с баща си до статуята на Шилера, тя намери на масата си букет рози. Нямаше никаква карта. Немската слугиня можа само да каже, че бил донесен от един цветарски магазин за госпожица Уинтон. Джип помисли, че са от баронесата и се закичи с две за вечерята и после за концерта. Едната розова, другата бледожълта, те образуваха смело съчетание със светлосивата ѝ рокля. Не купиха програма, защото за Уинтон музиката беше без разлика, а Джип нямаше нужда от програма.

Когато се яви Фиорсен, страните ѝ се зачервиха от очакване. Той изсвири най-напред един менует от Моцарт, после сонатата от Цезар Франк, а после, като излезе да се поклони, той държеше в ръка две рози като тия на Джип. Неволно тя дигна ръка към своите рози. Очите им се срещнаха, той се поклони малко по-дълбоко, после, като си тръгна, поднесе розите към устните си. Джип отпусна ръка, като че ли нещо я беше уболо. Да свали ли розите, да ги пусне ли на земята. Баща ѝ можеше да види, да види Фиорсеновите рози, да съобрази! Той щеше да сметне, че са я оскърбили. Така ли беше в същност? Тя не можеше да повярва. Не беше ли един хубав комплимент, като че ли искаше да ѝ каже, че свири само за нея! Думите на баронесата ѝ минаха през ума: „Той трябва да се спаси от себе си. Жалко. Такъв талант!“ Той беше наистина голям талант. У един човек, който може да свири така, сигурно има нещо, което заслужава да се спаси! След последното соло те напуснаха концертната зала. Джип грижливо постави двете рози между другите.

Три дена по-късно тя отиде у баронесата. Още при влизането си го забеляза при пианото. Той слушаше една словоохотлива дама и изглеждаше отегчен и безпокоен. През целия тоя облачен ден тя се чувствуваше малко тъжна и нервна, сега обаче се възбуди. Тя видя как ниският му, плещест другар се отдели от другите и отиде към баронесата. След една минута ѝ го представиха — граф Розек. Лицето му не се хареса на Джип, очите му бяха заобиколени от черни кръгове, той беше твърде въздържан и ледено учтив, — обаче изглеждаше приятен и говореше добре английски. Навярно беше поляк, живееше в Лондон и знаеше всичко, каквото можеше да се знае за музиката. Не беше ли чувала госпожица Уинтон приятеля му Фиорсен в Лондон? Не? Чудно, той беше прекарал там няколко месеца през последния сезон. Малко засрамена от своето невежество, Джип каза:

— Аз прекарах почти цялото лято на село.

— Той има голям успех. Ще го заведе пак в Лондон, това е най-доброто за неговото бъдеще. Как намира неговото свирене?

Против волята си, защото не искаше да се разкрива пред тоя дребен, подобен на сфинкс, човек, Джип промърмори.

— О, чудесно, разбира се.

Той кимна, после изведнаж каза със странна усмивка.

— Мога ли да ви го представя? Густав — госпожица Уинтон.

Джип се обърна. Той стоеше тъкмо зад нея, поклони се, в очите му се четеше смирено обожание, което не се мъчеше да скрива. Джип видя, че по устните на поляка пак се плъзна усмивка, после тя се намери сама с Фиорсен до прозореца. Отблизо той вече не приличаше толкова на животно затворено в клетка и беше много елегантен, грижливо облечен, кърпичката му или косата му миришеше хубаво, това сигурно нямаше да хареса на Джип, ако беше англичанин. Той носеше диамантен пръстен, който не стоеше толкова лошо на малкия му пръст. Високият му ръст, издадените му ябълки, гъстата, но не дълга коса, гладната виталност на лицето, фигурата и движенията противоречеха на горните доказателства за женствена натура. Той беше мъжествен, дори твърде мъжествен. С един странен, малко отсечен акцент той каза:

— Госпожице Уинтон, днес вие сте моята публика, аз ще свиря за вас, само за вас.

Джип се засмя.

— Вие ми се смеете. Не бива да правите това. Аз ще свиря за вас, защото се възхищавам от вас, възхищавам се безкрайно от вас. Ако ви изпратих цветя, то това не е дързост. Това е благодарност за радостта, която ми причинява вашето лице. — Гласът му потрепера. Джип наведе очи и каза:

— Много любезно от ваша страна. Аз трябва да ви благодаря за вашата музика, тя беше чудесна, прекрасна наистина.

Той се поклони.

— Ще дойдете ли на моите концерти, ако се върна в Лондон?

— Мисля, че всеки ще направи това, ако е възможно.

Той се засмя.

— Тук свиря само за пари, но мразя това място, то ме отегчава. Баща ви ли беше господинът, който седеше с вас до статуята на Шилер?

Джип кимна. Тя не беше забравила беглото му кимване.

Той прекара ръката си по лицето, като че ли да изтрие израза му.

— Той е същински англичанин. Но вие — вие не сте от никоя страна или от всички.

Джип направи малък, насмешлив поклон.

— Наистина не мога да определя вашата родина. Вие не сте нито от север, нито от юг. Аз дойдох тук с надежда да ви срещна и съм много щастлив. Госпожице Уинтон, аз съм ваш предан слуга.

Той говореше бързо, много тихо и с възбудена сериозност, която не беше престорена. Внезапно той пошепна: „Ужасни хора!“ — поклони се и бързо се отдалечи. Баронесата дойде с друг един господин.

От тая среща у Джип остана мисълта: „Дали все така почва с всяка жена?“ Не ѝ се вярваше. Сериозният му запънат глас, смиреното обожание в погледа!

Много чувствителна, за да се довери на някого, тя нямаше възможност да провери чувствата си, които не се поддаваха на анализ, смесваха се и се бореха в сърцето ѝ. Това не беше любов, не беше нито началото на любов, но по-скоро опасният интерес на деца към тайнствени, недостъпни неща, към неща, които, може би, биха се постигнали, ако човек се осмелеше да посегне. После неговата музика, думите на баронесата за спасението — мисълта да извърши невъзможното. Но тия мисли и чувства, сега се зараждаха. Може би

вече никога нямаше да го види! И тя не знаеше дори дали желае да го види пак.

IV

Джип беше свикнала да придружава баща си до извора, чиято вода той като другите пациенти трябваше всяка сутрин да поглъща бавно в продължение на двадесет минути. През това време тя стоеше в някой отстранен кът на парка и четеше в едно томче от изданието Реклам ежедневиия си немски урок.

На сутринта след посещението у баронесата тя седеше пак там, четейки Тургеневите „Пролетни води“, когато видя да се задава бавно по пътеката граф Розек с чаша в ръка. Споменът за усмивката, с която ѝ беше представил Фиорсен, я накара да се прикрие зад слънчебраната си. Обут в лачени обувки, с грижливо запретнати панталони, той вървеше с малко вдървения вървеж на човек, който носи корсет. Съзнанието, че той носи такава изключително женска част от облеклото, засилваше нейното отрицание. Как може мъж да бъде такъв? Разказвали ѝ бяха обаче, че той е добър ездач и стрелец, и много силен. Когато отмина, тя затвори от страх, че може да се върне, книжката си и побърза да се махне. Обаче знаеше, че фигурата ѝ и еластичният ѝ ход я издават.

На следната сутрин тя четеше, почти със затаен дъх сцената между Джема и Санин, когато чу гласа на Фиорсен зад себе си:

— Госпожице Уинтон!

Той също държеше чаша в едната си ръка и шапка в другата.

— Тъкмо се запознах с баща ви. Може ли да седна за малко?

Джип се дръпна на страна и той седна.

— Какво четете?

— Един роман — „Пролетни води“.

— Ах една от най-хубавите, досега писани книги. До къде сте?

— До Джема и Санин през бурята.

— О, чакайте! Сега ще се появи госпожа Полозова. Каква творба! На колко сте години, госпожице Уинтон?

— На двадесет и две.

— Бихте били много млада, за да оцените романа, ако не бяхте вие. Но вие разбирате инстинктивно много работи... Простете, как е

кръстното ви име?

— Гита.

— Гита? То не звучи много меко.

— Наричат ме все Джип.

— Джип, а Джип! Да! Джип.

Той повтаряше нейното име с такъв безличен тон, че тя не можеше да му се сърди.

— Казах на баща ви, че вече съм имал удоволствието да се запозная с вас. Той беше много учтив към мене.

— Баща ми е всякога учтив, — отвърна Джип студено.

— Като ледът, в който изстудяват шампанското! Навярно са му разказали вече, че съм неблагоприятен.

Джип наведе глава. Той я погледна сериозно и каза:

— Вярно е. Но мога да бъда по-добър, много по-добър.

Тя искаше да го погледне, но не бе в състояние. Някаква странна радост я обхвана. Тоя човек имаше власт над други, но тя имаше власт над него. Стига да иска, тя можеше да го направи свой роб, свое куче, да го свърже с вериги за себе си. Стига да простре ръка, и той щеше да падне на колене, за да я целуне. Само да каже: „Ела!“ — и той щеше да я последва; само да каже: „Бъди добър“ — и той щеше да бъде добър. За първи път тя чувствуваше своята мощ, това я опои. Но Джип не можеше за дълго да вярва сама на себе си, най-победоносните моменти скоро се засенчиха от недоверие, и той, сякаш проникнал в мислите ѝ, каза:

— Кажете ми да направя нещо, каквото и да било, госпожице Уинтон, и ще го направя.

— Тогава, върнете се веднага в Лондон. Тук вие се пилеете, нали знаете това.

— Вие поискахте единственото нещо, което не мога да направя, госпожице Джип.

— Моля ви се, не ме наричайте така. Така ми казват слугите...

... Затова ли не искате да направите, каквото ви заповядвам.

— Вие сте жестока.

Джип се изсмя.

Той каза с внезапна буйност:

— Няма да се махна от вас, недейте мисли това. — После улови бързо ръката ѝ, допря устните си до нея и си отиде.

Джип, развълнувана и учудена, гледаше ръката си, по която още чувствуваше натиска на неговите бодливи мустачки. После тя пак се изсмя — това беше нещо „чуждестранно“, да ти целунат ръката. После се зачете пак, обаче без да разбира повечето думи.

Дали някога е имало по-странно ухажване от това, което я последва! Джип никога не изгуби чувството, че има власт да дава милостини, да оказва благоволение, обаче тя имаше и усещането, че не може да се откъсне; чарът, който упражняваше, въздействуваше обратно и върху нея. Съвсем скептична в началото, тя не можа да остане такава. Той беше много тъжен и нещастен, ако не му се усмихнеше, оживен и възбуден, когато му подареше една усмивка. Промяната в погледа му, от обикновения безпокоен, разпален и бегъл до смирено обожание и ненаситен копнеж, не можеше да бъде преструвка. Не ѝ липсваха случаи да види тая промяна, защото където отидеше тя, и той беше там. На концерт той стоеше до вратата и я чакаше да влезе; пиеше ли чай в някоя сладкарница, и той изведнаж изпъкваше там, всеки следобед бродеше по пътеките из гората, дето тя минаваше на кон.

Освен в парка, дето свенливо се приближаваше, молейки смирено да му позволи да поседи пет минути при нея, той никога не ѝ налагаше своето общество и не се опитваше да я изложи по някакъв начин. Инстинктът навярно му подсказваше, че това може да е опасно с такова чувствително същество. И други пеперуди се въртяха около тоя светъл пламък, та неговото внимание не биеше много на очи. Разбираше ли тя какво става, че му позволява да бъде около нея? Не напълно. В своето опиянение тя все по се влюбваше в живота, все повече съзнаваше, че е ценена и обожавана, че има власт да прави това, което другите не могат.

Той я възбуждаше. Каквото чувство и да събуждаше неговото общество, с него човек не се отегчаваше. Една сутрин той започна да ѝ разказва из живота си. Баща му бил дребен шведски земевладелец, як човек, който много пиел; майка му — дъщеря на художник. Тя го учила да свири на цигулка, но умряла още когато бил малко момче. Седемнадесетгодишен, той се скарал с баща си и трябвало да свири по улиците на Стокхолм, за да си изкарва хляба. Един известен виолонист го чул един ден и се заинтересувал за него. Скоро след това баща му

умрял от пиянство и той наследил малко имение, но го продал веднага, за да има пари за „лудости“, както откровено призна.

— Да, госпожице Уинтон, аз съм вършил много глупости, но те не са нищо в сравнение с тия, които ще извърша в деня, когато няма да мога да ви виждам повече.

С тази обезпокоителна бележка той стана и си отиде. Тя се бе усмихнала на неговите думи, отчасти от вълнение, отчасти от скептицизъм и съчувствие, и някакво чувство, което ѝ беше съвсем непонятно. През тия дни сама себе си не разбираше.

Как обаче разбираше, как схващаше Уинтон това, което ставаше? В същност той се изплаши. Ако не се страхуваше да издаде своето безпокойство, той би заминал с нея още две недели преди да свърши лекуването си. Признаците на страстта му бяха твърде познати. Тоя дълъг, омразен цигулар с вълчи поглед, с широки скули и малки бакенбарди (ах, Господи!) със зеленикави очи, чиито погледи към Джип той тайно наблюдаваше, беше възбудил у него пълно недоверие. Може би вроденото му презрение на англичанин към всички чужденци и артисти го възпираше да се намеси направо. Той не смяташе работата за сериозна. Джип, неговата изтънчена, съвършена Джип да изгуби ума си подир един такъв! Никога! Освен това, тя сигурно би се отнесла до него във всички съмнения и трудности. Той забравяше колко затворени са такива чувствителни момичета, забравяше, че неговата любов всякога бе избягвала да се издаде чрез думи, че нейната не се проявяваше в излияния. После той виждаше твърде малко от това, което можеше да се види, и това малко беше нагодено от Фиорсена за неговите очи, колкото и да бяха остри. В същност не се бе случило нищо важно, освен един епизод в деня преди заминаването им, за който той нищо не знаеше.

Тоя последен следобед беше тих, малко тъжен. През нощта бе валяло и влажните дънери на дърветата, мокрите нападали листа изпущаха леко сладникаво ухание. На Джип се чинеше, като че ли изведнаж се бе лишила от всяка радост. След обед, докато Уинтон преглеждаше сметките си, тя отиде в парка към долината. Небето беше мрачно сиво, дърветата неподвижни и тъжни. Тя вървеше все понататък, премина реката, стигна до една кална пътека, която водеше край едно село, нагоре към хълма, от дето можеше да се върне по главния път. Защо да се свърши всичко? За пръв път през живота си тя

мислеше без възторг за Милденхем и лова, по̀ би предпочела да остане в Лондон, там нямаше да е откъсната от музика, танци, от хора, от радостната възбуда, че я харесват. През въздуха се носеше рязкото и глухо бучене на една вършачка и тоя звук сякаш точно изразяваше нейните чувства. Бегло блестейки по оловено сивото небе прехвъркна един гълъб. Позлатените брези трепнаха и от тях се отрониха блестящи капки. Колко самотно беше тук! Изведнаж из храсталака изскочиха две малки момчета; те едва ли не я повалиха, после отминаха тичешком по пътя. Джип издигна лице, за да види по-добре, но усети по него острите, като борови игли, дъждовни капки. Щеше да се развали роклята ѝ, която тя много обичаше — една мека гълъбовосива, неподходяща за лошо време. Тя се обърна за подслон към брежите. Дъжд идеше, но може би ще премине скоро. Заглушено през далечината, жаловитото тракане на вършачката все още долиташе до нея и засилваше нейната печал. Изведнаж, зад храста, из който бяха изскочили момчетата се изправи една мъжка фигура и се упъти към нея, скочи от брега между брежите. Това беше Фиорсен, запъхтян, запален, бледен от жегата... Той навярно я бе проследил, бе се изкачил по стръмнината, за да ѝ пресече пътя. Неговата елегантност беше доста пострадала от това катерене. Задъхан той каза:

— Значи вие заминавате утре без да ми кажете! Мислехте да се измъкнете без ни една дума за мене! Всякога ли сте така жестока? Добре, и аз няма да ви пощадя!

Като коленичи внезапно, той сграбчи широката лента на колана ѝ, зарови лицето си в нея. Джип стоеше разтреперана. Той обгърна коленете ѝ.

— О, Джип, аз те обичам, обичам те, не ме отпращай, остави ме да бъда при тебе! Аз съм твоето куче, твоят роб. О Джип, обичам те!

Гласът му я порази и изплаши. През последните две години тя често бе чувала мъже да казват: „Обичам те!“ но никога в тия думи не беше звучала такава страст, никога други очи не бяха гледали към нея така гладно и умолително, никога други ръце не я бяха докосвали тъй безпокойно, боязливо и горещо. Тя можа само да пошепне:

— Моля ви, станете!

Но той продължи:

— Обичай ме малко, съвсем малко, о Джип, обичай ме!

През ума ѝ като светкавица премина мисълта: „Пред колко ли е коленичил до сега?“ В тая пълна отдаденост лицето му светеше в някаква странна красота, която се поражда от копнежа. Страхът ѝ размина. Той продължи да мълви откъснати слова:

— Аз съм пропаднал, зная, но ако ме обичаш, няма повече да съм такъв. За теб мога да извърша велики дела. О, Джип, ако би искала един ден да се омъжиш за мен? Не сега! Когато ти докажа. О, Джип, толкова сладка, толкова прекрасна!...

Ръцете му се издигнаха по-нагоре, сега той притисна лицето си до кръста ѝ. Без да знае какво прави, Джип докосна косата му и повтори:

— Моля ви, станете сега!

Той се изправи и пошепна:

— Бъди милостива! Говори ми!

Но тя можеше само да го гледа направо в лицето, с тъмните си, натъжени очи. И изведнаж той я сграбчи и притисна към себе си. Тя се дръпна и го отблъсна с все сила. Засрамен, с оборена глава, затворени очи и треперящи устни, той се поклони; сърцето ѝ пак се изпълни със състрадание и тя промърмори:

— Не мога да ви отговоря сега; може би по-късно, в Англия.

Той се поклони и кръстоса ръцете си, сякаш искаше да я успокои. И когато тя, без да гледа на дъжда, тръгна, той вървеше на един метър разстояние след нея, смирено, сякаш не беше причинил болка на устните ѝ с буйната си целувка.

Като стигна в стаята си и засъблича мократа си рокля, Джип се мъчеше да си спомни какво беше казал и какво му беше отговорила. Не му беше обещала нищо. Обаче беше му дала адреса си и в Лондон, и на село. Тя все чувствуваше докосването на ръцете му, силата на неговите мишци, виждаше израза на очите му, когато я целуна, а пак изпитваше вълнение и страх.

Същата вечер той свири на концерта — нейния последен концерт. Сигурно никога не беше свирил така, прехласнат в безумие, в красотата на отчаянието. Слушайки го, обхвана я някакво чувство за фаталност: никога, и да иска, и да не иска, няма да може да се освободи от него.

V

Като се върна в Англия, Джип скоро изгуби това чувство почти напълно. Фиорсен щеше скоро да намери друга жена, която да бъде за него същото като нея. Смешно е да се предполага, че зарад нея той ще се откаже от своите лудости, че тя има наистина някаква власт над него. Но дълбоко в душата си тя не вярваше това.

Уинтон, който сега си отдъхна, побърза да се върне с нея в Милденхем. Той ѝ беше купил нов кон. Пристигнаха тъкмо на време за лова на лисици. И за една седмица поне, страстта ѝ към лова и яздата погълна всичките ѝ мисли. После, когато в Лондон почна сезонът, тя усети безпокойство и скука. Милденхем беше мрачен, есенният вятър стенеше из дърветата. Малкото ѝ кафяво ловджийско куче, което беше вече старо, умря. Джип се укори, че толкова време го беше изоставила, когато беше болно. Тя си спомняше за всичките дни, когато то я бе чакало, бе поглеждало за нея — Бети ѝ бе разказала всичко това с оная радост, която наивни души чувствуват при тъжни описания — и Джип почувствува, че е била жестока. При такива случки тя беше много чувствителна и много строга към себе си. Няколко дена беше като болна и когато стана по-добре, разтревоженият Уинтон я изпрати в града при леля Розамунд. Нейното общество му липсваше, но ако беше добре за нея, ако я изтръгнеше от тъжните ѝ мисли, щеше да е доволен. Когато след три дена той отиде в края на седмицата в Лондон, намери я, за своя голяма радост, по-весела и си замина успокоен.

В деня, след като баща ѝ се върна в Милденхем, Джип получи едно писмо от Фиорсен. Той ѝ пишеше, че се е върнал в Лондон, че не е забравил нито един от погледите, които му беше подарила, нито една от думите, които беше казала; че няма да се успокои, докато не я види пак. „Дълго, преди да ви видя, — свършваше писмото, — бях мъртъв, изгубен. Целувам ръцете ви и съм ваш верен роб — Густав Фиорсен“. Тия думи, които, писани от друг мъж, биха ѝ се сторили смътни, пробудиха у Джип трепетното, боязливо-радостно чувство, че не може да избегне от неговите преследвания.

Тя му отговори, че леля ѝ ще се радва да го види у себе си някой следобед между пет и шест часа, и се подписа: Гита Уинтон. Употребил доста време, за да напише тия няколко думи, чиято къса формалност ѝ хареса. Беше ли наистина господарка, над себе си и над него, можеше ли да постъпва както иска? Това кратко писмо беше доказателство, че е така.

Не беше лесно да се отгатнат чувствата на Джип по лицето ѝ и дори Уинтон често се лъжеше. Начинът, по който подготви леля Розамунд за посещението на Фиорсен, беше много ловък. И той също схвана, когато дойде, нуждата от голяма предпазливост и поглеждаше Джип, само когато никой не го гледаше. Но когато си тръгна, той ѝ пошепна: „Не така, не така, трябва да ви видя насаме, трябва!“ Тя се усмихна и поклати глава. Обаче виното в чашата на нейния живот пак почна да кипи.

Вечерта тя каза спокойно на леля Розамунд:

— Татко не обича господин Фиорсен, не може да оцени неговото свирене.

Тая дискретна забележка накара леля Розамунд, която по много коректен начин жадуваше за музика, да не спомене в следното писмо до брата си новия посетител. През следните две седмици той идваше почти всеки ден и носеше и цигулката си. Джип го придружаваше на пианото и макар че понякога неговите погледи я изгаряха, тя не би искала да се лиши от тия часове.

Но когато дойде Уинтон, тя се намери в задънена улица. Да признае ли, че Фиорсен беше тук, след като бе пропуснала да го спомене в писмата си? Да не казва нищо и да го остави да се научи от леля Розамунд? Изплашена, тя не направи нито едното, нито другото, каза само че много ѝ се иска да язди. Баща ѝ взе това за добър знак и я заведе веднага в Милденхем. Тя изпитваше някакво странно усещане: беше ѝ леко, но се разкайваше, като човек, който току-що се е избавил от опасност, но знае, че скоро пак ще я търси. На следния ден ловът беше далеч, но тя настоя да отиде; старият Петънс, някогашен жокей, който служеше като коняр в Милденхем, трябваше да ѝ доведе още един кон. Беше благоприятен вятър, из далечината долиташе мирис на дъжд. Уинтон и Джип намериха едно кътче, дето можаха да се сгушат без да ги видят другите — цяло щастие, тъй като останалите ловци само гледаха да тръгнат след едноръкия конник в избелелия червен

фрак, на черната кобила с подрязана опашка, който беше все пръв. Един от пикьорите, един нисък, мургав човек с опърлено от слънцето лице и пламтящи очи, излезе от храсталака, поздрави и отмина. Една сврака прелетя с пронизателен крясък, описа дъга, върна се. Заяк премина през браздите, светлокафявото му тяло едва се отличаваше от земята. Високо из въздуха летяха гълъби към гората. Виковете на пикьорите цепеха въздуха, отвреме-навреме изскимтяваше някое от кучетата, които увираха муцуните си в тревата и бурените.

Джип, стискайки юздите между пръстите си, дишаше жадно. Миришеше чудесно, свежо и леко под нежносиньото небе, по което се носеха светло сиви бързи облаци. Вятърът, който горе беше силен, тук беше тих, достатъчно силен, само да обрули листата от дъбовете и буките, разредени от мраза. Само да се покажеше някоя лисица сега и те щяха да имат полето за себе си, сами с кучетата. Една се приближи, издигна кафявобялата си глава, погледна с меки укорителни очи към коня на Джип. Един рог изсвири и тя изчезна в храсталака.

Новият кон на Джип наостри уши. Един млад човек в сива дреха, високи ботуши, яхнал ниска алеста кобила, се приближаваше. Дали ще дойдат и другите? Джип погледна пришелеца ядосано, той свали шапка и се усмихна. Тая дръзка усмивка беше тъй заразителна, че и Джип се усмихна. Кой беше той? Изглеждаше щастлив и весел. Тя не можеше да си спомни за лицето му, но той имаше нещо познато, едно широко, гладко избръснато лице, тъмни къдрави коси, странно ясни очи, смел, весел, хладнокръвен израз. Къде беше виждала някого, който да прилича на него?

Един сподавен вик на Уинтон я накара да обърне глава. Там, под храстите изпълзя лисица. Погледът на Джип се устреми към лицето на баща й. То беше твърдо като стомана. Никакъв звук, никакво движение, сякаш човек и кон бяха станали на метал. Няма ли да даде знак? Но ето, устните му се раздвижиха, чу се вик. Джип се усмихна на младия човек, който се показва тъй тактичен, да предостави на баща й да даде знак. Кучетата наизскачаха едно след друго из гъсталака. Защо баща й не се помръдна?

После черната кобила прелетя край нея и, с един скок, нейният кон я последва. Младият човек на алестата кобила тръгна на ляво от тях. Само те тримата и един пикьор! Чудесно. Кафявият кон прескочи оградата много бързо и Уинтон извика: „Спирай го, Джип, дръж го!“

Но тя не можеше, пък и нямаше значение. Пред нея имаше само трева, три големи ливади! Чудесна лисица, как тичаше направо! Всеки път, когато конят ѝ се готвеше да скочи, тя си мислеше: „Колко е хубаво! Щастлива съм!“ Никое чувство на света не можеше да се сравни с това. Когато татко води, кучетата се движат свободно, полето се простира безкрайно. По-хубаво отколкото да танцуваш, по-хубаво — да, по-хубаво отколкото да слушаш музика! Да можеше да прекараш живота си в препускане, да летиш над оградите! Новият кон беше цяло съкровище, макар че се теглеше.

Следната ограда тя прескочи заедно с младия човек, чиято малка кобила имаше хубав, правилен ход. Сега шапката му беше съвсем нахлупена, лицето решително, но устните му все още се усмихваха. Джип си мислеше: „Той има добра стойка, силен е, но изглежда самоуверен. Никой не язди като татко, с такова чудесно спокойствие.“ Уинтон наистина имаше съвършена стойка. Хайката описа един кръг, сега беше съвсем близо до тях. Каква бързина! Никаква лисица не може да изтрае дълго!

И внезапно тя я видя, че бяга в бясна бързина. Като светкавица през ума ѝ премина мисълта: „Ох, не давай да те хванат! Бягай лисичке, бягай!“ Наистина ли се бяха втурнали всички след това малко червено-кафяво животинче, всичките тия стотина големи създания: коне, мъже и жени, и кучета — всички след една-едничка лисица! Но после дойде пак една ограда, още една и при насладата от скока разминаха разкаянието и състраданието ѝ. Една минута по-късно лисицата изчезна в една дупка на няколко ярда от кучетата и Джип се зарадва. Колко пъти бе виждала как ограждат лисицата — ужасно! Обаче галопът беше чудесен. Задъхана, щастливо усмихната, тя погледна дали ще може да изтрие лицето си преди да дойдат другите, без да я види младият човек.

Той се разговаряше с баща ѝ, свали шапка, когато тя се приближи, погледна я право в лицето и каза:

— Чудесно яздихте!

Гласът му беше доста висок, но приятен, малко провлечен. Джип се поклони леко.

— Искате да кажете новият ми кон?

И тя пак помисли: къде съм виждала някого, който толкова му прилича?

Те продължиха лова не в същия галоп. Тя не видя повече младия човек, но узна, че бил Съмерхей, син на леди Съмерхей, която живееше в Ридвиичтон, на десет мили от Милденхем.

През целия път назад тя беше щастлива, освежена от въздух и радост. Дървета и поля, плевни, огради и езера край пътя се губеха в гаснещата дневна светлина. Прозорците на селските къщички светеха, въздухът миришеше на смолист пушек. За пръв път днес тя помисли за Фиорсен, спомни си с някакъв копнеж за него. Да можеше да бъде тука, в приветливия стар салон, да свири за нея, докато тя седи замечтана, почти задрямала, до камината, от която се разнася мирис на горящи цепеници, да ѝ свири Моцартовия менует или онази къса раздираща сърцето мелодия от Поаз, която бе свирил, когато го чу за пръв път! Това би било такъв хубав край на тоя прекрасен ден. Нужни бяха само жар и топлина, за да бъде съвсем съвършен — жар и топлина от музика и обожание!

Тя побутна леко кобилата си и въздъхна. Безполезно беше да се мечтае за Фиорсен и музика тук, тъй далеч от него. Дори помисли, че не би имала нищо против, ако той постъпваше както тогава във Висбаден, в дъжда под брезите. Толкова беше приятно да бъдеш обожавана! Старата кобила, която яздеше от шест години, почна радостно да пръхти, подушила обора. Ето последният завой, буковата алея, която водеше до къщата — старата, приветлива, просторна къща, малко тъмна, с широки, плоски стълби. Тя беше уморена, но започна и да вали. Утре ще е съвсем схваната. В светлината на отворената врата стоеше Марки и докато тя търсеше из джобовете си захар за конете, чу го да каза: „Господин Фиорсен, един господин от Висбаден, иска да говори с господин Уинтон“.

Сърцето ѝ затуптя силно. Какво значи това? Защо беше дошъл? Как се бе осмелил? Как може да я издава така?!... Ах, нали той не знаеше, че е скрила всичко от баща си! Това беше наказанието ѝ. Тя се завтече направо в къщи, изкачи се горе, и гласът на Бети: „Банята ви е готова, госпожице Джип!“, я накара да се опомни. Тя извика: „Бети, мила, донеси ми чая горе!“ — и влезе в банята. Тук беше сигурна, можеше в благодатната топлина да обмисли положението.

Това можеше да значи само едно. Той беше дошъл да поиска ръката ѝ! И внезапно тя се успокои. Така е по-добре, няма да има вече тайни от баща ѝ. И той ще стои между нея и Фиорсен, ако тя реши да

не се омъжи за него. Мисълта я уплаши. До там ли беше стигнала, без да се сети? Но и още по-далеч. Фиорсен няма да приеме един отказ, дори и ако тя го изрече. Но щеше ли тя да откаже?

Тя обичаше горещите бани, но никога не беше оставала тъй дълго във ваната. Животът беше тъй приятен тук, а вън тъй тежък! Почукването на Бети я накара да стане най-после и да отвори. Тя носеше чая и съобщението: „Госпожица Джип да слезе, когато е готова“.

VI

Като погледна след изчезващата Джип, Уинтон попита Марки кърсо: „Къде въведохте тоя господин?“ Само думата „тоя“ издаваше неговите чувства. Докато измине кърсото разстояние до предната стая, обхванаха го най-невероятни мисли. Като влезе в кабинета, той поздрави доста учтиво Фиорсен и зачака да чуе какво ще каже. „Цигуларят“ беше още в подплатеното си с кожа палто и мачкаше в ръце меката си шапка. Но защо не гледа хората право в очите, или, ако го прави, защо изглежда, като че ли иска да ги изяде.

— Вие знаехте, че съм се върнал в Лондон, майор Уинтон?

Значи Джип се бе срещнала с тоя човек, без да му каже! Тая мисъл беше горчива и смразяваща за Уинтон. Обаче не биваше да я издава и той само се поклони. Той чувствуваше, че неговата ледена учтивост внушава страх на посетителя, но не искаше да му помогне.

Фиорсен закри из стаята, после спря и каза развълнувано:

— Господин майор, вашата дъщеря е най-хубавото създание на света. Обичам я безумно. Аз съм човек с бъдеще. Мога да имам каквото искам бъдеще в моето изкуство, ако се ожения за нея. Имам малко пари, но в цигулката ми се крие всичкото богатство, което тя би могла да пожелае.

Лицето на Уинтон изразяваше само студено презрение. Че тоя тип го смята за човек, който може да мисли, в свързка с дъщеря си, за пари, му се чинеше обидно.

Фиорсен продължи:

— Вие не ме обичате, забелязах това от първия момент. Вие сте английски джентлемен — той изговори тия думи с ирония — за вас аз нищо не знача. Обаче в моя свят аз съм нещо; не съм авантюрист. Ще ми позволите ли да помоля дъщеря ви да стане моя жена? — Той издигна ръцете си, които все още държаха шапката като за молитва.

За миг Уинтон почувствува, че тоя човек страда, но каза студено:

— Много ви благодаря, господин Фиорсен, че дойдохте най-напред при мене. Не искам да бъда неучтив в собствената си къща, но

ще бъда доволен, ако се оттеглите и повярвате, че с все сила ще се противопоставя на вашето предложение.

Почти детският израз на Фиорсеновото лице, дето се четеше разочарование и грижа, стана изведнаж буен, лукав, насмешлив, дори отчаян.

— Майор Уинтон, вие сте обичали; сигурно сте обичали майката на Джип. Аз страдам!

Уинтон, който се беше обърнал към огъня, пак се обърна.

— Аз не контролирам чувствата на дъщеря си, господине, тя ще стори, каквото иска. Казвам само, че ще е против моите желания и мнение, ако стане ваша жена. Но мога да си представя, че не сте чакали за моето позволение, за да я ухажвате. Не бях сляп във Висбаден.

— Нещастници като мене правят, каквото могат, — отвърна Фиорсен с болезнена усмивка. — Мога ли да я видя? Позволете ми да я видя?

Тя очевидно се бе срещала с тоя тип без негово знание, бе крила от него — от него! — своите чувства, каквито и да са били. Той каза:

— Ще пратя за нея. Не искате ли между това чай или уиски?

Фиорсен поклати глава и сега последва един крайно мъчителен половин час. Уинтон в своите опръскани с кал дрехи, пред огъня, понасяше това по-леко от посетителя. Тоя, след като напразно се бе помъчил да подражава спокойствието на домакина, сега изостави напразните опити с един изразителен жест, пристъпи към прозореца, разтвори завесите и се загледа в тъмнината, после се обърна, като че ли искаше пак да заговори с Уинтон, но смутен от неподвижната фигура се тръшна в едно кресло и извърна главата си към стената. Уинтон не беше жесток по природа, но сега го радваха мъките на тоя тип, който застрашаваше щастието на Джип. Застрашаваше?... Тя сигурно ще му откаже!... Но ако приеме?... Защо не му бе казала нищо? И Уинтон страдаше.

После тя дойде. Лицето ѝ беше усмихнато, но предупредително, затворено. Тя се приближи до Фиорсен, протегна му ръка и каза спокойно:

— Колко мило, че сте дошли!

Уинтон почувствува горчиво, че е излишен. Добре, нека говори открито, стига толкова потайности!

— Господин Фиорсен ни направи честта да поиска ръката ти. Казах му, че ти сама ще решиш. Но, ако се съ согласиш, разбира се, ще е против моята воля.

Докато той говореше, червенината по бузите ѝ се засили; тя не гледаше нито него, нито Фиорсен. Уинтон забеляза как се дигаха и падаха тантелите по гърдите ѝ, а раменете ѝ леко се свиха. Като убоден внезапно в сърцето, Уинтон се обърна и тръгна към вратата. Явно беше, че тя не се нуждае повече от опека. Щом любовта ѝ към него не ѝ значи повече отколкото онзи! Но той знаеше, че не може да си позволи да се показва обиден, че не може да живее без нея; дори и да се омъжеше за най-големия негодник на света, той нямаше да я остави, щеше все да търси нейното общество и нейната любов! За него тя значеше много — като настояще и като минало. С наранено сърце той отиде в стаята си.

Когато слезе да вечеря, Фиорсен си беше отишъл. За нищо на света той не би попитал какво бе казал оня и какво бе отговорила тя. Между гордите има пропасти, над които не е лесно да се хвърлят мостове. Когато тя се приближи към него и му каза лека нощ, лицата им бяха втвърдени като маски.

През следните дни тя не издаде с нищо, че възнамерява да се възпротиви на желанията му. Фиорсен като че ли не съществуваше. Обаче Уинтон знаеше, че тя е малко сърдита и настроена против него. И една вечер той я запита спокойно:

— Каж ми откровенно, Джип, обичаш ли го?

Тя отговори също тъй спокойно:

— В известно отношение, да.

— Достатъчно ли е това?

— Не зная, татко.

Устните ѝ потрепераха и сърцето на Уинтон се стопи, както всякога, когато я видеше развълнувана. Той улови ръката ѝ и каза:

— Никога няма да преча на твоето щастие, Джип. Но трябва да бъде наистина щастие. Може ли да е това? Не ми се вярва. Знаеш ли какво разправят за него?

— Да.

Той мислеше, че тя не знае. Сърцето му се сви.

— Разправят лоши работи. И после той не е от нашия кръг.

Джип вдигна очи.

— А аз от нашия кръг ли съм, татенце?

Уинтон се отвърна. Тя се приближи и провря ръката си над неговата.

— Не исках да те оскърбя. Но не е ли така? Аз не съм от обществото. Откак ти ми каза, чувствавам, че не принадлежа към тия хора. По-близо съм до него. Музиката е за мен повече от всичко друго.

Уинтон ѝ стисна конвулсивно ръката.

— Ако не бъдеш щастлива, Джип, много ще страдам.

— Но защо да не бъда щастлива, татенце?

— Ако си щастлива, съгласен съм на всичко. Но не ми се вярва. Моля ти се, мое дете, обмисли, за Бога, провери! Бих застрелял човека, който се отнесе зле към тебе!

Като отиваха да си лягат, той каза:

— Утре ще отидем в града.

Дали, защото чувствуваше неизбежното или защото все още се надяваше, че честите срещи с оногова по-скоро ще я изцерят — във всеки случай, той не ѝ пречеше повече.

И така пак почна странното ухажване. На Коледа тя вече беше дала дума, все още вярвайки, че е господарка, а не робиня, — котката, а не птичето.

Веднаж или два пъти страстта увлече Фиорсен, обаче неговите твърде дръзки ласки я отблъснаха, тя уплашена се отдръпна от това, което я очакваше. Но обикновено беше все радостно възбудена, опоена от музиката и неговото обожание, ала малко тъжна, че е наскърбила баща си. Малко стоеше в Милденхем, дето Уинтон прекарваше всичкото си време, потопен от скръбта си, като яздеше безумно и оставяше Джип при сестра си. Леля Розамунд, макар да бе очарована от музиката на Фиорсен, споделяше мнението на брата си, че Фиорсен е „невъзможен“. Обаче нейните думи не правеха никакво впечатление на Джип. За нея беше нещо съвсем ново, смайваше я да открие в мекото, чувствително момиче толкова упоритост. Всяка съпротива сякаш засилваше нейното решение. И добрата жена почна да вярва в своя оптимизъм, че Джип ще успее да направи „от това четинесто ухо копирена кесийка“. Най-последно тоя човек беше знаменитост!

Сватбата определиха за февруари, наеха една къща с градина в Сен Джон Ууд. Последният месец премина, както обикновено

преминават тия месеци, с купуване вещи и покъщнина. Ако не беше това, колко годежи биха се развалили в последния момент!...

А днес се венчаха. До последния момент Уинтон не можеше да повярва. Той стисна ръката на съпруга ѝ, мъчейки се да прикрие мъката и разочарованието си, но знаейки, че няма да заблуди никого. Слава Богу, нямаше обреди в черквата, сватбена гощавка, честитки, гости и други подобни глупости, които не можеше да понася. Нито дори Розамунд, която беше болна!

Излегнат в старото си кресло, той гледаше втренчено в пламъка.

Сега те са сигурно в Торкуей. Музика! Кой би помислил, че звукове произлизащи от дърво и струни ще му я отнемат! Да, сега са в Торкуей, в хотела. И първата молитва, която Уинтон от години насам бе промълвил, се изтръгна от устните му:

— Нека бъде щастлива, нека бъде щастлива!

После, като чу, че Марки отваря вратата, той затвори очи и се престори на заспал.

ЧАСТ ВТОРА

I

Джип мислеше за своята рокля, за кадифената рокля на резки. Малко момичета от нейната среда се омъжват без „глупостите“, както казваше Уинтон, малко сядат в запазено купе първа класа, без да са били преди това в продължение на няколко часа център на голямо общество, без да са отнесли със себе си, като насърчение за следните часове, спомена за държането и думите на близките, в които се говори за съпруга, за да се прогонят всички други мисли. Като единствено развлечение Джип имаше новата си рокля, спомена за сълзите на Бети, за празните лица на чиновника в общината и неговия писар. Тя поглеждаше крадешком към съпруга си, който, в тъмносин костюм, седеше насреща ѝ. Нейният съпруг! Госпожа Гита Фиорсен! Не, нека я наричат така другите, за себе си тя си оставаше Гита Уинтон. Гита Фиорсен няма да звучи правилно в нейните уши. Без да си го признае, тя се страхуваше да срещне неговия поглед и гледаше из прозореца. Беше сив, безцветен, мътен ден, без топлина, без слънце, без звън — Темза течеше оловена, корабите по брега изглеждаха тъжни.

Изведнъж тя усети неговата ръка върху своята. Никога не беше виждала подобен израз на лицето му — не, няколко пъти, когато свиреше — сякаш душата проясняваше лицето му. Внезапно я обхвана чувство на сигурност. Ако той останеше така, — тогава... Ръката му се плъзна по коляното ѝ, лицето се промени малко, сякаш одухотвореното изчезна от него, избледня, устните му станаха по-пълни. Той седна до нея. Джип, треперейки, се радваше, че до купето имаше открит коридор, и започна да говори за тяхната къща. В часовете, които до сега бяха прекарвали заедно, той приличаше на гладен, който бързо гълта яденето; сега, когато я имаше само за себе си, той се преобрази изведнъж, като ученик през ваканция.

После той извади цигулката си за упражнение, постави сурдинката и засвири. Когато обърна лицето си настрана, тя го погледна. Без бакенбардите той изглеждаше много по-добре. Един ден тя бе пипнала бакенбардите му и каза: „Ако тия крила биха искали да отлетят!“ На следния ден те бяха отлетели.

Сега тя самата не беше още свикнала с неговото лице, също така и с неговото докосване.

В Торкуей небето беше звездно, вятърът внасяше свеж морски въздух в тяхната кола, в далечината блестяха светлини, в малкото синьо-черно пристанище плуваха лодки, подобни на питомни птици. Когато колата спря и те влязоха в залата на хотела, тя му пошушна: „Нека не даваме на хората да забележат!“

Той отвърна смеейки се: „Хората няма да забележат нищо, моя Джип. О не! Ние сме отдавна женени и вече сме се наситили един на друг, — толкова сме се наситили!“

През време на вечерята те се забавляваха да играят тая комедия на равнодушни. Но отвреме-навреме той се обръщаше и изглеждаше някой безобиден посетител, който ги гледаше с любопитство, с такова буйно и дълбоко презрение, че Джип се стряскаше. След като тя пи малко, а той доста много вино, комедията изведнъж свърши. Той започна да приказва много, да имитира келнерите и другите гости, Джип се усмихваше, но все я беше страх, че тия, на които се подиграва, ще забележат. После излязоха в салона. Той искаше и тя да запуши. Тя никога не бе пушила на публично място, но ѝ се чинеше, че ще бъде малко дървено, не „дамско“, ако откаже, а нали трябваше да се нагоди към неговия свят. Тя дръпна завесата на един от прозорците и после двамата, един до друг, се загледаха навън. Морето блестеше тъмносиньо под ясните звезди, месецът светеше пред клоните на една обрулена елха. Макар че беше доста висока, тя едва стигаше до устата му. Той въздъхна и рече: „Прекрасна нощ, моя Джип!“ — и изведнъж тя се сепна при мисълта, че не знае нищо от това, което се крие у него, макар че ѝ беше съпруг. Съпруг! — смешна дума, не звучи хубаво. Тя се почувствува като дете, което отваря вратата на една тъмна стая и, улавяйки ръката му, каза:

— Виж! Една платноходка! Какво ли прави там през нощта?

В салона им имаше едно пиано, но невъзможно, утре щяха да търсят друго. Утре! Беше топло и той свали палтото си, за да свири. На единия ръкав на ризата му имаше дупка и тя помисли с един вид тържество: „Утре ще я закърпя!“ Това беше нещо определено, действително. В стаята имаше бели лилии, които миришеха силно. Той свири цял час и Джип, излегната в млечножълтеникавата си рокля, слушаше. Тя беше уморена, но не ѝ се спеше; желаше да не спи. В

ъгъла на устата ѝ се яви малката тъжна гънка, очите ѝ бяха дълбоки и тъмни като на някое разтъжено дете. Неговите очи бяха впити в нейното лице, най-после той сложи цигулката и каза:

— Върви си легни, Джип, уморена си!

Тя стана послушно и влезе в спалната. С някакво чувство на страх тя се съблече близо до огъня, мушна се в леглото и лежеше, треперейки в студените ленени покривки, гледайки с полузатворени очи трептящия огън. Вратата скръцна. Тя затвори очи. Имаше ли въобще сърце? То сякаш бе спряло да бие. Така тя лежа със затворени очи докато не можа повече да понася това. При светлината на огъня го видя коленичил пред леглото, различи само лицето му, лице подобно на друго едно, — къде ли бе виждала това другото? Ах, да, на една картина: един мъж коленичил пред краката на Ифигения, също тъй смирен и тъй гладен, загубен в нейната гледка. Тя въздъхна сподавено и му поддаде ръката си.

II

Джип беше много горда, за да дава на половина. И в тия първи дни тя даде на Фиорсен всичко — освен сърцето си. Тя искрено желяеше да даде и него, обаче сърцата сами се дават. Може би сърцето си би дала с устните, ако животинското у Фиорсен, още по-възбудено от толкова красота, не беше съвсем изгонило духовното. Той знаеше, че не притежава сърцето ѝ и това го направи да улови, воден от буйната си натура и мъжка извратеност, погрешния път и да се опита да я покори чрез сетивата, а не чрез душата.

При все това тя не беше нещастна, измъчваше я само чувството, че се мъчи да улови нещо, което все се изплъзва. Когато той свиреше, и одухотвореният израз се явяваше на лицето му, тя мислеше: „Сега ще се приближи до него!“ Но тоя израз скоро изчезваше, тя не знаеше как да го задържи, и с него изчезваше и нейното чувство.

Техните стаи бяха в едно отстранено крило на хотела, дето той можеше да свири, колкото иска. Докато той се упражняваше сутрин, тя отиваше в градината, която се спущаше на тераси към морето. Завита в коженото си палто, тя седеше там с книга в ръка. Скоро ѝ беше познато всяко храстче, всяко цвете. Въздухът беше мек, птичките пееха и вече се готвеха да си свиват дом; понякога ставаше пролет и в нейното сърце; обхващаше я чудното чувство, когато всяка твар усеща, че се заражда нов живот на земята, чувството на ранна пролет. Чайки прелитаха отвреме-навреме, разтваряха алчно човките си и крещяха като млади котки.

Тя не съзнаваше колко бе израсла в тия няколко дена, колко високо звучеше вече основният бас на леката мелодия на нейния живот. Животът с Фиорсен отвори очите ѝ за много работи, освен за мъжката природа; поради своята може би фатална възприемчивост тя скоро се пропи от неговата житейска философия. Той беше в постоянна опозиция против всичко, не беше критичен ум, но повечето инстинктивно въставаше против всяко убеждение; можеше да се прехласне пред един красив залив, пред едно ухание, една мелодия, една нова ласка; обхващаше се от горещо състрадание към някой

просяк или слепец, от бясна омраза към някой човек с големи права или голем нос, към някоя прегърбена или привидно набожна жена. Като излезеше, той или тичаше с лудешки крачки, или едва-едва пристъпваше; пееше и се смееше, размиваше Джип докато я заболяваха страните, а след половин час седеше безмълвен, втренчен като в някаква тъмна бездна и цялото му същество потъваше в мрак. Несъзнателно тя споделяше това опиянение, обаче у нея то беше все приятно и грациозно, тя никога не губеше уважение към чувствата на другите.

В своите любовни излияния той често стигаше до границата, която би била неприятна за ней, никога обаче не я надхвърли, защото все успяваше да я накара да почувствува доколко обожава нейната красота: при това, нейното чувство, че не принадлежи към почтените, порядъчни хора, както се бе помъчила да обясни на баща си, ѝ помагаше да се примири с това. С други неща обаче той я шокираше. Тя не можеше да свикне с неговото незачитане чувствата на другите, с дълбокото презрение, с което той гледаше на хора, които дразнеха нервите му и по адрес на които той правеше полугласни забележки, както бе сторил и тогава пред Шилеровата статуя с приятеля си, граф Розек. Когато правеше подобни забележки, тя явно се дърпаше назад, макар че понякога биваха тъй смешни, че не можеше да се въздържи да не се изсмее. Нейното държане го дразнеше, но го възбуждаше още повече. Един път тя стана и си отиде. Той я последва, седна пред краката ѝ и пъхна като котка главата си под ръката ѝ.

— Прости ми, моя Джип, но те са такива скотове. Кой би могъл да постъпи другояче, кой, кажи ми, освен моята Джип? — И тя трябваше да му прости. Но една вечер, когато той много се забрави, тя каза:

— Не, не мога, ти си скотът!

Той скочи разярен и излезе. За първи път прояви гняв спрямо нея. Джип остана пред огъня, много наскърбена, главно защото не се бе наскърбила, че го е обидила. Би трябвало да бъде отчаяна!

Когато обаче той не се върна в десет часа, тя се разтревожи. Беше казала нещо ужасно. Но в душата си не би взела думата си назад. За пръв път бе дала воля на чувството си против това, което Уинтон бе нарекъл негово невъзможно държане. Ако беше англичанин, никога не би я привлякъл с това брутално незачитане чувствата на другите. Но

какво собствено я привлече у него? Неговата странност, неговата дива буйност, хипнотичното на неговата страст, неговата музика. Тази нищо не можеше да унищожи. Устремът, бучението, въздишките на неговата свирня, подобна на морето вън, тъмно и бурно разпенено, блъскащо се о скалите или дълбоко синьо при слънчева светлина, с бели чайки, които прелитат над него; те приличаха на подвижното, усмихнато тихо море, набраздено от минаващите течения, обуздадо своя вечен стремеж и готово пак да се издигне и разпени. Това беше, което тя искаше от него — музика, не неговите прегръдки, нито дори неговото обожание, неговото остроумие, неговата своеобразна, котешка красота, — не, само това от душата му, което се изтръгваше под пръстите му и увличаше душата ѝ. Дали да се втурне, когато се върне, да го прегърне, да се притисне до него, да се изгуби цяла в него? Защо не? Нали е неин дълг, защо да не бъде и нейна радост? Но тя изтръпна. Някакъв инстинкт, много дълбок, за да се поддаде на анализ, нещо в най-скритата дълбочина на нервите ѝ, я правеше да се стряска, като че ли беше страх, като че ли се боеше да се отпусне, да обича — инстинктът за самосъхранение пред нещо съдбоносно, пред нещо, което тя отнася — странното инстинктивно чувство, което изпитваме пред една бездна, страхът да се приближим твърде много и да бъдем неудържимо увлечени надолу.

Тя влезе в спалната. Да си легне, без да знае где е той, какво прави, какво мисли, ѝ се чинеше странно, и тя седна пред огледалото, четка дълго косите си, със сребърната си четка, втречена в отражението на бледното си лице, от което очите гледаха тъмни и широко разтворени. Най-последно си каза: Не мога нищо да сторя. Все ми е едно! Легна, угаси светлината. Всичко ѝ се чинеше странно и самотно; нямаше огън. После заспа.

Присъни ѝ се, че е с баща си и Фиорсен в един железопътен вагон на брега на морето. Водата се издигаше все по-високо, пенеше и стенеше. Тя се събуди изведнаж и с тая способност, която имат кучетата, да бъдат, още щом се пробудят с пълно съзнание, позна, че той свири в салона, свири по това време през нощта? Тя лежеше, заслушана в трепетната, безпокойна мелодия, надигна се два пъти от леглото, но и двата пъти, сякаш самата съдба искаше да я спре, мелодията се засилваше и тя чувствуваше: „Не, не мога! Все същото е! Той не мисли колко хора ще разбуди! Върши само това, което му е

угодно и не го е грижа за другите.“ И като затули ушите си с ръце, продължи да лежи неподвижна.

Когато след дълго време свали ръцете си, той беше спрял да свири. Тя го чу, че влиза, но се престори, че спи. На следната утрин той като че беше забравил всичко. Но не и Джип. Тя много искаше да узнае какво бе почувствувал вечерта, къде беше отишъл, но беше много горда, за да запита.

През първата седмица беше писала два пъти на баща си, а после му прати само една-две карти. Защо да му разказва как прекарва в обществото на един човек, когото той не можеше да търпи? Дали не беше прав баща ѝ? Да признае това, би било много болезнено за нейната гордост, обаче тя почна да копнее за Лондон. Новата ѝ къща беше оазис, на който мислите ѝ често се спираха. Като се настанят там, ще могат да живеят, както им е угодно, без да се боят, че ще засегнат чувствата на други хора, и тогава ще е, може би, по-добре. Той ще се залови сериозно за работа, тя ще му помага и всичко ще бъде другояче. Нейната нова къща, новата ѝ градина, овощните дървета, които скоро ще цъфнат! Тя ще си вземе котки и кучета, ще язди, когато татко дойде в града; леля Розамунд ще ѝ идва на гости, ще дойдат приятели, ще има музика, може би и танц — ще танцува чудесно! После концертите му, щастието да бъде участница в неговите успехи! А над всичко удоволствието да украси къщата си, да прави смели опити със светлини и багри. И все пак тя чувствуваше, че да се мисли за бъдещето, е вече лош знак.

Едно нещо я радваше — да се вози с лодка. Имаше хубави ясни дни, мартенското слънце грееше топло, имаше доста вятър. Той се спогаждаше много добре със „старите морски вълци“, чиято лодка бяха наели, проявяваше изобщо най-добрите си страни в сношенията с простите хора.

През такива часове Джип биваше обхваната от романтични чувства. Морето беше синьо, скалите и още голите дървета по брега се очертаваха мечтателно в леката мъгла. Без да обръща внимание на „старите морски вълци“, той слагаше ръката си около кръста ѝ и тя беше благодарна да се почувствува духовно близка с него. Тя правеше чести усилия да го разбере през тия седмици, които обаче все пак ѝ носеха известно разочарование. Чувственият елемент в брака не я смущаваше; макар че тя не изпитваше никаква страст, неговата не я

отблъскваше. Причината лежеше много по-дълбоко — чувството за някаква непреодолима преграда, инстинктивният страх да се отпусне. Тя не можеше да му се открие, не можеше да го познае. Защо се впиваха очите му тъй често в нея, без обаче да я виждат? Защо всред най-сериозното свирене, той внезапно прекъсваше и почваше някоя дива, отчаяна мелодия или захвърляше цигулката? Кое беше причината на тия часове на угнетено състояние, след които изпадаше в най-безумна веселост? А преди всичко, какви сънища го вълнуваха в редките минути, когато музиката проясняваше странното му бледно лице? Дали не беше това само физическа илюзия — познати ли му бяха изобщо сънищата? „Сърцето на другите е тъмна гора“ — освен за тоя, който обича.

Една сутрин той ѝ подаде едно писмо.

— Виж, Паул Розек ходил да види къщата ни! Нарича я чудесно „гнездо на гургулици“.

Споменът за сладникавото лице на приятеля му, загадъчно като сфинкс, за очите, които сякаш познаваха толкова тайни, беше неприятен за Джип, която каза спокойно:

— Защо собствено го обичаш, Густав?

— О, той е много полезен, разбира от музика и от много други работи.

— Аз го намирам отвратителен.

Фиорсен се засмя.

— Отвратителен! Защо, моя Джип? Той е добър приятел, възхищава се от тебе, о да, много се възхищава от тебе! Казва, че има чудесна техника спрямо жените.

Джип се изсмя.

— На мене ми прилича на костенурка.

— О, ще му кажа! Той ще е поласкан!

— Ако направиш това, ще...

Той скочи и я взе в ръцете си, лицето му изразяваше такова смешно разкаяние, че тя се смекчи. После обмисли думите си и се разкая за тях. Но все пак, Розек беше лукав и студено чувствен човек, в това беше убедена. Мисълта, че той шпионира нейната малка къщичка, ѝ разваляше цялата радост.

След три дена се върнаха в града. Докато колата завиваше към тяхната улица, Джип полека сложи ръката си в тая на Фиорсен. Тя

беше силно развълнувана. Дърветата бяха вече напъпили, бадемите тук-там цъфтяха. Сега бяха вече близо. Пет, седем, десет — тринадесет! Още две къщи! Ето я! На зелената ограда, над напъпилите люлякови храсти, стои с бели числа номерът — деветнадесет. И тук вече цъфтяха бадемите! През високата ограда вече се виждаше бялата къщица със зелени капаци на прозорците. Тя скочи бързо от колата, право в обятията на Бети, която стоеше тук, засмяна и зачервена, и държеше под мишниците си по една малка черна главичка с диамантено светли очи и щръкнали уши.

— Бети! Ах, какви хубавички животни!

— Подарък от майор Уинтон, милостива госпожо!

Като я потупа по рамото, Джип сграбчи кученцата и се завтече към къщата. Двете животни, притиснати до гърдите ѝ, квичеха полекичка и я ближеха по носа и ушите. Тя мина през четвъртития хол, влезе в салона, чиито прозорци гледаха към моравата, разгледа хубаво наредената стая, в която всичко беше на мястото си. Бялото и абаносово-черно изглеждаха по-добре, отколкото бе очаквала. Вън в градината, в нейната градина! — крушите бяха напъпили, но не бяха цъфнали още; в лехите блестяха няколко нарциси, на магнолията един цвят се беше вече разтворил. И през всичкото време тя стискаше кученцата, радваше се на техния топъл чист животински мирис. Сега изтича нагоре по стълбите. Ох, колко е приятно да бъдеш в собствената си къща, да бъдеш... Внезапно тя се почувствува сграбчена, дигната от земята и в това недостойно положение тя извърна главата си, докато той можа да стигне устните ѝ.

III

Първата сутрин в новия си дом Джип се събуди с врабците. Тези и още много тем подобни цвъртяха и чуруликаха. Скоро обаче се дочуха истинските пойни птички, които сякаш се бяха събрали в нейната градина. Дойде ѝ на ум едно старо стихотворение:

*„На милата майка природа децата
Са събрали на младоженците пред краката;
Техните чувства благославят“.*

Тя се обърна и погледна Фиорсен. Той спеше, с глава заровена във възглавницата, така че се виждаше само гъстата му разрошена коса. И внезапно я полазиха тръпки. Сякаш тук лежеше некой друг човек. Действително ли той ѝ принадлежеше завинаги и тя нему? Това тяхната къща ли беше, техният общ дом? Всичко изглеждаше тъй различно, по-сериозно, в това чуждо легло, в тая чужда стая, дето щяха да живеят заедно. Полека, за да не го събуди, тя се изкрадна от леглото и застана пред прозореца. Светлината беше още смътна, но далеч зад дърветата небето вече се червенееше. Човек би могъл да помисли, че е на къра, ако не беше слабият шум на пробуждащия се град и леката мъгла, която сутрин забулва Лондон. Тя беше господарка на тая къща, трябваше да я управлява, да се грижи за всичко. А, кучетата? Какво ли ядат?

Това беше първият от многото изпълнени с грижи часове. Нейният изтънчен вкус искаше съвършенство, обаче нейната чувствителност не ѝ позволяваше да изисква това от други, особено от слугите — защо да ги мъчи?

Фиорсен нямаше представа за редовен живот, не можеше да оцени труда и мъките и във воденето на домакинството. А тя беше много горда, за да го моли за помощ, може би и много умна, тъй като в тия работи той беше съвсем неспокоен. Неговото правило беше да живее като птичките във въздуха. И Джип не би искала нещо повече,

но това беше почти невъзможно в къща с трима слуги, няколко яденета, две малки кучета и малко опитност да се справиш с всичко това.

Тя не поверяваше никому трудностите, които я измъчваха. Трябваше да бъде много предпазлива с Бети, която, консервативна до мозъка на костите си, мъчно се свикваше с Фиорсен, както някога, мъчно се бе свикнала с Уинтон. Главната ѝ грижа обаче беше баща ѝ: Макар че копнееше за него, тя се страхуваше от първата си среща с него. Той дойде за първи път, както бе свикнал да идва, когато тя беше малка — по време, когато онзи, комуто тя сега принадлежеше, вероятно беше излязъл. Тя сама му отвори, притисна се о него, за да не видят острите му очи лицето ѝ, и почна веднага да разказва за кученцата, които бе нарекла Дон и Доф. Те били чудесни, нищо не можело да се опази от тях, вече разкъсали чехлите ѝ, вмъкнали се в долапа с порцелановите съдове и там заспали. Татко трябва сега да разгледа цялата къща.

Приказвайки през всичкото време, тя го поведе нагоре по стълбите, после в градината, в стаята за музика, в която можеше да се влезе направо от страничния къщчен вход. В тази стая Фиорсен можеше да свири на спокойствие. Уинтон вървеше до нея спокойно, като правеше тук-там по някоя уместна забележка. В края на градината те погледнаха над зида към тясната пътека, която ги делеше от друга една градина, и внезапно той стисна ръката ѝ и попита:

— Е Джип, как беше всичкото време?

— О хубаво, в известно отношение. — Но тя не го погледна, нито той нея. — Я виж, татко! Котките си направили тука цяла пътека!

Уинтон си прехапа устните и се отвърна от зида. Мисълта за онзи човек го изпълваше с горчицина. Тя не иска да му каже нищо, иска да запази веселия си израз — но това не може го излъга!

— Виж минзухарите ми! Днес е наистина пролет!

Дори една-две пчели бяха излетели. Младите листенца по дърветата изглеждаха още прозрачни, сякаш, за да не пречат още от сега на слънчевите лъчи да минават през тях. Ярките цветове на минзухарите, с тънки жилки по тях, събираха светлината като чашки. Лек ветрец люлееше нежно вейките, тук-там шумолеше някой сух лист. По тревата, синьото небе, цъфналите бадеми блестеше младата пролет. Джип склони ръце.

— Чудесно, да усещаш пролетта!

Уинтон помисли: — Тя е променена! Тя беше по-нежна, по-оживена, имаше по-дълбок цвят у нея, повече сериозност, повече полет в стойката ѝ, повече нежност в усмивката ѝ. Но беше ли щастлива?

Един глас каза:

— Ах, какво удоволствие!

Тоя тип се бе промъкнал като някаква котка! На Уинтон се стори, че Джип трепна.

— Татко мисли, че в стаята за музика трябва да турим тъмни пердета, Густав.

Фиорсен се поклони.

— Да, да, като в някой Лондонски клуб.

Уинтон, който я наблюдаваше, забеляза няма молба по лицето ѝ, и като се усмихна принудено, каза:

— Вие сте много добре тука. Радвам се да ви видя пак. Джип изглежда чудесно.

Пак един от ония поклони, които той толкова мразеше! Комедиант! Никога, никога няма да свикне да го понася! Но не бива, не може да прояви това! И щом можа, той си тръгна, изпълнен със съмнения и грижи, но решен да бъде готов да се притече, щом детето го повика на помощ.

Едва десетина минути, след като си беше отишъл, пристигна леля Розамунд, подпирайки се на бастун, защото и тя страдаше от ставен ревматизъм. Добрата госпожа съвсем не знаеше колко много обича внучката си докато не я изгуби чрез тоя брак. Тя искаше да я има пак за себе си, да излиза с нея и да я глези, както по-рано, и нейният проточен говор не можеше да прикрие чувствата ѝ.

Джип забеляза как Фиорсен подражава тоя говор, и ушите ѝ пламнаха. Кученцата, с техните муцунки, техните лудории и пакости, тяхното хранене, за известно време отклониха опасността. После комедията пак почна. След като леля Розамунд малко внезапно стана и се сбогува, Джип се спря до прозореца с лице, подобно на маска. Фиорсен се приближи, обхвана я за кръста и попита с ядовита, въздишка:

— Ще идват ли често тия добри хора?

Джип се дръпна.

— Ако ме обичаш, защо се мъчиш да обиждаш хората, които също ме обичат?

— Защото ревнувам. Ревнувам дори от тия кученца.

— И ще им направиш ли нещо?

— Да, ако са все при тебе.

— Мислиш ли, че мога да бъда щастлива, ако правиш зло на съществата, които ме обичат?

За пръв път нейните близки идеха в новата ѝ къща. Това беше много!

— Ти не ме обичаш, — каза Фиорсен с хрипков глас. — Ако ме обичаше, бих го почувствувал чрез устните ти, бих го видял в очите ти. О Джип, обичай ме! Трябва да ме обичаш!

Но любов по заповед ѝ се чинеше просташка и глупава. В душата си тя изстина към него. Ако една жена не отказва нищо на един мъж, когото не обича истински, сенки вече падат върху новия дом. Фиорсен знаеше това, обаче неговото самообладание не беше по-голямо от това на двете кученца.

При все това първите няколко седмици в новата къща бяха твърде много запълнени, та не оставаше много време за съмнения и съжаления. Няколко големи концерта бяха определени за през май. Тя ги очакваше с голяма радост и оставяше на заден план всичко, което не беше във връзка с тях. Без да се скъпи, тя му подари, в замяна на сърцето си, за което тайно съзнаваше, че се тегли назад, цялото си време, цялата си енергия. Готова беше да свири с него по цял ден. Обаче сутрин беше свободна, тъй като той спеше до единадесет и едвам към дванадесет можеше да почне. През това време тя се занимаваше с домакинството, правеше покупки, което нещо за много жени е единственият истински спорт, гонитбата по идеала, борбата на собствения добър вкус против света, тайната страст да станат още по-хубави. Джип никога не пазаруваше без да почувствува лек гъдел по нервите. Тя мразеше да я докоснат чужди ръце, обаче радостта ѝ не се намаляваше, когато стоеше пред огледалото, а продавачите мереха и бодяха по стройната ѝ фигура и я наричаха „милостива госпожо“.

Някоя сутрин тя отиваше да язди с баща си. Един ден, след като бяха яздили в Ричмонд парк, те седнала да закусят на терасата на един хотел. Няколко овощни дървета над главите им още бяха в цвят, слънцето посребряваше извивките на реката и заливаше със златен

блясък набъбналите листа на дъбовете. Уинтон пушеше следобедната си цигара и гледаше през дърветата към реката. Джип го погледна крадешком и попита съвсем тихо:

— Ходил ли си някога на язда с майка ми, татенце?

— Само веднаж. Същия този път, който минахме днес. Тя яздеше една бяла кобила, аз една алеста... — Да, в горичката, там на хълма, дете бяха яздили днес, той бе слазъл тогава и бе стоял до нея!

Джип простря ръката си през масата.

— Разкажи ми за нея! Хубава ли беше?

— Да!

— Тъмна? Висока?

— Като тебе, Джип. Малко, малко — той не знаеше как да опише тая разлика — малко по-чуждестранна на вид. Баба ѝ била италианка.

— Как се влюби в нея? Внезапно?

— Тъй внезапно както... — той дръпна ръката си и я сложи на оградата — както слънцето пада на ръката ми.

Джип каза като че ли на себе си:

— Да, не зная дали разбирам това, като че ли още не. Обикна ли те тя още от първото виждане?

— Човек вярва това, което му се иска, но тя все ме уверяваше.

— И колко време?

— Само една година!

— О татенце! Не мога да понасям мисълта, че съм я убила, не мога да я понасям!

Уинтон стана и един уплашен кос спря да пее. Джип продължи твърдо: — Не искам да имам деца. И не искам да обичам толкова. Страх ме е.

Уинтон я погледна, намръщен над своето минало.

— Любовта, — каза той, — ни сграбчва и ние сме загубени. Дойде ли, тя е добре дошла, все едно дали ще ни убие или не.

Като стигна в къщи, още не беше време за обяд. Тя побърза с банята си и с обличането, и се завтече в стаята за музика. Завесите бяха сребристо сиви, канапетото покрито със златно-сребърна материя, камината с медни релефи. Цялата стая беше студия в сребро и злато, освен две цветни фантазии — параванът пред пианото беше нарисуван с блестящи паунови пера и в една синя персийска ваза блестяха червени цветя в разни тонове.

Фиорсен стоеше до прозореца и пушеше. Той не се обърна. Джип сложи ръката си на рамото му.

— Съжалявам, че закъснях. Но сега е единадесет и половина.

Лицето му беше намусено, сякаш целия свят го беше обидил.

— Жалко, че е трябвало да се върнеш. Сигурно е било чудесно за язда.

Не биваше ли да язди с баща си? Каква безсмислена ревност и егоизъм. Без да каже ни дума, тя седна пред пианото. Не можеше да понесе несправедливости, а той при това миришеше на ракия! Отвратително, да пиеш още сутринта! Тя седеше пред пианото и чакаше. Такъв щеше да бъде, докато музиката разпръснеше лошото му настроение; тогава щеше да дойде да я потупа по рамото и да сложи устните си на тила ѝ. И тя изведнаж каза:

— Густав, какво съм сторила, което не ти харесва?

— Имаш баща.

Джип се засмя. Както стоеше пред нея, той приличаше на упорито дете. Той се приближи и сложи ръката си на устата ѝ. Тя погледна над тая ръка, сърцето ѝ се колебаеше между разкаяние и гняв. Очите му се сведоха пред нейните, той дръпна ръката си.

— Да почнем ли? — попита тя.

— Не, — отвърна той рязко и слезе в градината.

Възможно ли беше да е преживяла такава неприятна сцена! Тя остана пред пианото, свирейки все същата фраза, без да съзнава какво свири.

IV

Досега не бяха виждали Розек. Тя се питаше дали Фиросен му е занесъл нейните думи, но не го запита. Беше вече открила, че мъжът ѝ говори истината, само когато му е приятно, но не, когато това може да му причини неприятности. Колкото за изкуството, човек можеше да се уповава на него, но, когато нервите му бяха раздразнени, той беше застрашително откровен.

На първия концерт тя видя нежеланата фигура на Розек два реда зад себе си: Той говореше с едно младо момиче, чието овално лице имаше непрозрачната белина на алабастр. Кръглите ѝ сини очи бяха устремени в него, устните ѝ полуразтворени и това ѝ придаваше някакъв празен израз, а смехът ѝ звучеше кухо. Обаче чертите ѝ бяха красиви, косата свиленомека и руса, шията бяла и съвършена. Джип не можеше да откъсне погледа си от нея. Тя седеше сама, обхваната от желание да изпита същите чувства като във Висбаден. За нея щеше да бъде един вид света радост да мисли, че и тя бе помогнала да се оформят тия тонове, които ще пленят толкова слушатели. Отдавна вече тя се радваше на тоя концерт. И тя седеше замечтана и тиха, без да мисли за окръжаващите я.

Фиорсен изглеждаше зле, както всякога, когато излизаше пред публика — студен, лукав, упорит, недоверчив, полуотвърнат, като притискаше струните с дългите си пръсти. Висбаден! Не, не беше както във Висбаден! И когато той засвири, тя не изпита същото вълнение. Сега го беше чувала много често, знаеше много добре как произвежда тия тонове, знаеше, че техният огън, тяхната сладост и благородство идат от пръстите, от ухото, от разума, а не от неговата душа. Също не ѝ беше възможно да отлети върху вълните на тия тонове в нови светове, да чува утринни камбани, да усеща вечерната роса, прохладния вятър и жаркото слънце. Нямахше романтика и омая, тя чакаше да чуе слабите места, местата, дето и той, и тя се бяха борили; отвличаха я спомените за неговите капризи, лоши настроения и внезапни ласки. После тя срещна погледа му. Той беше същият, обаче все пак различен от онзи във Висбаден. Липсваше му обожанието. И тя

си помисли: „Моя ли е вината или е така, защото ме притежава и може да прави с мен каквото иска?“ Това беше второ разочарование, може би, най-голямото. Но тя се оживи от аплодисментите и потъна в радостта от неговия успех. После отиде в стаята на артистите. Той тъкмо се връщаше след последното извикване. Като я видя, изразът на презрително отегчение изчезна от лицето му, той улови ръката ѝ и я целуна. Тя пошепна:

— Чудесно!

А той отвърна, също шепнейки:

— Обичаш ли ме, Джип.

Тя кимна. В тоя момент вярваше, че го обича.

После почнаха да идват хора; между другите, нейният стар учител по музика, господин Армо, който след едно „чудесно, много силно!“ към Фиорсен, заговори с Джип.

Значи тя се беше омъжила за Фиорсен. Чудно, наистина чудно! И как беше сега! Малко смешно, нали? А на нейната музика вече се бе турил край, за жалост?... Не? Тогава трябва да дойде пак при него, непременно да дойде! През всичкото време той я тупаше по ръката, сякаш искаше да изпита твърдостта на нейните мускули, да провери дали не са се отпуснали. Изглеждаше, че наистина му е липсвала някогашната му ученичка и че сега се радва да я види пак, и Джип беше поласкана. После дойдоха и други хора. Тя видя, че Розек приказва със съпруга ѝ и че алабастрово бялото момиче го гледа мълчаливо, с полуразтворени устни. Чудесна фигура, може би само много низка, лице като гълъб, хубаво извитите полуразтворени устни сякаш просека ласки. Изглеждаше едва деветнадесетгодишна — коя беше?

Един глас каза:

— Как сте, госпожо Фиорсен? Щастлив съм, че ви виждам най-после.

Това беше Розек. По лицето му, което приличаше на маска, не можеше да се разбере дали Фиорсен му беше предал думите ѝ; той беше тъй внимателен и разговаряше тъй любезно. Но какво толкова я отблъскваше: — тънък усет, естествената интелигентност на не твърде интелектуалните натури, и нейните „пипала“ бяха много фини, за да се излъже.

Преследвайки неговия поглед тя видя, че мъжът ѝ разговаря с момичето, чиито устни повече от всякога изглеждаха да молят за любовни думи.

— Харесва ли ви, госпожо, тая млада танцовачка, Дафне Уинг, тя скоро ще стане прочута. Носи се леко като гълъб.

— Много е хубава, мога да си представя, че танцува хубаво.

— Елате да я видите някога. Тя скоро ще дебютира.

— Благодаря, — отговори Джип, но помисли: „Не искам да имам работа с тебе! Защо не казах, че мразя танца?“

Звънецът се зачу, хората забързаха да си излизат. Момичето се приближи.

— Госпожица Дафне Уинг, госпожа Фиорсен!

Джип протегна ръка усмихната. Госпожица Дафне Уинг се усмихна също и каза с ударението на тия, чието произношение е било грижливо поправяно.

— О, госпожо Фиорсен, как чудесно свири съпругът ви, нали?

Когато устните се движеха, като че ли нещо липсваше на тоя грижлив говор, и на Джип ѝ дожаля, сякаш виждаше някакво петно на едно съвършено цвете. Тя кимна и се обърна към Фиорсен, който се канеше да излезе на сцената. Нея ли погледна той или момичето? В коридора Розек каза:

— Елате с Густав у мене! Тя ще ни танцува. Тя е във възторг от вас, госпожо!

На Джип се искаше много да може да отговори с брутална откровеност: „Не желая да дойда.“ Обаче тя каза: „Благодаря, ще питам Густав.“

Като седна пак на мястото си, тя потърка страната си, която неговият дъх беше докоснал. Сега на сцената пееше едно момиче, едно от ония лица, от които Джип всякога се беше възхищавала — червеникаво руса коса, сини очи — нейната пълна противоположност. Момичето пееше за едно сърце, сломено от любов:

*„И моето сърце, от своето собствено слънце
лишено...“*

Един трепет на дълбоко разбиране обхвана Джип. Татко беше казал: „Любовта ни обхваща и ние сме загубени!“ Не, тя, която беше последица на такава любов, не иска да обича!

Момичето свърши. Аплодираха му малко и все пак то беше пяло прекрасно, бе изпяло една от най-чудните песни. Дали беше много трагична, много тежка, дали то не беше достатъчно „хубавичко?“ На Джип ѝ стана жал за него. Тя би искала да се измъкне сега, но ѝ липсваше нужната грубост. Ще трябва значи да прекара вечерта у Розек. Нали доброволно беше избрала тоя живот, при който липсваше съзнанието за пристан и дом! Нали доброволно беше влязла в клетката?

По пътя за Розек тя скри от Фиорсен своето главоболие и потиснато настроение. Опиянен от ръкоплясканията, той беше весел като ученик през ваканция, имитираше стария ѝ учител, своите почитатели, Розек, издигнатите в очакване устни на танцовачката. В колата обви ръката, си около кръста на Джип, притисна я до себе си, вдъхвайки мириса на бузата ѝ, сякаш тя беше някое цвете.

Розек обитаваше първия кат на една старомодна къща на Ръсел Скуер. Във въздуха се носеше мирис на тамян или някакво подобно благовоние, по стените на тъмния хол горяха електрически лампи в ориенталски алабастрени вази. Жилището беше като някакъв храм на събирач на рядкости. Притежателят му имаше страст към черното — стените, канапетата, рамките на картините, дори някои от плочките на пода бяха черни, със златни, лунни и бледи като слонова кост отблясъци. На една кръгла черна маса стоеше златна ваза, в която растеше бледа палма! От черната стена блестеше маската на един фуан, в една вдлъбнатина на стената — сребърната статуя на една танцовачка. Всичко беше красиво, но мъртвешко. Джип, която всякога се възбуждаше от всичко ново, която се интересуваше от всичко красиво, почувствува копнеж за въздух и слънце, усети облекчение, когато можа да се приближи до един от прозорците, да дръпне черните завеси и да гледа как залязващото слънце залива със светлина дърветата по улицата. Запознаха я с господин и госпожа Галан, той мургав, наглед циничен мъж, с умен, малко злобен поглед, тя пълна жена с алчно втренчени сини очи. Малката танцовачка беше отишла, както ги уведоми Розек, „да се съблече.“

Той разведе Джип да ѝ покаже своите съкровища, скарабей, смъртни маски, китайски картини, странни стари флейти, и правеше всичко това, сякаш за първи път ги показва на човек, който може да ги оцени. Нейният инстинкт се стресна от изтънчената порочност на тия стаи, в които нищо, освен добрия вкус не беше свето. Това беше първият ѝ поглед в „позлатената Бохема“, която не признава възторга, усилията и честните борби на истинските бохеми. Обаче никой не би казал, че нервите ѝ са напрегнати, като при докосване на труп. Докато ѝ показваше алабастровите си вази, Розек сложи ръката си на китката ѝ, пръстите му, меки като котешка лапа, играеха по месото ѝ, после той дигна ръката ѝ към устните си. „Техника!“ — си помисли тя. Обхвана я лудо желание да се изсмее и той го забеляза, погледна я още един-единствен път, прекара ръката си по лицето си и — ето! То беше както по-преди спокойно, не издаващо нищо! Опасно човече!

Когато се върнаха в салона, Дафне Уинг, в черно кимоно, седеше на канапето до Фиорсен и бялото ѝ лице и шия блестяха още повече. Тя веднага стана и се приближи към Джип:

— О, госпожо Фиорсен, — защото почваше всичко, каквото казваше с „о“ — не е ли чудесна тая стая. Точно за танц. Аз донесох само кремове и пламенно червени костюми, те най-подхождат към черното.

Тя разтвори кимоното, за да покаже на Джип костюма си — една тясно прилепнала кремова дреха. Устата ѝ се полуразтвориха като да просят похвала, после тя сниши гласа си:

— Боя се от граф Розек!

— Защо?

— О, той е тъй критичен, тъй гладък, така безшумно се движи!... Намирам, че вашият съпруг свири, чудесно... О, госпожо Фиорсен, колко сте красива!... Какво искате да танцувам най-напред? Валс от Шопен?

— Обичам Шопен.

— Добре. Ще танцувам, каквото вие искате, понеже се възхищавам от вас. Трябва да сте много мила. О, да, вижда се. Вашият съпруг е страшно влюбен във вас. Знаете ли, аз уча пет години вече, но още не съм излизала. Сега граф Розек ще ми помогне... Нали ще дойдете на първата ми вечер? Майка ми каза, че трябва да бъда много

внимателна. Тя ми позволи да дойда сега, само защото и вие сте тук. Да почвам ли?

Тя отиде към Розек.

— Госпожа Фиорсен иска да почна. Моля, валса от Шопен, който почва така!

Джип седна до Фиорсен и Розек почна да свири, с поглед устремен в момичето. Устните му, които до сега бяха стиснати, се полуразтвориха в сладникава усмивка. Дафне Уинг стоеше, притиснала краищата на пръстите о гърдите си, като някаква статуя от абаносово дърво и бял восък. Тя хвърли кимоното. Джип трепна. Това просто малко момиче наистина умееше да танцува! Всяко движение на облите ѝ гъвкави членове бе пропито от прехласа на истински гений, овладян чрез превъзходна техника. „Летящ гълъб!“ Лицето ѝ изгуби празния израз, или той по-скоро се превърна на нещо божествено, в един-едничък поглед, който танцът налагаше. В очите на Джип се появиха сълзи. Танцът беше прекрасен: сякаш някой гълъб се хвърля срещу вятъра, носи се нагоре, надолу, издига се все по-високо с трепкащи криле.

Когато след танца момичето дойде да седне до нея, Джип стисна малката гореща ръка, но това ръкостискане беше за изкуството, а не за малкото, разгорещено същество, с алчните за ласки устни.

— О, харесва ли ви! Много се радвам! Да облека ли сега червения костюм?

Едва излезе и коментариите почнаха. Мургавият, циничен Галан каза, че танцът му напомнял някоя си Напирковска, която бил виждал в Москва, но нямала огъня на рускията, липсвала още страстта. Трябвало ѝ любов. Любов! Джип пак се пренесе в концертната зала, слушаше пеенето на другото момиче за разбитото от любов сърце:

*„Целувката ти, о любима,
Като листа събрани от хладните води...?“*

Любов! В това свърталище, изпълнено с глави на пауни, меки възглавници и сребърни танцовачки! Любов! Внезапно я обхвана чувство на голямо унижение. Какво беше тя самата, ако не пир за чувствеността на един мъж? Не беше ли и нейната къща като тая?

Дафне Уинг пак дойде. Джип погледна лицето на мъжа си, докато момичето танцуваше. Как беше възможно да забележи неговото вълнение и да не се разтревожи? Ако наистина го обичаше, би я заболяло да види неговите устни така, но тя може би би разбрала и простила. Обаче сега нито разбираше, нито прощаваше.

През нощта тя пошепна:

— По ли би искал да съм онова момиче, а не аз?

— Онова момиче! Аз бих могъл да го изпия на една глътка. Но тебе, моя Джип, искам вечно да пия.

Вярно ли беше? Ако наистина го обичаше, как би била щастлива да чуе това!

V

От сега нататък Джип всеки ден се сближаваше все повече с „Висшата бохема“, онова странно общество, което се занимава с музика, изкуство и театър. Тя чувствуваше, че не принадлежи към това общество, както не принадлежеше към него и Фиорсен, който беше истински бохем и артист и подиграваше хората от тоя свят, както подиграваше и Уинтон, и леля Розамунд, и тяхната среда. Съвместният живот с него караше Джип да се чувствува все по-малко и по-малко член от старото, православно, благовъзпитано общество, което, преди да се ожени, беше нейното, на което обаче тя се чувствуваше малко чужда, откак баща ѝ ѝ беше открил тайната на произхода ѝ. В същност тя беше много впечатлителна и критична, за да приеме предписанията и правилата на тоя свят, който се управляваше от външни форми; обаче по собствена инициатива никога не би прекрачила неговите граници. Откъсната от тия корени, неспособна да пусне други в новата почва, духовно несвързана с мъжа си, тя беше все по-самотна. Единствените наистина щастливи часове бяха за нея тия, които прекарваше с Уинтон или на пианото. Все се учудваше на това, което беше направила; мъчеше се да открие дълбоката му, достатъчно уважителна причина. Но колкото повече търсеше, толкова по се засилваше чувството ѝ, че е изпаднала в някаква клетка. В последно време се прибави и една нова, по-определена грижа.

Тя прекарваше много време в градината, дето дърветата и люлякът вече бяха прецъфтели, акациите напъпили и косовете замлъкнали.

Уинтон беше открил, след грижливи наблюдения, че от три и половина до шест нямаше опасност да срещне зетя си, и идеше всеки ден на чай и на една цигара в градината. Един ден той седеше там с Джип, когато Бети донесе една визитна картичка с името „Дафне Уинг“.

— Покани я, Бети, и донеси чай, сухар с масло и бонбони, колкото намериш, миличка.

Бети тръгна през тревата с прояснения израз, който лицето ѝ добиваше всякога, когато Джип я наричаше „миличка“. А Джип каза на баща си:

— Това е малката танцовачка, за която ти разказвах, татенце. Ще видиш нещо свършено. Но жалко, че ще бъде облечена.

Тя беше облечена в рокля с топлия цвят на слонова кост, украсена със зелен като листа шифон, с колан с дребни зелени листа, каквито се виеха и около главата ѝ. Така приличаше на нимфа, която наднича измежду дърветата. Облеклото ѝ беше малко прекалено, но все пак хубаво и не можеше да прикрие красотата на фигурата ѝ. Изглеждаше малко нервна.

— О, госпожо Фиорсен, надявам се, че не ви е неприятно, дето съм дошла. Толкова ми се искаше да ви видя. Граф Розек ми каза, че мога да се осмеля. Денят за моето появяване е вече определен. Ах, добър ден! — Тя седна на стола, който Уинтон ѝ подаде. Джип го наблюдаваше и почувствува желание да се изсмее. Татко и Дафне Уинг!

— Танцували ли сте в последно време у граф Розек?

— О, да, не сте ли, не знаехте ли, аз — о да!...

У Джип проблесна мисълта: „Густав се е срещал с нея, а не ми каза“, обаче тя веднага отговори:

— Ах, да, разбира се. Забравила бях. Кога е вашата вечер?

— Идващия петък. В „Октагон“. Нали е чудесно? Предложиха ми много добри условия. Бих желала толкова много да дойдете с господин Фиорсен.

— Разбира се, че ще дойдем. И баща ми много обича танца, нали, татко!

— Когато се играе добре — каза Уинтон учтиво.

— О, аз играя добре, нали, госпожо Фиорсен? Искам да кажа, работила съм от тринадесетата си година. Обожавам танца. Мисля, че и вие бихте танцували добре, госпожо Фиорсен, вие имате такава чудесна фигура. За мене е цяла наслада да гледам как ходите.

Джип се изчерви.

— Вземете от тия бонбони, госпожице Уинг. Те са с цели малини вътре. — Казвайте ми Дафне. Господин Фиор... всички хора ми казват така.

Забелязвайки израза по лицето на баща си, Джип промърмори:

— Прелестно име. Вземете и от тия! Те са със зарзали.

— Те са чудесни. Знаете ли, първият ми костюм е направен само от портокалови цветчета. Господин Фиорсен ми даде тая идея. Може би, вие сте му я подсказали? — Джип поклати глава. — Граф Розек казва, че светът чака за мене... — Тя млъкна, с един бонбон на половин поднесен към устата ѝ, после продължи: — Мислите ли, че е вярно.

— Надявам се.

— Той казва, че съм била нещо ново. Толкова е приятно да вярваш това. Той има добър вкус, също и господин Фиорсен, нали?

Джип забеляза, че баща ѝ стисна устни и кимна.

Малката танцовачка лапна бонбона. — Разбира се, че има; нали се е оженил за вас.

После тя забеляза, че Уинтон бе устремил погледа си върху нея и се смути.

— О, тук е чудесно, — каза тя. — Като на село. Но мисля, че вече трябва да си вървя, време е да почна упражненията си. За мене е важно да използвам времето си, нали? — И тя стана.

Уинтон също се надигна. Джип видя, че тя се загледа в изкуствената му ръка и че очите ѝ се разтвориха широко; чу как каза, минавайки през градината: — О, надявам се, че... на какво се надяваше, не можа да се разбере.

Джип седеше неподвижна. Пчели бръмчаха между цветята, гълъби гукаха по дърветата, слънцето топлеше коленете ѝ и протегнатите ѝ крака, обути в прозрачни чорапи. През градината долиташе смехът на слугинята и ръмженето на двете кученца, които играеха в кухнята, от улицата се чуваше далечният вик на един млекуар. Всичко беше тъй мирно. Обаче в сърцето ѝ бушуваха странни, разбъркани чувства. Откритието, че мъжът ѝ не е искрен, съвпадна с много други неща, които беше забелязала. Беше казала веднъж на баща си, че не иска деца; за нея, чието раждане бе причинило смъртта на майка ѝ, това беше повече или по-малко съзнателно нежелание. Но сега знаеше, че ще има дете. Тя не бе постигнала онова духовно единение със съпруга си, което прави майчинството радост, и знаеше, че няма да го постигне. Тя се бе уловила в мрежите на своята безумна грешка! След няколко месеца брачен живот бе разбрала, че бракът ѝ е несполука и гледаше без надежда на бъдещето. Нужен е един груб,

естествен факт, за да може един забъркан копнеещ дух да разбере истината. Разочарованието е всякога нежелано, особено когато е разочарование от нас самите и от другите. Какво бе искала да направи? Да спаси Фиорсен от него самия! Смешно! Тя само изгуби себе си! Вече се чувствуваше в затвор, а чрез детето щеше да бъде по-обвързана. Съзнанието за една необходимост успокоява нервите на много жени. Но у Джип беше обратното. Всяка принуда разбуждаше у нея противоположни чувства.

И докато гълъбите гукаха и слънцето топлеше краката ѝ, тя преживя наново най-горчивите минути на живота си. Гордостта ѝ дойде на помощ. Никой не биваше да знае, нито дори баща ѝ, който тъй настоятелно я беше предупредил! Както си беше послала, така трябваше да си легне.

Когато се върна, Уинтон каза:

— Не намирам нещо пленително в тая дама, Джип.

— Не намираш ли, че лицето ѝ е съвършено?

— Много обикновено.

— Да, но това изчезва, когато танцува.

Уинтон я погледна с полузатворени очи:

— А как я намира Фиорсен?

— Дали се е замислял за това? Не зная.

Тя чувствуваше как лицето му става все по-твърдо.

— Дафне Уинг!... Ах, Господи!

Тия думи издаваха гняв и недоверие. Дъщеря му застрашена от такава една!

След като си отиде, Джип остана в градината, докато се скри слънцето и росата проникна през тънката ѝ дреха. Казваха, че да ощастливяваш другите е начин сам да бъдеш щастлив. Ще опита. Бети, толкова дебела, с ревматизъм, мислеше ли някога за себе си? А леля Розамунд, която постоянно прибираше бездомни кучета, хроми коне и бедни музиканти? А татко, с неговите светски обноски, не помагаше ли постоянно на хората от полка си? Не мислеше ли постоянно какво да направи, за да я зарадва? Да обичаш хората, да ги правиш щастливи! Възможно ли бе това? Да обичаш хората е мъчно, много по-мъчно, отколкото животни и цветя, любовта, към които е естествена и лесна.

Тя влезе в къщи и почна да се облича за вечеря. Коя от роклите ѝ му харесваше? Светложълтата, дълбоко изрязана или оная бялата от мек плат с жълтеникави дантели? Тя се реши за последната. Като се гледаше в огледалото, тя потръпна. Всичко това ще изчезне, тя ще стане като тия жени, на чиято смелост да се показват тя се бе учудвала. Защо трябва човек да погрознее, за да донесе нов живот в света? Някои жени се гордеят с това. Но тя никога няма да се реши, да се покаже в това състояние.

Като се облече, тя слезе долу. Фиорсен още не беше дошъл. Тя въздъхна с облекчение и седна да вечеря, после отиде при пианото. Бети, която имаше слабост към Шопен, седеше до вратата, представлявайки си своята „хубавица“ в бялата рокля, осветена от свещите от двете страни, до които имаше бели благоуханни лилии в една ваза. Когато доближеше някоя от слугините, тя я прогонваше.

Стана късно. Слугините си легнаха. Джип беше спряла да свири, изправи се до прозореца, загледана в тъмнината. Колко топло беше! Миризмата на жасмина се носеше надлъж по зида. Нито една звезда. В Лондон се виждаха малко звезди. Някакъв шум я стресна. Нещо голямо стоеше в тъмното до отворената врата. Тя извика уплашена.

— Густав, ти ли си?

Той избъбра няколко думи, които тя не разбра. Като затвори бързо прозореца, тя се приближи до него. Светлината от хола падаше върху едната страна на лицето му. Той беше бледен, очите му светеха странно, ръкавите му бяха изцапани. Той мърмореше пресипнало: „Малък дух!“

За пръв път Джип виждаше пиян отблизо. Колко ужасно, да го види някой — колко ужасно! Тя се втурна към хола, за да заключи вратата, която водеше към задните помещения, но той я сграбчи за рамото и тя се спря, защото се изплаши да не вдигне шум или да не го събори. Другата му ръка също се залови за рамото ѝ и така той се опря на нея. Тя не се ужаси, мислеше само: „Какво да направя? Как да го заведа горе без никой да ни забележи?“ Тя го погледна в лицето, което ѝ се стори трогателно със своята бледност и светналите очи, и му каза спокойно:

— Добре, добре! Облегни се на мене! Да се качим горе!

Тя не чувствуваше толкова отвращение, колкото състрадание. Като го обхвана през кръста, тя го поведе към стълбата. Само да не чуе

никой, само да го заведе полека горе! И тя пошепна:

— Не говори! Облегни се на мене!

Той като че ли правеше усилия, дишаше дълбоко и на лицето му имаше израз, който щеше да е комичен, ако не беше толкова трагичен.

Крепейки го с всички сили, тя започна да се качва по стълбата. Беше по-лесно, отколкото бе мислила. Сега през коридора в спалната, и опасността бе преминала! Свършено! Той лежеше на леглото, вратата беше заключена. Сега напрежението ѝ изчезна, тя почна да трепери тъй силно, че чуваше зъбите си как тракат; видя се в огледалото и забеляза, че хубавата ѝ дантела беше скъсана, рамената ѝ червени от ръцете му, които я бяха натискали, за да се държат. Тя метна един халат на плещите си и отиде при него. Той лежеше като вцепенен и тя едва можа да го изправи и облегне на кревата, блъскайки си главата какво да му даде. Сода, сигурно ще е добре! Най-после той беше настанен в леглото, а тя стоеше и го гледаше. Очите му бяха затворени, той нямаше да види, ако тя се разплаче, обаче тя не искаше да плаче. Не ѝ оставаше нищо друго, освен да си легне и тя. Тя се съблече, загаси светлината. Той хъркаше. Загледана в тъмнината, Джип се усмихна. Тя мислеше за всичките ония млади жени от романите, които, зачервени и разтреперани, шепнат на ухото на младите си съпрузи, „че имат нещо — нещо да им кажат!“

VI

Когато Джип на следната сутрин погледна Фиорсен, който още спеше дълбоко, първата ѝ мисъл беше, че той е все същият. И веднага ѝ се стори чудно, че не се гнуси, и сега още не... Това я засягаше твърде дълбоко, за да ѝ причинява само отвращение и ѝ се чинеше твърде естествено. Тя прие без гняв това ново доказателство за неговата невъздържаност. Освен това, позната ѝ беше тая слабост на съпруга ѝ — човек не може да пие коняк и да крие това.

Безшумно тя се измъкна от леглото, взе неговите обувки и дрехи, които лежаха измачкани на едно кресло и ги занесе в тоалетната стая. Тук тя ги прегледа на светло, изчетка ги, взе игла и конец, и своята скъсана дантела и се мушна пак в леглото. Никой не биваше да узнае нищо, дори и той не биваше да го знае. За момент бе забравила другото, тъй страшно важно нещо. Сега изведнаж помисли за това с някакво чувство на потърсване. Докато може да го укрие, не трябва никой да знае — той най-малко.

Сутринта премина, както обикновено; когато обаче по обяд тя влезе в стаята за музика, той не беше там. Тя тъкмо седна да обядва, когато момичето доложи: „Граф Розек“.

Джип учудена стана.

— Кажете, че господин Фиорсен не е в къщи. Но... попитайте, не иска ли да обядва тук и донесете едно шише рейнско вино.

През малкото минути, докато чакаше госта, Джип чувствуваше възмущението, което обзема човека, когато стъпи в ливада, дето пасе бик.

Но дори и най-строги критици не биха могли да укорят Розек в липса на такт. Той каза, че се надявал да намери Густав в къщи и че е много любезно от нейна страна да го кани на обяд. Лицето му беше леко загоряло, като че ли се бе излагал на слънце и светлина. Изглеждаше че е махнал корсета си и поне няколко от отблъскващите си качества. В говора си избягваше обикновените цинични двусмислици, възхищаваше се от нейната прелестна малка къща, „разгорещи се дори“, когато заговори за изкуство и музика. Никога Джип не го бе намирала толкова симпатичен. След яденето те минаха

през градината, влязоха в стаята за музика и той седна пред пианото. Той имаше дълбокия, нежен удар, свойствен на стоманените пръсти, когато ги вълнува страст. Джип седеше на канапето, той не можеше да я види и тя го гледаше учудена. Той свиреше Шумановите детски парчета. Как може един човек да има тъмни намерения и да извлича такива задушежни тонове? Слад малко тя каза:

— Граф Розек!

— Госпожо?

— Бихте ли ми казали защо пратихте вчера Дафне Уинг тука?

— Аз?

— Да.

Той се обърна на клавирния стол и я погледна право в лицето.

— Като питате така, трябва да ви кажа, че Густав се среща много често с нея.

Тя бе очаквала тъкмо тоя отговор.

— Това едва ли ме интересува.

Той стана и каза спокойно:

— Радвам се, че е нищо за вас.

— Защо?

И тя бе станала. Макар че беше само малко по-висок от нея, тя внезапно почувствува, че под контешкото облекло той беше сякаш от стомана и че в лицето му се четеше страшно силна воля. Сърцето ѝ заби по-бързо.

Той се приближи към нея.

— Радвам се, ако виждате, че работата с Густав е вече преминала, свършена. — Той се прекъсна, забеляза, че не бе уловил правия път, не знаеше точно къде беше сбъркал. Джип само се беше усмихнала. Кръвта нахлу в бузите му. — Той е бързо угаснал вулкан. Познавам го, но добре ще е и вие да го познавате.

— Защо?

Той отговори през зъби: — За да не прахосвате времето си, любовта ви чака.

Джип се усмихна.

— От любов към мене ли го опихте вчера!

— Джип!

Джип се обърна, обаче той стоеше между нея и вратата. — Вие никога не сте го обичала; това е моето извинение. Вие вече му дадохте

твърде много, повече отколкото заслужава... Ох, Боже! Как ме мъчите! Като омагьосан съм!

Той беше станал съвсем бледен, очите му горяха. Тя се страхуваше и затова именно се противеше. Да се втурне ли към вратата, която водеше към градината? Тя чувствуваше, че чрез силата на своя поглед той се опитва да щурмува нейната твърдина — чрез един вид хипноза, понеже знаеше, че я е уплашил.

Дали наистина се движеше или не, той като че ли все повече се приближаваше. Едно ужасно чувство я обхвана, сякаш я бе вече обгърнал с ръцете си.

С всичка сила тя откъсна погледа си от неговия и внезапно забеляза накъдрената му коса. Да, сигурно беше къдрена. Почти нечувано устните ѝ прошепнаха по френски: „Чудесна техника!“ Очите му станаха несигурни, той отвори устата си. Джип прекоси стаята, сложи ръка на звънеца. Страхът ѝ беше изчезнал. Без да продума, той се обърна и излезе в градината. Тя го видя да минава по тревата. Беше го победила с единственото, което буйната страст не понася — със смешното. Наистина ли беше почувствувала страх, беше ли оставила да бъде почти победена в тоя двубой, да бъде почти овладяна от тоя мъж — в собствената си къща, със слугите толкова близо?

Денят тегнеше в първата лятна омара над градината. Беше средата на юни в една хубава година; въздухът, пълен с бръмчене и ухания, приспиваше.

Джип седеше на сянка, докато кученцата се премятаха и играеха. Тя диреше в своя малък свят утеха и сигурност, чинеше ѝ се, че е обкръжена от някаква гъста, парлива мъгла, в която дебнат страшни образи, и че тя ги държи на разстояние само чрез гордостта си и волята, да не извика, че се бори и страхува.

Когато Фиорсен на сутринта напусна къщата, той вървя пеш, докато намери свободен автомобил. Тръгна без посока. Това беше един от неговите навици, когато не се чувствуваше в настроение, равномерното движение действуваше успокоително, а днес му трябваше успокоително средство. Както при повечето хора на неговата възраст, за него не беше нещо ново да се пробуди в собственото си легло, без да знае как е дошел тук, но това беше за пръв път от

женитбата му. Ако можеше да си спомни още по-малко, щеше да се чувства по-добре. Но той си спомни как беше стоял в тъмната стая и как беше видял една бледна като призрак Джип пред себе си. Той се боеше, а когато го беше страх, той беше — както много хора — най-лош.

Ако Джип приличаше на жените, с които беше прекарвал досега, той не би чувствувал такова унижение. Ако тя беше като тях, той вече щеше да е „свършил“, както казваше Розек. Но той знаеше добре, че не е „свършил“. Може да се напива, може да се отдава и на други изстъпления, обаче Джип владееше чувствата му. Нейната пасивност беше нейната сила, тайната на нейната привлекателност. В нея той усещаше тайнствената чувствителност, която, дори като се отдава на желанието на мъжа, все остава настрана с една слаба усмивка — с неуловимата усмивка на горите и полята, с неизповедимото, тихо, трептящо равнодушие на цветята, дърветата и реките, на скалите, на пеещите птички, на вечното бръмчене под слънчевите лъчи или блясъка на звездите. Нейните тъмни усмихнати очи го привличаха, изпълваха го с неутолима жажда. А той беше от ония натури, които веднага отстъпват, щом им се изпречи духовна мъчнотия, които търсят да лекуват нараненото самолюбие с изстъпления — едно разгалено дете, отчаяно, трогателно, отблъскващо, но все пак обично, каквито са такива деца обикновено. Като такова галено дете, той бе поискал ръката и я беше получил, но сега не знаеше какво да прави с нея, ловеше я, но чувствуваше, че тя все повече му се изплъзва. Неуспехът му да се приближи духовно до Джип го подлудяваше, само работата му го държеше до нейде. Защото той работеше усилено, макар че и тук нещо липсваше. Той притежаваше всички качества, за да успее, липсваше му обаче моралният гръбнак, който единствен можеше да го доведе до, както той мислеше, заслужената слава. Често го изненадваше и дразнеше, че друг някой артист се е издигнал по-високо от него.

В колата той размишляваше:

— Направих ли вчера нещо, което би могло да я обиди? Защо не я дочаках тая сутрин, за да узная и най-лошото? — И той се усмихна кисело — Да узнае най-лошото, тук той не беше силен. Търсейки оправдание за себе си, той се спря на Розек. Както повечето егоисти, които се интересуват за жени, той нямаше много приятели. Розек му

беше най-верният. Но и спрямо него Фиорсен изпитваше същия страх и презрение, които един надарен човек, но със слаба воля, изпитва към ония, които имат по-малки дарби, но по-силна воля. Отнасяше се към него като капризно дете към баващата си, но го търсеше като покровител с пълни джобове.

— По дяволите Паул! — си мислеше той. — Той трябва да знае, непременно да знае, че тая негова ракия се пие като вода. Видя, че си бе изгубил ума. Сигурно е имал някакви намерения! Къде отидох после? Как се върнах дома? Дали обидих Джип? Ако са ме видели слугите, това страшно ще я разтревожи! — Пак го обхвана страх. Той никога не знаеше какво мисли и чувствава тя, изобщо не знаеше какво се крие у нея. Беше открит като природата, оставяше я всичко да види. Колко странно го изгледа слугинята отзарана! И изведнаж казана шофьора: „Сен Джемс, Бъри Стрит“. Трябваше поне да разбере дали Джип е била у баща си. На няколко пъти той изменя решението си, преди колата да стигне до малката уличка; докато чакаше да се отвори вратата, челото му се покри с пот.

— Тука ли е госпожа Фиорсен?

— Не, господине.

— Не е ли идвала тая сутрин?

— Не, господине.

Той прогони чрез свиване на рамене мисълта, че в същност би трябвало да даде обяснения за въпроса си и каза на шофьора да кара в Кърцон Стрит. Ако не е била и у „тая леля Розамунд“, всичко беше в ред, нямаше никого вече, при когото би могла да отиде. Той въздъхна облекчен и усети, че е гладен. Ще отиде у Розек, ще вземе от него пари да плати колата. Шофьорът почна да го гледа недоверчиво, сякаш се съмняваше, че ще получи парите си.

В градината го срещна един човек, който държеше дълъг плик в ръка.

Джип седеше на писмената си маса, заета със сметки, и не се обърна.

— Ще обядваме ли? — попита той.

Тя позъни. Той изпитваше жал към себе си, готов беше да я вземе в обятията си и да каже: „Прости ме, малка Джип, съжалявам!“

Бети дойде.

— Моля, донеси на господин Фиорсен да обядава.

Той чу, че дебелията жена презрително се изкашли, като излизаше. И тя го осъждаше. Той каза разядосан:

— Би ли искала съпруг, който иска да умре, ако закъсне за обед?

Джип му протегна чековата книжка. Той прочете: „Г. г. Треверс & Сенбърн, шивачи. По сметката: 54 лири, 3 шилинга, 7 пенса“.

Лицето му се покри с оня особен цвят, който добиваше, когато самолюбието му беше наранено.

— Плати ли? Не е твоя работа да плащаш моите сметки?

— Човекът каза, че ако и тоя път не му се плати, ще те преследва съдебно. Мисля, че е недостойно да имаме дългове. Имам ли и други?

— Няма да ти кажа.

— Аз водя домакинството, плащам на прислугата и трябва да зная, къде съм. Не ща да правя дългове.

Лицето ѝ беше твърдо, както не го бе виждал никога. Тя беше различна от оная Джип до вчера, която беше виждал или с която беше говорил, когато беше още пълен господар на способностите си. Тая неочаквана съпротива го засегна странно, тя нарани неговото самолюбие, внуши му страх, но възбуди чувствата му. Той каза нежно:

— Пари! По дяволите парите! Целуни ме!

— Детинщина е да проклинаш парите. Аз ще изхарча целия си приход, но не повече, и няма да искам от татко.

Той се тръшна на един стол.

— Хо, хо, каква добродетел!

— Не, гордост!

Той каза глухо:

— Ти не вярваш в мене. Не вярваш, че мога всякога да спечеля, колкото искам, повече отколкото имаш? Никога не си вярвала в мене.

— Мисля, че сега печелиш толкова, колкото изобщо можеш някога да спечелиш.

— О, така ли мислиш? Добре! Не искам парите ти!

— Ст!...

Той се озърна. Слугинята стоеше на вратата.

— Моля, господине, шофьорът пита, ще му се плати ли или ще ви вози още? Дванадесет шилинга.

Фиорсен я гледеше втренчено по начин, който, както казваше момичето, я правеше да се чувствува съвсем глупава.

— Не, плати му!

Момичето погледна към Джип, отговори: „да, господине!“ и излезе.

Фиорсен се изсмя. Смешно беше, че тъкмо такова нещо последва неговото гордо изявление.

— Това беше хубаво, нали Джип?

Обаче нейното лице остана неподвижно и тъй като знаеше, че и тя има силно чувство за комичното, той пак бе обзет от някакъв странен страх. Нещо се бе променило, беше станало съвсем друго.

— Оскърбих ли те миналата нощ?

Тя сви рамене и отиде към прозореца. Той я изгледа мрачно и мина бързо край нея, за да отиде в градината. Няколко минути покъсно се зачуха от стаята за музика звуковете на една бясна свирня на цигулка.

Джип слушаше с горчива усмивка. Още и пари! Но какво значение има това? Тя не можеше да се отърве от това, което беше направила, нямаше никога да се отърве. Довечера той пак ще я целува и тя ще се държи, като че ли нищо не е било. И така ще продължава, все така. Да, вината беше нейна. Тя извади дванадесет шилинга, за да ги даде на момичето. И внезапно помисли: „Може би ще ми се насити! Ах, да можех да му омръзна!“ До сега не беше стигала тъй далеч в мислите си.

VII

Всички, които са преживели затишие, които са виждали как лениво отпуснати висят платната на корабите, как всеки ден чезне надеждата, че ще може да се напредне, ще разберат живота, който Джип водеше сега. Обаче всяко затишие има край. Но една млада жена на двадесет и три години, която чрез брака си е направила грешка и може да осъди само себе си за това, не вижда никакъв край, освен ако е от новите жени, от които обаче Джип не беше. След като реши да не издава никому несполуката си, да понася твърдо мисълта за детето, тя продължи да крие всичко, дори и от баща си. Спрямо Фиорсен тя се държеше както до сега, правеше му материалния живот лек и приятен, придружаваше го на пианото, хранеше го добре и търпеше неговите ласки. Да се смята за мъченица, ѝ се чинеше глупаво. Нейната успешно скривана болка беше болка на духа, отчаяние на човек, който сам си е прерязал крилете.

Към Розек тя се държеше, сякаш нищо не се бе случило. Мисълта да се обърне в трудни случаи към съпруга си, бе изоставила, откак го бе видяла пиян; на баща си не се решаваше да каже. Но тя беше все нащрек, понеже знаеше, че Розек няма да ѝ прости за дето го бе намерила смешен. Намеците му за Дафне Уинг тя отхвърли, както никога не би сторила, ако наистина обичаше Фиорсен. Тя си постави за идол гордостта и стана нейна най-гореща поклонница. Само Уинтон, а може би и Бети, знаеха, че не е щастлива. Безгрижието на Фиорсен относно паричните въпроси не я безпокоеше много, защото тя плащаше всичко — наема, заплатите на слугите, храната, дрехите си — досега успяваше да свърже двата края, беше обаче безсилна спрямо това, което той вършеше вън от къщи.

Лятото преваля, големите концерти вече се свършиха, и, според всеобщото убеждение, невъзможно беше да се стои повече в Лондон. Но тя се страхуваше да замине, искаше да си стои спокойно в малката къщица. Това я накара да каже на Фиорсен една вечер тайната си. Неговите бузи, бледни и хлътнали от лондонския живот, се зачервиха, той стана и я загледа втренчено. Джип направи неволно движение.

— Няма нужда да ме гледаш, вярно е.

Той се улови за челото и каза:

— Но аз не го искам, не го искам, то ще огрози моята Джип... — После той се приближи бързо към нея с уплашено лице: — Не го искам, боя се от него. Не трябва да го имам.

У Джип се появи същото чувство, както когато, го беше видяла да стои тук пиян, облегнат на стената, същото чувство на съжаление, по-скоро, отколкото на презрение към неговото детинско държане. Тя улови ръката му и каза:

— Добре, добре Густав, това няма да те безпокои. Когато започна да погрознявам, ще замина с Бети докато се свърши.

— О не, о не, о не! Моята хубава Джип!

Но Джип стоеше неподвижна като сфинкс, от страх да не се изплъзнат и от нея думите: О не!

Прозорците бяха отворени, нощни пеперуди прелитаха навътре, една кацна на ортензията, която стоеше на камината. Джип гледаше бялото пухесто насекомо, чиято главичка се открояваше ярко по сивите плочки на камината, материята на собствената си дреха, осветена от засенената лампа. Цялото ѝ чувство за красота се възбуди от неговото: „О не!“ Скоро тя ще бъде грозна, ще търпи болки, може би ще умре като майка си!...

Интересно ѝ беше да наблюдава, тая вечер и през следните дни, неговото поведение спрямо тая неочаквана новина. Когато най-после разбра, че трябва да се подчини на волята на природата, той започна да отбягва всяко напомняне за това. Тя се пазеше да му предложи да отиде нейде без нея, но когато той замина с Розек за Остенде — тя почувствува дълбоко спокойствие. Да бъде без тоя странен, безпокоен човек в къщи! И като се събуди в глухата тишина на следната утрин, не можеше да се убеди сама, че той ѝ липсва. В сърцето ѝ нямаше никаква празнота, никаква болка; тя чувствуваше само колко е приятно, хладно и спокойно да лежи тук сама. Тя се излежава дълго. Чудесно беше да лежи така, да дреме, да слуша гукането на гълъбите, далечния шум от движението в града, да се чувствува пак пълен господар на тялото и душата си. Сега, както беше казала на Фиорсен, не беше повече нужно да крие състоянието си. Телефонира на баща си, че е сама.

Уинтон беше в града. По това време нямаше никакви интересни надбягвания, клубът му беше празен, нямаше следователно опасност да срещне досадни хора. Поради това август му беше най-приятният месец в града. Известието, че дъщеря му е свободна, освободена от оня тип, го възхити. Къде да вечерят? Госпожа Марки беше в отпуск. Да отидат ли у Блафар? Там имаше спокойни, малки стаи, беше хладно, не много официално. Значи, Блафар!

Когато Джип дойде, той беше готов, весел като ученик през ваканция. Колко хубава изглеждаше тя, макар че беше бледа. Той веднага се приближи до колата и каза: „Веднага тръгваме! Ще отидем у Балфар! Ще гуляем тая нощ, Джип!“

Правеше му удоволствие да влезе с нея в ресторанта, да мине през низките, червени зали, да гледа как посетителите се извърщат да я гледат. Той я настави в един кът до прозореца, отдето тя можеше да вижда и да бъде видена. Той искаше да я видят, а сам обърна гръб към цялата зала. Видът на тия лъснали от жегата, сърбащи шампанско безделници, не трябваше да му накърнява радостта, защото той тайно преживяваше и една друга, отдавна минала вечер, когато беше вечерял тук, в същия тоя ъгъл с майка ѝ. Тогава той се беше изложил на погледите, а нейното лице беше останало скрито!... Обаче на Джип не каза нищо за своите спомени.

Той прие известието с израза, който ѝ беше тъй познат, със стиснати устни и устремен нагоре поглед.

— Кога? — попита той.

— Ноември.

Същият месец! Той ѝ протегна ръка през масата, стисна силно нейната.

— Всичко ще мине добре, дете! Много се радвам.

Джип задържа ръката му и пошепна:

— Аз не, но ти обещавам, че няма да се боя.

Нито Джип, нито Уинтон не се лъжеха. Обаче и двамата успяха да се покажат спокойни пред събитията. Освен това сега беше тяхната първа „свободна вечер“ — първата от женитбата на Джип! След като Уинтон запита: „Значи отиде в Остенде?“ те вече не споменаха Фиорсен, говореха за коне, за Милденхем, — на Джип се чинеше, че от години вече не е бивала там — за нейните детски лудории. Тя го погледна закачливо и попита:

— Какъв си бил като момче, татенце? Леля Розамунд разправя, че често си изпадал в ярост и тогава никой не смеел да се доближи до тебе. Обичал си да се катериш по дърветата, да замеряш с камъни, да не издаваш нищо, което си искал да скриеш. После си се бил влюбил във възпитателката си.

Уинтон се усмихна. Мис Хънтлей! С къдравата кестенява коса, сините очи и чудесни рокли!

— Да, да. Ах, Господи, колко време от тогава! Баща ни отиде в Индия и не се върна вече, убиха го в първите афганистански разправи. Когато обичах, обичах. Но не чувствавах нещата тъй дълбоко като тебе, Джип, не бях толкова чувствителен, съвсем не приличах на тебе, Джип.

И като наблюдаваше очите ѝ, които несъзнателно следяха движенията на келнерите, които не се вторачваха, но всичко виждаха, той си помисли: „Най-хубавото създание на света“, после каза:

— А сега? Къде искаш да отидеш? В театър?

Джип поклати глава. Беше много горещо. Не може ли да се разходят малко с кола, а после да идат в парка? Беше вече тъмно, въздухът не толкова задушен, свежият лъх от дърветата по площада и парка се смесваше с миризмата на петрол и бензин. Уинтон каза да карат там, дето бяха ходили в оная отдавна минала вечер. Тогава бяха отишли с фойтон и вятърът духаше направо в лицето им, а не както сега в тия нови автомобили в тила им. Те оставиха колата, минаха между дърветата и седнаха на два стола, които Уинтон покри с палтото си. Още не беше паднала роса, листата висяха неподвижни в мекия въздух, изпълнен с тежки ухания. Из тревата и под дърветата се виждаха други двойки, по-тъмни от тъмнината, мълчаливи. Уинтон мечтаеше. От цигарата му бе паднала ивица пепел. Той дигна ръка да я отърси. Нейният глас му каза тихичко на ухото:

— Не е ли чудесно, толкова топло и съвсем тъмно.

— Да, прекрасно. Но цигарата ми изгасна, а нямам кибрит.

Джип провря ръката си под неговата.

— Всички тия влюбени хора, шепотът, тъмнината, това придава нещо странно на въздуха. Не чувствуваш ли това?

Вятърът прошумоля в листата, за миг цялата гора се изпълни с шепот, после се чу някакво потиснато кискане.

Джип стана.

— Усецам росата, татко. Да вървим ли!

Чарът се прекъсна, нощта стана пак обикновена Лондонска нощ, паркът пак парче земя с чакъл и съхнеща трева, хората наоколо дребни чиновници и продавачи на магазините, които си даваха срещи.

VIII

Фиорсеновите писма бяха документи. Джип ужасно му липсваше, обаче той изглеждаше да се забавлява отлично. Искаше пари, но не казваше за какво ги харчи. Макар, че касата ѝ беше доста празна, тя му прати исканата сума — нали това беше и нейната ваканция, тя трябваше да плати за нея. Намери един магазин, дето можа да продаде някои от скъпоценностите си и му прати получената сума. С това си осигуряваше още една седмица.

Една вечер тя отиде с баща си в Октагон, дето все още играеше Дафне Уинг. На следния ден ѝ писа една карта, канейки я да дойде да обядва с нея и да прекара един безгрижен следобяд в нейната градина.

Госпожица Дафне дойде веднага; бледна и изтощена от горещината, в рокля от мека коприна, с една проста, обърната на долу сламена шапка. След обяда седнаха в най-дълбоката сянка в градината, Джип на един плетен стол, Дафне Уинг на възглавница в тревата. Слад като изкара необходимите декламации, тя разкри, изцяло малката си душа, и Джип, която отлично умееше да слуша, сега видя пред себе си един нов свят, съвсем различен от нейния.

— Разбира се, няма да остана в къщи повече отколкото е необходимо, но не е добре да влезеш в живота, — тия думи тя често употребяваше — без да знаеш на къде си. В моята професия човек трябва много да внимава! Хората, разбира се, си представят нещо лошо отколкото е; баща ми често се сърди. Но у нас е ужасно, госпожо Фиорсен. Всеки ден ядем овнешко месо — вие знаете какво е то, нали? — и моята спална е ужасна в горещините. Нямам място да се упражнявам. Бих искала да имам едно студио. Това би било чудесно, някъде по реката или тук, близо до вас. Това ще е чудесно, знаете ли, аз вече турям на страна и щом събера двесте лири, почвам. Не искам да бъда обикновена балерина, но нещо по-особено. Но майка ми е в тия работи много проста, все повтаря да не рискувам. По тоя начин обаче няма да напредна. Толкова е приятно, госпожо Фиорсен, да се говори с вас, вие сте достатъчно млада, за да разберете моите чувства, и сигурно не се шокирате от нищо. А колкото за мъжете, как мислите:

по-добре ли е човек да се омъжи или да си намери любовник? Казват ми, че не мога да бъда съвършена художница, докато не изживея страст. А ако се ожена, това значи пак овнешко месо, а може би и деца, пък и не подходящ мъж! Ужасно!... Но не искам да бъда и лекомислена, — мразя лекомислените хора — ненавиждам ги. Какво ще кажете? Много е мъчно, нали?

Джип, съвсем сериозна, каза:

— Тия работи сами се нареждат. Аз не бих си блъскала главата предварително.

Дафне Уинг зарови брадата си по-дълбоко в ръцете си.

— Да, и аз мислех така. Сега, разбира се, още нищо не мога да направя. Обичам само мъже, които са наистина благородни, ще се влюбя само в такъв един. И вие сте направили така, нали? Затова ще ме разберете! Намирам, че господин Фиорсен е наистина благороден.

Слънцето, прониквайки през листата, изведнаж огря шията на Джип там, дето свършваше блузата. Тя все още гледаше сериозно Дафне Уинг.

— Майка ми би припаднала, ако ме чуе, че говоря така, а не зная, какво би направил баща ми. Но това е много важно, нали? Човек може да сбърка още в самото начало, но аз искам да си пробия път. Аз просто обожавам своята работа и не искам любовта да ми пречи, искам тя да ми помогне. Граф Розек казва, че на моя танц липсва страст. Кажете ми, моля ви, намирате ли и вие, че е така! На вас ще повярвам!

Джип поклати глава.

— Не мога да съдя.

Дафне Уинг я погледна с укор.

— О, сигурна съм, че можете. Ако бях мъж, щях да се влюбя безумно във вас... Сега имам един нов танц, дето съм нимфа, преследвана от един фаун. Но толкова е мъчно да се чувствавам като нимфа, като зная, че фаунът е балетмайстора. Мислите ли, че трябва да вложа и тука страст? Аз трябва да бягам през всичкото време, но ще е по-ефектно, ако правя впечатление, като че искам да бъда уловена. Не намирате ли?

Джип внезапно каза:

— Да, мисля, че за вас ще е добре да се влюбите.

Устата на госпожица Дафне се разтвориха малко, очите ѝ се ококориха, тя каза:

— Вие ме уплашихте като казахте това, изглеждате така... така тревожна!

Един пламък наистина пламна у Джип. Тоя брътвеж възмути всичките ѝ чувства. Тя не искаше да обича, не беше обичала истински. Но каквото и да беше любовта, тя не търпеше да се бърбори за нея. Какво беше тая малка госпожица от предградията, която можеше да внесе хаос в чувствата, само щом се завърти на петите си?

— Знаете ли за какво само мечтая? — продължи Дафне Уинг. — Да танцувам за вас тук в градината някоя вечер. Трябва да е чудесно да се танцува на открито и тревата е сега хубава и гладка. Но може би ще шокира слугите? Идват ли те насам? — Джип поклати глава. — Мога да танцувам тук пред прозореца на салона. Но трябва да има луна. Мога да дойда някоя неделя. Имам един танц, дето съм цвят на лотос, той ще подхожда чудесно. Също лунният ми танц с Шопенова музика. Мога да донеса костюмите си и да се преобличам в стаята за музика, нали? — Тя склопи ръце и погледна Джип. — Мога ли?

Желанието да доставя радост, странната идея и удоволствието ѝ да следи момичето как танцува на караха Джип да каже:

— Добре, идващата неделя.

Дафне Уинг скочи, впусна се към нея и я целуна. Устните ѝ бяха меки и миришеха на портокалов цвят, но Джип се дръпна — тя мразеше безразборни целувки. Засрамена, госпожица Дафне наведе глава и каза:

— Вие изглеждахте тъй красива, че не можах да се въздържа.

Джип ѝ стисна ръката разкаяна.

Те влязоха в стаята, за да опитат музиката за двата танца и скоро след това Дафне Уинг си тръгна, отрупана с бонбони и надежди.

Следната неделя тя пристигна точно в осем часа и донесе една малка чанта от зелено платно, която съдържаше костюмите ѝ; явно беше, че се страхува малко. Майонеза, реинско вино и праскови възстановиха куража ѝ. Тя яде с апетит; очевидно, за нея нямаше значение дали играе с пълен стомах или не, обаче отказа да пуши.

— Не е хубаво за... нали знаете? — каза тя.

След вечерята Джип затвори кучетата, защото се боеше да не се хвърлят върху драпериите или краката на госпожица Уинг. После влязоха в салона, за да видят дали във лунната светлина е достатъчно силна. В тая последна нощ на август горещината беше нетърпима —

тежка неподвижна жега. Изгреващата луна хвърляше тук-там по един тънък лъч през шумата. Те разговаряха тихичко, нагаждайки се несъзнателно към ролята. Когато месецът се беше издигнал доста високо, те дебнешком влязоха пак в стаята за музика. Джип запали свещите.

— Достатъчна ли ви е тая светлина?

Госпожица Дафне вече беше свалила дрехите си.

— О, толкова съм развълнувана, госпожо Фиорсен! Дано танцувам добре!

Джип се върна в стаята, седна пред пианото и обърна очи към градината. Една неясна бяла сянка изскочи изведнаж в тъмнината, застана неподвижно — като бял цъфнал храст под дърветата — и зачака месеца. Джип започна да свири. Тя беше избрала една сицилианска песен, която овчарите свирят, като слизат от планината, и която отначало се чува много тихо, после се засилва издалеч, разлива се в пълни тонове и замира. Месецът се издигна над дърветата, светлината му се лееше над къщата, долу по тревата, над градината, додето стигна до лехата със слънчогледи надлъж край градинския зид: те сега пламнаха във вълшебни неземни багри — като злато, което не беше злато.

Джип засвири танца. Смътната бяла фигура в тъмнината се раздвижи. Сега лунната светлина падаше право върху момичето, което стоеше с разперени ръце, сграбчило своите була — като бяла окрилена статуя. После то подхвъркна като огромна пеперуда, завъртя се безшумно над тревата и спря. Месецът очертаваше формата на главата ѝ и позлатяваше с бледно сияние косата ѝ. В дълбоката тишина и неземния блясък на слънчогледите, тя беше като някакъв дух, залутан в градината, който летеше насам-нататък и не можеше да намери изход.

Един глас зад Джип каза: — Боже мой, какво е това? Ангел.

Фиорсен стоеше в тъмната стая, с очи устремени в градината. Момичето спря, с широко разтворени очи и уста, вцепенено от уплаха и любопитство. Изведнъж тя се обърна, сграбчи дрехите си и побегна.

Джип гледаше като прикована съпруга си. Тя можа да забележи, че очите му следяха бягащата нимфа. Фаунът на госпожица Дафне! Да, дори и ушите му бяха като на фаун! Не беше ли забелязала до сега колко прилича на фаун? Да, през сватбената нощ! И тя каза спокойно.

— Дафне Уинг опитва новия си танц. Значи, ти се върна, защо не ме предизвести? Добре ли си? Чудесно изглеждаш?

Фиорсен се наведе и я целуна.

Но докато неговите устни се притискаха до нейните, тя почувствува по-скоро, отколкото видя, че погледът му се носеше към градината, и помисли:

— Той по би искал да целуне това момиче!

Когато той отиде да снее нещата си от колата, тя влезе в стаята.

Дафне Уинг, вече облечена, прибираше костюмите си в зелената чанта.

— О, сърди ли се? Жалко наистина, нали?

Джип едва сдържа смеха си.

— Вие трябва да сте ядосана!

— О не, не съм, ако и вие не сте! Хареса ли ви танцът?

— Чудесен! Като се пригответе, елате!

— О не, по-добре ще си отида. Трябва да му се е видяло странно!

— Искате ли да минете през страничната врата? После ще завиете направо към улицата!

— О да, благодаря. Щеше да е по-добре, да беше видял целия танц, нали? Какво ще си помисли?

Джип се усмихна и отвори вратата.

Когато се върна в салона, Фиорсен стоеше на прозореца и гледаше навън. Дали за нея или бягащата нимфа?

IX

Септември и октомври преминаха. Имате още няколко концерта, но не бяха добре посетени; чарът на Фиорсен беше преминал, за широката публика неговата свирня нямаше достатъчно чувство и сладост. Те се намираха пред финансова криза, но тя им се чинеше още далечна и недействителна пред сянката на идващите дни. Джип не правеше никакви приготовления. Защо да приготвя неща, които може би няма да потърбват. Тя свиреше доста много с Фиорсен, сама почти никак, четеше много — поезия, романи, биографии, поглъщаща в момента съдържанието, а после го забравяше. Уинтон и леля Розамунд в мълчаливо съгласие се редуваха да идват всеки следобед. След посещението си Уинтон заминаваше с нощния влак, за да отиде нейде на лов или на някои надбягвания и се връщаше на сутринта в града, за да я посети. От нищо не се страхуваше той толкова по това време, както от един свободен ден, когато можеше да се намери лице с лице със собствената си тревога.

Бети, която бе присъствувала на рождението на Джип, беше в странно състояние. Предстоящото събитие бе нещо желано за такава майчинска натура като нейната, която съдбата бе лишила от деца, но това чувство се засенчваше силно от стария спомен и от безпокойството ѝ за нейната „хубавица“, безпокойство, което беше много по-силно отколкото би било за собствената ѝ дъщеря. Това, което за един мак е естествено да става с друг мак, го изпълва със страх и грижи, когато става с една лилия. И другата възрастна, неомъжена дама, леля Розамунд, пълната противоположност на Бети във всяко отношение — беше също разтревожена доколкото може да бъде разтревожен човек, който се бои от всяка грижа и се старее да я прогони чрез шеги.

Но от всички около Джип най-интересно проявяваше чувствата си Фиорсен. Той нямаше дори най-първобитната идея, че чувствата може да се прикриват. И чувствата му бяха първобитни. Той искаше Джип, каквато беше по-рано. Мисълта, че тя може би вече няма да стане пак такава, го караше да пие ракия и да се връща често съвсем

пиян. Джип често трябваше да му помага да си легне. Два или три пъти от мъка той не се завърна цяла нощ. Джип обясни, че той си има стая у граф Розек и остава, когато закъснее, да спи там, за да не я безпокои. Дали слугите ѝ вярваха или не, тя не знаеше. Никога не го питаше къде е бил — беше много горда, а освен това чувствуваше, че няма право.

Съзнавайки, че видът ѝ е неестетичен, тя помисли, че не може повече да бъде привлекателна за мъж, чийто нерви се дразнят толкова лесно, и не понася нищо грозно. А колкото за по-дълбоки чувства към нея — имаше ли ги той? Във всеки случай той не даваше нищо, не се жертвуваше за други. Ако тя обичаше, би дала всичко за любимия, обаче тя нямаше никога да обича! Въпреки това той изглеждаше загрижен за нея. Чудно! Може би скоро нищо няма да ѝ се види чудно: често тя имаше чувството, че ще умре, а понякога мислеше, че ще е доволна да умре. Животът я беше измамил, или по-право, тя сама се беше измамила в живота. Наистина ли се беше изминала само една година, откак тя и татко ѝ, и младият човек с пленителната усмивка препускаха начело на всичките ловци — в онзи фатален ден, когато Фиорсен внезапно се яви, като паднал от облаците, и поиска ръката ѝ? Обвзе я копнеж по Милденхем, искаше ѝ се да отиде там с баща си и Бети.

Тя отиде там в началото на ноември.

При заминаването ѝ Фиорсен се държа като уморено дете, което не иска да си легне. Той не можеше да понесе да бъде далеч от нея; но когато тя замина, той гуля лудешки цяла нощ. Към пет часа се събуди с чувство на страшна студенина в сърцето, а на следния ден писа на Джип: — „ужасно чувство моя Джип; цели часове ходих нагоре-надолу (всъщност не повече от половин час). Как може да съм далеч от тебе по това време.“ На следния ден той се намери с Розек в Париж. „Не мога да понасям, — писа той, — вида на улиците, на градината, на нашата стая. Като се върна, ще стоя у Розек. Когато обаче наближи часът, искам да бъда при тебе, ще дойда да те видя.“ Джип обаче, като прочете писмото, каза на баща си: „Татенце, когато дойде времето да не го викаш. Не го искам тука!“

Тия негови писма разрушиха и последните останки от чувството ѝ, че у него се крие все пак нещо фино и прекрасно като звуковете,

които изтръгваше от цигулката си. Но все пак тя намираше тия писма наивни, до нейде трогателни и пълни с някакво истинско чувство.

В Милденхем нейното безнадеждно настроение почна да се губи, тя почувствува желание да живее за новия живот, който беше в нея. За първи път почувствува това, когато влезе в старата си детска стая, дето всичко беше както в нейното детинство: червената къща на куклите, която се отваряше от едната страна, за да се видят всичките етажи, изтърканите капаци на прозорците, чието тракане толкова стотини пъти беше чувала; високият параван пред камината, дето тя, легнала на пода, с брада опряна на ръце, бе чела своите детски книги или английските предания. Тук и нейното дете щеше да живее между старата позната покъщнина. Хрумна ѝ да дочака тук тежкия час, а не в стаята, дето бе спала като момиче. В детската стая беше сигурно, спокойно! И след като беше прекарала една седмица в Милденхем, тя накара Бети да я пренесе.

Никой в тая къща не беше нито на половина тъй спокоен като Джип. Бети не можеше да откаже, че насаме, често плаче. Госпожа Марки никога не беше готвила тъй лошо, дори Марки понякога до там се забравяше, че почваше да говори. Уинтон приличаше на безпокоен дух. Гласът му, тъй сух и умерен, издаваше много ясно вътрешната му тревога. На Джип се виждаше чудно, че толкова се безпокоят за нея. Често тя седеше, втречена в огъня с големите си тъмни очи като на кукумявка ноќе и се питаше какво би могла да стори за баща си, когото без малко не беше убила с раждането си.

Х

От деня, когато пристигна болногледачката, Уинтон престана да ходи на лов и не се отдалечаваше от къщи за повече от половин час. Недоверието му към докторите не му пречеше да се разговаря всяка сутрин по десетина минути със стария доктор, който беше лекувал Джип от шарки и други детски болести. Старият Ривершоу беше интересен тип от миналия век. Той миришеше на гумено палто, имаше пурпурно червени страни, около главата си венец от боядисани коси и изпъкнали, кръвясали, сиви очи. Беше низък, имаше задух, пиеше портско вино, смъркаше тютюн, четеше „Таймс“, говореше с пресипнал глас и обикаляше с едно малко купе, в което беше впрегнат стар червен кон. Но той притежаваше някаква вродена хитрост, която бе победила много болести, и беше много известен като акушер. Всеки ден, точно в дванадесет, неговото купе спираше пред къщата, Уинтон ставаше, донасяше бутилка вино, кутия бисквити и една чаша, а когато се появяваше докторът, запитваше:

— Е докторе, как е?

— Добре, много добре!

— Никакви причини за безпокойство?

С поглед към бутилката докторът промърморваше:

— Състоянието на сърцето, превъзходно... малко... хм... не заслужава да се говори. Всичко си върви по реда си.

— Една чаша вино, докторе?

Израз на изненада се изписваше по лицето на доктора.

— Студено време, ах, може би... — И той се изсекваше в тъмночервената си носна кърпа.

Докато той пиеше, Уинтон запитваше:

— Можем да ви намерим по всяко време, нали?

— Не се бойте, драги господине! Малката госпожица Джип е моя стара приятелка. Аз съм на нейни услуги дено и ноще. Не се бойте!

Уинтон се успокояваше и това чувство траеше почти двадесет минути след изчезването на купето и на различните миризми на неговия обитател.

По искане на Джип не уведомиха Уинтон, когато почнаха болките. След първия пристъп, когато тя лежеше в полусън в старата си детска стая, той случайно дойде да я обиколи. Сестрата го посрещна в другата стая. Свикнала с „глупостите“ на мъжете в такова време, тя се беше приготвила да му чете една проповед, но, поразена от израза на лицето му, само пошепна:

— Започна, но няма защо да се безпокоите, тъкмо сега няма болки. Скоро ще пратим за доктора... Тя се държи храбро... — После прибави с едно необикновено за нея чувство на почит и съчувствие: — Не се страхувайте, господине!

— Ако иска да ме види, аз съм в кабинета си. Спестете й каквото можете от болките, сестра!

Сестрата се върна замислена при Джип, която каза:

— Баща ми ли беше? Не трябваше да му се казва!

— Всичко е в ред, мила.

— Колко време ще мине, докато почне пак, сестра? Аз бих искала да го видя.

Сестрата я поглади по косата.

— След като се свърши всичко. Мъжете са всякога ужасно нервни.

Джип я погледна и каза полека:

— Знаете ли? Майка ми умря при моето раждане!

Сестрата й оправя завивката.

— Това не значи нищо... искам да кажа... няма никаква връзка.

Като видя Джип да се усмихва, тя си помисли: — Ама, че съм идиотка.

— Ако не оцелея, моля да бъда изгорена. Няма да забравите, нали? Не мога да кажа това на баща си, то би го разтревожило страшно.

Сестрата помисли: „Това не може да направи без завещание, но нека й обещае. То е само болезнено въображение, но тя не е такава.“ — И тя каза:

— Добре, добре, мила, но няма да е нужно!

— Срам ме е, че изисквам толкова грижи и правя другите нещастни.

Сестрата, все оправяйки леглото, промърмори:

— Не си въобразявайте, че за вас се прави повече отколкото за другите. Всичко ще се свърши благополучно. — И тя си помисли: „Странно! Нито веднаж не спомена мъжа си. Не ми харесва, особено при нея, тя е много чувствителна... Лицето ѝ трогва човека...“

Джип пошепна:

— Искам да видя баща си; моля по-скоро!

Сестрата ѝ хвърли един бърз поглед и излезе.

Джип стисна ръцете си под завивката. Ноември! Жълди и листа — една хубава, влажна миризма на пръст! Жълди навсякъде по тревата! Някога тя обичаше да впряга стария бял кон да я вози по ливадата, която беше покрита с жълди и сухи листа, докато вятърът брулеше все нови... Беше облечена с кафява кадифена рокля... Кой я беше нарекъл веднаж, като беше с тази рокля, „малка умна кукумявка“? Сърцето ѝ изтръпна. Болките почнаха пак. Гласът на Уинтон се чу от вратата:

— Как си, моето дете?

— Исках само да видя ти как си. Аз съм добре.

Челото ѝ, което той докосна с устните си, беше влажно.

Навън, в коридора, пред него се носеше като нещо наистина действително, усмивката ѝ, която тя с мъка бе задържала на устните си. Като се върна в кабинета си, той страдаше. Защо не може да понесе той мъките вместо нея?

Скърцането на докторовото купе тури край на безпокойното му крачене насам-нататък. Той влезе в хола, погледна доктора право в лицето, беше забравил, че тоя стар човек не знае особената причина на неговия смъртен страх. После се върна пак в кабинета си. Един буен югозападен вятър шибаше влажните листа о стъклата на прозорците. Тук бе стоял той в тъмното преди една година, когато Фиорсен дойде да иска ръката на Джип. Защо не го беше изгонил тогава, защо не беше отвел Джип нейде далеч, в Индия, в Япония, къде да е! Тя не обичаше тоя цигулар, никога не го беше обичала истински! Чудовищно! Обвзе го горчивина, и той високо изохка. После пристъпи към библиотеката си и взе една книга — „Животът на генерал Ле“. Той я сложи обратно на мястото ѝ, извади друга — някакъв роман, една тъжна история, с тъжен край! Книгата падна от ръцете му. За момент той видя целия си живот, какъвто щеше да бъде, ако втори път понесе такава загуба. Не, тя не бива да умре. Ако умре, тогава — за него!... В старо време

погребваха хората с конете и кучетата им, като след един сполучлив лов. Това още му оставаше! Тая мисъл му донесе известно облекчение. Той седна и се загледа в огъня като опоен. Изведнаж го обхвана пак трескав страх. Защо никой не иде да му каже нещо, каквото и да е, но не тая тишина, това гробно чакане? Вратата ли се затвори? Кола? Марки стоеше на вратата с визитни картички в ръка.

— Лейди Съмърхей, господин Браян Съмърхей. Казах, че не сте в къщи господине!

Уинтон кимна.

— Не сте обяждали, господине!

— Колко е часа?

— Четири.

— Донеси ми коженото палто и бутилка вино, и стъкни огъня! Искам да ми се съобщи какво става.

Марки кимна.

Странно е да седиш в кожено палто пред огъня и то когато времето не е студено! Казват, че има живот след смъртта. Той никога не бе могъл да почувствува, че тя продължава да живее. Тя живееше у Джип. А сега, ако Джип!... Той стана и разтвори завесите.

Беше седем часа, когато докторът слезе. Уинтон все седеше пред камината, неподвижен, сгъшен в коженото си палто. Той се понадигна и го погледна.

Докторът изкриви малко лицето си и полузатвори изпъкналите си очи: това беше неговият начин да се усмихва. — Момиче. Никакви усложнения!

Устните на Уинтон се разтвориха, той дигна ръка. После, верен на един стар навик, остана неподвижен.

— Една чаша вино, Докторе?

Докторът сякаш размишляваше над своята чаша: — Хм... от петдесет и втора година!... Предпочитам от шестдесет и осма — то има повече плът!...

След малко Уинтон се качи горе. Докато чакаше, пак го обхвана страх. „Всичко благополучно, пациентът умрял от изтощение!“ Някакво слабо квичене не можа да го успокои. Новото същество му беше съвсем безразлично. Изведнъж Бети се изправи пред него.

— Какво има? Въздържай се!

Тя хълцаше и каза задавено:

— Тя изглежда тъй хубава, ах, тъй красива!

Уинтон я блъсна бързо и надникна през полуотворената врата. Джип лежеше тиха и бяла, тъмните ѝ очи бяха устремени върху детето ѝ. Лицето ѝ изразяваше почуда. Тя не виждаше Уинтон, който стоеше като вкаменен. За първи път той виждаше майка с току-що родено дете. Изразът на лицето ѝ го изплаши. Тя никога не беше обичала деца, казваше, че не иска да има дете. Той влезе. Тя направи слабо движение към детето и очите ѝ се усмигнаха. Уинтон погледна към сбръчканото, увито същество, после се наведе над Джип, целуна ѝ ръката и на пръсти излезе.

На вечеря той пи шампанско и беше разположен към всички. Следейки дима на цигарата си, той помисли: „Трябва да пратя на оногова една телеграма. Най-после и той навярно страда! Да не го държа в неведение!...“ И той написа:

„Всичко благополучно, дъщеря. Уинтон“, — и я изпрати със слугата да се предаде веднага.

Когато отиде дебнешком горе, Джип вече спеше.

XI

Когато Уинтон на следния ден се върна от първата си язда след няколко дена, едно кожено палто и една широкопола шапка в хола го предупредиха какво беше станало.

— Господин Фиорсен, господине. Качи се горе при госпожата.

— Има ли багаж?

— Една чанта.

— Пригответе една стая!

Да вечеря сам с тоя тип?

Джип между това бе преживяла най-странната утринна в живота си. Детските устни, които сучеха от гърдите ѝ, извикваха у нея едно странно усещане: нещо се стопяваше, някаква безкрайна топлина, желание да притисне малкото създание съвсем близо до себе си! Обаче нито чувството ѝ за хумор, нито усетът ѝ за красота не се мамеха. То беше странно малко същество с един кичур черна коса, по хубост подолу от коте. Тънките му, червени и сбръчкани пръсти с невероятно малки нокти, микроскопичните пръсти на краката му, сериозните черни очи, когато беше будно, неподражаемото му спокойствие, когато спеше, необикновената му сила, когато сучеше — всичко това беше като някакво чудо. Тя изпитваше някаква благодарност към него, дето не я беше убило, не ѝ бе причинило силни болки, благодарна беше, че свикна лесно със своята роля на майка. Инстинктивно чувствуваше, че това е нейното бебе, не неговото, че то ще прилича на нея. Какво я караше да мисли това, не знаеше; може би спокойствието и тъмните очи на малкото създание. От един до три те и двете спаха; когато Джип се събуди, сестрата стоеше пред леглото ѝ, като че искаше да ѝ каже нещо.

— Искат да ви видят, мила!

— Той! — помисли Джип. — Не зная, не зная... — Лицето ѝ изразяваше това и сестрата попита:

— Можете ли?

— Да. Но моля, още пет минути.

Мислите ѝ бяха далеч, трябваше ѝ време, преди да види Фиорсен, време да си даде сметка какво чувства сега, какво значи малкото същество за него и нея. Нали беше и негово! Не, това малко, безпомощно същество не беше негово! Той не го беше искал, и сега, когато тя беше изтърпяла мъките, то беше нейно — не негово, по никой начин! После ѝ дойде на ум старото самообвинение. — Но нали съм женена за него, сама го избрах! Не мога да се отърва! Искаше ѝ се да извика на сестрата: „Не го пущайте! Не искам да го видя!“, но задуши тия думи в себе си и каза:

— Нека влезе!

Най-напред забеляза дрехите му — тъмносив костюм на резки — тя сама го беше избрала; косата му беше по-светла, както биваше обикновено след стрижене; бакенбардите бяха почнали пак да растат край ушите му. Тя се развълнува като видя, че лицето му трепери. Той влезе на пръсти, прекоси бързо към леглото, коленичи; улови ръката ѝ и притисна лицето си към нея, шепнейки нещо. Джип знаеше, че той заравя сега в дланта ѝ, по която чувствуваше да бодат мустаците му, своето разкаяние, крайностите, на които се беше отдавал през време на нейното отсъствие, страха, който бе преживял във вълнението си, като я видя тъй бледна и тъй тиха. „Защо не го обичам?“ — си помисли тя. „Има нещо обичливо у него, защо не го обичам?“

Погледът му се спря на детето, той се ухили.

— О, моя Джип, колко е смешно! О, о, о! — Лицето му се изкриви в комична гримаса на отвращение. Джип също намираше бебето смешно, но тя съзираше и чудото в него и се възмути от неговата безогледност. Нейното бебе не беше смешно, не беше грозно! И дори да беше такова, никой нямаше право да ѝ казва това! Фиорсен протегна пръста си и докосна бузата му.

— Да, да! Госпожица Фиорсен!... Ч-ч-ч!

Бебето се размърда. А Джип помисли: „Ако го обичах, не би ме смущавало, че той се смее на детето ми. Щеше да е другояче.“

— Не го събуждай! — прошепна тя и като почувствува погледа му върху себе си, разбра, че интересът му към детето беше преминал и че той мисли: „Колко време ще мине още, преди да те имам пак в прегръдките си?“ И внезапно я обхвана чувство на слабост, каквото до сега не беше изпитвала. Като отвори пак очите си, сестрата държеше

нещо под носа ѝ, мърморейки: „Слава Богу!... Как можах да постъпя тъй глупаво?“, — а Фиорсен си беше отишъл.

Като видя, че Джип си отваря очите, сестрата махна амоняка, намести детето и каза: „А сега, да спите!“ Обаче Джип не можà да заспи. Тя гледаше спящото дете, гледаше цветята по тапетите на стената и се мъчеше да открие между преплетените им стъбла и листа зелените и жълти птици с червени човки.

Като го изпъдиха из стаята на родилката, уверявайки го, че това е само „малък припадък“, Фиорсен слезе съкрушен по стълбата. Тая мрачна къща, дето той беше нежелан гост, беше непоносима. Той искаше само Джип, а Джип припадна, когато той се приближи. Той отвори едната врата. Гостната имаше пиано, но уф, студено! Колко неприветливо! Той се дръпна към вратата и се ослуша. Никакъв звук! Сива светлина в неприветливата стая, мрак зад него в хола. Какъв живот живеят тия англичани, по-лошо отколкото в неговата шведска родина, дето поне стопляха добре. Изведнаж се възмути. Да остане тук един ден, лице с лице с баща ѝ! Джип с това дете, в тая враждебна къща, не беше неговата Джип. На пръсти той излезе в преддверието. Палтото и шапката му бяха тука, но чантата я нямаше. Няма нищо! Могат да му я изпратят. Ще пише, ще каже, че припадъкът ѝ го разтревожил, че не искал да ѝ причини втор, нито да остане в тая къща, тъй близо до нея и все пак тъй далеч. Тя ще разбере. Изведнаж го обхвана някакъв копнеж. Джип! Той я желаше! Да я гледа, да я целува, да я знае своя! Той отвори вратата и тръгна нещастен и тъжен към гарата. През целия път до там, през тъмните ливади и във влака, той чувствуваше някаква болка, от която се отърси само като се намери пак в осветените улици на път към Розек. На вечерята и по-късно това настроение се разсея, но после се яви пак, докато сънят със своя мрак и сънища го освободи.

XII

Джип се поправяше много бързо и Уинтон беше възхитен. Сестрата каза, че била много добре сложена и това имало голямо значение.

Преди Коледа тя вече излезе, а на Коледа докторът ѝ каза, че може, ако иска, да се върне вкъщи. След обед тя не беше много добре, а на следния ден трябваше да пази стаята. Нищо ѝ нямаше, само някаква безкрайна умора, сякаш съзнанието, че само от нейното решение зависи да се върне ли у дома си, ѝ беше някакъв тежък товар. И понеже никой не знаеше какво става у нея, всички, освен Уинтон, се изплашиха. Забраниха ѝ да кърми детето.

Към средата на януари тя каза:

— Трябва да си отида дома, татко.

Думата „дома“ го наскърби и той каза само:

— Добре, Джип, кога?

— Къщата е готова, мисля, че ще е добре да се върна утре. Той е още при Розек. Няма да му се обаждам. Два, три дена предпочитам да съм сама, за да настаня бебето.

— Добре, аз ще те придружа.

Той не се опита да узнае нещо определено относно чувствата ѝ към Фиорсен, защото те му бяха известни.

На следния ден заминаха за Лондон, дето стигнаха в един и половина часа. Настаняването на Бети и детето в празната стая, която сега щеше да бъде детска, зае всичката енергия на Джип. Вече се смрачаваше, когато тя, още в кожено палто, взе ключа за стаята за музика, за да види дали след нейното дълго отсъствие всичко е в ред. Колко зимна беше градината! Колко различни от лунната, знойна нощ, когато Дафне Уинг се зададе танцувайки, из сянката на тъмните дървета! Те се очертаваха сега голи и остри на потъмнялото, синьо небе, никакво цвете, никакви птички! Тя погледна назад към къщата. Тя се издигаше бяла и студена, но в нейната стая и в детската светеше и някой спущаше завесите. Листата бяха опаднали, виждаха се другите къщи, всяка различна по форма и цвят, както бяха обикновено

Лондонските къщи. Беше студено, мразовито. Джип забърза по пътеката. Пред прозореца на стаята за музика висяха ледени шушулки. Минавайки тя откърши една. В стаята навярно гореше огън, завесите не бяха спуснати, и тя можеше да забележи светлината му. Изведнаж Джип се спря. През отвора между завесите видя две фигури седнали на канапето. Главата ѝ се зашемети. После със свръхчовешко усилие тя погледна в стаята. Той и Дафне Уинг! Ръката му беше обвила шията на момичето. То бе издигнало лицето си към него, устните му бяха полуразтворени, то го гледаше, хипнотизирано, в обожание.

Джип издигна ръка, като че искаше да потропа на прозореца, после я отпусна с някакво чувство на отвращение, и се обърна.

Никога няма да им покаже, че са могли да ѝ причинят болка! Те бяха сигурни от всяка сцена, сигурни в своето гнездо! Тя мина през заскрежената трева, през тъмния салон, влезе в стаята си, заключи вратата и седна пред камината. Гордостта ѝ бушуваше у нея. Несъзнателно тя стисна кърпичката между зъбите си. Очите ѝ се подлютиха от пламъка, но тя не се сецаше да ги затули с ръка.

Ако го обичаше! Кърпичката ѝ падна и тя я погледна учудена — по нея имаше кървави петна! Тя се дръпна от огъня, и седеше съвсем неподвижна, с усмивка на уста. Очите на момичето, като тия на малко обожаващо куче, — това момиче, което толкова я беше ласкало! То беше намерило „благородния мъж“, когото търсеше! Тя скочи и се погледна в огледалото. В нейната собствена къща! Защо не и тука, в собствената ѝ стая? Защо не и пред очите ѝ? А още няма година, откак са женени! Беше почти смешно, наистина смешно! После ѝ хрумна първата спокойна мисъл: „Аз съм свободна!“

Но това не значеше нищо за една наранена гордост. Тя пак се приближи до огъня. Защо не потропа на прозореца? Да види лицето на момичето, посиняло от страх! Да го види уловен в стаята, която тя му беше наредила, в която толкова часове бе му свирила! От колко време служеше за техните срещи, от кога се промъкваша тук през задната вратичка? Може би още преди да беше заминала тя, да се роди неговото дете! Сега у нея почна борба между майчинския инстинкт и възмуцението ѝ, една няма борба ще чувствава ли сега детето си само като свое или ще се отчужди от сърцето ѝ, ще стане за нея нещо отвратително?

Тя се сгуши съвсем близо до огъня, беше ѝ студено, зле. И внезапно ѝ дойде на ум: „Ако не кажа на слугите, че съм тука, може би ще излязат и ще видят това, което аз видях!“ Дали беше затворила на връщане вратата на салона? Тя позвъни и отключи. Слугинята дойде.

— Моля, Елена, затворете прозореца на салона и кажете на Бети, че съм малко настинала. Ще си легна. Питайте я дали може сама да настани детето!

По лицето на момичето се четеше израз на угриженост, съчувствие, но нищо не издаваше, че то знае всичко.

— Да, госпожо, ще ви донеса топла бутилка. Не искате ли да вземете една горещца баня и една чаша горещ чай?

Джип кимна. Какво да е! Когато момичето излезе, тя помисли: „Една чаша горещ чай? Какъв друг, ако не горещ?“

Момичето донесе чая. То беше добро и предано, възхищаваше се от Джип и държеше нейна страна в едно домакинство дето липсваше сговор. Според нея госпожата ѝ беше много за Фиорсен. — Чужденец и то с такива навици! Обноски той изобщо нямаше! От всичко това тя беше убедена, че няма да излезе нищо добро.

— Пуснах водата, госпожо! Да сложа ли малко хардал?

То отиде в кухнята да вземе хардал и каза на готвачката: — У госпожата има нещо трогателно. — Готвачката, барабанейки на своята хармоника, към която се беше прирастила, отговори:

— Тя крие чувствата си!

И тя засвири пак на хармониката си: „Доме мой!“

До Джип, която лежеше в горещата вана, тоновете стигаха като далечното бръмчене на едри мухи. Топлата вода, острата миризма на хардала и далечното бръмчене успокоиха и пръснаха буйните ѝ чувства. Някой ден и тя ще обича! Странно, че чувствува това в такъв един момент. Да, някой ден и при нея ще дойде любовта. Пред очите ѝ се мярна изразът на обожание по лицето на Дафне Уинг, трептенето по ръката ѝ. В сърцето ѝ се появи съчувствие, примесено с възхищение и горчивина; защо да се сърди, тя, която не обичаше? Звуковете, които приличаха на бръмченето на големи мухи, се засилиха, станаха по-дълбоки. Увлечена, готвачката ги повиши при думите:

„И макар да е тъй скромна

Няма нищо като родната стреха“.

XIII

Тая нощ Джип спа, като че ли нищо не се беше случило, като че ли нямаше никакво бъдеще пред нея. Събуди се печална. Гордостта ѝ я заставяше да показва равнодушно лице, да води равнодушен живот, обаче борбата между майчинския инстинкт и възмущението още продължаваше. Тя се боеше да види детето си.

Тя стана към обед и дебнешком слезе долу. Не беше разбрала колко силна беше борбата у нея, докато не мина край стаята, дето беше детето. Ако не ѝ бяха забранили да го кърми, тая борба нямаше да се е появила. Сърцето я болеше, но някакъв демон я тласкаше да отмине вратата. Долу заскита по стаите, почна да бърше порцелана, да реди книгите, които момичето при разтребването беше наредило тъй небрежно, че първите томове Дикенс и Текерей бяха на първата полица, вторите на втората. И през всичкото време си мислеше: „Какво ме е грижа, как изглежда? Това не е моята къща, не може никога вече да бъде моята къща!“

За обед взе само малко супа, за да я мислят все още за неразположена. После седна да пише. Трябваше да се направи нещо. Но не ѝ идеше нищо на ум, нито една дума, нито дори едно обращение. Момичето донесе една бележка от Розамунд и доведе кучетата, които се хвърлиха върху нея и почнаха да си я оспорват. Тя коленичи, за да ги раздели и те алчно я заблизаха по бузите. При тия бурни целувки, обръчът около сърцето ѝ се пръсна, тя почувствува копнеж по детето си и се качи, последвана от кученцата, горе.

Вечерта написа една карта.

— Върнахме се!

Той ще получи писмото не по-рано от единадесет. Използувайки инстинктивно всяко отлагане, тя излезе сутринта, скита насам-нататък целия ден, купува това-онова, като се мъчеше да не мисли. Като се върна, влезе право в детската стая. Той си беше дошъл, беше взел цигулката си и отишъл в стаята за музика.

Джип се нуждаеше от цялото си самообладание. Скоро момичето ще дойде дебнешком през страничната малка порта; може би, в същата

тая минута пръстите ѝ вече чукат на вратата и той отваря, шепнейки: „Не, тя се върна!“ Ах, как щеше да се стресне то! Бърз шепот, друго място за среща! Устни до устни и тоя израз по лицето на момичето, докато разочаровано си тръгне бързо назад през тъмнината! А той на златно-сребристото канапе, хапейки мустаците си, загледан с котешките си очи в огъня! После от цигулката му ще се изтръгне може би една от ония мелодии, в които ридаят сълзи и вятър и с които беше омаял и нея.

— Отвори малко прозореца, Бети, много е горещо.

Музика, ту по-силна, ту замираща! Защо я вълнува толкова; дори когато е обидена. И тя помисли: — той ще очаква да отида и да свиря с него. Но никога, никога няма да го направя!

Тя се качи в спалната си и се преоблече набързо, после слезе пак. Скоро той потропа на стъклената врата на салона. Защо лица, които надничат из тъмното през някой прозорец, изглеждат все така гладни, сякаш търсят нещо, което ние имаме, а те нямат? И докато отваряше, тя си мислеше: „Какво ще кажа?“ Пламъкът на неговия поглед, на гласа и ръцете му ѝ се струваше комичен, още по-смешно беше неговото разочарование, когато му каза:

— Моля ти се, бъди предпазлив, още не съм се съвзела. Добре ли прекара у Розек? — И без да иска, изплъзнаха ѝ се думите: — Боя се, че стаята за музика ти липсваше много.

Погледът му трепна; той почна да ходи насам-нататък.

— Да ми е липсвала? Всичко ми липсваше! Бях много нещастен, Джип! Нямах представа колко нещастен! Да, нещастен, нещастен! — Колкото по повтаряше тая дума, толкова по-весел ставаше гласът му. После той коленичи и простря дългите си ръце към нея: — Ах, моя Джип! Сега ще бъда друг човек!

Джип все още се усмихваше. Тя като че ли не искаше да срази тоя престорен възторг. Когато ръцете му я пуснаха, тя се изправи и каза:

— Знаеш, че вкъщи има дете?

— Ах, детето! Съвсем го бях забравил! Да отидем да го видим!

— Не, иди ти! — отвърна Джип.

Тя угади неговата мисъл: „Ако отида, тя може би ще се покаже любезна към мене“. И той изведнаж се обърна и излезе.

Тя стоеше със затворени очи, виждаше канапето в стаята за музика и треперящата ръка на момичето, после отиде при пианото и засвири една полонеза.

Тоя ден вечеряха във от къщи, после отидоха на „Хофмановите разкази“. Така ѝ беше възможно да отложи още малко намерението си. Като се връщаха дома, в тъмната кола тя се сви в ъгъла под предлог ръката му да не ѝ смачка роклята. Два пъти беше готова да извика: „Аз не съм Дафне Уинг!“ — обаче всеки път гордостта задушаваше думите в гърлото ѝ. Но как другояче би могла да го държи далеч от стаята си!

Но когато го видя през огледалото зад гърба си — той се беше вмъкнал в стаята ѝ като котка, — кръвта нахлу в лицето ѝ и тя каза:

— Не, Густав, ако ти трябва компания, иди в стаята за музика!

Той се стъписа към долната част на леглото и я загледа втренчено, а Джип пред огледалото продължи спокойно да вади иглите от косата си. Тя видя, че той мърда главата и ръцете си сякаш го болеше, после за нейна изненада, излезе. Някакво смътно разкажание се примеси в чувството ѝ, че се е избавила. Тя лежа дълго будна, наблюдавайки светлината от огъня да блесва и потъмнява по тавана, а в главата ѝ звучеха мелодии из „Хофмановите разкази“, мисли и представи се гонеха през възбудения ѝ ум. Като заспа, сънува, че храни гълъби и един от тях е Дафне Уинг. Тя се стресна, и като се събуди, видя го свит пред леглото като през сватбената им нощ — същият гладен копнеж по лицето, прострени ръце. Преди тя да продума, той почна:

— О, Джип, ти не ме разбираш. Всичко това не е нищо, искам само тебе. Аз съм глупец, който не може да се владее. Помисли си! Колко дълго време откак се отдели от мене?

— Аз не исках дете, — каза Джип с твърд глас.

— Не, но сега като го имаш, доволна си. Не бъди жестока, моя Джип! На тебе ти прилича да си милостива. Онова момиче — то е вече свършено... кълна се... обещавам.

Джип си помисли: Защо иде да ми хленче така? Той няма никакво достойнство!

— Как можеш да обещаваш? Ти направи това момиче да се влюби в тебе? Видях лицето ѝ.

— Видя ли го?

— Да.

— Тя е една малка глупачка. Цялата не струва, колкото един твой пръст. Какво значение има, когато сърцето не е замесено?... Душата е вярна на живота.

— Има значение, — каза Джип, — когато прави другите нещастни.

— Направи ли те нещастна, моя Джип?

В гласа му прозвуча надежда. Тя отговори изненадана:

— Мене? Не, но нея!

— Нея. Това е преживелица за нея, живот. Няма да ѝ повреди.

— Да, нищо никому няма да повреди, щом на тебе прави удоволствие.

При тоя горчив укор, той млъкна и остана дълго така, като въздишаше отвреме-навреме. „Душата, не тялото, е вярна!“ Не ѝ ли беше той, в края на краищата по-верен отколкото тя нему, отколкото можеше да му бъде — тя, която не го обичаше, никога не беше го обичала, която се беше омъжила за него само от суета.

Внезапно той каза:

— Джип! Прости ме!

Тя въздъхна и си отвърна лицето.

Той се наведе над пухената ѝ завивка. Тя го чуваше как диша тежко и хълца, обхвана я при цялата ѝ умора и безнадеждност някакво състрадание. Какво значение можеше да има? И тя каза със задушен глас:

— Добре, прощавам ти.

XIV

Джип не повярва, че работата с Дафне Уинг беше вече преминала. Нейният скептичен инстинкт ѝ подсказваше, че това, което Фиорсен честно мислеше, беше съвсем различно от онова, което при удобен случай би направил.

Откак се беше върнала, Розек пак започна да идва. Той се стараеше да не повтори грешката си, но не успя да я измами. Макар че неговото самообладание беше толкова голямо, колкото бе нищожно това на Фиорсен, тя усещаше, че той не бе изгубил надеждата да я завладее и че ще се мъчи да устройва на Дафне Уинг срещи със съпруга ѝ. Обаче гордостта ѝ не ѝ позволяваше да спомене момичето. Освен това, защо да говори за нея? И двамата щяха да лъжат: Розек, защото беше съзнал грешката си при първата атака, Фиорсен, защото характерът му не му позволяваше да каже истини, които може да му са неприятни.

След като беше решила да понася всичко, тя живееше само с настоящето, не мислеше за бъдещето, мислеше изобщо, колкото е възможно по-малко, посвети се изцяло на детето. Когато наблюдаваше неговото лице, чувствуваше неговата топлина до гърдите си, тя успяваше да се пренесе в хипнотичното състояние на майките. Но бебето спеше много и в повечето време Бети се занимаваше с него. Тия часове бяха най-тежките за Джип. Ако четеше, тя се замисляше дълбоко. В стаята за музика не беше влизала от онова свое откритие. Усилията на леля Розамунд да я заведе в общество, бяха безуспешни. Макар че баща ѝ идваше, той никога не оставаше дълго, от страх да не се срещне с Фиорсен. Така тя все повече и повече се отдаде на музика и една сутрин, като намери някои младежки композиции, взе едно решение и излезе във февруарския студ.

Господин Едуард Армо живееше в долния етаж на една къща на Марлибон Род. Той приемаше учениците си в една от задните стаи, която гледаше към опушена малка градинка. По произход беше валон и много жизнен, бавно старееше и хранеше всякога особена нежност към жените, страст към всичко ново, дори към модерната музика.

Когато въведоха Джип в тази добре позната стая, той беше там, заровил жълтите си пръсти в острата си прошарена коса. Той погледна Джип изненадан.

— Аха, — каза той, — моята малка приятелка? — После се приближи към камината, взе от там едно букетче пармски виолетки, които му беше донесла последната му ученичка, и ѝ ги поднесе. — Вземете ги, вземете ги! Колко много сте забравили? Елате! — И като я улови за лакътя, той я повлече към пианото. — Свалете си палтото! Седнете!

И докато Джип си сваляше палтото, той впи кафените си изпъкнали очи в нея. Джип беше облечена в блуза, която Фиорсен наричаше, „колибри-блуза“ — тъмносиня с яркосини и старо-розови шарки, и изглеждаше топла и мека. Господин Армо сякаш я изпиваше с очи, с меланхоличния копнеж на стари мъже, които обичат красотата и знаят, че им остава малко време, да ѝ се радват.

— Изсвирете ми „Карнавала“, — каза той, — тогава ще видим.

Джип засвири. Той кимаше, удряше с пръсти по зъбите си, гледаше с бялото на очите си, а това значеше: „Това трябва да стане другояче!“ Един път изгрухтя, а когато тя свърши, седна до нея, улови ръката ѝ и каза, гледайки пръстите ѝ: — Да, да, повредихте се чрез свирнята си с цигуларя. Много симпатичен! Липсва гръбнака — това трябва да поправим. Четири часа всеки ден в продължение на шест седмици — и всичко ще се оправи.

— Аз имам дете, господин Армо.

— Как? Това е цяла трагедия! — Джип поклати глава. — Вие? Дете? Обичате ли го? Плаче ли много?

— Много малко.

— Господи! Но вие сте все така хубава. Това е нещо. Какво бихте могли да направите с това бебе? Не може ли да го махнете за известно време? Тук е застрашен един талант. Един цигулар и едно бебе! *C'est beaucoup! C'est trop!*

Джип се усмихна. И господин Армо, който под суровата си външност криеше нежност, поглади ръката ѝ.

— Вие сте порасли, моя малка приятелко, — каза той сериозно. — Но няма нищо. Нищо още не е загубено. Но дете?... Ех, кураж! Все пак ще успеем!

Джип извърна главата си, за да скрие треперенето на устните си. Тютюневата миризма, която беше напоила всичките предмети, миризмата на стари книги и ноти, една неопределена миризма подобна на цвета на лицето му, старите кафяви завеси, опушената малка градина с котешките си пътеки, с единственото заляняло дърво, втренчените очи на господин Армо — всичко ѝ напомняше щастливото време, когато тя идваше тук седмица след седмица, пълна с радост и важност, с радостно чувство, че го прави щастлив, че сама е щастлива и че един ден ще свири много хубаво.

Гласът на господин Армо забръмча пак:

— Хайде, хайде... Единственото, което не можем да поправим, е старостта. Добре сте направили, че сте дошли при мене, мое дете. Ако всичко не е както трябва да бъде, ще забравите скоро. В музиката — можем над всичко да се издигнем. Най-после, моя малка приятелко, никой не може да ни отнеме нашите сънища — нито жена, нито съпруг не е в състояние. Имаме още хубави дни пред себе си!

От тия, които предано служат на изкуството, се излъчва някакво сияние. Джип напусна господин Армо тоя следобед зарамена от неговата страст към музиката. Той ѝ посвети цялото си свободно време. Два пъти седмично отиваше у него, макар че се страхуваше от тоя нов разход, тъй като финансовото ѝ положение беше затруднено. В къщи се занимаваше усърдно, работеше и над своите композиции, завърши няколко песни и етюди през пролетта и лятото, и остави още много незавършени. Господин Армо беше снизходителен, като че знаеше, че рязка критика ще пресече нейното увлечение, както мраз пресича живота на цветята. Освен това в нейните композиции имаше нещо свежо и индивидуално.

— Какво казва вашият съпруг за тия? — попита той един ден.

— Не съм му ги показала.

Тя никога не му бе показала нищо от своите работи, боеше се от неговата безогледност, когато нещо дразнеше нервите му. Само сянка от присмех би пресушила нейната самоувереност, това крехко растение. Единственото лице, на което покрай учителя си, тя поверяваше своите усилия, беше — странно! — Розек. Един ден той я свари, че преписва някакви ноти. Топлотата, с която похвали малкото „капричио“, беше искрена и тя почувствува такава благодарност, че му изсвири и други работи, също една песен, която той трябваше да изпее.

От този ден тя почувствува някакво приятелство към него, леко състрадание, когато го наблюдаваше как, бледен, грижливо облечен, подобен на сфинкс, седи в салона или градината, без да се доближава до изпълнението на своите възжелания. Никога повече не ѝ се бе обяснявал в любов, обаче тя чувствуваше, че при първия признак на слабост от нейна страна, пак ще почне. Лицето му и непобедимото му търпение бяха трогателни. Тя не можеше да ненавижда истински един човек, който тъй честно се възхищаваше от нея. Съветваше се с него относно дълговете на Фиорсен, които възлизаха на няколкостотин лири, въвн от това, което дължеше на Розек. Как правеше толкова дългове? Къде отиваха парите, които сам печелеше! Това лято беше взел доста много. Харчеше ли по онова момиче или по други жени?

Като наблюдаваше точно Фиорсен, тя забеляза известна промяна у него. Като че ли у него нещо се беше откъснало — подобно на часовник със скъсана пружина, които можем да навиваме до безконечност. Въпреки това той работеше по-прилежно от всякога. Тя можеше да чуе през градината как повтаря и повтаря все една фраза, като че ли е все недоволен в изпълнението. Но чинеше ѝ се, че неговата свирня беше изгубила огъня и размаха си, като че ли беше разочарована, като че ли той си казваше: „Каква полза?“ В лицето му също имаше промяна. Тя знаеше, сигурна беше, че той тайно пие. Дали причината беше неуспехът му с нея? Или момичето? Или просто наследственост от пияници прадеди?

Джип никога не поглеждаше тия въпроси право в лицето. Това би причинило само безполезни спорове: от нейна страна заявление, че не може да го обича — от негова, уверения относно момичето, безполезни опровержения. Безполезно!

Той беше много нервен, изглеждаше, че го е яд на уроците ѝ по музика, споменаваше ги с насмешливо нетърпение. Тя чувствуваше, че той ги презира като дилетанство. Ядосваше го също, че детето ѝ отнема много време. Неговото собствено държане към малкото създание беше характерно. Имаше обичай да влиза в детската стая, да взима — за голям ужас на Бети! — детето на ръце, да играе за няколко минути много мило с него, после да го сложи изведнаж бързо пак в люлката му, да го гледа мрачно или да се изсмее и да излезе. Понякога идваше, когато Джип беше тука, и след като я гледаше известно време мълчаливо, извличаше я насила.

Страдайки от съзнанието, че не го обича, още повече от чувството, че вместо да го спаси, тя го тласка все по-надолу — ирония на Немезида за някогашната нейна суетност! — Джип все повече отстъпваше на неговите прищевки. Но тая отстъпчивост, при която тя се чувствуваше все по-далеч и по-далеч от него, я измъчваше все по-силно. Тя беше една от ония натури, които пасивно търпят, докато нещо в тях се пречупи — и после нищо повече.

Пролетта и лятото бяха като дълга суша с облаци, които се трупаха далеч, идеха все по-близо и по-близо, докато най-последно пороят се излее и залее градината.

XV

Десети юли беше през тая година първият летен ден. Имали бяха много хубаво време с източен или северен вятър, днес обаче, след две седмици дъжд, слънцето се показва топло, задуха топъл вятър и въздухът се напои с уханието на цъфналите липи. Под дърветата в края на градината шиеше Бети, а детето до нея спеше утринния си сън. Джип стоеше пред една леха цъфнали шекерчета, крехки, нежни малки цветя, чиито телени тризъбци се поддаваха от плоските цветни листа като пипала на насекоми.

Стъпки по пътеката я накараха да вдигне очи. Розек се зададе от салона. Той се поклони и каза:

— Густав още не е станал. Но искам първо с вас да поговоря. Може ли?

Джип се поколеба за миг, докато сваляше градинските ръкавици.

— Разбира се. Тук ли? Или в салона?

— По-добре в салона.

Някакви тръпки я пронизаха, обаче тя мина напред и седна така, че да може да вижда Бети и детето. Розек се спря до нея. Неговата елегантност сериозността на хубаво очертаните му устни възбуждаха у нея, против волята ѝ, възхищение.

— Какво има?

— Нещо неприятно. Трябва да се направи веднага нещо. Аз се опитах да уредя работите, но не искат да чакат. Заплашват, че ще секвестират къщата.

— Почти всичко тук е мое! — извика Джип възмутена.

Розек поклати глава.

— Наемният договор е на негово име. Хората могат да направят това, уверявам ви. А тъкмо сега не мога да му помогна.

Джип поклати спокойно глава.

— Не, разбира се. Не трябваше изобщо никак да му помагате. Не приемам това... Колко дължи всичко?

— Около хиляда и триста лири. Не е много, наистина. Но имаше нещо.

— По-лошо?

Розек кимна.

— Вие пак ще мислите, че искам да правя капитал от това.

Джип поклати глава.

— Не, кажете, моля ви!

— Има един човек, някой си Уег, предприемач на погребения, баща на едно лице, което познавате...

— На Дафне Уинг!

— Да. Тя очаква дете. Принудили я да признае. Това, разбира се, означава за нея, че ще си изгуби мястото — и още много работи...

— Можете ли, моля, — каза Джип бавно, — да ми кажете какво може да направи тоя господин Уег.

— Той е побеснял, а един бесен от тая класа е опасен. Ще струва много пари, може би и кръв.

Той се приближи бързо до нея и каза съвсем тихичко:

— Джип, година е, откак ви говорих. Тогава не ми повярвахте. Казах ви, че ви обичам. Днес ви обичам сто пъти повече. Стойте спокойно! Отивам при Густав.

Той се обърна и Джип помисли, че наистина отива, обаче той се спря, върна се пак. Лицето му изразяваше такъв копнеж, че тя за миг почувствува състрадание. Това навярно се изписа по лицето ѝ, защото той бързо я сграбчи, опита се да я целуне по устата; тя се дръпна и той докосна само шията ѝ. После пак тъй бързо я пусна, наведе глава и излезе без да продума.

Джип изтри с ръка целувките му от шията си и помисли: „Какво съм сторила да се отнасят така с мене? Какво съм сторила?“ — и ярост против всички мъже пламна в нея. Като отиде към писмената си маса, тя взе адресната книга и погледна за името: Уег — улица Франкланд, Фълхем. Тя взе малката си чанта, сложи в нея чековата си книжка и, като пазеше да не прави шум, излезе в хола, взе чадъра си и излезе.

Тя тръгна бързо. Беше излязла без ръкавици и влезе в първия магазин, за да си купи един чифт. Докато ги избираше, забрави тревогата си, обаче на улицата тя пак я обхвана. А денят беше тъй хубав, слънцето грееше, небето беше синьо, облаците ослепително бели. От горния кат на омнибуса тя виждаше всичко това. Спомни си за мъжа, който на първия ѝ бал я беше целунал по ръката. А сега това! В нейния гняв се смесваше някакво неволно съчувствие, някакво

чувство на другарство към глупавото, гладно за любов момиче, което — чрез нейния съпруг — беше изпаднало в такова лошо положение. Във Фълхем тя слезе на първия ъгъл и тръгна по една широка улица, оградена от тесни сиви къщи, докато стигне търсения номер. Пред новоизмития праг без малко не се обърна да побегне. Какво собствено търсеше тук?

Вратата се отвори от една небрежно облечена слугиня. Овнешко месо. Миризма на овнешко месо — точно, както беше разказвало момичето.

— Госпожица... Госпожица Дафне Уинг в къщи ли е?

— Да, госпожица Дези е тук. Искате да я видите? Какво име да кажа.

После, като отвори първата от двете кафяви врати, тя каза:

— Седнете! Ще я извикам.

Всред стаята за ядене Джип се мъчеше да свикне с неприятната миризма, от която ѝ се повръщаше. Масата, на която се подпря, беше покрита с червена покривка. На бюфета стояха шишенца с оцет и дървено масло, и едно зелено блюдо с червени ябълки. Пред камината беше изправен сенник от бамбукови пръчки. Столовете бяха облечени с червена кожа, завесите кафявочервени, стените зелени, по тях бяха окачени прости маслени копия. Тъжното настроение на Джип се засили от това съчетание от червено и зелено. Изведнъж погледът ѝ падна върху една малка, тъмносиня китайска паничка, която стоеше празна на една черна подставка на камината. В тая стая, изпълнена с миризма на овчо месо, тая купичка беше от един друг свят. Дафне Уинг, — не Дези Уег — сигурно я беше сложила тук! И това трогна Джип като някакъв символ на потисната красота, на всичко, което момичето се беше постарало да излее пред нея преди една година приблизително. Купичката беше от фин източен порцелан, наистина красива. Странно, че ѝ бяха позволили да оскверни тая стая.

Една въздишка я накара да се обърне. Облегнато на вратата, пред нея стоеше момичето с бледно, изплашено лице. Джип помисли: „Трябва много да е страдало“ и ѝ протегна ръка.

Дафне Уинг въздъхна: „Ох, госпожо Фиорсен!“ — и целуна ръката ѝ. Джип видя, че новата ѝ ръкавица се измокри. После момичето пак се дръпна към вратата. Джип пак бе обхваната от яд към

мъжете и от другарски чувства към една, която трябваше да изтърпи същото, що и тя беше прекарала.

— Добре, добре, — каза тя кротко. — Какво трябва да се направи?

Дафне Уинг закри бялото си лице с ръце и захълца, полека, но тъй сърцераздирателно, че Джип едва се сдържа да не се разплаче и тя. Това беше отчаянието на едно същество, на което бяха отнели всяка сила, всяка надежда, преди всичко обаче любовта. Тя плачеше, както плачат страдащите, когато усетят другарско съчувствие. Гняв против Фиорсен, който беше взел това момиче само за свое удоволствие, а после го беше захвърлил, изпълни Джип. Струваше й се, че го вижда как отблъсва Дафне, когато тя засити чувствата му и дразни само нервите му, как я отблъсва с присмех да понесе сама последиците от своето увлечение. Тя свенливо сложи ръката си на рамото, което още се тресеше.

Момичето каза сломено:

— О, госпожо Фиорсен, толкова много го обичам!

Едно мъчително желание да се изсмее обхвана Джип и я разтърси от глава до пети. Дафне Уинг видя това и продължи: — Зная, отвратително е, но аз все пак... а той сега! — Тихото, но страшно хълцане започна пак и пак Джип започна да я тупа по рамото. — И тъй ужасна се показах към вас! О, госпожо Фиорсен, простете ми, моля ви!

— Да, да, няма нищо! Недейте плака!

Полека хълцането затихна, но момичето все още закриваше лицето си и беше навело глава. Червенозелената стая, миризмата на овнешко месо!

Най-после част от бялото лице се показа, устните, които вече не жадуваха за любовни ласки, промърмориха:

— Той, той обича само вас... само вас през всичкото време. А вие... не го обичате... това е тъй чудно. О, госпожо Фиорсен, да можех само да го видя! Той ми каза да не идвам вече... и аз не смеех... Не съм го виждала от три седмици... откак му казах за това... Ох, какво да правя?

Джип почувствува състрадание и силно възмущение, че едно момиче иска да се върне пълзейки към мъжа, който го е отритнал.

— Изглежда, че нямам гордост — каза Дафне Уинг плачевно. — Все ми е едно какво ще направи или какво ще ми каже, само да го

видя.

Състраданието у Джип надви възмущението й.

— Колко време има още?

— Три месеца!

— Три месеца, в това бедствено състояние!

— Ще направя нещо отчаяно! Не мога повече да танцувам, и те знаят, много е ужасно! Ако можех само да го видя, всичко друго би ми било все едно. Но зная, че той вече не ме иска! О, госпожо Фиорсен, по-добре да бях умряла!

Една дълбока въздишка се изтръгна от Джип; тя внезапно се наведе и целуна момичето по челото. От косата или кожата му се носеше още миризмата на портокалов цвят, както когато беше питала дали да си намери любовник или не, както когато, подобна на пеперуда, излетя измежду сенките на дърветата и се понесе в лунната светлина, а сянката й трептеше пред нея. За да прекъсне напрегнатото състояние, Джип посочи вазичката и каза:

— Сигурно вие сте сложили това тук?

— О, искате ли я? — отвърна момичето с трогателно усърдие. — Вземете я. Граф Розек ми я даде. Ох, ето баща ми. Ще влезе тук!

Джип чу, че отвън се кашли някакъв мъж и че някакъв чадър се поставя на закачалката. Момичето се сви пак към бюфета. Вратата се отвори, влезе господин Уег, нисък, дебел, в късо черно палто и черни панталони, с прошарена брада. Той изглеждаше точно като това, което беше: усърден посетител на черквите, хранен с вино и овнешко месо, който си бе пробил път в живота. Чертите на лицето му, чиито цвят издаваше болест на черния дроб, бяха дебели, както тялото му, но не изглеждаха злобни; само в малките му сиви очи блесна някакъв гняв. Той попита с рязък, но пропит от професионална учтивост глас:

— Да-а? С кого имам...?

— Госпожа Фиорсен!

Чуваше се ясно тежкото му дишане. Той дръпна един стол:

— Седнете, моля ви.

Джип поклати глава.

По лицето на господин Уег почтителността се бореше с някакво по-примитивно чувство. Като извади една голяма кърпа с черен ръб, той се изсекна, изтри челото си и се обърна към дъщеря си:

— Върви си горе!

Момичето бързо се обърна и излезе. Господин Уег се изкашли пак.

— Мога ли да зная на какво дължим честта?

— Дойдох да видя дъщеря ви.

Очите му се местеха от лицето до краката ѝ, после от верижката на часовника му до ръцете му, които беше почнал да трие една о друга, — пак до гърдите ѝ, по-високо не смееше да ги издигне. Неговото смущение порази Джип. Струваше ѝ се, че го чува да мисли: „Как мога да говоря за тая работа с тая привлекателна млада дама, жена на онзи вагабонтин, който опропасти дъщеря ми? Деликатна тема — това е то!“ После каза с пресипнал глас:

— Неприятна работа, госпожо! Не зная какво да кажа. Наистина не зная. Много неприятно.

— Вашата дъщеря е крайно нещастна, — отговори Джип спокойно — и в това състояние това може да ѝ напакости много.

Дебелата фигура на господин Уег като че още повече се поду.

— Извинете, госпожо, — избухна той, — но трябва да нарека вашия съпруг престъпник. Съжалявам, че съм неучтив, но не мога другояче. Да беше пред мене, не зная, дали бих могъл да се владея, наистина не зная.

Той схвана едно движение на Джип като израз на съчувствие и продължи хрипкаво:

— Неприятно е да се казва това пред една дама и то пред дама, която също е пострадала, обаче и аз имам чувства. От самото начало казвах, че не танците са противни на Провидението, но жените нямат мозък колкото едно яйце! И майка ѝ беше с нея! Кариера! Хубава кариера! Казвам ви, госпожо, че съм крайно разгневен. Ако тоя злодей ми се изпречи пред очите, той ще ме запомни — не съм вече млад, но ще ме запомни! Дъщеря ми да постъпи така! Сега името ѝ ще бъде зацапано с кал. Казвам ви откровено, че се надявах, че вие няма да се научите. Момичето вече си получи наказанието. Но едно бракоразводно дело е ужасно нещо за почтени хора. Няма да позволя на дъщеря си да се омъжи за тоя престъпник, дори и да се разведете от него. Не, нека си понесе позора без никакво възмездие!

Джип издигна глава и каза:

— Няма да бъде публичен позор, господин Уег, освен ако вие не го направите такъв. Ако изпратите Дафне — Дейзи — някъде, докато

всичко се свърши, няма нужда никой да узнае.

Господин Уег разтвори полека устата си; дишането му навярно се чуваше чак на улицата.

— Искате ли да кажете, че няма да заведете дело, госпожо!

Джип наведе глава.

Господин Уег стоеше мълчаливо. Лицето му се изкриви.

— Добре, — каза той най-после, — това е повече отколкото тя заслужава, но няма защо да крия, че за мене е голямо облекчение. И трябва да кажа, че за една млада дама като вас и при това хубава, то показва християнски дух. — Джип пак поклати глава. — Да, да, така е! Като човек, който е толкова стар, че може да ви бъде баща, и редовен посетител на черквата...

Той протегна ръка. Джип сложи своята в неговата.

— Много, много съжалявам. Моля, бъдете добри към нея.

Господин Уег стоеше натъжен, търкайки си ръцете.

— Аз съм къщовник човек, — каза той изведнъж, — със сериозна насока в живота и никога не съм мислил, че такова нещо ще стане в семейството ми, никога! То беше... да, не мога да ви кажа, какво беше!

Джип взе чадъра си. Чувствуваше, че трябва да си върви; всеки момент той можеше да каже нещо, което тя не може да понесе; при това миризмата на овчо месо се засилваше!

— Съжалявам — каза тя, — сбогом! — Като тръгна към вратата, тя го чу, че диша тежко. Той я настигна и сложи ръката на дръжката на вратата, за да ѝ отвори. Малките му свински очи я гледаха почти срамежливо.

— Радвам се, че съм имал честта да се запозная с вас, — каза той. — И ако смея да кажа, имате моето най-сърдечно съчувствие. Сбогом!

Джип въздъхна дълбоко. Страните ѝ пламтяха; търсейки закрила, тя отвори чадъра си. Но бялото лице на момичето беше пред очите ѝ, тя чуваше думите му:

— О, госпожо Фиорсен, по-добре да бях умряла.

XVI

Под чадъра си Джип несъзнателно се запъти към сянката на дърветата. В ума ѝ беше цяла бъркотия; Дафне Уинг свита до вратата, топчестото лице на бащата, камината натъпкана с червено боядисано сено, синята купичка, Розек, когато се хвърли върху нея, детето ѝ заспало под дърветата.

Тя стигна до парка Кенсингтон и седна. Беше обед, слугини с деца, кучета, детски колички, стари господа, всички бързаха за обед. Те поглеждаха към тая млада, хубава жена, свободна и сама в тоя час, търсеха да открият какъв недостатък има в нейната красота — дали краката ѝ са криви или друго нещо се изкупва от това красиво лице. Джип никого не забелязваше, освен тук-там някое куче, което, минавайки, подушваше коленете ѝ. Толкова дълго се бе упражнявала да бъде безчувствена, съпротивлявала се бе да погледне действителността право в очите, сега преградата бе рухнала, пороят я беше отнесъл! Да заведе дело! Тия, които се свенят да поверят своите интимни работи дори на най-близките си приятели, никога нито помислят да правят своите страдания публично достояние. Така и Джип. С горчива усмивка тя помисли: Все пак аз съм по-добре от нея; Ако и аз го обичах! Не, никога, никога не искам да обичам! Жени, които обичат, страдат много.

Тя седя дълго време тука преди да се сети, че в три часа има урок у господин Армо. Вече минаваше два, когато тръгна. Денят беше пълен с бърмченето на пчелите и мушиците, с гукането на гълъбите, тих шепот и шумолене на листата, с мириза на цъфналите липи под едно синьо небе с няколко спокойни, бавни, бели облаци. Защо да е нещастна? Едно пъстро рошаво куче с широка глава се завъртя около нея с надежда, че тя ще хвърли чадъра си във водата, за да го извади то — според него единствената причина да се носи нещо в ръка.

Господин Армо се разхождаше безпокойно из стаята, чиито отворени прозорци не смогваха да прогонят тютюневата миризма.

— Мислех, че няма да дойдете! — извика той. — Изглеждате бледа. От топлината ли е? Или... — той я погледна изпитателно, —

обидил ли ви е някой, моя малка приятелко? — Джип поклати глава. — Е да, да, вие няма да ми кажете, вие никому няма да кажете! Вие затваряте хубавото си лице като цвете през нощта. На вашите години, дете мое, човек трябва да поверява мъките си: Затаената мъка е за музиката като източният вятър за стомаха. Хайде разкажете ми болките си. Отдавна мислех да ви попитам. Само веднъж сме млади; бих искал да ви видя щастлива.

Щеше ли да я облекчи, ако излееше душата си? Неговите кафяви очи я разпитваха като тия на старо куче. Тя не можеше да оскърби човека, който беше тъй мил. И все пак — невъзможно!

Господин Армо седна пред пианото. Като сложи ръцете си на клавишите, той се обърна и я погледна:

— Вие знаете, че съм влюбен във вас. Стари мъже могат да бъдат много влюбени, но знаят, че това не е хубаво — това ги прави непоносими. При все това ние искаме да сме полезни на младостта и красотата, това ни сгрива малко. Разкажете ми своята мъка! — Той почака малко, после каза ядосан: — Добре, добре, да се върнем тогава към музиката!

Той обикновено седеше до нея пред пианото, обаче днес остана прав, сякаш се готвеше да бъде особено строг. И Джип свири, дали защото нервите ѝ бяха прекомерно възбудени или защото не беше обядвала, по-добре отколкото друг път, Шопеновата полонеза в а мол, тая революционна песен, която всякога ѝ се бе струвала непостижима. Когато свърши, господин Армо повдигна едната ѝ ръка и сложи устните си на нея. Джип издигна главата си с израз на задоволство, а в тоя миг един глас зад нея каза насмешливо:

— Браво!

Фиорсен стоеше на вратата.

— Поздравлявам ви, госпожо! Отдавна исках да ви видя вдъхновена от вашия — учител!

Сърцето на Джип се разтупа. Господин Армо не се мръдна. Очите му бяха изплашени.

Фиорсен целуна собствената си ръка.

— Тоя стар палячо! Пфу, какъв любовник!

Джип видя, че старият човек трепна. Тя скочи и извика: — Скот! Зад нея господин Армо каза:

— Преди да си отидете, господине, моля да ми обясните идиотската си постъпка!

Фиорсен дигна юмрук и излезе, мърморейки. Външната врата се тръшна. Джип се приближи бързо до прозореца и погледна в задънения двор. И тук бе настъпило лято. Листата на дървото блестяха, една черна котка със синя панделка на врата се грееше в едно кътче, ярко огряно от слънцето. От една странична улица се провикваше продавач на ягоди. Джип чувствуваше, че господин Армо стои зад нея, притиснал ръка до устата си и цяла буря от болка и гняв се дигна в нея. Добрият старец — да го обидят така! Това беше върхът на всички низости на съпруга ѝ! Никога нямаше да му прости! С това и нея беше обидил повече, отколкото можеше да се понесе. Тя се обърна и сложи ръцете си върху тия на господин Армо:

— Съжалявам много. Сбогом, драги господин Армо! В петък ще дойда! — И преди да може да я спре, тя излезе.

Тъкмо минаваше на тротоара от другата страна на улицата, тя усети, че някой я дръпна за дрехата, и като се обърна, забеляза Фиорсен зад себе си. Тя се изкубна и забърза нататък. Дали ще направи на улицата някоя сцена? Той я сграбчи за ръката. Тя се извърна и каза с леден глас.

— Моля, не прави сцени по улицата и недей ме следи! Ако искаш да говориш с мене, можеш в къщи.

После тръгна много спокойна. Но той все продължаваше да върви след нея. Тогава тя направи знак на първата кола, която срещна.

— Бъри Стрийт, бързо! — Тя видя, че Фиорсен се завтече, но не успя да я стигне. Той се спря смъртно бледен под широкополата си шапка. Но тя беше тъй ядосана и разтревожена, че не обърна внимание.

Беше решила да отиде при баща си, не искаше да се върне при Фиорсен, но как да вземе Бети и бебето? Уинтон сигурно беше в клуба си. Тя се поддаде от прозорчето и даде на шофьора адреса на клуба.

Вратарят я позна веднага, извика на едно от момчетата „Майор Уинтон, веднага!“ — излезе от мястото си и ѝ предложи стол и „Таймс“.

Джип седна, с вестника на коленете си, без да забележи един възрастен, слаб господин, един слуга с чаши за чай и трима от членовете на клуба пред зелена покрита с бели листчета дъска. Един

добродушен, пълен и висок, с пенсне и бяла жилетка, премести шапката си и зае положение, отдето да може, без да се втренчва, да гледа към някого, който му харесва. После се зададе баща ѝ и доволна, че можеше да се измъкне от тоя храм на мъжете, тя го посрещна още на долното стъпало.

— Искам да ти говоря татко.

Той я погледна бързо, взе шапката си и я последва към вратата. В колата сложи ръката си върху нейната.

— Какво има, мила?

— Искам да се върна при теб, татко. Там не върви. Не... не мога повече.

Ръката му стисна силно нейната, като че да ѝ попречи да каже повече. Джип продължи:

— Но трябва да взема бебето. Страх ме е, че ще се опита да го задържи, за да ме върне.

— В къщи ли е той?

— Не зная. Не съм му казала, че ще го напусна.

Уинтон погледна часовника си.

— Извеждате ли детето по това време?

— Да, сега е по-хладно.

— Тогава ще взема тая кола. Ти остани вкъщи и пригответи стаята на детето. Не се безпокой и не излизай докато се върна.

Колко чудесно, че не ѝ зададе нито един въпрос!

Колата спря пред къщата на Бъри Стрит.

— Искаш ли кучетата? — попита той спокойно.

— Да, о, да! Той не ги обича.

— Добре. Ще има време да си вземеш някои работи за нощта след като се върна. Поискай от госпожа Марки да ти даде чай.

Джип гледаше след колата, видя го, че ѝ маха с ръка, и с дълбока въздишка на полутревога, полуоблекчение, тя позвъни.

XVII

В Сен Джеймс Стрит Уинтон заповяда на шофьора: „Карай, колкото можеш по-скоро!“ Мургавите му страни се позачервиха; очите му под полуспуснатите клепки бяха по-спокойни; устните му бяха стиснати; той изглеждаше като да беше на лов, когато се покаже някоя лисица. Не искаше да се излага, нямаше да атакува направо. И после имаше време за това, ако беше нужно. Той имаше по-здрави нерви от много други и оная желязна решителност, която прави англичаните тъй способни в дребните работи. Сега остави колата, позвъни и попита за Джип, радвайки се на тая малка хитрост.

— Още не се е върнала. Господин Фиорсен е в къщи.

— А! А бебето?

— То е в къщи, господине.

— Бих искал да го видя. В градината ли е?

— Да, господине.

— И кучетата ли са там?

— Да, господине. Желаете ли чай?

— Не, благодаря. — Как да се отдалечи, без да даде повод за клюки и подозрение, и той прибави: — Като се върне госпожата.

Когато влезе в градината, той видя, че Фиорсен го наблюдава от прозореца на столовата. Детската количка стоеше в най-далечния ъгъл на градината под дърветата, кучетата се втурнаха като бесни върху него. Уинтон се приближи до детето, поздрави Бети и се загледа във внучката си. Тя лежеше под едно тънко було, което я пазеше от мухите, и беше будна. Сериозните ѝ големи, кафяви очи, които приличаха вече на тия на Джип, го гледаха сериозно. Той поигра малко с нея, после се обърна така, че Бети остана с гръб към прозореца. — Нося ти известие от господарката ти, Бети. Стой спокойно, не се обръщай към прозореца, слушай какво ще ти кажа. Госпожа Фиорсен е на Бъри Стрит и ще остане там. Тя иска да дойдеш с детето и кучетата. — Очите на дебелия жена станаха още по-кръгли, устата ѝ се разтвориха. Уинтон сложи ръката си на колата. — Стой съвсем спокойна! Сега излез както обикновено с детето, тъкмо сега е времето. Чакай на ъгъла

на Риджън Стрит, аз ще ви взема в колата. Не се страхувай, не взимай нищо, дръж се като всякога. Разбра ли?

Не е свойствено на жени, на чиито грижи са поверени бебета да приемат заповеди без да зададат някой въпрос. Червеното лице на Бети и развълнуваните ѝ гърди накараха Уинтон да прибави бързо.

— Съвземи се, Бети. Джип има нужда от тебе, в колата ще ти кажа всичко.

— Да, господине. Бедното дете! А ми нещата му? Ами нещата на госпожица Джип?

Понеже виждаше, че онзи стои още на прозореца, Уинтон се наведе пак над колата и каза:

— Не се безпокой! Щом се покажа на прозореца на салона, тръгвай. Не се озъртай, аз ще прикривам твоето отстъпление. Не напускай Джип сега. Дай си кураж!

С дълбока въздишка Бети промърмори: — Добре, господине... Ах Господи!... — и започна да си оправя шапката. Уинтон я поздрави и се опъти към къщи. Той беше навел очи, сякаш разглежда цветята, но забеляза, че Фиорсен се бе отстранил от прозореца. Уинтон мина през вратата на салона и влезе бързо в хола. За миг той се вслуша преди да отвори вратата на обедната стая. Фиорсен ходеше нагоре-надолу из стаята. Той погледна Уинтон, който каза:

— Как сте? Няма ли я Джип?

— Не.

Това „не“ пробуди у Уинтон някакво смътно разкаяние. Да бъдеш напуснат от Джип!... Но после сърцето му пак се втвърди. Този тип беше толкова непочтен.

— Бебето изглежда добре — каза той.

Фиорсен пак почна да крачи насам-нататък.

— Къде може да бъде Джип?

Уинтон извади часовника си. — Още не е късно. — Изведнъж той почувствува отвращение към ролята, която играеше. Да вземе детето, да запази Джип, да. Но не да лицемери, че не знае нищо. Той се обърна и излезе. Не можеше да се преструва повече. Дали беше излязла жената? Той пак влезе в салона. Те тъкмо минаваха. След пет минути щяха да бъдат на ъгъла. Той се спря, чакайки. Само да не влезе онзи! През стената го чуваше да крачи нагоре-надолу из стаята за ядене. Как бавно изминава една минута! Вече бяха изминали три,

когато вратата на стаята за ядене се отвори, Фиорсен мина през хола и се запъти към входната врата. Какво търси, та се вслушва така? Изведнъж Уинтон го чу, че въздиша — чу същата въздишка, която се бе изтръгвала и от него толкова пъти, когато в копнеж и тревога се бе вслушвал да чуе стъпки. Обичаше ли тоя човек истински? Нещо у него не му даваше да го шпионира повече, той се приближи и каза:

— Не мога да чакам повече. Сбогом! — Думите: „Поздравете Джип!“, замряха на устните му.

— Сбогом! — повтори Фиорсен. Уинтон излезе и забърза по улицата, усещайки, че тъжната фигура все още стои на полуотворената врата. Бети не се виждаше, трябва да беше вече на ъгъла. Мисията му успя, обаче той не тържествуваше. Той ги качи в колата, натовариха отгоре детската количка и тръгнаха. Отначало искаше да обясни на Бети всичко, но сега каза само:

— Утре всички ще отидем в Мелденхем.

И Бети, която се боеше, от него още от първото им стълкновение, не се осмели да зададе никакъв въпрос. По пътя Уинтон накара да спрат пред едно пощенско бюро и изпрати следната телеграма:

„Джип и детето при мене. Писмо следва. Уинтон“.

Това успокои съвестта му, беше освен това необходимо, за да не се обърне Фиорсен към полицията. Всичко останало, след като се споразумее с Джип.

Стана късно преди да могат да говорят.

Близо до отворения прозорец, дето Марки, в знак на радост, че Джип се беше върнала, бе сложил две ортенции купени от самия него, Джип започна. Тя не скри нищо, изложи пълния неуспех на своя брак. Когато стигна до Дафне Уинг и това което беше открила в стаята за музика, цигарата на баща ѝ конвулсивно затрепера. В нейната къща — в нейната собствена къща! И още бе продължила да стои при него! Той не я прекъсна, но неговото мълчание почти я изплаши.

Като стигна до последните събития, тя се разколеба. Да му разкаже ли и за Розек? Откровеността победи. Уинтон не се помръдна. Когато свърши, той стана, угаси полека цигарата си, погледна я и пак се обърна към прозореца.

По тоя час, когато театрите още не бяха свършили, над Лондонските улици тежеше мълчание, прекъсвано само от крясъка на някоя пияна жена, която се люшкаше към дома си и се караше със съпруга си, или от звуците на някои странстващи музиканти, които се мъчеха да изкарат нещо, след като бяха обикаляли напразно целия ден. Тия звуци дразнеха Уинтон, защото му напомняха проклетите чужденци, които се бяха отнесли така с Джип. Да можеше да ги изправи пред своята сабя или своя револвер да им даде един урок!

— Татенце — чу я той да казва, — бих искала да платя дълговете му. Тогава ще е като че не съм се омъжвала за него... Искам също да съм сигурна, че онова момиче ще е добре, докато мине всичко... Може би мога да използвам ония... ония пари, ако моите са вложени... Искам да чувствавам, като че никога не съм му била жена. Може би дълговете му са част от това. Кой знае?

Колко приличаше сега на майка си — седнала на старото кресло, лицето ѝ издигнато в сянката! Уинтон тържествуваше: тя беше пак негова!

XVIII

Спалната на Фиорсен беше, както казваше слугинята, „цяла кочина“. Сутрин, когато излезеше, не можеха да я разтребят. Той имаше особен талант към безредие и всякога там изглеждаше, като да са спали трима мъже, а не един. Дрехи и обуца, четки, чаши, вестници, френски романи, угарки от цигари — нищо не беше на мястото си и застиналият дим от цигари правеше да се потърсва тоя, който сутрин му носеше чай и вода за бърснене. Когато на следната сутрин слугинята въведе Розек при него той лежеше на гръб, наблюдавайки мечтателно дима от цигарата си и четири мухи, които се въртяха в слънчевата светлина, проникваща през зелените капаци на прозорците. Преди да стане, той биваше творчески настроен, тогава му идваха на ум музикални форми, усещаше как да ги изрази. През последно време беше ленив и отпуснат, днес обаче чувствуваше, че фантазията му се раздвижва, усещаше онова трепетно, полумечтателно състояние, когато чувството намира форма и духът прониква до нови изразни форми. Когато слугинята почука и пошепна: „Граф Розек, господине!“, той си помисли: „Какво по дяволите иска?“ Широки натури, които не могат да се владеят, са инстинктивно раздражителни, когато дойдат в контакт с по-дребнави, които точно знаят какво искат.

Навярно иде за пари или пък за момичето! Това момиче! — той би искал да беше умряло! Дете! Какъв глупав се беше показал той — ах, какъв глупак! Първо Джип, после тая! Той се бе помъчил да се отърси от нея — ако можеш от пиявица да се отърсиш! Показа се търпелив — търпелив и любезен, но какво да прави, като й се беше наситил? Искаше само Джип, само собствената си жена! А сега, когато за един-два часа беше отърсил от себе си грижите и се чувствуваше щастлив, трябваше да дойде тоя, това лице като сфинкс!

— О, Паул! Седни! Какво има?

Розек запали цигара. Дори Фиорсен се изненада от бледността му.

— Пази се от господин Уег, Густав; вчера, беше при мене. Той не мисли за музика.

Фиорсен се надигна.

— По дяволите господин Уег! Какво може да стори?

— Не съм адвокат, но мисля, че може де бъде много неприятен — момичето е много младо.

Фиорсен го погледна ядосано и каза:

— Защо ми доведе това проклето момиче?

— Аз не съм ти я довел, приятелю.

— Ти си! Какви намерения имаше? Ти никога не правиш нищо без намерение. Зная, че беше това. Какви бяха намеренията ти?

— Обичаш удоволствието.

— Слушай! — каза Фиорсен буйно. — Отказвам се от твоето приятелство, не съм те познавал истински. Свършено е. Остави ме на мира.

Розек се усмихна.

— Приятелства не свършват така, драги. Ти ми дължиш хиляда лири.

— Добре, ще ти ги платя. Жена ми ще ми даде на заем.

— О! Толкова ли те обича? Мислех, че тя обича само уроците си по музика.

Фиорсен се облегна напред с високо издигнати колена и изсъска:

— Вън! Ще ти платя твоите хиляда лири!

Розек все още се усмихваше.

— Не ставай такъв глупак, Густав! С твоята цигулка ти си мъж, без нея — дете. Лежи спокойно и мисли за господин Уег. Или по-добре ела да поговорим. За сега, сбогом! Успокой се! — И като изтърси пепелта от цигарата си в една пепелничка до лакътя на Фиорсен, той излезе.

Фиорсен сложи ръка на челото си. Проклети да са всички — бащата и момичето, и Розек, и всичките останали хищници! Той излезе в коридора. В къщи беше още съвсем тихо. Розек си беше отишъл — на добър му час! Той извика Джип. Никакъв отговор. Влезе в стаята й — чиста, хубава, с мирис на цикламини! Погледна в градината. Там, на края, беше детето с дебелината бавачка, но Джип я нямаше. Никога я нямаше, когато му трябваше! Уег! Той изтръпна, и като се върна в стаята си, извади шише ракия от един заключен долап и сръбна. Това го успокои. Той пак заключи долапа и се облече.

Като отиваше в стаята за музика, той се спря под дърветата да поиграе малко с детето. Понякога го чувствуваше като прелестно малко създание, вече тъй подобно на Джип с големите си тъмни очи. Понякога обаче то го дразнеше — безцветен червей! Като го погледна тая сутрин, той неволно помисли за другото, което беше на път и лицето му се изкриви. Като забеляза, че Бети се изненада от гримасата, която бе направил пред нейната любимка, той се изсмя и влезе в стаята за музика.

Докато си нагласяваше цигулката, отсъствието на Джип от стаята за музика му се стори крайно несправедливо. Като че ли онова проклето момиче значи нещо! Джип никога не го бе обичала, никога не му бе дала това, което той искаше, никога не бе заситила неговата жажда! Никоя друга жена не беше така, никоя не го беше оставила незадоволен. Той обикновено им се насищаше пръв. Джип не му бе дала нищо! Нямах ли сърце или го беше подарила другаде? Какво бе казал Паул за уроците ѝ? Изведнаж му дойде на ум, че не знае нищо, съвсем нищо за това къде ходи тя, какво прави. Уроци по музика? Почти всеки ден тя излизаше, липсваше по цели часове. Къде беше? В обятията на друг мъж! В истинска телесна болка той сложи цигулката — защо не? Той изтръпна, но си спомни за нейната гордост, за откровеността ѝ, преди всичко за равнодушието ѝ, и страхът му премина. Не, не Джип!

Той се приближи до една масичка, дето имаше коняк и си наля. Това го подкрепи. И той започна да се упражнява. Избра едно място от Брамсовия концерт за цигулка и почна да го повтаря. Изведнаж забеляза, че не внимава, че прави все същите грешки. Техниката на това парче беше ужасна. Уроци по музика! За какво ѝ бяха? Прахосване на време и пари — тя никога нямаше да бъде нещо повече от дилетантка! Дали там е отишла? Обед минаваше. Може да се е върнала.

Той пак влезе в къщи. Нямах я. Не! Ще се върне ли госпожата? Не била казала нищо. Той влезе в стаята за ядене, изяде един бисквит и изпи една чаша коняк със сода, който го подкрепи. После влезе в салона и седна пред писалището на Джип. Колко в ред беше всичко! На малкия календар, днешният ден, сряда, беше отбелязан с кръстче, петък също, за какво? Уроци по музика! Той извади от чекмеджето

адресника ѝ. „А. Армо, 305-а, Марилебон Род“ и пак забележка: „3 ч. сл. обед“.

Три часа! Тъкмо сега беше. Очите му се спряха на една стара цветна картина представляваща вакханка, обвита в зелен воал, която търси китарата си пред един гол купидон, а този, с лък и стрела в ръцете, я гледа. Фиорсен обърна картината. На гърба беше написано с остри, малко закривени букви: „На моята малка приятелка — Е. А“.

Той се приближи до пианото, отвори го и почна да свири, като гледаше разсеяно пред себе си, и едва знаеше какво свири. Беше ли велик артист! Често в последните дни му беше безразлично дали ще вземе пак цигулката в ръце. Беше му омръзнало да стои изправен пред редица тъпи лица и да гледа как тия глупци удрят идиотските си ръце една о друга. Наситил се беше на всичкото това еднообразие!

Той стана, влезе пак в стаята за ядене и пи пак коняк. Джип не можеше да понася това. Добре, тогава не трябва да излиза толкова и да взема уроци по музика. Уроци по музика! Беше почти три часа. Да отиде ли да види какво прави наистина — да я придружи дома? Едно внимание! Може да ѝ е приятно. По-добре отколкото да чака тук докато се върне тя със студено, затворено лице. Той си наля пак, взе шапката си и тръгна. Като повървя по горещото слънце и дойде до къщата, чувствуваше се малко замаян. Една слугиня му отвори.

— Аз съм господин Фиорсен. Тук ли е госпожа Фиорсен?

— Да, господине. Ще почакате ли?

Защо го гледа така? Грозотия! Колко омразни са грозните хора! Когато тя излезе, той отвори вратата и се заслуша. Шопен! Полонезата а — мол! Дали Джип! Свири много хубаво! Той излезе в коридора, тръгна воден от музика и полека натисна дръжката на вратата. Музиката спря. Той влезе.

Когато Уинтон, един час и половина след това, си отиде, Фиорсен продължаваше да стои пред входната врата. Подпалената с коняка ревност, която го беше накарала да обиди жена си и стария господин Армо, внезапно се разнесе, когато Джип на улицата се обърна с такъв леден глас към него. Сега той почувствува страх, който все растеше. Ще му прости ли? За човек, който се води само от импулса на момента и после едва знае какво е сторил или кого е обидил, самообладанието на Джип беше загадъчно, дори страшно. Къде беше отишла? Защо не се връща? Безпокойството му приличаше

на кълбо, което се търкаля надолу и все повече се засилва. Ако не се върне? Не, тя трябва да се върне — нали детето е тук — нейното дете!

За първи път мисълта за детето му донесе пълно задоволство. Той се махна от вратата и, като изпи още една чаша, за да се подкрепи, тръшна се на канапето в салона. Докато лежеше, стоплен от коняка, той си мислеше: „Ще започна нов живот, ще оставя пиенето, всичко ще оставя, детето ще пратя на село, ще заведе Джип в Париж, Берлин, Виена, Рим, вън от Англия, далеч от баща й и от всичките тия досадни хора! Тя обича да пътува!“ Да, щяха да бъдат щастливи! Чудесни нощи — чудесни дни — въздух, който не гнети човека и не го кара да пие, вдъхновение — истинска музика! Миризмата на дим от дърва из парижките улици, берлинският Тиргартен, серенади из някоя тиха флорентинска улица, светулки из дрезгавината на летните италиански вечери — как го упояваше споменът за всичко това! Топлината от спирта угасна, той почувствува тръпки, затвори очи с намерение да спи, докато се върне Джип. Но изведнаж ги отвори пак, защото видя — както обикновено в последно време виждаше — пак такива грозни неща: лица, които се променяха, ставаха все по-грозни, превръщаха се в дупки, дупки... гнъсни, изкривени, преплетени като корени, човешки лица. Ужасно! Той отвори очи, защото тогава те изчезваха. Беше съвсем тихо. Никакъв звук. Кучетата също не се чуваха. Да отиде да види детето.

Като минаваше през хола, позвъни се. Телеграма! Той разкъса обвивката.

„Джип и детето при мене — писмо следва. Уинтон“.

Той се изсмя, затръшна вратата под носа на раздавача и изтича нагоре. Там нямаше никой. Значеше ли това, че тя наистина го беше напуснала? Той се хвърли върху леглото на Джип, зарови лицето си в него и захълца, обезсилен от алкохола. Никога вече да не види да се затварят нейните очи, никога повече да не притисне устните си върху тях, никога вече да не напои сетивата си с нейната красота! Той скочи. Да я изгуби? Глупости! Тоя спокоен проклет англичанин, баща й — той беше направил всичко, беше откраднал и детето!

Той слезе долу, пи малко коняк и се поуспокои. Какво да прави? „Писмо следва“. Да отиде у Уинтон? Не! Да пие! Да се весели!

Той си взе шапката и излезе. Първо тръгна тъй бързо, че главата му се замая, после взе кола и отиде в една гостилница в Сохо. От сутринта не беше ял нищо, освен един бисквит, сега заръча супа и едно шише от най-хубавото италианско вино — нещо по-солидно му беше противно. Там седя цели два часа — бледен, разярен, с изпотено чело, като се смееше и ръкомахаше от време-навреме за забава или уплаха на околните. Ако не го познаваха тука, би възбудил подозрение. Като изпи виното си, към девет и половина, стана, сложи една златна монета на масата и си излезе, без да чака да му върнат.

По улиците фенерите вече горяха, макар че още не беше тъмно. Той се упъти с несигурни крачки към Пикадили. Едно момиче го погледна, той се загледа в нея, улови я под ръка и тръгнаха заедно. Изведнаж момичето спря и поиска да освободи ръката си; по напудреното ѝ лице и в тъмните ѝ очи се изписа уплаха. Фиорсен се изсмя без да я пусне. „Ела!“ — каза той. „Приличаш на жена ми. Искаш ли да пиеш нещо?“

Момичето поклати глава и с внезапно движение измъкна ръката си и изчезна в тъмнината. Фиорсен се изсмя. Втори път днес тя се изскубваше от него. Минувачите го гледаха учудени. С гримаса той се отвърна и тръгна за Бъри Стрит. Нямахше да го пуснат да влезе, разбира се! Но той щеше да наднича през прозорците между саксиите. Изведнаж изохка — представи си Джип в къщи между цветята. На ъгъла на улицата един стар цигулар стържеше на някаква стара цигулка. Фиорсен се спря да послуша. Свиреше из операта „Палячи“. Фиорсен си сложи ръката на рамото му.

— Приятелю, — каза той, — дай ми цигулката си, ще ти припечеля някоя пара.

— Наистина ли, господине?

— А, наистина, разбира се! Дай за момент и ще видиш!

Цигуларят, все недоверчив, но като хипнотизиран, му подаде цигулката; мургавото му лице се промени, щом видя как чужденецът я притисна о рамото си и дръпна струните и лъка. Фиорсен се насочи нагоре по улицата, търсейки къщата със саксиите. Като ги видя, той се спря и засвири „Che faro?“ Той го свиреше чудесно на мизерната цигулка и цигуларят, който го бе последвал, го слушаше безпокоен,

завистлив и прехласнат. Тоя висок, бледен господин със странното лице, помътените очи и хлътнали бузи свиреше като ангел! Обаче не беше лесно да се печелят пари в тоя проклет град, дори и когато четиридесет ангели засвирят! Сега той почна друго парче, то късаше сърцето, но ето — там един господин вече затваря прозорците и спуща завесите. Все същата история! Изведнаж цигулката, лъкът и няколко сребърни монети се тикнаха в ръцете на скитника и странният непознат господин се отдалечи, сякаш дяволът го гонеше. Беше се напил здравата! Куцият мургав цигулар също се упъти надолу, обладан от неприятното чувство, че е бил намесен в нещо, което не разбира. На следната пресечка той преброи парите, които Фиорсен му беше мушнал в ръката и се запъти мърморейки към дома си.

XIX

Джип не спа никак. Три пъти става, отива дебнешком към вратата и поглежда към спящото дете. Следобедните случки бяха разтръсили нервите ѝ. Горещо беше и цигулката все още звучеше в ушите ѝ. По второто парче тя бе познала, че е Фиорсен и това дете баща ѝ изведнаж спусна пердетата, потвърди предположението ѝ. Ако го беше видяла, нямаше да е така развълнувана както само чрез спомена за нещо отдавна преживяно. Това спояваше пак връзката, която тя вчера смяташе завинаги скъсана. Риданието на тая стара цигулка беше неговият начин да казва: „Прости ме, прости!“ Много по-лесно щеше да е да го напусне, ако наистина го мразеше. Както бе мъчно да се живее с него, също така мъчно беше и да мразиш. Тя мразеше нещата, които правеше той, и него, когато ги правеше, но после пак не можеше нито да го мрази, нито да го обича. Едва на разсъмване тя схвана ясно практическата страна и взе решение. Най-доброто беше да признае, че работата беше безнадеждна и да се покаже твърда.

Уинтон също прекара една безсънна нощ — да свири пред прозорците му като просяк, за него беше връх на всичко! На закуска той заяви, че трябва да се срещне с адвоката си и да види какво може да се направи, за да се осигури Джип от преследвания. Той сам нищо не разбираше от тия работи. В негово отсъствие нито Джип, нито детето не биваше да излизат. Джип прекара сутринта като писа на господин Армо, без обаче да каже, че е напуснала съпруга си.

Баща ѝ се върна спокоен, но мрачен. Той с мъка бе можал да разбере, че детето принадлежи на Фиорсен и че ако този си го поиска, законът не може да го спре. Това разтвори старата му рана и му напомни, че неговата собствена дъщеря някога бе принадлежала на друг баща. Той накара адвоката да приготви един договор, според който се плащаха всички Фиорсенови дългове под условие само, че ще остави Джип и детето на мира. Сега съобщи това на Джип и отиде във временната детска стая. До сега малкото създание го беше интересуващо само като част от Джип, сега то имаше свой собствен

живот — мъничкото тъмнооко създание, което го гледаше тъй сериозно, стискайки пръста му. Изведнаж то се усмихна — това не беше красива усмивка, но една от ония, които правеха на Уинтон неизгладимо впечатление.

Той искаше да уреди работата с договора преди да отидат в Милденхем. Но понеже нямаше никаква вяра в „ония двама разбойници“, той не позволяваше да изнасят детето, без да е придружавано от двама. Също Джип не биваше да излиза сама. Той дори я придружаваше в петък до господин Армо, дори изказа желание да се запознае със стария пианист. Срещата беше странна. Двамата бяха от различни планети и не знаеха какво да приказват. След една минута Уинтон се оттегли да чака, а Джип седна пред пианото.

— Писмото ви беше много мило, малка приятелко, — почна господин Армо спокойно, — и баща ви е много мил. Във всеки случай съпругът ви ми направи комплимент. — Усмивката му беше израз на толкова много примирение. — Значи вие сте пак при баща си? Кога пак ще се срещнете със съдбата си?

— Никога!

— А, така си мислите! Но това е невъзможно. Но да не злоупотребяваме времето на баща ви. На работа!

Като се върнаха в къщи, те намериха слугинята на Фиорсен много изплашена. Като влязла в стаята за музика, намерила господаря седнал на канапето, уловил главата си и охкащ страшно. — Той не беше в къщи, госпожо, откак вие... откак вие излязохте и не знаех какво да правя. Извиках готвачката, сложихме го в леглото му и като не знаехме къде сте, телефонирах на граф Розек и той дойде и ме прати при вас. Докторът каза, че мозъкът е засегнат и има опасност. Той вика все вас, госпожо, и аз не знаех какво да правя.

Джип цяла побледня и каза:

— Чакайте една минута, Елен!

Тя влезе в стаята за ядене и Уинтон я последва.

— О татко, какво да правя? Мозъкът му? Ще бъде страшно, ако аз стана причина! Трябва да отида да видя. Ако е наистина така, не бих го понесла. Боя се, че трябва да отида, татенце!

Уинтон кимна.

— И аз ще дойда, — каза той. — Момичето може да се върне с колата и да каже, че идем.

Като хвърли прощален поглед върху детето си, Джип помисли горчиво: „Това е моята съдба и няма избавление от нея.“ По пътя тя и Уинтон мълчаха, но тя стискаше здраво ръката му. Готвачката отиде да съобщи на Розек, че са дошли. В това време Джип стоеше на прозореца и гледаше градината си. Само два дена откак бе стояла наведена над теменужките; тъкмо на това място Розек я беше целунал по шията. И като провря ръката си под тая на Уинтон, тя каза:

— Татенце, няма да правиш въпрос за целувката, моля ти се. Няма никакво значение!

След малко дойде Розек. Преди тя да каже нещо, Уинтон я превари.

— Сега, когато дъщеря ми си е тук, няма повече нужда от вашите любезни услуги. Сбогом!

Джип неволно направи едно свенливо движение напред. Тя видя как тия няколко думи пронизаха Розековата броня, като меч някаква мукава. Той се поклонил усмихвайки се пресилено и излезе. Уинтон го последва, като че ли се боеше да го остави сам в хола. Когато външната врата се затвори, той каза:

— Не мисля, че ще те безпокои повече.

Бяха пренесли Фиорсен в нейната спалня, която беше по-широка и по-хладна. Сега той отвори очи.

— Джип! Ти ли си? Виждам страшни неща, о, не си отивай! О, Джип! — Той се издигна и облегна челото си о нея. И Джип почувствува, както в първата нощ, когато се беше върнал пиан, че всичко друго изчезна пред желанието да го спаси.

— Добре, добре, — шепнеше тя. — Ще остана. Стой спокойно и скоро ще оздравееш.

След четвърт час той вече спеше. Изразът на ужас по лицето му, докато заспи, трогна дълбоко Джип. Болест на мозъка беше нещо страшно. Тя трябваше да остане при него, от това зависеше дали ще оздравее! Тя седеше все още неподвижна до леглото, когато дойде лекарят. Той изглеждаше добродушен човек; докато говореше, смигваше постоянно на Джип и ней се чинеше, че с всяко смигване той разбулва по някоя от тайните на домашния ѝ живот. Сън беше най-важното за Фиорсен, Да го измъчва някаква мисъл! — Да! И навярно — хм... доста? Това трябва да се спре! Стомахът и нервите са засегнати. Има видения, страшни видения — сигурен знак! Не много

редовен живот преди брака? От кога са женени? Приветливите му очи разглеждаха Джип от глава до пети. Година и половина? Да, да! Много ли свири? Без съмнение! Музикантите всякога клонят към прекаленост. Тя трябва да го предвардва! Нямало ли я! Била у баща си! Да! Никой не може да гледа един болен така както съпругата! Лекарство? Да! Ще предпише нещо да се взема сутрин и вечер. И пълно спокойствие. Никакви възбудителни средства. Ако е много отпаднал, по една чашка силно кафе. И да лежи! Никакви тревоги, никакво вълнение. Той е още млад, пълен с живот. Няма причини за страхове. Утре ще се разбере дали има нужда от сестра нощем. Никаква цигулка за тоя месец, никакъв алкохол — изобщо най-строго въздържане във всяко отношение. Наблягайки особено на думата „въздържане“, той надраска нещо на едно листче, стисна ръката на Джип, усмихна ѝ се и излезе.

Джип пак седна до леглото. Каква ирония. Тя, която имаше само едно желание: да бъде свободна, беше главната виновница за неговото заболяване! Ако не беше тя, нямаше да го измъчват никакви мисли, защото нямаше да е женен. Неговите дългове, неговото пиянство, момичето дори! — не беше ли всичко това нейна вина? И когато се опита да освободи и себе си, и него — ето последицата! У нея навярно имаше нещо фатално, гибелно за мъжете, с които се кръстосваше пътят ѝ. Тя бе направила нещастни баща си, господин Армо, Розек, мъжа си! Дори и тия, които преди женитбата ѝ се бяха опитали да спечелят любовта ѝ, се бяха разделили нещастни от нея. Тя стана, изправи се пред огледалото и дълго, и тъжно разглежда лика си.

XX

Три дена след несполучливото си бягство Джип писа на Дафне Уинг. Съобщи ѝ за болестта на Фиорсен и спомена за една малка къщица близо до Милденхем, дето Дафне щеше да е добре и запазена от любопитни погледи. На края молеше да ѝ се позволи да плати за всички загуби от нарушените договори.

На следната сутрин пристигна господин Уег с шапка с черен креп и с черни ръкавици. Той се загледа в градината, сякаш призоваваше някое видение за оная топла, нежна нощ, когато лунната светлина изливаше своя прозрачен блясък над слънчогледите, а дъщеря му танцуваше по моравата. Джип му протегна ръка:

— Добър ден, господин Уег, много любезно от ваша страна, че дойдохте.

Господин Уег се извърна. Месестото му лице изглеждаше много съкрушено.

— Надявам се, че сте добре, госпожо. Хубава къща имате. И аз много обичам цветя, те са моята страст.

— Много е приятно да ги има човек в Лондон, нали?

— Да-а! Тук биха вирели и гиргини, струва ми се.

След като задоволи по тоя начин смътното си желание да се покаже светски човек и да я поласкае, той продължи:

— Дъщеря ми ни показа вашето писмо, но в такава деликатна работа предпочитам устен отговор. Вие сте много любезна — във вашето положение — аз ценя това. И аз се опитвам да постъпвам християнски. Всичко тленно преминава, човек не знае кога ще му дойде редът. Казах на дъщеря си, че ще се срещна с вас.

— Много се радвам. Аз се надявах, че ще дойдете.

Господин Уег се изкашли и продължи:

— Не искам да кажа пред вас нещо рязко за една известна личност, още повече, като узнах, че е болна, — но наистина не зная как да се справя с цялото това положение. Не мога, във връзка с цялата тая работа да мисля за пари, обаче за дъщеря ми това е сериозна, много сериозна загуба. Трябва да мисля за честта на името си. Името на

дъщеря ми — да, то е мое име — аз съм познат и уважаван човек, не ви казах това по-рано. Понякога почти не мога да се владея и само това — само мисълта за вас... ако смея да кажа така... ме спира...

— Моля, оставете ме да направя това, за което молах, господин Уег. Ще ми бъде мъчно, ако не ми се позволи поне това.

Господин Уег се изсекна.

— Това е деликатна работа, — каза той. — Не зная какъв е дългът ми. Наистина не зная.

Джип дигна очи.

— Главното е да се спестят на Дези мъки и страдания, нали?

Господин Уег сякаш искаше да каже: „Мъка!... Това е моя работа!“ — После тоя израз изчезна и вместо него се появи на лицето му някаква топла благосклонност, като човек, когото ухажват. Той се отвърна и пак се изкашли. Джип полека каза:

— Зарад мене!

Господин Уег я погледна смутено и каза с тон, който се мъчеше да бъде любезен:

— Щом поставяте така въпроса, не виждам как бих могъл да откажа. Но трябва да остане само между нас, не мога да се отрека от своето становище.

— Разбира се. Благодаря ви. После ще ми съобщите всичко необходимо. Да не ви задържам повече. — И тя му протегна ръка.

Господин Уег я улови.

— Да, наистина имам работа. Ще придружа тялото на един господин до гробищата Камден Хил. В дванадесет часа е погребението. Аз съм винаги точен. Сбогом!

Тя проследи с поглед четвъртитата му, черна фигура, която излизаше из входната врата, видя го как закопчава лъскавите си ръкавици, после се качи горе и си изми лицето и ръцете.

Няколко дни състоянието на Фиорсен беше колебливо, но всеки час опасността намаляваше. След две седмици напълно спокоен живот, не оставаше, според думите на доктора, друго, освен да се избягва всеки повод за връщане на болестта. Малко морски въздух щеше да е от голяма полза. Джип можеше да се справи с него, докато беше още болен, обаче тя преживя няколко много горчиви часове, преди да прати за детето, Бети и кучетата, и да почне окончателно живота си пак в своята къща. Дълговете на Фиорсен бяха платени, също хилядата лири

на Розек и загубите на Дафне Уинг. Тя беше отишла в оная къщичка, дето никой не я знаеше и там прекарваше в самота и страхове, облечена в черно и със златна халка на пръста като единствена утеха.

Август и първата половина на септември прекараха на море. Фиорсен беше въздържан и доста спокоен. Той беше преживял голям страх и не можеше да го забрави така скоро. Живееха в една селска къща. Към простите хорица той се показваше от най-симпатичната си страна; постоянно се мъчеше да откъсне своята „морска жена“ от нейното дете и да я увлече след себе си по тревясалите скали и жълтия пясък на крайбрежието, дето да бъде само негова. Най-голямата му радост беше, когато можеше да открие някое ново място, дето да се къпят и сушат после на слънце. А Джип, седнала на покритата с водорасли скала, натопила само краката си във водата и оправяща с пръсти влажната си коса, наистина приличаше на морска русалка. Само да го обичаше! Но макар че тук, всред природата, той по-лесно се понасяше, сърцето ѝ не се разтвори, не трепваше при неговия глас, не биеше по-силно под неговите целувки. Очите ѝ имаха, когато гледаха него или детето, съвсем различен израз, та дори и един егоист като него би забелязал това. Той почна да ненавижда малката си съперница и тя забеляза това.

Щом времето се влоши, той стана безпокоен, почна да иска цигулката си и те се върнаха в града. Джип все имаше чувството, че това е само затишие пред буря. Едва се бяха прибрали в собствената си къща и това чувство се сгъсти като дъждовни облаци по небето след ясни дни. Тя беше мислила често за Дафне Уинг, писа ѝ и получи следния отговор:

„Мила госпожо Фиорсен,

О, толкова мило е от ваша страна да ми пишете, понеже зная какво трябва да мислите за мене! Много любезно беше от вас да ме изпратите тук. Старая се да не мисля, но, разбира се, не ми е възможно. Все ми е едно какво ще стане. По-късно и майка ми ще дойде тук. Понякога лежа по цяла нощ и се вслушвам във вятъра. Не намирате ли, че това е най-тъжното нещо на света? Дали ще умра? Дано! Ох, надявам се, наистина се надявам, че ще

умра. Сбогом, мила госпожо Фиорсен! Никога няма да си простя това, което ви сторих.

С благодарност ваша
Дафне Уинг“.

Никога между нея и Фиорсен не се бе споменало за малката танцовачка. Джимп не знаеше дали той мисли за нея и дали знае какво е станало. Но тъй като часът ѝ приближаваше, тя все по-силно чувствуваше, че би трябвало да отиде при нея. Затова писа на баща си, който след къс престой с леля Розамунд в Харогет, пак беше в Милденхем. Уинтон отговори, че при Дафне има болногледачка, освен това още една жена, навярно майка ѝ, но не бил запитвал направо. Дали Джимп не може да дойде? Той бил сам и ловът на лисици щял да почне. Под такива сухи съобщения той обикновено прикриваше копнежа си. Но мисълта да му достави някаква радост, желанието да препуска с ловците, засилиха решението ѝ да отиде. Детето беше добре. Фиорсен не пиеше и тя можеше да си разреши тая малка ваканция и да успокои съвестта си относно момичето. Откакто се бяха върнали, тя го придружаваше на пиано всеки ден, както по-рано. Една сутрин тя използва края на упражнението, за да каже:

— Искам да отида за една седмица в Милденхем. Татко е тъй самотен.

Тя видя, че шията му се изчерви.

— При него? Не! Той ще те открадне, както беше откраднал бебето, ако иска. Не тебе! Не!

При това неочаквано избухване тя се възмути. Никога не му беше искала нищо, той нямаше право да ѝ отказва това! Той се приближи и я обви с ръцете си:

— Моя Джимп, искам те тука... и аз съм самотен. Не отивай!

Тя се опита да отмахне ръцете му, но не сполучи и ядът ѝ се засили. После каза студено:

— Има и друга причина.

— Няма причина, която да може да те отнеме от мене!

— Момичето, което скоро ще добие дете от тебе, живее близо до Милденхем; искам да видя как е.

Той я пусна, дръпна се назад и седна на канапето. А Джип помисли: „Съжалявам, но той го заслужава“.

— Тя може да умре, — продължи Джип. — Трябва да отида, но няма защо да се боиш, че няма да се върна. От днес след една седмица ще се върна, обещавам.

Той я погледна втренчено.

— Да. Ти не нарушаваш обещанията си, няма да излъжеш. — Но изведнъж пак почна: — Не, Джип, не отивай!

— Трябва.

Той я взе в прегръдките си.

— Но кажи тогава, че ме обичаш!

Обаче тя не можеше. Друго нещо беше да търпи прегръдките му, друго да лицемери. Когато той излезе, тя си оправи косите и помисли: „Тук, дете ги видях с онова момиче!“

Късно след обед тя пристигна в Милденхем. Уинтон я чакаше на гарата. Отивайки за в къщи, те минаха край къщицата, дете живееше Дафне Уинг. Това беше малка обрасла със зеленина къщица пред една горичка, с градинка пълна със слънчогледи. Тук живееше старият жокей Петънс с овдовялата си дъщеря и трите ѝ деца. Тоя „стар дърдорко“, както го наричаше Уинтон, работеше още в конюшните на Уинтон, а дъщеря му переше в Милденхем. Джип беше взела за Дафне Уинг същата сестра, която беше гледала и нея, същият стар доктор и сега трябваше да играе ролята на спасител. Къщичката беше като заспала, но Джип не поиска да спрат, искаше ѝ се по-скоро да бъде пак дома, да види пак стаите, да вдъхне познатия мирис на къщата, да погали старата си кобила и да усети как животното души за захар в ръката ѝ. Колко хубаво беше да се върне пак здрава и все още способна да язди! Усмивката на Марки пред вратата я зарадва, дори тъмнината в хола я правеше да се чувствува щастлива. Един последен слънчев лъч падаше върху тигровата кожа, на която тя толкова често се бе тръшкала смъртно уморена след някой лов.

Петънс чешеше старата кобила. Гладко избръснатото му, мазно лице ѝ се усмихваше: — Добър вечер, госпожице, извинете, добър вечер, милостива госпожо! — Малките му, кафяви очи, вече засегнати от старостта, я гледаха с любов.

— Е Петънс, как си? Как е Ани, децата какво правят? А моята стара любимка?

— Чудесно, госпожице, тя е още пъргава като млада котка. Ако я яздите утре, ще ви носи като птица.

— А краката й? — и Джип погледна твърдите като стомана крака.

— Не са се подунали нито веднъж, откак се прибра. Целия юли и август беше навън, но аз я упражнявах, като мислех, че може да дойдете.

— На пипане са чудесни, — каза Джип и все още наведена продължи: — Как е младата дама, която пратих у вас?

— Ах, милостива госпожо, тя е малко млада, а такива съвсем млади дами много се вълнуват в такова време, бих казал, че... — С явно усилие той преглътна думите: „Не са били никога при жребец“. — Е да, не може да се очаква другояче. О, майка й е много смешна. Ядосва ме, дразни ме страшно. Разбира се — долна класа — това е то. Младата дама е истерична, разбира се, като е изгубила толкова рано съпруга си.

Джип усещаше неговата злобна усмивка без да вдигне очите си. Но какво, и да откриеше истината? Той умееше да пази тайна.

— Доста неща преживяхме вече, плачове и припадъци, да, да! Когато човек овдолее толкова рано, разбира се... Спомням си, като бях в Ирландия при капитан О'Нейл...

„Трябва да се отърва от него, иначе ще закъснея за вечеря“, помисли Джип и попита: — Петънс, кой купи младото, кафяво конче?

— Господин Брайян Съмерхей, милостива госпожо, ей там от Уидрингтон. За лов и за града.

— Съмерхей? Той ли?! — Джип си спомни за младежа с ясните очи и закачливата усмивка, за смелия момък, яхнал на алеста кобила, който й напомняше за някого.

— У него животното ще е добре вярвам?

— О да, госпожице, добра къща и добър господар. Той идва тука да го види и пита за вас. Казах му, че вече сте омъжена. — А, каза той, — тя язди много хубаво. Спомня си и за коня ви. Господин майорът не беше тука, аз му дадох да опита кончето и той прескочи с него няколко огради. Като се върна, каза „Ще го купя“. Той говори приятно и не пилее времето си, още не беше изминала една седмица, и дойде, взе си

коня. Ще го носи добре, той е добър ездач и смел, но трябва да има твърда ръка.

— Да, Петънс, а сега трябва да си вървя. Кажи на Ани, че утре ще дойда.

— Добре, госпожице. Срещата е утре в седем и половина при Фил Крос. Ще дойдете, нали?

— Разбира се. Лека нощ.

Бързайки през двора, Джип си мислеше. „Язди чудесно! Колко мило! Радвам се, че той е купил коня ми!“

XXI

Още приятно разгорещена от прекараната на седло сутрин, Джип отиде по обед в къщичката. Беше един от ония късни септемврийски дни, когато стопленият въздух се издига над ожънатите ниви, и храстите още блестят росни. По-късият път водеше през полето, край селското пасбище, дето по цъфналата зеленина беше проснато пране. Като пресече улицата, тя влезе в градината. Край стените под вече пожълтелите тополи цъфтяха изобилно лайки и слънчогледи. Един празен стол, върху който лежеше захлупена затворена книга, стоеше до един от прозорците. Димът от единия кумин беше единственият знак на живот тук. Стоейки нерешително пред вратата, Джип почувствува тая извънредна тишина като нещо неестествено. Тя дигна ръка, за да похлопа, но някакво сподавено хълцане я накара да се спре. После погледна през прозореца и видя една жена, облечена в зелено, навярно, госпожа Уег, която седеше до масата и плачеше. В същия миг от горния кат се зачуха тихи стонове. Джип влезе в къщи и похлопа на стаята, дето седеше жената със зелената рокля. Вратата се отвори и пред нея стоеше госпожа Уег. Очите, носът и бузите на слабото, кисело лице бяха червени. Със своята зелена рокля и зеленикава коса — тя беше побеляла и се боядисваше — тя напомняше на Джип ония зелени ябълки, които стават тъй неестествено червени на слънце. По лицето ѝ личеха светли бразди и ръката ѝ още стискаше смачканата носна кърпичка. Ужасно беше да се изправиш тъй свежа и пълна с живот пред тая нещастна жена, навярно измъчвана от горчива болка. Желание да побегне обхвана Джип. Тя каза кротко: — Госпожа Уег? Моля извинете... но... има ли нещо ново?... Аз съм... Аз доведох Дафне тук!...

Жената пред нея изглеждаше разкъсвана от най-противоречиви чувства; най-после тя отговори, хълцайки:

— Днес сутринта то... то се роди... мъртво!

Джип усети, че се задушавя. Да се мъчиш толкова само за това! Нейното майчинско чувство се възбунтува и натъжи, разумът ѝ обаче каза: „Така е по-добре, много по-добре!“

— Как е тя? — попита Джип.

— Зле, много зле. Не зная, какво да кажа — съвсем се обърках. Толкова ужасно е всичко това.

— При нея ли е сестрата?

— Да. Упоритата личност, но опитна, не може да ѝ се отрече. Дези е много слаба. Ох, колко страшно е всичко това! А сега трябва да се мисли за погребение. Край няма! И всичко зарад тоя... тоя човек! — Госпожа Уег се обърна и пак заплака.

Джип полекичка излезе, спря се на стълбата, размисли дали да се качи или не, после тръгна полека нагоре. В предната стая навярно лежеше нещастното момиче, което едва преди година с такава наивна важност разсъждаваше дали трябва да си намери любовник. Сестрата полуотвори вратата и излезе в коридора, като видя кой е:

— Вие ли сте, мила? — пошепна тя. — Много хубаво, че дойдохте.

— Как е?

— Сравнително добре. Знаете, нали?

— Да, може ли да я видя?

— Едва ли. Не мога да я разбера. Тя няма никакъв дух, никакъв! Мисля, че не иска да оздравее. Предполагам, че мъжът... — И като погледна Джип, добави: — Това ли е? Той ѝ се наситил?

— Да.

Сестрата изгледа Джип от горе до долу.

— Вие изглеждате много добре. Имате свеж цвят. Може би ще е добре да ви види. Елате!

Джип влезе след нея. Със затворени очи, влажни кичури руса коса по челото и едната ръка върху завивката точно над сърцето, лежеше крехката мадона на любовните милувки... Златната халка на четвъртия ѝ пръст беше единственото цветно петно върху цялото легло.

— Погледнете мила, какъв гост ви водя!

Очите и устните на Дафне Уинг се отвориха и затвориха пак. И Джип изведнаж помисли: „Бедното момиче! То си помисли, че е той, а то съм само аз!“

Бледните устни казаха:

— О, госпожо Фиорсен, вие ли сте — много мило от вас. — И пак очите се отвориха, но съвсем малко, другояче.

Сестрата излезе. Джип седна и боязливо докосна бялата ръка. Две сълзи се търколиха бавно по бузите на момичето.

— Свърши се, — каза тя едва чуто, — и сега няма вече нищо, то беше мъртво. Не искам да живея. О, госпожо Фиорсен, защо не ме оставят да умра?

Джип се наведе напред, галейки ръката, не в състояние да понесе вида на двете сълзи, които бавно се търкаляха. Дафне промърмори:

— Вие сте добра към мене. Бих искала да беше останало живо бедното ми дете!

Джип изправи глава, но можа само да каже:

— Кураж! Мислете за работата си!

— Да танцувам! — Тя се позасмя. — Струва ми се, че е било преди векове!

— Да, но всичко пак ще се възвърне.

Със затворени очи и стиснати устни, бялото като алабастър лице изглеждаше съвършено, пречистено от всичко дребнаво и просташко. Странно че това хубаво лице, подобно на бяло цвете, произлиза от господин и госпожа Уег!

Дафне Уинг отвори очи.

— О, госпожо Фиорсен, чувствавам се толкова слаба... и самотна. Няма нищо повече за мене!

Джип стана. Настроението на момичето бе обхванало и нея и тя се боеше да не се издаде.

— Когато сестрата каза, че ми води гост, помислих, че е той. Но сега съм доволна. Ако ме погледне като по-рано, бих умряла.

Джип сложи устните си на влажното чело, от което все още полъхваше аромат.

Когато излезе пак в градината, тя не тръгна през полето, но край къщичката и навлезе в горичката. Тук седна на един дънер, притисна ръце в бузите си и лактите до гърдите си, вгледана в обляната от слънце полянка, над която бръмчеха мушички. Любов! Не беше ли това нещо омразно, трагично? Не беше ли само да се впуснеш, да грабнеш и да отминеш бързо? Не ставаше никога така, че двама да се срещнат, да се вкопчат един за друг и да останат навеки едно? Любов беше разрушила живота на баща ѝ, на Дафне Уинг. Тя не идеше, когато човек я вика, идеше само, когато не я търсят, не я искат! Някакъв зъл демон, който засища духа преди тялото или тялото преди духа. По-

добре да си далеч от нея — много по-добре! Кой свободен човек би искал да стане роб като Дафне Уинг, или като Фиорсен, копнеещ за една жена, която не го обича; или като баща ѝ, прикован към един спомен? Загледана в слънчевите лъчи по полянката, Джип си мислеше: „Любов! Стой далеч от мене!“

Всяка сутрин тя отиваше в малката къщичка, дето госпожа Уег я чакаше, за да се разговори с нея. Добрата жена я беше обикнала, намираще я много „аристократична“, а тъкмо това беше нейната слабост, която я бе накарала да насърчава танцовите дарби на дъщеря си. „Възпитах Дези като дама“, казваше тя на Джип, „и ето резултатите“. Погребението ѝ беше причинило много главоболия. „Дадох името Дези Уинг, разправяше тя. Дъщеря ми е кръстена Дези, а Уинг е името ѝ като артистка. Колкото за бащата, като трябваше да кажа някакво име, защо не на покойния Йозеф Уинг? Той и без това никога не е съществувал! Иначе хората може да се сетят, па и за господин Уег щеше да е толкова неудобно! Ах, какви тревоги!“

Макар че момичето беше смъртно бледно и сломено, личеше си, че ще оздравее. Всеки ден лицето ѝ ставаше по-свежо и по-вулгарно. Тя щеше да се върне в бащината къща, изцерена от своята суета, потвърда може би, и малко по-дълбока.

Последния ден Джип пак отиде в горичката и седна пак на същия пън. Светлината падаше косо на вече обагрените листа, едно изплашено зайче изскочи из храста и пак побегна назад. На края на гората грачеше една сврака, която подскачаше от клон на клон. Сега, когато вече трябваше да се върне при Фиорсен, Джип разбра, че беше неразумно, дето беше дошла в Милденхем. Чрез постоянните срещи с Дафне Уинг мисълта за по-нататъшен съвместен живот с Фиорсен ѝ се чинеше още по-непоносима. Само мъката за детето правеше връщането ѝ възможно. Той — баща на детето ѝ! Тая мисъл ѝ се виждаше смешна. Малкото създание не ги свързваше повече. Не, то беше само нейно. И внезапно копнежът по детето взе връх над всички други мисли.

На следната утрин Уинтон я заведе в Лондон. Като ѝ помагаше да се качи в колата, той каза:

— Нали имаш ключ от дома? Добре! Не забравяй, Джип, по всяко време на деня и нощта къщата е отворена за тебе.

Тя беше телеграфирала на Фиорсен и към три часа пристигна в къщи. Него го нямаше, телеграмата лежеше неразтворена в хола. Тя се завтече в детската стая, отдето дочу плача на едно малко същество, което не може да каже какво го боли. „Може да плаче за мене“, — помисли си тя тържествуваща, като влезе.

Бети, много зачервена, люлееше люлката и гледаше угрижена детето. Като видя Джип, тя извика:

— Ах, слава Богу! О, мила! Добре че се върнахте! Не зная какво му е от тая заран. Щом се събуди, плаче! А до днес беше примерно!

Джип взе детето на ръце: черните очи се впиха с видимо задоволство в майката, но при първото движение, то пак почна жаловито да хленче.

— От сутринта е така, — продължи Бети, — откак господин Фиорсен идва тук. Бебето не го обича, явно е. Той го гледа така втренчено. Днес сутринта си помислих — помислих си: „Нека свиква с него, нали й е баща!“ Затова ги оставих за малко сами, влязох само в банята, но като се върнах, той тъкмо излизаше, изглеждаше много разгневен, а бебето плачеше. И от тогава плаче, щом се събуди.

Джип притискаше детето към гърдите си, без да продума, после запита.

— А той как е?

Бети мачкаше престилката си и изглеждаше смутена.

— Струва ми се, че пак пие. Да, сигурна съм, миризмата се усеща. На третия ден почна. Завчера се върна много късно, чух го как се блъска по стълбите. Ах, ужасно е!

Детето, което беше се успокоило в скута на майка си, пак заплака.

— Бети, — каза Джип, — мисля, че ръката я боли. Плаче, щом я бутнем. Дали не се е убола нейде? Дай да я съблечем! О, гледай!

На двете мънички ръчички се показаха над лактите тъмни петна, сякаш че са били притиснати от жестоки пръсти. Двете жени се спогледаха ужасени.

— Той!

Джип стана тъмночервена, очите й се напълниха със сълзи, които изведнаж пресъхнаха. А Бети сподави израза на възмущение, като погледна в побледнялото лице, чиито устни се стиснаха в тънка чертичка. След като намазаха ръчичките на детето и ги превързаха,

Джип влезе в спалната си, хвърли се на леглото, зарови лицето си във възглавницата и избухна в отчаян невъздържан плач.

Това беше плач от ярост. Тоя звяр! Да забива ноктите си в скъпото ѝ детенце! Само защото бедничкото се плаши от котешките му очи и плаче! Звяр! Демон! А после ще дойде пак при нея, ще захленче: „Моя Джип, не исках... от де да зная, че го боли!... Защо плаче, щом ме види? Плачът му ме дразни... Не мислех, че...“

Тя го чуваше да се моли, да проси за прошка. Но няма да му прости, тоя път, не! Тя престана да плаче, лежеше заслушана в цъкането на часовника, и си припомняше хилядите дребни доказателства за неговата неприязън към детето — към собственото му дете. Възможно ли е? Наистина ли беше на път да се побърка? Ледени тръпки полазиха по гърба ѝ, тя се сви под пухената завивка. Беше достатъчно безпристрастна, за да разбере, че той бе сторил това, както когато беше обидил господин Армо, баща ѝ и други, в състояние на крайна нервност, обаче това не намали гнева ѝ.

Нейното дете! Това безпомощно, малко същество!... Сега тя наистина го ненавиждаше, търсеше най-острите, жестоки и обидни думи, които да му каже. Много беше търпяла!

Той не се върна, и в десет часа тя си легна. Искаше да има детето при себе си, да знае, че е сигурно, затова го занесе вече заспало в спалнята си, заключи вратата и си легна, но дълго лежа будна, очаквайки неговото завръщане. Най-после заспа и се събуди изплашена. От долу се чуваше неясен шум. Навярно беше той! Лампата гореше в нейната стая, тя се наведе напред и погледна към детето. То спеше и дишаше спокойно. Джип седна до него.

Да, той се качваше по стълбата, ако се съди по стъпките, пиан. Един трясък, като че беше паднал, после мърморене, след това пак трясък, като че захвърляше обувките си. Джип си помисли: „Ако е съвсем пиан, няма да се събува, но също не, ако е трезвен. Дали знае, че съм тук?“ Пак шум, като че се мъкне по перилата, после тя чу пъшкането му пред вратата, след това той натисна дръжката. Значи знаеше, че се е върнала — навярно беше видял палтото ѝ долу или беше прочел телеграмата. След малко той заблъска вратата между своята и нейната стая, тя чу и пианския му дрезгав, провлачен, глас:

— Джип, пусни ме да вляза!

После шумът стана неясен, сякаш той беше ту на едната, ту на другата врата, стълбата пак заскърца, а след това настъпи пак дълбока тишина.

Половин час още Джип седя така, като се вслушваше напрегнато. Де беше той? Какво правеше? Всякакви възможности се тълпяха пред изопнатите ѝ нерви. Трябва да беше слязъл пак. До къде може да го доведе това състояние? Внезапно ѝ се стори, че усеща миризма на изгорено, която ту се повишаваше, ту изчезваше. Тя стана, отиде полека към вратата, отвори безшумно и поддаде глава навън.

В коридора всичко беше тъмно. Миризмата не се усещаше. Изведнъж една ръка сграбчи крака ѝ. Цялата и кръв се дръпна от сърцето ѝ, тя сподави един вик, опита се да затвори вратата, обаче неговата ръка и нейният крак пречеха. Ръката му я държеше като във винт, той се протегна и се вмъкна в стаята. Задъхана, но без да дига шум, Джип се опита да го изблъска; тя пъхтеше: „Вън! Вън от стаята ми, ти — ти — скот!“

Изведнъж сърцето ѝ се вкамени от ужас, тъй като той се беше приближил към леглото и простираше ръце към детето.

Джип се хвърли върху него, блъсна ръцете му и го сграбчи. Той се обърна и падна на леглото. Джип използва този миг, сграбчи детето и побягна през коридора, надолу по тъмните стълби, чу как той иде спущайки се пипнешком след нея. Тя се втурна в трапезарията и заключи вратата. Той я блъсна, но падна. Тя загърна детето, което беше почнало да плаче, в нощницата си, почна да го люлее на ръце, за да го стопли и успокои. Никакъв звук. На камината имаше, под пепелта, още малко огън. С възглавницата и дебелия филцова покривка на масата, тя приготви легло за детето, зави се сама в една покривка и седеше така, заслушана и с широко разтворени очи. Отначало се чуваше някакъв шум, но скоро престана. Тя обаче не искаше да се излъже още един път и дълго, дълго седя така, ослушвайки се, после отвори предпазливо вратата. Той лежеше на най-долното стъпало, в тежък пиянски сън. Тоя ѝ беше познат, от него нямаше да се събуди така скоро.

Злорадство я обхвана при мисълта, че утре, когато тя няма да е вече тука, ще го намерят така. Тя взе детето и с безкрайна предпазливост се промъкна край Фиорсен, отиде пак в стаята си, пристъпи към прозореца и погледна навън. Вече се зазоряваше.

Градината лежеше мрачна и призрачна пред нея — тя я виждаше за последен път.

Тя се вчеса и облече коженото си палто, понеже беше много студено; после пъкна в ръчната си чанта кесията си и няколко дребулии, които ѝ бяха мили. Всичко ставаше много бързо. Тя сама се чудеше на спокойствието си. Когато свърши, написа една бележка за Бети да дойде с кучетата в Бъри Стрит, и я пъкна под вратата на детската стая. Сега уви хубаво детето и слезе долу. Съмнало се беше. Бледна светлина падаше в хола. Джип мина край проснатия Фиорсен, спря за миг, за да поеме дъх. Той лежеше с гръб към стената, главата му беше опряна на свитата ръка, лицето обърнато нагоре. Това лице, което стотина пъти беше бивало тъй близо до нейното. Нещо от свитата фигура, разрошената коса, хлътналите бузи под скулите, полуразтворените устни под мътно жълтите мустаци, нещо от изгубената божественост на тая неподвижна фигура — промуши за миг сърцето на Джип. Само за миг. Не, тоя път беше свършено! Никога вече! Обръщайки се полека, тя се обу, отвори вратата, взе своя скъп товар, затвори полека вратата и тръгна...

ЧАСТ ТРЕТА

I

Джип отиваше в града. Цялата зима и цялата пролет беше прекарала в Милденхем, заета с язда и музика, без да вижда чужди лица; това отиване в Лондон я изпълваше с чувства, каквито имаше през април, когато небето е синьо с бели облачета и тревата по полята е за първи път топла. В Уидрингтон носач внесе в купето една пътна чанта, палто и няколко щетки за голф; пред вагона се беше спряла една малка група. Джип забеляза една висока жена, чиято руса коса се беше вече прошарила, едно момиче, което водеше бяло кученце на синджир и един младеж, обърнат гърбом към вагона, с друго куче под мишница. Момичето целуна това куче по главата.

— Сбогом, стари Оси! Колко, е добър! Тумбо, долу! Ти няма да отиваш!

— Сбогом, милото ми момче! Не се преуморявай!

Отговорът на момъка не се чу, но бе последван от смях и думите:

— О Брайян, наистина си... Сбогом Оси, сбогом, сбогом!

Младият човек се качи и влакът потегли. Джип видя как младежът махаше с шапка през прозореца. Той беше нейният познайник от миналогодишния лов, господин Брайян Съмерхей, същият, който беше купил нейния кон. Като го видя, че откачва палтото си, за да го постеле на кучето си, Джип помисли: „Обичам мъже, които най-напред мислят за кучетата си“. Кръглата му къдрокоса глава, широкото чело, остро очертаните устни пак я накараха да се замисли: „Къде съм виждала някого като него?“ Той затвори прозореца и каза:

— Бихте ли искали!... О, вие ли сте? Ние сме се срещали на лов. Вие навярно не си спомняте за мене?

— О, много добре! Вие купихте моя кон миналата година. Как е той?

— Чудесно. Забравих да питам как му е името, нарекох го Огнян! Щом види ограда, не може да се сдържа.

Те млъкнаха, усмихвайки се. Джип погледна кучето и каза:

— Много е мило. На колко години е?

— Дванадесет. Жалко, че кучетата тъй бързо остаряват.

Пак настъпи тишина. Той я гледаше с ясните си очи.

— Веднъж идвахме с майка ми у вас — беше миналата година през ноември. Някой беше много болен.

— Да, аз.

— Много бяхте болна?

Джип поклати глава.

— Чух, че сте омъжена... — Гласът му беше провлечен, като да заглади неуместното в забележката му. Джип вдигна очи.

— Да, но малката ми дъщеря и аз живеем сега пак при баща ми.

— Така ли?... Ах, какъв хубав галоп беше тогава!

— Чудесен. Майка ви ли беше на гарата?

— Да, и сестра ми Едит. Уидрингтон е много скучно място, навярно и Милденхем е така?

— Да, много е тихо, но аз го обичам.

— Как се казвате сега?

— Фиорсен.

— Ах, да! Цигуларят! Животът е хазартна игра, нали?

Джип не отговори на тая странна забележка. Той извади от джоба си една малка червена книжка.

— Познавате ли тия стихове? Всякога ги нося със себе си, когато пътувам, няма по-хубаво нещо.

Книгата — Шекспировите сонети — беше отворена на тия редове:

*„На верни сърца съюзът не познава
Прегради, пречки; не е любов тая,
Която, променлива, с времето отлетява
И върна не остава до края“.*

Джип продължи:

*„Не е на времето играчка любовта,
Макар че младостта под неговите удари гасне.
Любов не се изменя с дни и часове,
Но трае върно, дор до вечността“.*

Слънцето низко на запад грееше почти хоризонтално над бяло-зелената равнина, по която беше пръснат добитък. Сноп лъчи паднаха през прозореца и позлатиха пращинките във въздуха. Джип му подаде книгата през цялото това сияние и попита полека:

— Четете ли много стихове?

— За жалост повече юридически книги. Но поезията е най-хубавото нещо на света, нали?

— Не. Музиката.

— Вие сте музикална? Така изглеждате.

— А вие?

— Обичам операта.

— Тая най-ниска форма на музиката?

— Именно за това. А вие не я ли обичате?

— Да. Затова отивам сега в Лондон.

— Наистина ли? Абонирана ли сте?

— За тая зима.

— И аз също. Тогава ще се видим.

Джип се усмихна. Отдавна не беше говорила с човек на своята възраст, отдавна не беше виждала лице, което да възбуди интереса ѝ и възхищението ѝ, отдавна от нея самата никой не се беше възхищавал. Слънцето сега я заливаше със своята топлина и пробуждаше у нея някакво неопределено блажено чувство.

Много нещо може да се каже през два-три часа пътуване с железница! А след това остава някакво чувство на приятна топлота. Шумът от колелетата затруднява хората да се чуват, но ги прави близки, приятелството се завързва по-скоро отколкото след няколко седмично запознанство. Джип слушаше с удоволствие словоохотливия младеж. Неговият малко проточен глас я пленяваше, приятно ѝ беше неговото остроумие, неговият необуздан смях. Той ѝ разкри своето минало, разказа ѝ за ученическите си и университетски години, за старанието си в адвокатското си поприще, за своите цели и амбиции, за своите вкусове, дори и за лудориите си. В тая непресторена откровеност имаше нещо ласкателно за нея, тя чувствуваше, че той се възхищава от нея. После той я запита дали играе пикет.

— Да, почти всяка вечер играя с баща си.

— Да изиграем ли една игра?

Тя разбра, че той иска да играе само защото щеше да може да седи по-близо, да е свързан с нея чрез вестника разгънат на коленете им, да ѝ подава картите, случайно да докосне ръката ѝ, да я погледне направо в лицето. И на нея това не беше неприятно; правеше ѝ удоволствие да го гледа в лицето, което имаше някакъв чар, нещо леко, безплътно, което често липсва на хубави лица.

Когато си вземаха сбогом, тя неволно отвърна на неговото ръкостискане. Той каза:

— Значи ще ви видя в операта и на язда, а може и да дойда някога у дома ви, бива ли?

Джип кимна и тръгна с колата си из морната лондонска вечер. Понеже баща ѝ още не се беше върнал, тя се качи в стаята си. След свежия полски въздух Бъри Стрит ѝ се стори извънредно задушна. Тя облече една домашна дреха и започна да четка косата си, за да я изчисти от пушека на железницата.

Цели месеци, след като беше напуснала Фиорсен, тя изпитваше само облекчение. Едва сега беше почнала да си дава сметка за новото си положение на женена, обаче все пак неженена жена; разочарована, но копнееща с всеки час, в които узряваше нейното сърце и нейната красота, за истински другар. Гледайки лицето си, което се отразяваше, сериозно и тъжно в огледалото, тя съзна както никога до сега всичката тежест на своето положение. Каква полза, че беше хубава? Хубостта ѝ не беше от полза за никого! Още нямаше двадесет и шест години, а вече беше като в манастир! Тя изтръпна и се уви по-плътно в дрехата си. Миналата година поне още беше в пороя на живота. И при все това — по-добре така, отколкото да се върне пак при тогава, когато все още виждаше прострял ръце към спящото ѝ дете с пръсти свити като ноктите на хищник.

След нейното бягство Фиорсен я беше преследвал цели седмици, в града, в Милденхем, дори в Шотландия, дето беше отишла с баща си. Но тя не се разколеба в своето решение и най-после той се обезкуражи и замина за чужбина. От тогава не беше чувала нищо за него, получи само няколко безумни, отчаяни писма, писани вероятно в пияно състояние. После и те спряха и от четири месеца вече нищо не знаеше за него. Навярно я беше вече прежалил.

Тя сложи четката на коленете си и си припомни оная сутрин, когато беше дошла през пусти, тихи улици, в ранната октомврийска

мъгла, пред тая врата, когато бе чакала, уморена до смърт, докато ѝ отворят. По-късно често се бе чудила как би могъл страхът ѝ да я накара да се реши на това. Баща ѝ и леля Розамунд я караха да поиска развод. Обаче инстинктът ѝ я възпираше да разкрие пред други своите тайни и мъки, противеше се против лъжата, че го е обичала, когато това не беше вярно. Тя беше виновна, защото се беше омъжила без да люби.

*„Не е любов тая
Която, променлива, със времето отлетява.“*

Каква ирония — да беше знаел само нейният спътник!

Тя се озърна из стаята, в която беше спала като момиче. Значи той си спомняше за нея! Това не беше среща с някой непознат. Те не бяха чужди един за друг. И изведнъж тя видя на стената пред себе си неговото лице. Разбира се! Колко глупаво, че не се бе сетила изведнъж! Там, в кафява рамка висеше едно копие от прочутата „Глава на млад човек“ от Ботичели или Мазачио от Националната Галерия. Преди години се беше влюбила в тая картина и от тогава тя висеше на стената ѝ. Само че живият модел беше английски, а не италиански, имаше повече хумор, повече роса, по-малко поезия. Колко ли щеше да се смее той, когато му разкажеше, че е тоя селски клисар с къдравата коса и надиплената яка! Усмиввайки се, тя заплете косата си и си легна, но не можа да заспи, чу баща си да се връща и да влиза в стаята си, чу часовника да бие полунощ, после един, два. Беше покрита само с тънка ленена завивка и пак ѝ беше горещо. В стаята се носеше мирис като от цветя. От де идеше? Тя стана и се приближи до прозореца. Там зад пердето имаше една ваза с цикламини. От баща ѝ — колко мило!

Тя зарови лицето си в цветята и си спомни за първия си бал. Може би и Брайан Съмерхей да е бил там! Ако тогава се бяха запознали, ако беше танцувала с него, вместо с оня мъж, който ѝ беше целунал ръката, може би нямаше да е такава спрямо всички мъже? И ако той се беше възхищавал от нея както през тая вечер, може би щеше да ѝ стане симпатичен, дори нещо повече. Или може би щеше да погледне и на него, както на всичките си обожатели преди срещата си с

Фиорсен — като на нощни пеперуди около една свещ. Може би ѝ беше нужен един урок, трябваше да бъде унижена.

Тя взе една циклама и се приближи до картината. Можеше да види само очертанието на лицето и очите, които я гледаха. В сърцето ѝ нещо се раздвижи съвсем полека, сякаш падна някакъв лист или трепна крило. И тя притисна ръката си с цветето към гърдите си, дето сърцето ѝ пак биеше с нежен свенлив трепет.

Беше късно, не, рано! — когато заспа. Присъни ѝ се странен сън. Яздеше своята кобила през едно поле, покрито с цветя. Облечена беше в черно, а на главата ѝ имаше корона от светлозаострени кристали. Тя яздеше без седло, коленете ѝ бяха свити така, че едвам усещаше гърба на кобилата; юздите ѝ бяха дълги преплетени стъбла от кози лист. Яздейки, тя пееше, очите ѝ блуждаеха през полето, нагоре към синьото небе; тя се чувствуваше лека като перо. И докато препускаше, кобилата обръщаше главата си и захапваше цветовете на юздата ѝ, после изведнъж кафявата глава на коня се преобрази на Съмерхей, който я гледаше усмихнат. Тя се събуди. Слънцето грееше ясно през завесите, които беше дръпнала, за да търси цветята.

II

Същата вечер Съмерхей излезе доста късно от малката къща на Челзи, дето живееше, и се запъти към реката. Известни настроения тласкат човека към природата, — към откритите поля, горите и вадите, дето небето се разкрива свободно пред очите. Човек е сам, когато люби, сам когато умира, никой не се интересува за тогава, който е зает толкова много със себе си и той от никого не се интересува. Съмерхей се спря до реката и се загледа, през вейките на дърветата, в звездите. От време-навреме жадно поемаше дъх, не мислеше, но някакво сладко чувство пълнеше гърдите му, някаква трептяща лекота обхващаше членовете му. Той седна на една пейка и затвори очи. Виждаше едно лице — само едно! В отсрещните къщи една по една угасваха лампите, никакви коли не минаваха, сегиз-тогиз само по някой пешоходец — а той продължаваше да седи като прехласнат, с усмивка на устните, която ту се появяваше, ту изчезваше.

Вече се зазоряваше, когато си тръгна. В къщи не си легна, но седна пред книгата, които му бяха потребни тая сутрин в съда, и работи, докато дойде време за язда. Той беше от ония натури — често срещани между адвокатите — на които нощната работа не вреди на здравето. Способен и влюбен в работата си, той беше на път да си спечели име, макар че понякога се оставяше безволно на вълните на момента. Изобщо беше малко странен: предпочиташе да живее в тая малка къща в Челзи отколкото близо до съда, зарад самотата, а беше при това чудесен събеседник, с много приятели, които го гледаха с нежност, но и с недоверие. На жените беше симпатичен, но досега беше запазил сърцето си свободно. Обичаше да играе, спадаше дори към ония, които често затъват в играта, спасяват се чрез някой неочакван, щастлив обрат и пак затъват, за да не изплуват един ден, може би, никога. Баща му, който беше дипломат, беше умрял преди петнадесет години; майка му беше добре позната в полуинтелектуалните кръгове на обществото. Нямаше братя, само две сестри, и имаше свой собствен приход. Такъв беше Брайян Съмерхей на двадесетгодишна възраст, още без мъдреци.

Като отиваше тая сутрин в съда, той все още чувствуваше в членовете си извънредна лекота, все още виждаше онова лице, съвършената му правилност, топлата бледност, тъмните, засмени, малко раздалечени едно от друго очи, малките, фини, добре прилепнали уши, извивката на тъмно кафявата коса над низкото чело. Или виждаше нещо по-неопределено — едно излъчаване, едно движение, някаква вродена грация, която го привличаше и трогваше? Това не му даваше спокойствие и той не търсеше такова. Защото такъв беше характерът му: харесаше ли му някой кон, залагаше на него при надбягванията; харесаше ли му някоя опера — отиваше да я чуе по няколко пъти; харесаха ли му някои стихове, научаваше ги наизуст. И сега, като вървеше край реката — обикновеният му път — странни чувства го бяха обладали и той беше щастлив.

Беше малко късно и той веднага влезе в заседателната зала. Съдийското облекло му приличаше, да имаше и сива перука, меч и табакера, щеше да е съвършен образ от осемнадесетия век — жалко, че се беше родил толкова късно!

След заседанието той изми от себе си своеобразния мирис на съдийски мантии, пергамент, гуми и блажни бои, който някакси е свързан със законите, натопи цялата си къдрава глава в легена, изтърка си яката с кърпата за лице и тръгна със запалена цигара към Темза. Беше към седем часа. Тъкмо по това време вчера се бе качил във влака и видял образа, който оттогава вече не искаше да го остави. Не можеше да се правят посещения по седем часа! Но можеше да мине по Бъри Стрит на път за клуба!

Той мина покрай един обуцарски магазин, дето се канеше да поръчва нещо и помисли: „Къде ли купува тя?“ Нейният образ стоеше пред него като жив, облегат в ъгъла на вагона или вече в колата, с ръка, сложена в неговата. От нея лъхаше аромат на цветя и на дъждовен вятър. Пред една огледална витрина той спря, без обаче да вижда отражението на намръщаното си лице, с изгаснала цигара между устните. Той тръгна по-бързо, стигна до Бъри Стрит, усещайки някаква странна слабост в краката си. Никакви саксии с цветя пред прозорците на Уинтоновата къща, само номерът и биенето на сърцето му го направиха да я разпознае между другите. Минавайки от там в друга улица, той се почувствува зле настроен. Като стигна в клуба си, влезе в библиотеката, която беше в най-празната стая, приближи се до

полицата с френски книги, взе „Тримата мускетари“ и седна с гръб към вратата. Любимият му роман щеше може би да го сгрее. Обаче той не четеше. От там, дето седеше, с един хвърлей на камък би могъл да достигне мястото, дето беше тя; да не бяха стените, би я достигнал с гласа си, би могъл да я види. Колко глупаво! Една жена, която беше видял само два пъти... Глупости!...

— Пет! Три момичета — три момичета! Знаете ли това стихотворение от Доусон: По моя си начин, бях ти верен, Чинара! Похубаво е от Верленовите, с изключение на „Les sanglots longs“. Какви са картите ви?

— Дама. Обичате ли името Чинара?

— Да. А вие?

— Чинара. Чинара. Да-а... Звучи като есен, падащи листа на рози, суха шума.

— Добре! Оси, мирно! Не хъркай!

— Ах, горкото куче! Оставете го! Сечете за мене. Ах, една карта падна!... — Коляното ѝ докосна неговото...

Книгата падна от ръцете му — той се събуди.

По дяволите! Безнадеждно! Той се сгуши в креслото, задрема и след няколко минути спеше вече дълбоко, без сънища.

Два часа по-късно, един от приятелите му, който търсеше развлечение, го видя и се спря ухилен пред него, гледайки къдравата коса и лицето, което сега приличаше на това на някое малко момче. Той бутна леко стола и Съмерхей се стресна, помисли: — Какво? Къде съм?

Над ухиленото, лице насреща му се носеше друго, прекрасно. Той се разтръси:

— О, дявол да те вземе!

— Извинявай, драги.

— Колко е часът!

— Десет.

Съмерхей измърмори нещо неразбрано и се обърна на другата страна, но не можа да заспи, а виждаше все нейното лице, усещаше докосването на топлата ръка, облечена в ръкавица.

III

В петък в операта даваха „Кавалерия Рустикана“ и „Палячи“; освен „Фауст“ и „Кармен“ единствените опери, на които Уинтон не заспиваше.

Очите на жените когато не се вглеждат, виждат повече от тия на мъжете. Джип съгледа Съмерхей; преди той да я види, тя го видя като дойде, стиснал шапка до бялата си жилетка и озъртащ се, като че търси някого. Когато седна, тя можеше да вижда добре профила му и приковавайки погледа си върху него, си мислеше дали би могла да го накара да се обърне. Тъкмо тогава той я съгледа. Тя се смути като усети, че след тоя първи поглед ѝ се иска още един. Дали ще му хареса нейната рокля? Добре ли е вчесана! Да не си беше мила главата тая сутрин! В антракта тя не се обърна, докато не чу гласа му:

— Добър вечер, господин майор!

Уинтон вече беше чул за срещата във влака. Искаше му се да пуши, но не желаше да остави дъщеря си сама. След като размениха няколко думи, той стана.

— Седнете на моето място, Съмерхей, за една минута. Ще изляза да изпуша една цигара.

Съмерхей седна. На Джип се стори, че залата и хората изчезват и те двамата са пак в железницата сами. Имаше само десет минути да се порадва на неговия смях, сама да се засмее, да бъде любезна към него. Те бяха приятели.

— В Националната Галерия има една картина, която искам да видите, — каза тя, когато той си тръгна.

— Да отидем ли заедно? Утре? По кое време? В три?

Тя усети, че се изчерви, че е хубава. После той си отиде. Баща ѝ седна до нея и тя го бутна, страхувайки се да не се издаде, по ръката.

— Татенце, виж оная фризура на втория ред. Нали е много хубава?

Оркестърът засвири увертюрата на „Палячи“. Следейки покъртителната проста история, Джип сега я разбираше не само от естетическата ѝ страна. Бедната Неда! Бедният Канио! Очите ѝ се

наляха. Тя чувствуваше в тия образи на трагикомедията страстната, много бързата, буйна, сладка и страшна любов.

*„Имаш сърцето ми, завинаги съм твой,
Днес и завинаги съм твой!
Какво друго ми остава? Какво имам
освен едно сломено сърце?...“*

La commedia e finita!

Като си обличаше палтото, очите ѝ потърсиха Съмерхей. Тя се помъчи да се усмихне, но не можа, откъсна погледа си от него и тръгна след баща си.

На другия ден тя закъсня не от кокетство, а защото се боеше да не се покаже много усърдна. Съгледа го веднага до колоните, забеляза промяната в лицето му, когато я видя. После го заведе направо при картината. Шапката му и модерната яка не засилваха наистина приликата, но все имаше такава.

— От петнадесетата си година имам копие от тая картина. Виждате ли от кога ви познавам?

Той я погледна втренчено.

— Така ли изглеждам! Сега нека намерим вас!

Джип поклати глава.

— Ето там най-любимата ми картина „Смъртта на Прокрис“... Учуденото лице на Фауна, затворените очи на Прокрис, кучето, лебедите, тъгата по нещо, което е могло да бъде.

— Което е могло да бъде! Хареса ли ви „Палячи“ вчера.

— Мисля, че много го изживях.

— И мен така ми се чини. Наблюдавах ви.

— Да загинеш от любов ми се чини ужасно. А сега, покажете ми вашите любимци. Но мисля, че съм ги отгатнала.

— Да видим!

— „Адмиралът“, например.

— Да. А другите!

— Двете „Белини“.

— Вие сте страшна истина.

Джип се засмя.

— Вие искате решителност, яснота, багри и финес. Така ли е! Ето още един от моите любимци.

Това беше едно малко разпятие от Да Месина — висок тънък кръст, един слаб скромнен страдащ Христос, като жив в ясната потъмняла местност.

— Това ме трогва повече от големите, идеализирани разпятия. Чувствувам, че така трябва да е било. А тия тук! Не са ли чудесни.

Той кимна, но очите му казваха:

— Ти си такава!

Прекараха два часа между картините, почти сами както тогава във влака. Тя не му позволи да я придружи и Съмерхей остана неподвижен до колоните. Слънцето грееше, гълъби си чистеха перата, хора минаваха по площада, изглеждаха черни и тънки пред лъвовете и грамадните колони. Той не виждаше нищо от всичко това. Тя беше различна от всички, които бе познавал до сега. Различна от жените и момичетата от обществото и от ония от другата класа. Не беше и от модерните, студентки или равноправки! Не приличаше на никоя. А той знаеше толкова малко за нея! Не знаеше дори дали наистина бе любила! Къде беше съпругът ѝ, какво значеше за нея?... „Рядката, нямата, неизразимата тя!“ Когато се усмихва, когато очите ѝ — но не, очите ѝ бяха тъй бързи, че той не можеше да погледне в тях! Колко хубава беше като разглеждаше картините усмихната! Да би могъл да целуне устните ѝ! С въздишка той слезе по стъпалата и тръгна по преката улица. Лондон му се чинеше празен! Утре — ах утре! Ще може да я посети!...

IV

След това неделно посещение Джип седеше пред една ваза с хелиотропи и си припомняше откъслеци от разговора.

— Госпожо Фиорсен, кажете ми нещо за себе си.

— Какво искате да знаете.

— За брака ви.

— Направих страшна грешка. Против волята на баща си. Не съм виждала съпруга си цели месеци, няма да го видя никога, ако зависи от мене. Стига ли ви това?

— Не го ли обичате?

— Не.

— Не можете ли да се освободите?

— Развод! Пфу! Не бих могла.

— Разбирам — ужасно е!

Той бе стиснал тъй силно ръката й!...

Тя зарови лицето си в цветята, после седна пред пианото и засвири. Когато баща й се върна, тя още свиреше. Последните месеци прекарани с дъщеря му го бяха подмладили, направили по-елегантен, сивата му коса по-лъскава.

— Господин Съмерхей идва, татенце. Съжاليا, че не те намери. Красноречива пауза.

— Съмнявам се в това, мила.

Като усети, че баща й я наблюдава, тя запита:

— Хубаво ли беше в парка?

— Преди тридесет години там се срещаха само аристократи и снобове; сега човек не знае що за хора може да срещне там.

— Не са ли хубави цветята?

— Ах, да, и птиците, но хората, Джип! Кажете ми какъв човек е младият Съмерхей?

— О, много мил.

Тя всякога можеше да чете мислите на баща си по-бързо отколкото той нейните и позна, че той се бори между желанието да й достави удоволствие, и мисълта да предварди. Той въздъхна и каза:

— На къде се насочва лятно време фантазията на един млад човек, Джип?

Жени с тънък усет и известна опитност умеят да наложат въздържание на ония, които биха искали да са техни обожатели. Джип знаеше, че една нейна дума може да промени всичко, но не я каза. Въпреки това тя виждаше Съмерхей почти всеки ден — на язда, в операта или у дома. Късно след обед обикновено отиваше в парка и сядаше при водата. Един ден той мина от там и от тогава седяха тук заедно. Защо да създава грижи на баща си, като позволява на Съмерхей да иде често в къщи? И тук беше тъй приятно, приказваше се тъй хубаво, докато малки дрипави деца наоколо ловеха риба и я слагаха в шишета, за да я ядат после или да играят с нея, както човек обикновено прави с по-малките божи твари.

Когато времето приближава да се промени, дните текат спокойни, в очакване на вятъра, който носи новото. Не е ли естествено да се седи под дърветата, при цветята и водата, при гълъбите и патиците?

V

Съмерхей не носеше своите чувства на показ и когато дойде на тяхната среща в последния ден преди съдебната ваканция, лицето му беше както обикновено. Но в същност беше страшно затруднен. Той си имаше свои собствени закони. Те бяха може би малко старомодни, но не му позволяваха да причини страдание на една жена. Досега се бе владял, обаче това му струваше повече отколкото сам би признал. Едничкият свидетел на неговите борби беше старото му куче, чийто сън той всяка нощ смущаваше, като почнеше да се разхожда безпокойно из дългата си дневна стая. Тя навярно знаеше какво чувства той и ако желаше неговата любов, трябваше само да вдигне малкия си пръст, но тя не го вдигна. Когато той се допреше до нея или усетеше лекото ухание на нейната дреха, когато очите му следяха лекото повдигане на гърдите ѝ, главата му се замайваше и цяла мъка беше да се показва спокоен и любезен.

Докато можеше да я вижда всеки ден, му беше възможно да се владее; сега, когато трябваше да я загуби за седмици, сърцето му се свиваше. Трудно му беше също да показва пред света равнодушно лице. Един страстно влюбен човек търси самота. Колебае се между буйно движение и тиха занесеност, когато призовава нейния образ. В работата си беше съвестен, благодарен че я има, но към приятелите си беше толкова небрежен, че те с право се запитваха: „Какво става с Брайан?“ Той обикновено беше затворен спрямо другите, но сега беше премного скрит към всички ония, с които беше свикнал да обядва, да вечеря, да танцува и да се забавлява. Против волята си бе издал страстта си, а това значеше да се откаже от много неща. И при това не се запитваше достойна ли е Джип за любовта му. Той я искаше такава, каквато беше, без да преценява нейната стойност, без да се замисля, за миналото ѝ. Беше се научил, че е незаконна дъщеря на Уинтон, но това само предизвика у него желание да запуши устата на клюкарите. Дори и нейният нещастен брак нямаше за него никакво значение, нищо нямаше значение, освен да бъде, колкото е по-възможно по-често с нея.

Я сега тя заминава за морето, а той из Шотландия на лов. За цял един месец!...

Дали да се осмели да ѝ каже? Понякога лицето ѝ приличаше на това на дете, когато очаква груба, застрашителна дума. Понякога обаче той долавяше един дълъг, нежен поглед, който обаче изведнъж пак изчезваше.

Облегнат на оградата на брега той наблюдаваше вълните. Да може да бъде сам с нея за един цял ден на реката! Защо беше толкова малодушен през всичкото това време? Ах, да знаеше тя колко копнее той, колко страда! Той тръгна към града, срещна двама познати, от които единият току-що се беше оженил. И те скоро заминаваха за Шотландия. Колко безсмислено и блудкаво му се виждаше всичко това, което преди година беше за него върховната точка на годината. Да, да можеше да отиде с нея в Шотландия!

Той влезе в парка Сен Джемс, мина край езерото и се запъти към тяхната пейка. Тя вече беше там. Никакво колебание вече — ще ѝ каже!

Тя беше облечена в жълта като царица рокля и седеше облегната назад, с кръстосани крака, едната ръка облегната на дръжката на чадъра ѝ, лицето ѝ полускрито под голямата шапка. Съмерхей отиде направо към нея.

— Джип, това не може да продължава повече. Вие знаете, че ви обожавам. Ако не можете да ме обичате, трябва да замина. Джип, искате ли да замина?

Тя направи едно слабо движение, сякаш протестираше, и отговори съвсем низко:

— Разбира се, че не искам. Как бих могла!

— Тогава вие ме обичате!

— Почакайте моля ви! Почакайте още малко. Като се върнем, ще ви кажа.

— Толкова дълго?

— Един месец. Не е лесно за мене. — Тя го погледна. — А сега ни дума повече за това, моля ви!

Тая вечер в клуба, през дима на цигарите, които пушеше една след друга, той виждаше лицето ѝ, както го бе издигнала към него за миг, и се чувствуваше ту в рая, ту в ада.

VI

Вилата с балкони, построена за един художник, приятел на леля Розамунд, имаше градина с един бор, който сякаш се беше заблудил насам от разположената отзад гора. Къщата стоеше самотна на една низка скала, под която в меки вълни се простираше крайбрежието.

Когато Джип гледаше ноще от спалната си, чинеше й се, че е единственото същество на света. Набърченото, сребристо море, самотният бор, студената луна, тъмносиньото небе, плясъкът на вълните по каменистия бряг, дори хладният, солен въздух изглеждаха самотни. И денем, в маранята, когато острите морски треви едва се помръдваха и чайки грачеха и прелитаха низко над водата — всичко изглеждаше като някакъв сън. Джип се къпеше и скоро почерня като малката си дъщеря, обаче чувствуваше някакъв яд към тоя щастлив живот през летните дни, към чайките, слънцето и вълните, към далечните, бели платна, огряните от слънцето, неподвижни борове, към небето, което се смееше, бърбореше и играеше, към Бети и другите слуги, към целия тоя живот, който изглеждаше тъй прост, и без мъки.

Всеки ден очакваше пощата с нетърпение. Но неговите писма можеха да бъдат четени от всякого. Сега, когато беше далеч от нея, дали нямаше да види, че най-доброто е да скъса с нея, да я забрави? Всичко още лежеше пред него, възможно ли беше да продължава да желае само нея, пред която вече нямаше нищо? Нямаше ли да й го отнеме някое синеоко момиче със светло кестенява коса? Какво тогава? Щеше ли да е по-зле отколкото преди? Ах, толкова по-зле, че тя не смееше да помисли за това!

После, цели пет дена не дойде никакво писмо. И тя почувствува все по-силна болка, копнеж и ревност, съвсем различни от възмутената гордост, когато бе сварила Фиорсен с Дафне Уинг преди толкова много време. Когато на петия ден раздавачът донесе само една сметка за общата на малката Джип и една карта от леля Розамунд, която беше отишла с Уинтон за ежегодното си лечение в Харогет, сърцето на Джип

се сви. Краят ли беше това? С някакво сляпо, замаяно чувство, тя отиде в гората.

Тя вървя, докато сиво-кафявите дървета, от които капеше смола, скриха външния свят от очите ѝ. Тогава се хвърли на очите си, зарови лактите си в боровите игли; сълзи нахлуха в гърлото ѝ, обаче плачът не я облекчи. Тя се обърна на гръб и остана да лежи неподвижна. Тук беше съвсем тихо. Плясъкът на спокойното море не стигаше тъй далеко, не пееха птички, не бръмчеха мухи. Високите борови дънери стърчаха като колони на храм, чийто покрив образуваха тъмните върхове и небето. Бели, меки облаци минаваха по синевата. Тук цареше мир, но в сърцето ѝ го нямаше.

Една тъмна фигура се зададе между дърветата, после още една, две магарета, които се бяха откъснали кой знае откъде, сега стояха и се ближеха едно друго по врата и муцуните. Тия смирени, кротки животни я направиха да се почувствува засрамена. Защо да се чувствува нещастна, когато има всичко каквото бе поискала, освен любовта, за която мислеше, че никога не ще я пожелае? Ах, но сега я искаше, искаше я с цялото си същество!

Изведнъж тя скочи; мравки я бяха полазили и трябваше да ги изтръсва от шията и дрехите си. Тя тръгна пак към крайбрежието. Ако е намерил някоя, която да изпълни мислите му и да я измести, тя никога няма да му покаже, с дума или знак, че ѝ липсва, че тя го желае. Не, никога! По-скоро да умре!

Тя излезе на слънце. Беше време на отлив, влажният бряг блещеше в опален блясък. По морето се простираха бразди, сякаш змии се виеха под повърхността му. Далеч на запад се издигаше стръмната скала, която пресичаше хоризонта. Всичко беше като някакъв сън. Изведнъж сърцето ѝ се разтупа силно. На скалата край пътеката седеше Съмерхей!

Той стана и се запъти към нея. А тя спокойно каза:

— Да, аз съм. Виждали ли сте такава циганка? Мислех, че още сте в Шотландия. Как е Оси?

После нейното самообладание я напусна.

— Не е възможно, Джип. Трябва да зная!

Стори ѝ се, че сърцето ѝ спря да бие, но все пак каза спокойно: — Да седнем за малко! — и се упъти към пейката под скалата, дето не

можеха да ги видят от къщата. Мачкайки един стърк трева между пръстите си, тя каза:

— Не се опитвах да ви изненадам, нали?

— Не никога.

— Не е право.

— Няма значение. Няма значение за човек, който обича, както аз обичам. О, Джип, не ме ли обичате? Зная, че не съм нищо! Но ето вече са единадесет седмици откак се срещнахме във влака и нямам нито минута спокойствие.

Джип въздъхна.

— Какво да се прави? Погледнете там! Онова синьо петно в тревата е моето дете. То... и баща ми... и... Боя се от любовта, боя се, Брайян.

Като чу за пръв път името си от нейните устни, той сграбчи ръката ѝ.

— Боите се? Защо се боите?

Джип отговори съвсем низко.

— Може би ще обичам твърде много. Не казвайте нищо повече сега. Не, недейте! Да идем в къщи и да обядваме! — И тя стана.

Той остана до чая, не каза обаче ни дума повече за любов. Но когато си отиде, тя седна под бора с малката на коленете си! Любов! Ако майка ѝ бе отклонила любовта, тя самата нямаше да е родена! След малко окъпаха малката. Джип влезе в стаята си и се облегна на прозореца. Днес ли беше лежала в гората с бузи облени от сълзи на отчаяние? От ляво над бора беше изгрял месецът, бледен едва видим върху бледното небе. Един нов свят, някаква вълшебна градина!

Вечерта тя седна, с книга на скута, но без да чете: в нея се извършваше странната промяна на първата любов, когато „Аз“ потъва в „Ти“, и се подчинява страстно, когато волята ни напуска, като подготвя пълно единение.

Тя спа без да сънува, пробуди се угнетена. Много изтощена, за да се къпе, тя седя на брега с малката Джип през цялата сутрин. Имаше ли енергията и смелостта да се срещне днес с него при скалата, както му беше обещала! За пръв път избягваше погледите на Бети, както когато беше малко, непослушно дете; страх я беше, че Бети вече знае. Веднага след чая излезе, защото се боеше, че иначе той ще дойде, а не искаше слугите да видят, че той иде всеки ден.

Тоя късен августовски ден беше тих и спокоен, житото беше вече ожънато, ябълките блестяха, червеношийки пееха, няколко сънливи облаци бавно плуваха по бледното, синьо небе, морето се усмихваше. Джип премина реката. Тук нямаше борове. Детелината беше израсла високо, бръмбари и пчели бръмчаха, прелитаха лястовички. Джип откъсна няколко полски цветя. Беше близо до брега, когато забеляза до скалата Съмерхей, който се озърташе за нея. Тук беше съвсем тихо, само вълните пляскаха леко. Той още не я беше забелязал и Джип помисли: „Ако направя още една крачка напред, то това е завинаги!“ Тя се спря, едвам дишайки, сложи цветята на устните си, после го чу, че въздъхна, приближи се бързо и каза:

— Ето ме.

Той улови ръката ѝ и, без да продумат, те тръгнаха по пясъка, слязоха по скалата и се запътиха през тревата към една ожъната нива. Той отвори дървената вратичка на оградата, за да мине тя, сграбчи я в ръцете си и я целуна по устата. За нея, която беше целувана хиляди пъти, това беше първата целувка. Мъртвешки бледна тя се облегна на вратата и го погледна с тъмни очи, съвсем смутена. Устните ѝ трепереха, изведнъж тя се обърна, опря ръце на вратата и закри лицето си. Из гърлото ѝ излезе ридание, което сякаш я разкъсваше, тя плачеше, сякаш сърцето ѝ се късаше. Неговото изплашено, боязливо докосване, умолителният му глас не можаха да я успокоят. Тя не млъкваше. Целувката беше продрала нещо в душата ѝ, беше помела целия ѝ изминал живот, беше ѝ причинила нещо чудно и страшно. Най-последно от устата ѝ се изтръгнаха думите:

— О, толкова ми е мъчно... толкова мъчно! Не ме гледайте! Махнете се малко... и... и... ще ми мине.

Той се подчини без да каже ни дума, мина през вратичката и седна на скалата, обърнат гърбом към нея, загледан към морето.

Джип стискаше гредата на старата посивяла вратичка, докато я заболяха ръцете. Тя гледаше пеперудите, които се гонеха на слънце и отлитаха към къдравата пяна на вълните, дете ставаха само хвърчащи бели точки в синевината.

Но тя все още не мислеше, че може да има доверие в себе си. Това, което стана с нея, беше тъй мощно, тъй сладко, тъй страшно! Тя се приближи до него и каза:

— Остави ме да си отида сама!... Утре!

— Както искаш, Джип, всякога, както ти искаш!

Той притисна ръката ѝ към бузата си, после кръстоса ръцете си и се загледа в морето. Джип седя още дълго време в гората, докато се свечери и звездите се появиха на небето, което имаше онзи син цвят, смятан от спиритистите за душевна багра на добрите.

Късно вечерта, след като изчетка косата си, тя излезе на балкона. От заспалата къща не се чуваше никакъв звук, никакъв ветреца не полъхваше. Лицето ѝ, ръцете ѝ, цялото ѝ тяло сякаш горяха. Водите на спокойното море се вълнуваха леко. Скалите блестяха като сняг. Една голяма нощна пеперуда прелетя край лицето ѝ. Някакво малко животно премина бързо по пясъка. Изведнаж сянката на бора се раздвижи, раздвижи се съвсем слабо! Притиснат до дънера стоеше Съмерхей, лицето му едвам се очертаваше, лунната светлина падаше на едната му буза, на ръката с която той си засеняше очите. Той протегна умолително ръка. Джип стоеше неподвижна и гледаше умолителната фигура. После, с непознатото до сега чувство, тя го видя, че иде. Той гледаше нагоре към нея, по лицето му се четеше страст, обожание, уплаха. Тя чу боязливия му шепот:

— Ти ли си, Джип? Ти ли си наистина? Изглеждаш тъй млада!

VII

От момента, когато се отдаде, Джип беше в някакво омагьосано състояние, толкова по-силно, тъй като тя никога не беше вярвала в него, никога не беше мислила, че може да обича, както сега обичаше. Дни и нощи минаваха като сън. Както беше мислила, че е невъзможно да позволи на света да вникне в тайните на брака ѝ, така и сега съвсем беше забравила света. Само мисълта за баща ѝ я угнетяваше и тя чувствуваше, че трябва да му каже всичко.

Два дена преди края на месеца тя се върна в Лондон, като остави Бети и малката Джип на морето. Уинтон, малко уморен и бледен след лекуването си, завари, като се върна от клуба, дъщеря си в къщи. Тя беше облякла вечерна рокля, загорялото ѝ лице и шия изпъкваха над белите рамене. Никога не я беше виждал така, с такъв блясък в очите. Приличаше на някакво цвете, което сега се беше напълно разцъфнало. Трудно ѝ беше да срещне неговия поглед, цялата вечер тя отлага своята изповед. Не беше лесно, никак не беше лесно. Най-послед, когато той запуши последната си цигара, тя се сгуши до креслото му, облегна се на коляното му, дето скри лицето си, както тогава, след първия си бал, когато беше изслушала неговата изповед.

— Татко, спомняш ли си, че веднаж ти казах, че разбирам какво сте чувствували ти и майка ми един за друг!

Уинтон не каза нищо и тя продължи:

— Зная сега, че човек може по-скоро да умре, отколкото да се откаже от някого.

— Кой е? Съмерхей?

— Да. Аз мислех, че никога няма да обикна, но ти по-добре знаеше.

По-добре! В безутешно мълчание той мислеше: „Какво ще стане? Какво мога да направя? Да ѝ помогна да се разведе?“

Може би трепетът в гласа ѝ или сериозността на положението бяха причина, но той не почувствува гняв, както когато му я отне Фиорсен. Любов! Страст, каквато някога беше обхванала него и майка

й! Тоя момък? Добро момче, превъзходен ездач — понятно! Той сложи ръка на рамото й и каза:

— Съжалявам, че не ми каза по-рано.

— Не можах. И аз не знаех. О, татенце, все те наскърбявам.

Прости ме!

Тя притискаше ръката му до бузата си, която пламтеше. И той помисли: „Да простя? Разбира се, че прощавам. Това не е важното, важното е...“ И пред очите му се изправи видението: това любимо същество, за което всички приказваха, което беше в устата на всички — или един скрит живот, тайни срещи, прикриване, дори от малката й дъщеря. Не, не това! И все пак, не беше ли по-добре така, отколкото злобните езици, лицемерно възмутените погледи. Светът на Съмерхей беше повече или по-малко и неговият, скандалът беше неизбежен. Той започна да търси някакъв изход.

— Никой ли не знае, Джип?

— Никой.

Все пак това беше добре. Той промърмори:

— Не мога да понеса, ти да страдаш, а онзи тип, Фиорсен, да излезе прав. Не можеш ли да се откажеш от срещите си със Съмерхей, докато излезе разводът. Ние бихме успели, ако не знае никой.

Джип се изправи и застана до прозореца. Тя стоя дълго там, без да отговори. Уинтон я наблюдаваше. Най-после тя каза:

— Не мога. Можем да прекъснем да се виждаме, но не е това. Въпросът е за моите чувства. Аз не бих могла да се уважавам след това. О татенце, не виждаш ли? Той ме обичаше, по свой начин. А сега да лицемеря, да обръщам всичко в моя полза, да разправам за Дафне Уинг, за пиянството му, за детето, да претендирам, че съм жадувала за неговата любов, когато се отвращавах от нея и ми беше все едно дали ми изневерява или не — и да зная същевременно, че съм била всичко за един друг! По-скоро ще му открия всичко, за да поиска той развод!

— Ами ако откаже? — възрази Уинтон.

— Тогава поне съвестта ми ще бъде чиста и ще вземем, каквото можем.

— А малката Джип?

Загледана пред себе си, сякаш се мъчеше да надникне в бъдещето, тя каза полека:

— Един ден тя ще разбере. Или всичко ще е свършено преди тя да узнае. Вечно ли трае щастието?

Тя се наведе, целуна го по челото и излезе. Топлината на нейните устни и уханието, което излизаше от дрехите ѝ, докоснаха Уинтон като лъч от миналото.

Нищо ли не може да се направи? Хора като него не виждат много дълбоко в тия, които им са близки; но тая вечер той вникна по-добре в характера на дъщеря си отколкото кога да е по-рано. Безполезно беше да се убеждава да постъпи против инстинкта си! Обаче да стои така и да наблюдава собствената си страст с цялата нейна омая и парлива болка, въплотена в нея, може би за много години? Сега когато беше дала, тя щеше да дава с пълни ръце, свърх мярката, свърх всичко! Както той самият, както майка ѝ бе давала! И все пак тя беше по-добре от оная, която той бе любил.

Човек не бива да преваря неприятностите или да плаче за разляното мляко.

VIII

Джип прекара безсънна нощ. Въпросът дали да каже всичко на Фиорсен разбърка мислите ѝ. Дали ще поиска развод, като узнае това? Презрението му към това, което наричаше „буржоазен морал“, неговото непостоянство, това, което в случая нараняваше суетността му, ще го възпре. Не, той няма да поиска развод, тя беше сигурна, освен ако му трябва легална свобода, което не беше вероятно. Какво тогава щеше да спечели със своето признание? Биваше ли да успокои съвестта си, ако чрез това се увреди любимият? И не беше ли смешно да се говори за съвест, когато се касае за човек, който още през първата година на брака си беше взел метреса, който дори не беше пощадил дома, издържан от жена му? Не, ако каже на Фиорсен, то щеше да е само от гордост, че върши нещо, което трябва да прикрива.

Тя слезе на закуска без да е взела някакво решение. Нито тя, нито баща ѝ не споменаха снощния си разговор и Джип се прибра в стаята си да нарежда дрехите си. Към обяд се почука на вратата; тя отвори и видя Марки.

— Извинете госпожо!

Тя го повика да влезе и затвори вратата.

— Господин Фиорсен, госпожо. Вмъкна се, щом отворих вратата, когато се позвъни. Не можех да го спра да не влезе.

— Тук ли е баща ми?

— Не, госпожо. Господин майорът отиде в клуба.

— Какво му казахте?

— Че ще видя, но мисля, че няма никого в къщи. Да се опитам ли да го изпратя, госпожо!

Джип поклати глава.

— Кажете, че никой не може да го приеме.

Марки я погледна тъжно. Той отвори вратата, за да излезе, но Фиорсен, който беше отвън, веднага влезе. Тя видя, че Марки издигна ръка, като да го хване за кръста, и каза спокойно:

— Марки, почакайте отвън, моля!

Когато вратата се затвори пак, тя се дръпна към тоалетната си маса и погледна към съпруга си, а сърцето ѝ биеше до пръсване.

Той си беше пуснал къса брада, бузите му изглеждаха по-пълни, очите му по-зелени, иначе изглеждаше както по-рано. Първата ѝ мисъл беше: „Защо съм го съжалявала? Той няма да умре от скръб или пиянство — у него има живот за двадесет души!“

Неподвижната нервна усмивка изчезна от устните му, погледът му блуждаеше по обикновения си, малко див, малко боязлив начин из стаята.

— Е, Джип, — каза той и гласът му малко трепереше. — Най-после! Няма ли да ме целунеш?

Колко глупаво! Изведнаж тя се почувствува съвсем спокойна.

— Ако искате да говорите с баща ми, няма го.

Фиорсен сви гневно рамене.

— Слушай, Джип! Вчера се върнах от Русия. Спечелих там много пари. Върни се при мене! Ще бъда добър — кълна се! Ах, Джип, върни се! Ще видиш колко добър ще бъда! Ще те заведа в странство, и теб, и малката. Ще отидем в Рим, дето искаш. Само се върни при мене!

Джип отговори ледено:

— Говорите безсмислици.

— Джип, кълна се, че не съм виждал жена, която да може да се сравни с тебе. Бъди още тоя път добра към мене! Тоя път няма да те измамя. Опитай се! Опитай се!

Трагичният му тон ѝ се чинеше ту детински, ту престорен. Сега тя почувствува колко силно беше новото чувство. И колкото по-силно го усещаше в сърцето си, толкова по-твърди ставаха лицето ѝ и гласът ѝ.

— Ако това е всичко, което имате да ми кажете, моля, идете си! Няма да се върна никога при вас. Моля, разберете това веднаж завинаги.

Неговото мълчание ѝ направи по-силно впечатление отколкото молбите му. С едно от своите бързи, котешки движения той се приближи до нея така че лицето му почти докосваше нейното и каза:

— Ти си моя жена. Искам те обратно. Ако не се върнеш, или ще се убия или теб ще убия.

И внезапно ръцете му се обвиха около кръста ѝ. Тя сподави един вик, взе бързо едно решение и каза:

— Пуснете ме! Седнете и ще ви кажа нещо.

Тонът на гласа ѝ го накара да я пусне, за да може да види лицето ѝ. Джип се откопча от ръцете му, седна на един стар дъбов сандък и му посочи да седне до прозореца. Сърцето ѝ биеше ужасно, тя се чувствуваше физически зле. Когато се беше доближил до нея, беше усетила миризмата на коняк. Чинеше ѝ се, че е в някоя клетка сама с някой звяр или някой безумен. Споменът за ръцете му, хищно прострени към детето, оживя в нея дотолкова, че тя едва го виждаше да седи тук и да чака какво ще му каже. Като впи очите си в неговите, тя започна студено:

— Вие казвате, че ме обичате, Густав. Аз се помъчих да ви обикна, но не можах — от началото още. Много се мъчих, не бе възможно. А за вас не ще е безразлично какво чувства една жена, дори ако тя е ваша съпруга.

Тя видя, че лицето му трепна и продължи:

— Когато разбрах, че не ви обичам, почувствувах, че нямам право над вас.

Лицето му пак затрепери и тя продължи, още по-бързо:

— Но вие не можете да очаквате, че ще прекарам живота си, без да обичам, вие, който толкова пъти сте обичали? — Тя стисна ръцете си и прошепна, учудвайки се сама на себе си: — А сега аз обичам. И се отдадох!

Той издаде някакъв странен плачевен звук и скри лицето в ръцете си. Дали щеше да скочи и да почне да я души? Да се втурне ли към вратата и да извика? Един дълъг, нещастен миг тя го наблюдава как седи до прозореца с лице заровено в ръцете му. После той скочи, притисна ръката си към устата и излезе.

През отворената врата Джип видя Марки, който стоеше като прикован и се раздвижи, когато мина Фиорсен. Тя заключи вратата и си легна. Сърцето ѝ биеше страшно. Ако след това сътресение той почне да пие, какво ли щеше да стане? Той се беше заканил. С какво право проявява той гняв и ревност? Тя стана, отиде пред огледалото и треперейки, си оправи косата. Чудно ѝ беше, че беше останала здрава и читава.

В три часа трябваше да се срещне със Съмерхей на пейката в парка. Но всичко беше различно сега, трудно и опасно! Трябваше да почака, да се посъветва с баща си. Но ако не отиде, той щеше да се

безпокои, да мисли, че нещо ѝ се е случило, може би — о колко глупаво! — че е забравила или се разкайва за любовта си. Какво би помислила тя самата, ако той не сдържи първото си обещание, след ония блажени дни? Че се е разколебал, намерил, че е недостойна, че не струва да жертвува живота си за една жена, която може тъй скоро да се отдаде.

В тая жестока несигурност тя прекара следните два часа, докато стана почти три. Ако не отиде на срещата, той сигурно ще дойде тук, което е още по-опасно. Тя си тури шапката и се запъти бързо към парка. Като се увери, че не я следят, тя се окуражи. Закъсняла беше с десет минути и го видя как се разхожда пред пейката и обръща постоянно главата си, за да не я пропусне. Като се поздравиха с престореното равнодушие на влюбени, което обаче не може никого да измами, те тръгнаха навътре из парка. Тя му разказа за баща си, а за Фиорсен, едва когато ръката му под чадъра ѝ улови нейната.

Той изведнъж пусна ръката ѝ и попита:

— Докосна ли те, Джип?

Въпросът я порази. Да я е докоснал? Да?

Един сподавен звук се изтръгна из устните му. Ръцете му и зъбите му бяха стиснати. Тя каза полека:

— Не, Брайян! Не дадох да ме целуне!

Той сякаш насилваше очите си, за да я погледне.

— Добре!

Тя седеше неподвижна, засегната право в сърцето. За него беше опетнена, покварена. Но сърцето ѝ беше недокоснато, то му принадлежеше изцяло. Обаче това не стига на един мъж, трябва му още и недокоснато тяло! Това тя не можеше да му даде, той трябваше по-рано да е размислил, не сега! И наскърбена, нещастна тя гледаше пред себе си.

Едно малко момче се спря пред тях и я загледа с широко разтворени очи. То държеше в ръка хляб, намазан с мармелад, бузите и устата му бяха изцапани. Една жена извика: „Джеки, ела!“ — и то си тръгна, като се обръщаше и протягаше ръката си с хляба, сякаш искаше да предложи на Джип една хапка. Ръката на Съмерхей се обви около кръста ѝ.

— Вече мина, мина. Никога вече — обещавам ти!

Ах, той можеше да обещава, да сдържи обещанието си, но щеше да страда, винаги да страда при мисълта за другия! И тя каза:

— Ти можеш да ме имаш само каквато съм, Брайян. Не мога да стана нова зарад теб. Искях да бих могла, о, да бих могла!...

— Не мисли за това! Ела у дома да прием чай. Няма никой. Ела.

Той улови ръцете ѝ и Джип чувствуваше сега само радостта, че е близо до него.

IX

Като мина край Марки като сляп, Фиорсен излезе на улицата, измина стотина крачки и се завтече пак назад. Забравил си беше шапката. Слугата му я подаде и затвори вратата под носа му. Той се запъти към града. В неговата ревност се примесваше нещо като облекчение, като че се беше отървал от нещо страшно. Значи тя никога не го беше обичала! Съвсем никога! Невъзможно беше, една жена, която той бе обсипал с такава страст да не е чувствувала нищо към него! Той я виждаше в безброй образи — все отстъпчива. Всичкото това да е било престорено? Но той не беше обикновен мъж, имаше чар — поне другите жени намираха това! Не, тя беше излъгала!

Той влезе в едно кафене и поиска ликьор. Донесоха му едно шише. Той седя дълго тук. Като стана беше изпил девет чаши. Сега почувствува някаква приятна горещина в жилите си. Нека обича! Но да му се падне да сграбчи любовника ѝ за шията! Той се спря изведнаж. На едно обявление насреща му се четяха думите: „Дафне Уинг. Пантеон. Дафне Уинг. Пластичен танц. Поезия на движението. Днес в три часа. Пантеон. Дафне Уинг“.

Тя го беше обичала, малката Дафне! Минаваше три. Той си взе място в първите редове, близо до сцената. Каква ирония наистина! Ето я като Пиерета в нежен прозрачен муселин, една Пиерета, която се въртеше на върха на пръстите си и беше извила ръцете си над блестящите си коси.

Идиотска поза. Но лицето ѝ имаше старото изражение, прозрачно, невинно като гълъб. Тя летеше насам-нататък, въртеше се, отвреме-навреме един черен Пиеро с набелено лице я улавяше, издигаше я нагоре, после тя стоеше подпряна от него, на един само пръст, издигаше другия крак на високо, въртеше се, изчезваше зад кулисите и пак се появяваше. Съвършените ѝ изящни крака блестяха, бели, а лицето ѝ имаше все същия загубен, невинен израз. Фиорсен изръкопляска, извика браво, видя как очите ѝ се разтвориха широко, как я обхвана някакъв трепет. Тя го беше познала и той помисли: „Някои не са ме забравили!“

За втория танц тя се яви сама; образът ѝ се отразяваше в едно малко, обрасло със зеленина езеро. „Последният танц на Офелия.“ Фиорсен се усмихна. Тя беше облечена в плътно прилепнала зелена дреха, тук-там разцепена, за да се виждат хубавите ѝ крака. По косата ѝ имаше маргаритки и метличини. Бледна, тъжна, загубена, тя танцуваше около собственото си отражение, докато най-после падна във водата и плувна бавно между книжните водни лилии. И Фиорсен пак заръкопляска, извика: „Браво!“ Завесата падна и Офелия не се появи повече. Дали той беше причина или тя искаше да не нарушава илюзията, че се е удавила?

Когато на сцената се появиха двама артисти, които почнаха да се бият, Фиорсен изсъска презрително и стана. Той надраска на една визита картичка: „Желаете ли да ме приемете? Г. Ф.“ и я прати зад кулисите. Отговорът дойде: „Госпожица Уинг ще ви приеме след една минута, господине!“

Облегнат на стената в коридора, Фиорсен се питаше какви дяволи търси тука и какво ли ще му каже тя.

Когато влезе, тя беше вече с шапка, докато „гардероберката“ ѝ закопчаваше лачената обувка. Тя му поддаде ръка и каза:

— О, господин Фиорсен, как сте?

Фиорсен улови малката влажна ръка. Очите му се плъзнаха по цялата ѝ фигура, но избягваха нейните. Лицето ѝ беше същото и все пак друго, по-твърдо, по-самоуверено, само малката, съвършена фигура беше както по-рано. Прислужницата измърмори: „Довиждане, госпожице!“ — и излезе.

Дафне Уинг се усмихна.

— Не съм ви виждала отдавна, нали?

— Да, аз бях в чужбина. Вие танцувате все тъй чудесно.

— О да, то не повреди на танца ми.

Той направи усилие да я погледне в лицето. Наистина ли беше това малкото момиче, което се бе вкопчило в него и му бе омръзнало със своите целувки, своите сълзи, своите молби за любов, о за съвсем мъничко любов? Тя беше привлекателна, много по-привлекателна отколкото преди. И той каза:

— Целуни ме малка Дафне!

Тя не трепна. Белите ѝ зъби се показаха над долната ѝ устна и тя каза:

— О не, благодаря. Как е госпожа Фиорсен?

Фиорсен се обърна бързо:

— Няма такава!

— О, напусна ли ви?

— Не. Престани да говориш за нея! Спри, казвам ти!

Дафне Уинг, все още неподвижна всред малката си натрупана стая, каза със спокоен обикновен глас:

— Смешно! Не разбирам, радвам ли се, че ви виждам. Аз бях много зле и госпожа Фиорсен беше същински ангел. Защо сте дошли сега при мене собствено?

Да, защо? През ума му проблесна мисълта: „тя ще ми помогне да забравя.“ И той каза:

— Аз се отнесох много зле към вас, Дафне. Дойдох да поправя грешката си.

— О не, това не можете поправи, благодаря. — Тя започна бавно да си туря ръкавиците. — Вие ме научихте много нещо. Трябва да ви бъда благодарна. О, вие сте си оставили брада?... Намирате ли, че ви прилича? Приличате сега на Мефистофел!

Фиорсен гледаше втренчено съвършено правилното лице, чиято мраморна белина се примесваше с един слаб розов блясък. Подиграваше ли се тя? Изглеждаше много спокойна.

— Къде живеете сега? — запита той.

— Живея сама в едно студио. Можете да ме посетите, ако искате. Само че, трябва да знаете... на любовта вече съм се наситила.

Фиорсен се ухили.

— И от други ли?

Дафне Уинг отговори спокойно.

— Желая да се отнасяте към мен като към дама.

Фиорсен си прехапа устните.

— Смя ли да ви поканя на чай?

— Да, благодаря, много съм гладна. Когато имам дневно представление, не обядвам, по-добре е. Как ви се хареса Офелия — танцът?

— Много изкуствен.

— Да. Огледалата и теловете. Но давах ли илюзията на безумна? Фиорсен кимна. — О, много съм доволна. Да вървим ли? Искам си чая!

Тя се обърна, погледна се в огледалото, издигна и двете си ръце към шапката и показа по тоя начин цялата съвършена красота на своята фигура, взе една чантичка от стола и каза:

— Мисля, че е по-добре вие да отидете напред. Няма да бие толкова на очи. Ще ви намеря у Ръфел, там има хубави неща. Довиждане!

Смутен, раздразнен и засрамен, Фиорсен влезе в празната сладкарница и зае една маса до прозореца. Едно внезапно видение на Джип, седнала на дъбовия сандък, прогони образа на момичето. Но като вдигна очи, той видя Дафне Уинг, която разглеждаше сладките във витрината. Тя влезе.

— О, тука ли сте? Искам айс-кафе с орехова торта, и каймак, марципанови бонбони. Тя седна и впери очи в него.

— Къде бяхте?

— В Стокхолм, Будапеща, Москва и на много места още.

— Ах, чудесно! Намирате ли, че имам английски вид.

— Напълно. Вашият жанр... — Той не можа да добави: не може да се появи другаде.

— Моят жанр красота?

Фиорсен кимна, ухилен.

— О, това е най-приятното, което сте ми казали. Само че, по бих искала да съм гръцки тип, езически, разбирате ли?

Профилът ѝ в тоя момент беше, обърнат към светлината, много чист и фин.

— Предполагам, че ме мразите, малка Дафне, — каза той. — Трябва да ме мразите?

Кръглите сиво-сини очи на Дафне Уинг го изгледаха. Както бяха изгледали бонбоните.

— Не, не ви мразя, сега вече не ви мразя. Ако още ви обичах, щях разбира се да ви мразя. О, вижте колко духовито! Но можем да смятаме някого за подлец, без да го мразим, нали?

— Значи, ме смятате за подлец?

— Не сте ли? Трябва да сте, щом правите такива неща?

— И въпреки това пиете чай с мене!

Дафне Уинг беше почнала да яде и каза с пълни уста:

— Сега съм независима и познавам живота. Вие не сте опасен за мене.

Фиорсен протегна ръка и стисна нейната тъкмо там дето биеше пулсът ѝ. Тя го погледна, взе вилицата в другата ръка и продължи да яде. Фиорсен я пусна като ужилен.

— Вие сте се променила, това е явно.

— Да! Но не можехте да очаквате друго, нали? Да, човек не изживява такова нещо напразно. Аз съм била страшна глупачка. — Тя се спря, поднасяйки лъжицата към устата си. — И все пак, аз все още ви обичам, малка Дафне.

Тя въздъхна леко.

— Какво не бих дала тогава, да чуя това!...

И тя обърна главата си, и продължи да яде.

— Ще дойдете ли да видите моето студио? Много е хубаво и ново. Сега получавам по двадесет и пет лири седмично, при следния контракт ще имам по тридесет. Бих желала да съобщя това на госпожа Фиорсен. О, забравих, че не давате да се говори за нея. Защо не? Няма ли да ми кажете? — Като погледна разгневеното му лице, тя продължи: — Не ме е никак страх от вас сега. По-рано се боях. О, как е граф Розек? Все такъв ли е бледен? Ще вземете ли още нещо, почти нищо не ядохте. Знаете ли какво бих искала? Една шоколадна паста и сода с ягоди и сладолед с едно парче портокал вътре.

След като изсърба бавно и това питие, излязоха от сладкарницата и взеха кола. По пътя за студиото ѝ, Фиорсен се опита да улови ръката ѝ, но тя кръстоса ръцете си на гърдите и каза спокойно:

— Не е прилично да се използва самотата в една кола.

Фиорсен се дръпна намусен в ъгъла и я занаблюдава от страна. Играеше ли си с него? Или вече ѝ беше безразличен? Това му се чинеше невероятно.

Колата спря. Дафне Уинг слезе, мина през един тесен коридор и извади ключа си. — Приятно ми е да живея в една по-проста, малка улица, така не изглежда дилетантско. По-рано тук имаше фабрика за хартия. Да се спечели едно помещение за изкуството е все пак нещо, нали?

Тя тръгна по постланите със зелен килим стъпала и влезе в една широка стая с горно осветление, чиито стени бяха драпирани с жълта японска коприна. Тук се спря за миг, без да говори, като загубена в красотата на своя дом. После каза, сочейки стените:

— Това ми отне много време. Сама направих всичко, погледнете японските ми дръвчета, не са ли много сладки?

Шест малки, тъмни, хилави дръвчета стояха на широкия перваз на прозореца, ярко осветени от светлината на тавана. Изведнъж тя прибави: Мисля, че граф Розек би харесал тая стая. Тя има нещо странно, нали? Искях да се обкръжа с такава, виждате ли, — да придобия странната нота в моето изкуство. Това е толкова важно днес. От другата страна имам спалня, баня и една малка кухня, всичко много удобно, имам и топла вода. Моите хора са много смешни по отношение на тази стая. Понякога дохождат и само се чудят. Не могат да свикнат на съседството, то е наистина мизерно, но аз мисля, че една артистка трябва да стои по-високо от това.

Внезапно трогнат, Фиорсен отговори:

— Да, малка Дафне.

Тя го погледна, една лека въздишка се изтръгна от нея.

— Защо се отнесохте така зле с мене? Жалко, че сега вече не чувствавам нищо към вас! — И изведнъж, тя прекара ръката си над очите си. Истински трогнат, Фиорсен се приближи към нея, обаче тя протегна ръка да го отстрани и остана неподвижна, а на клепките ѝ бляснаха сълзи.

— Моля, седнете на канапето! Искате ли да пушите? Ето руски цигари! — Тя взе една дълга кутия с цигари от една малка масичка. — Всичко тука е руско и японско. Намирам, че това създава особена атмосфера. Имам и балалайка. На тоя инструмент не можете да свирите, нали? Колко жалко, че нямам цигулка! Тъй бих искала да ви чуя пак! — Тя склопи ръцете си. — Спомняте ли си, като танцувах пред огъня?

Фиорсен си спомняше много добре. Цигарата трепереше в ръката му и той каза дрезгаво:

— Потанцувайте ми сега, Дафне!

Тя поклати глава.

— Не ви вярвам нито за пара! И никой не ви вярва, нали?

Фиорсен скочи.

— Тогава защо ме викате тук. Защо играете на... вие малка?...

Със спокойни, кръгли очи тя отговори полека:

— Мислех, че ще ви успокои като видите, че съм се утешила...

Но ако не желаете, можете да си отидете...

Фиорсен се отпусна на канапето. Постепенно му стана ясно, че тя говори сериозно. Той се изсмя.

— Защо се смеете?

— Помислих си, че и вие сте такава егоистка като мене.

— Искам да бъда. Това е единственото право нещо, нали?

Фиорсен пак се изсмя.

— Вие всякога сте била.

Тя седна на един стол и каза сериозно.

— Не бях, когато ви обичах. Но не си струваше труда, нали?

— Това ви направи жена, Дафне. Лицето ви е друго. Устата ви са по-хубави. — Страните на Дафне Уинг се зачервиха. Окуражен от тая червенина, той продължи:

— Ако сега ме обикнете, няма да ми омръзнете. О, може да ми вярвате! Аз...

Тя поклати глава.

— Да не говорим за любов! Имахте ли успехи в Москва и Петербург? Трябва да е чудесно да имаш наистина големи успехи.

— Спечелих много пари — каза Фиорсен глухо.

— О, надявам се, че сте много щастлив!

Подиграваше ли го?

— Аз съм нещастен.

Той стана и се приближи до нея. Тя го погледна в лицето.

— Съжалявам, ако сте нещастен. Зная какво е.

— Вие можете да ми помогнете да не бъда. Малка Дафне, вие можете да ми помогнете да забравя. — Той сложи ръцете си на раменете ѝ. Без да се мръдне, тя каза:

— Предполагам, че госпожа Фиорсен искате да забравите?

— Като че е умряла. Нека всичко бъде, както беше, Дафне? Вие сте израстнала. Вие сте сега жена, артистка!

Дафне Уинг обърна глава към вратата.

— Позвъни се. Навярно моите хора! Те идат по това време. О, колко неприятно!

Фиорсен се беше дръпнал към стената и хапеше пръстите си. Главата му опираше до едно от японските дръвчета.

— Майка ми има ключ. Няма смисъл да ви крия някъде, защото тя навсякъде разглежда. Но може би не са те. Мен обаче не ме е страх. Чудесно е да бъде човек самостоятелен.

Тя изчезна. Фиорсен чу острия глас на една жена, един дрезгав мазен мъжки глас, мляскането на една целувка. Уловен! Проклетият невинен дявол! Той видя една госпожа в зелена копринена рокля, един низък пълен господин с посивяла брада, в сив костюм, закичен с малка лилия, а зад тях Дафне Уинг, зачервена, ококорена. Фиорсен пристъпи напред, с намерение веднага да избяга. Но господинът каза:

— Запознай ни, Дези! Не чух... Даусон? А, как сте, господине? Навярно някой импресарио на дъщеря ми. Радвам се да ви видя.

Фиорсен се поклони. Малките свити очи на господин Уег се обърнаха към дръвчетата.

— Тука е хубаво място за нейната работа, спокойно, не конвенционално. Надявам се, че цените таланта ѝ, господине. Мисля, че не лесно може да се намери нещо по-добро.

Фиорсен пак се поклони.

— Можете да се гордеете с вашата дъщеря, господине, — каза той. — Тя е изгряваща звезда.

Господин Уег се изкашли:

— О, да — каза той. — Още като беше малка открихме дарбата ѝ. Аз се интересувам много за нейното изкуство. То не е наистина от моя бранш, но Дези постоянствува, а постоянството е вече половин успех. Много младежи мислят, че животът е само игра. Навярно сте видели много такива във вашата професия.

— Роберт! Името не беше Даусон!

Последва един безкраен миг. От едната страна киселата жена протягаше главата си като разярена кокошка, от другата Дафне Уинг, все по-зачервена, по-ококорена, с ръце скръстени на гърдите; в средата плещестият побелял господин с пурпурно червено лице, разгневени очи и пресипнал глас:

— Ти подлец! Проклет подлец! — Той се впусна с издигнат юмрук. Фиорсен се втурна по стълбите, блъсна вратата и избяга.

Х

Същата вечер от ъгъла на Бъри Стрит Съмерхей гледаше Джип, която бързо отиваше към къщата на баща си. Отиде си! Копнежът му да бъде постоянно с нея растеше бързо. Тъй като съпругът ѝ вече знае, защо да чакат? Заплашвани от този човек, те няма да имат спокойствие. Трябва да заминат за чужбина, докато работите сами се улеснят; и тогава той ще намери място, дето да могат да живеят и тя да бъде спокойна и щастлива. Затова той трябваше да тури работите си в ред. „Майка ми трябва да узнае! — си помисли той — Колкото по-скоро, толкова по-добре.“ И той тръгна за къщата на леля си, дето майка му слизаше, когато дойдеше в града.

Леди Съмерхей чакаше вечерята и четеше една книга за сънищата. Червено-засенена лампа хвърляше светлина върху сивата ѝ рокля, розовата ѝ буза и бялото ѝ рамо. Тя се беше омъжила млада, от петнадесет години беше вдовица и русата ѝ коса едва сега беше почнала да побелява. Нейните възгледи не бяха нито ограничени, нито нетолерантни — доколкото това е възможно в обществото — и тя преценяваше всичко така, както правеха общественици; готова беше да спори за всичко, но за нея всичко съществуваше само на теория. Безбройните въпроси за еманципацията и общото благо, за които тя и приятелките ѝ ратуваха, бяха само отдушници за добрата ѝ воля, един вид канал за властолюбивата ѝ натура. Тя ратуваше за общото благо, обаче дейността ѝ се определяше от това, което високопоставени люде казваха по обеди или вечери. Не беше нейна вина, че такива хора обядваха и вечеряха.

Когато синът ѝ я целуна, тя му посочи книгата и каза:

— Тая книга е ужасна: авторът ѝ прекалява със своята сексуална идея. Ние не сме толкова обладани от нея. Би трябвало да го турят в собствената му лудница.

Съмерхей отговори:

— Имам лоши известия за тебе, майко.

Леди Съмерхей погледна тревожно. Тя познаваше този израз, тая стойка на главата, сякаш искаше да се впусне върху нещо. Така

изглеждаше той, когато дойдеше да ѝ изповяда дълговете си от игра.

— Хората от Милденхем... Майор Уинтон и дъщеря му... Аз съм влюбен в нея... аз съм неин любовник.

Леди Съмерхей се задави.

— Брайян!

— Човекът, за когото е омъжена, пие. Тя го е напуснала преди година, с детето си... има и други причини. Зная, че е ужасно, майко, но трябва да знаеш... Развод е почти невъзможен... — Гласът му се повиши. — Не се опитвай да ме разубеждаваш, безполезно е.

Пред приятното лице на леди Съмерхей сякаш падна було. Тя склопи ръце. Животът, който тя познаваше от многобройни „случки“ внезапно се беше приближил до нея. Той беше жесток и синът ѝ чувствуваше това, без да разбира защо е така. Каква печална, лоша новина! Той поднесе ръката ѝ към устните си.

— Успокой се, майко! Тя е щастлива, аз също.

Леди Съмерхей само промълви:

— Няма ли... няма ли да има скандал!

— Надявам се, че не. Обаче той вече знае.

— Обществото не прощава.

— Жал ми е само за тебе, майко!

— О, Брайян!

— Не трябва никому да казваш! Още не зная какво може да стане.

Леди Съмерхей чувствуваше само тревога и празнота. Една жена, която тя никога не беше виждала, чийто произход беше съмнителен, чийто брак я беше опетнил, навярно някаква сирена! Ужасно! Тя вярваше в сина си, мечтаеше политическа кариера за него, очакваше, че той ще я постигне. Тя каза едвам-едвам:

— Тоя майор Уинтон е от добро семейство нали?

— Разбира се. Тя е подходяща партия за всекиго. И най-гордата жена, която съм срещал. Ако се безпокоиш как да се отнесеш към нея, по-добре остави това. Мога да те уверя, че тя не иска нищо от никого. Няма да приеме никакви трохи.

— Толкова по-добре! — Но като погледна сина си, тя разбра, че е на път да изгуби мястото си в сърцето му, и попита студено.

— Ще живеете ли заедно открито?

— Ако тя иска, да.

— Ти още не знаеш?

— Не, но скоро ще зная.

Книгата пада от скута ѝ. Тя се изправи пред огнището и загледа сина си. Веселият израз беше изчезнал от лицето му, то ѝ беше чуждо. Спомни си, че веднаж го беше виждала такъв, когато се беше ядосал на кончето си и мина край нея, препускайки, с разчорлени коси като някакъв малък демон. Тя каза тъжно:

— Не можеш да очакваш, че ще съм доволна, Брайян, дори и ако тя е това, което казваш. Няма ли още някаква история?

— Колкото повече се говори против нея, толкова повече я обичам.

Леди Съмерхей въздъхна.

— Какво ще прави мъжът ѝ? Чувала съм го да свири.

— Морално и легално, той няма никакво право. Бих искал, той да поиска развод и да се ожени за нея, но Джип казва, че той няма да стори това.

— Джип? Така ли се казва? — Едно силно желание, но не твърде приятелско да види тая жена, я обхвана. — Доведи я да я видя. До сряда съм сама тука.

— Не мисля, че ще иска да дойде. Майко, тя е чудесна!

Усмивка се появи на устните ѝ. Разбира се! Афродита! А после!

— Знае ли майор Уинтон?

— Да.

— Какво казва?

— От негова и твоя гледна точка, работата е безнадеждна. Обаче в нейното положение всичко е безнадеждно.

Язовете в сърцето на леди Съмерхей се пробиха, избликна порой от думи.

— О, мило дете, не можеш ли да си наложиш воля? Виждала съм толкова подобни случаи да свършват зле. Законите и условностите не са току-така. Натискът е много голям. Възможно е само при съвсем изключителни хора, в съвсем изключителни случаи. Ти сега навярно мислиш, че това няма да ти пречи, но ще ти пречи ужасно. Да беше писател или художник, който може да вземе работата си със себе си, дете иска, да живее дори в пустиня, ако иска, но ти трябва да стоиш в Лондон. Размисли, преди да се сблъскаш с обществото. Хубаво звучи

като се каже, че това не е работа на другите, но ще видиш, че е, Брайан! Ще можеш ли да я направиш завинаги щастлива?

Изразът на лицето му я накара да млъкне.

— Майко, ти като че ли не разбираш. Обичам я толкова, че нищо друго не съществува за мен.

— Искаш да кажеш, че си омагьосан.

— Искам да кажа, каквото казвам. Сбогом!

— Няма ли да останеш за вечеря, мило дете?

Но той беше вече излязъл и страх, тревога и яд обхванаха леди Съмерхей. Наскърбена и угрижена тя отиде да вечеря.

Съмерхей си отиде направо в къщи. В ранната есенна дрезгавина лампите вече горяха, вятърът отбрулваше тук-там по някой лист от дърветата. Градът вече се обвиваше в модра багра, защото бе часът, когато твърдите корави форми на деня омекват, стават тъмни и тайнствени, и всичко скрито в живота на хора, дървета и къщи слиза на крилата на илюзията, и поезия прелива в сърцата на хората. Съмерхей все още чуваше гласа на майка си и знаеше, че неговата ръка е вдигната срещу всички. Нищо нямаше да бъде вече естествено за него, а досега всичко му се чинеше така. Той още не съзнаваше ясно това, беше почнал обаче да го забелязва, усещаше се заставен да се брани срещу обществото.

Като пъхаше ключа в ключалката, той си припомни как днес за пръв път беше отворил на Джип, полустражливо, полуупорито. Отсега-нататък щеше да е все упорство. Той запали огън в дневната си стая, почна да вади из чекмеджетата, да подрежда, да къса, да гори. Стаята беше тиха, сякаш изпълнена от присъствието на Джип. Затваряйки очите си, той я виждаше пред огнището, както стоеше обърнала лице към него. Колкото повече го обичаше, толкова повече той ще я обича! Старото му куче изпълзя от къта си и пъхна дългата си черна муцуна в ръката му.

— Ела, Оси, доброто ми куче! Оси, кучето ми!

И успокоен от топлината на черното тяло, простряно до него в креслото, той заспа срещу огъня, в който тлееше миналото му.

XI

Макар че Джип не се обърна, тя знаеше, че Съмерхей се беше спрял на мястото, дето се бяха разделили. Силата на чувството я изненада, както един плувец в морето се изненадва, като не усети почва под краката си и се види носен от вълните.

Вече втора нощ тя прекара без сън. На закуска разказа на баща си за появяването на Фиорсен. Той я погледна изпитателно.

— Е какво, Джип?

— Казах му.

В него бушуваха любопитство, неодобрение, на което нямаше право; възхищение от нейната смелост; страх за последиците; страх, че и тя бе нахълтала в дълбоките води на любовта. Но той даде израз само на последното от тия чувства.

— Как го прие той?

— Избяга. Убедена съм, че няма да поиска развод.

— Не, не вярвам да бъде толкова нахален. — Уинтон млъкна. — Да, — каза той внезапно — сега всичко е в ръцете на боговете. Но бъди предпазлива, Джип!

По обед се върна Бети с малката почерняла бърлива Джип. След като я нахраниха с всичко, каквото можеше да изяде след пътуването, Джип я занесе в спалнята си, уви я в един шал и си легна с нея. Няколко сънливи целувки и ласки и малката заспа, а Джип лежеше и гледаше със страст дългите ѝ черни клепки. Тя не обичаше много деца, но нейното собствено дете, пъргаво и нежно с гукация глас, който все призоваваше „мама“, беше обично и привлекателно. То се беше развило бързо, с грациозната закръгленост на малко животно и съвършенството на цвете. Италианската кръв на прабаба му преобладаваше в него. Косата му беше изгубила чернотата на първите месеци и вече се къдреше по челото и шията му. Едната от мургавите му ръчички се беше поддала от шала и здраво стискаше края му. Джип гледаше мъничките розови нокти, и нейните устни почнаха да треперят, приближиха се до тъмните клепки и тя трябваше да направи усилие, да не наруши спокойния сън на детето.

На вечерята Уинтон каза спокойно:

— Срецнах се с Фиорсен и го предупредих. Намерих го у Розек. Онова момиче танцуващата, тъкмо излизаше от там; аз, разбира се казах, че съм я видял и мисля, че той няма вече да те безпокои.

— Как изглеждаше тя, татко!

Уинтон се усмихна. Как да опише фигурата, която слизаше по стълбите с широко отворени очи и полузатворени устни?

— Все същата. Малко смутена. Беше с бяла шапка: много елегантна. Привлекателна е, но много ординерна. Ония двамата свиреха пиано и цигулка. Не искаха да ме пуснат да вляза. Странна къща.

Джип виждаше всичко много добре. Черни стени, сребърни статуйки, изсъхнали рози, ония двамата при пианото, баща ѝ студен и спокоен.

— С такива хора човек не трябва да се церемони. Не съм забравил поведението на тоя поляк спрямо тебе.

Джип изтръпна.

— Съжалявам, че си ходил, татко. Каза ли нещо?

— Не, бях много учтив. Не си спомням дали не нарекох единия или другия шарлатанин. Те казаха, че съм използвал положението на инвалид.

— О татко!

Тя пак почувствува страх. Виждаше бледното, нежно лице на Розек, очите му, зад които се криеше толкова много, пълните, въздържани, чувствени устни. Не, той никога няма да прости! Уинтон обаче се усмихваше. Той беше доволен от срещата си, която за него беше цяло облекчение.

Джип прекара цялата вечер да пише първото си истинско любовно писмо. Но когато на следния ден, според както се бяха споразумели, дойде в шест часа пред малката къщица на Съмерхей, намери я заключена и капаците спуснати. Ако беше в къщи, щеше да я чака на прозореца. Дали не беше получил писмото ѝ, не се ли беше връщал от вчера? Обзе я леден страх, страхът, които измъчва влюбените, когато за първи път една среща не се състои. В триъгълната градина един амур със счупен лък, а в подножието му кучето на Съмерхей. — Оси, — извика тя и старото куче се приближи, махайки слабо с опашка си.

— Господаря! Къде е господарят?

Оси потърка дългата си муцуна по крака ѝ. Тя си тръгна, изпълнена с тревожни мисли. Къде беше отишъл? Защо не ѝ се беше обадил? Обзе я недоверие. Какво знаеше за него, освен че я обича? Ревността, която я бе обхванала на морето, когато писмата му бяха спрели, се върна с двойна сила. Навярно имаше тук някоя жена, която имаше право над него, някое момиче, от което той се възхищава. Тя се изплаши от своята способност да ревнува. Всякога беше мислила, че ще е много горда за такова тъмно и долно чувство, което обаче бе тъй страшно действително и мощно.

Уинтон беше отишъл в клуба си. Тя вечеря набързо, облече се и пак излезе. Да направи нещо глупаво беше облекчение и тя се запъти, усмихвайки се слабо, към парка. Улични момичета отиваха бавно към града. Гневният израз по напудрените им, направени лица събуди у Джип някакво злорадство. Тя им пречеше, обиждаше ги и искаше да им пречи и да ги обижда.

Тя се отби от шумната улица и тръгна към парка. Сега я обхвана дълбока, черна тъга. Защо не беше нейният възлюблен до нея, в сред светлините и сенките на дърветата, в мекия, топъл въздух? Защо го нямаше между минувачите? Нейната усмивка, която можеше да привлече всеки мъж, нямаше сила да докара тук единствения, за когото копнееше!... На ъгъла на улицата Сен Джемс тя се спря. Тук беше клубът му. Може би той беше тук, играеше карти или билиард, само няколко ярда далеч от нея, обаче в друг свят. После ще излезе, ще отиде в някой театър или вкъщи, като мисли за нея или може би, като не мисли никак! И тя се върна, и забърза за вкъщи.

На сутринта получи писмо. Съмерхей ѝ пишеше от едно място по реката да дойде там с влака в единадесет часа. Той щеше да я чака на гарата; искаше да ѝ покаже една къща, която беше намерил там; можеха да прекарат целия следобед на реката. Писмото ѝ причини радост, която не беше в състояние да скрие. И Уинтон, който я наблюдаваше, каза:

— Аз отивам в Нюмаркет, Джип. Ще се върна утре вечер.

Във влака тя беше като прехласната. Ако Съмерхей беше тука, нямаше да ѝ се чини, че е по-близо.

Тя го видя, щом пристигна влакът и те си стиснаха ръцете без да кажат нито дума, само като се гледаха.

Един малък файтон, който Съмерхей беше „изровил“ заедно с коня и коларя, ги отнесе. Под покривката те се държаха за ръка.

Беше хубав септемврийски ден, когато слънцето е топло, но не много горещо, и светлината му пада като коприна по дърветата, изгубили вече лятното си изобилие, върху сребристо-златно зрелите ниви, сребристо-зелени паши и златист див хрян; когато отдалеч се чуват пушечни гърмежи и листа капят сякаш без причина. По една пътека те стигнаха до една самотна къща от червени тухли със старомодни комини, цяла обрасла с дива лоза. Пред нея имаше занемарена морава с тополи и един бор. Слънцето като че се беше събрало в градината и там се чуваше бръмчене на пчели. Съмерхей имаше ключовете, те отвориха и влязоха. За тях беше като някаква детинска игра да си представят, че ще живеят тук, ще редят стаите и ще ги осветят. Тя не искаше да накърни прекрасния ден с някакви решения или доводи. Когато той попита:

— Е, любима, какво ще кажеш? — тя отговори само:

— О, много е хубаво, но да се върнем на реката и там да прекараме!

Наеха една лодка. Съмерхей, който в Оксфорд беше един от най-добрите гребци, познаваше добре тия места, но Джип никога не се беше возила по Темза и беше пленена от тихия чар на тая местност. Да плуваш бавно през тоя тих, светъл ден, надолу по реката, над зелените води, по които растяха блестящи, големи водни лилии, да виждаш как прелитат морски кончета, да виждаш как гукат гълъбите, да топиш ръката си във водата, за да прохлаждаш със свежата мокрота пламналите си бузи, да гледаш любимия — всичко това приличаше на пътуване по реката на бляновете, приличаше на сбъдване на всички блаженства. Наистина ли беше живяла с друг мъж и то само преди година?

Когато той завърза лодката в един залив, вече се смрачаваше и смътната меланхолия на засенчената река обхвана и нея. Сърцето ѝ се сви, когато той почна да се моли.

— Джип, трябва да заминем заедно. Не можем все така да си открадваме по някоя среща.

— Защо, мили? Не беше ли хубаво днес? Можем ли да искаме нещо по-добро? Беше като в рая!

— Да, но да бъдем всеки ден прогонвани от рая! Да съм по цели дни и нощи без тебе? Джип, трябва! Не ме ли обичаш достатъчно?

— Премного. Но това значи да изкушаваме Провидението.

— Защо се боиш?

— О, нека е все така! Да не променяме и да не рискуваме!

— От хората, от обществото ли се страхуваш? Мислех, че те не значат нищо за тебе.

Джип се усмихна.

— Не от това, че малко обичам.

— Как може човек да обича премного?

Тя притисна лицето му до устните си.

— Не, Брайян, нека си е все така. Ще те обезщета, когато сме заедно. Ако ми се наситиш, не бих го понесла.

Той още дълго се моли, с доводи, целувки, сърдито, но на всичко тя противопоставяше своето нежно, скръбно „не“! Стъмваше се, когато слазоха от лодката; падаше роса. Тъкмо преди да стигнат на гарата, тя притисна ръката му към сърцето си.

— Любими, не ми се сърди. Може би, един ден...

Във влака тя се силеше да мисли, че е още в лодката, между сенките, шепота на тръстиките и цялата спокойна прелест на реката.

XII

Тя влезе полека вкъщи и отиде веднага в стаята си. Тъкмо събличаше блузата си, и Бети влезе, цяла обляна в сълзи.

— Бети! Какво има?

— О, мила, где беше? Откраднаха я! Она ужасен човек... вашият съпруг... грабна я от количката ѝ и замина с автомобил... той и един друг! Щях да полудея!

Джип я гледаше като мъртва.

— Господин майорът го няма, няма никой, какво да правя сама? Аз тъкмо се бях обърнала да затворя градинската врата и го видях чак когато пъкна дългата си ръка в количката и я грабна! — Бети се тръшна на леглото, съвсем смазана.

Джип стоеше неподвижна, скована от ужас. Тоя отмъстителен подлец Розек!

— Бети, тя сигурно ще плаче!

Нови ридания бяха единственият отговор. И тя си спомни какво беше казал адвокатът преди една година — че по закона Фиорсен има право на детето. Тогава тя можеше да го иска за себе си, но днес това навярно не беше възможно. Дали искаха да я принудят чрез това да се върне при Фиорсен или да се откаже от Съмерхей? Тя се приближи към огледалото.

— Да вървим веднага, Бети, — каза тя, — ако искаме някак си да я вземем обратно! Измий си лицето.

Докато се обличаше, тя се мъчеше да надвие ужасния страх да загуби детето си или да загуби любовника си; колкото по-малко се боеше, толкова по-добре и по-бързо щеше да може да действа. Тя имаше един малък револвер, който ѝ бяха подарили. Извади го преди години от червения му кожен калъп, запуши отвора с една гъба и го скри в дрехата си. Щом бяха откраднали детето ѝ, бяха способни на всичко. Написа една бележка за баща си, съобщавайки му какво беше станало и къде беше отишла. После тръгнаха с такси. Студената вода и спокойствието на господарката ѝ бяха поуталожили Бети; тя стискаше ръката на Джип и въздишаше дълбоко.

Джип не искаше да мисли. Ако си помислеше, че детето ѝ плаче, и тя щеше да се разплаче. Но в нея се засилваше омразата към тия, които ѝ бяха нанесли тоя подъл удар. Тя взе едно решение и каза спокойно:

— Зарад господин Съмерхей, Бети, те откраднаха нашата любимка. Навярно знаят, че ние се обичаме. Те я откраднаха, за да ме принудят да направя, каквото искат.

Една дълбока въздишка ѝ отговори. Кръглото пълно лице изглеждаше че се бори между морал и вярата в Джип, между тревоги за нея и желаниа за нейното щастие.

— Ах, Боже! Той е приятен господин. Все си мислех, че не сте наистина омъжена за тоя отвратителен чужденец, в онова ужасно кметство, без музика, без цветя, без черковна благословия, без нищо! Изплаках си очите тогава!

— Да Бети, мислех само, че го обичам. — Едно конвулсивно стискане на ръката ѝ предвещаваше ново избухване на плач. — Не плачи сега! Ето че стигаме! Мисли за нашето бебе!

Колата спря. Тя попипа за оръжието си, улови Бети за ръка и се заизкачва по стълбата, преследвана от спомените за Дафне Уинг и Розек, за оная едра жена — как ѝ беше името? — за други лица; за късни часове, когато слизаха по тия стълби; за Фиорсен до нея в тъмната кола, лицето му намръщено в ъгъла или притиснато до нейното. Веднаж се бяха върнали призори и Розек с тях. Избледнели, недействителни спомени! Като стисна по-силно ръката на Бети, тя позвъни.

— Тук ли е господин Фиорсен, Форд?

— Не, госпожо. Господин Фиорсен и граф Розек заминаха тая заран за къра. Нямам адреса им.

Тя трябва да беше побледняла, защото той попита.

— Мога ли да ви донеса нещо, госпожо?

— Кога тръгнаха?

— Към един часа, госпожо. С автомобил. Граф Розек караше. Мисля, че не отиват за дълго, защото взеха само по една чанта. Ще ви известя, щом се върнат, госпожо, ако ми оставите адреса си.

Джип му даде картичката си и промълви:

— Благодаря Форд, много ви благодаря — после улови ръката на Бети и се облегна тежко на нея, като слизаше по стълбите.

Тежък, черен страх я изпълваше. Колко ужасно е да изгубиш едно мъничко, беззащитно същество — дете, куче, — да знаеш, че не можеш да ги достигнеш, колкото и да страдаш! Да бъдеш окован в неизвестност, да чуваш плача на детето си! Сега Джип изживяваше тоя ужас. И нищо не можеше да се направи! Нищо, освен да си легнеш и да чакаш. Някаква съдба се смили над нея и тя заспа — след прекарания на открито ден — дълбоко, без сънища. Като се събуди, донесоха ѝ с чая писмо от Фиорсен.

„Джип,

не съм крадец на деца като баща ти. Законът ми дава право над собственото ми дете. Но откажи се от любовника си, и ще ти го върна веднага. Ако не, ще го заведа в чужбина. Пиши ми до поискване и не позволявай на баща си да ме безпокои.

Густав Фиорсен“.

Отдолу беше даден адресът на едно пощенско бюро.

След един миг страшна мъка, разсъдъкът ѝ се върна. Дали беше пиян, като беше писал това? Стори ѝ се, че усеща миризма на коняк, но нали човек лесно вярва това, което му се иска? Тя пак прочете писмото. То беше съчинено от Розек? Гневът ѝ пак пламна, защо да е толкова съвестна? Тя скочи от леглото и написа:

„Как можеш да направиш такова брутално нещо? Нека поне бавачката дойде при детето! Не мисля, че може да оставите едно малко дете да се мъчи. Бети е готова да дойде, щом я повикаш. Колкото за мене, трябва ми време, за да реша. След два дена ще те уведомя.

Джип“

Като изпрати това писмо и една телеграма на баща си, тя пак прочете Фиорсеновото писмо и все повече се убеждаваше, че е съставено от Розек. Изведнъж ѝ дойде на ум за Дафне Уинг. Тук може

би има някаква възможност. Стори ѝ се, че я вижда пак, да лежи бледна, безнадеждна, лишена от собственото си дете. Да, може да се опита!

След един час колата ѝ спря пред вратата на Уегови. Тя тъкмо позвъни, когато един глас зад нея каза:

— Позволете, аз имам ключ. О, вие ли сте? — Господин Уег беше до нея. — Влезте, влезте! — каза той. — Мислех си дали ще ви видим след всичко, което стана.

После той отвори вратата на трапезарията.

В тая добре позната стая масата беше постлана с нечиста бяла покривка, едно шише стоеше върху нея. Малката синя ваза беше изчезнала, нищо не нарушаваше вече червено-зелената хармония.

— Не живее ли Даф... Дези тук? — попита Джип бързо.

По лицето на господин Уег се изписаха подозрение, облекчение, хитрост и боязливо възхищение, каквото Джип като че ли всякога му вдъхваше.

— Значи ли това, че вие?...

— Дойдох да попитам дали Дези иска да стори нещо за мене?

Господин Уег се изсекна.

— Вие не знаете?

— Да, зная, че тя се среща със съпруга ми; но ми е все едно.

Изразът на лицето на господин Уег още повече се усложни чрез оскърбеното съпружеско чувство.

— При дадените обстоятелства не е чудно... Аз всякога мислех...

Джип бързо го прекъсна.

— Моля ви, господин Уег, моля ви! Дайте ми адреса на Дези!

Господин Уег се замисли дълбоко, после каза отсечено:

— Седемдесет и три. Комрад Стрит, Сохо. Преди да го бях видял там, още лелеех надеждата... Сега съжалявам, че не го набих, но той избяга веднага... Нейната проклета самостоятелност... Извинете, но не мога другояче!

Джип го отмина.

— Не мога другояче! — чуваше тя гласа му зад себе си. — Мислех, че тя сега ще се държи прилично. — Докато отваряше пътната врата, пълното му лице с кръглата сива брада се показа над рамото ѝ.

— Ако отидете при нея, надявам се, ще ѝ...

В колата Джип изтръпна. Един ден беше обядвала с баща си в един ресторант в моряшкия квартал. Пълно беше с хора като господин Уег.

XIII

Номер седемдесет и три на Комрад Стрит, Сохо, беше мъчно да се намери. Но с помощта на едно млекарче Джип най-после откри вратата. Една пълничка бяла ръка се протегна да вземе съда с млякото и гласът на Дафне Уинг каза:

— О, где е каймакът?

— Има.

— О, нали ти казах? По обед каймак за две пени.

Момичето почука на вече затворената врата. — Една госпожа ви търси, госпожице. Сбогом!

Фигурата на Дафне Уинг се показа, в синьо кимоно. Очите ѝ се приковаха в Джип.

— О! — каза тя.

— Мога ли да вляза?

— О, да! О, влезте! Аз тъкмо се упражнявах. Радвам се да ви видя.

Всрещ студиято беше сложена маса с два прибора. Дафне Уинг се приближи до нея, държейки в едната си ръка каната с млякото, в другата едно късо ножче, с което навярно беше отваряла стриди. Тя се обърна към Джип. Лицето ѝ беше червено, също дълбоко оголената ѝ шия. Погледът ѝ срещна тоя на Джип.

— О, госпожо Фиорсен, радвам се, наистина се радвам? Толкова исках да видите студиято ми, харесва ли ви? Отде узнахте, где съм? — Тя наведе очи и продължи: — Мисля, не ще е по-добре да ви кажа. Господин Фиорсен дойде тук, после го срещнах у граф Розек... и... и...

— Не се мъчете да ми разказвате!

Дафне Уинг продължи бързо:

— Аз, разбира се, съм сега пълна господарка на себе си. — После маската на светска жена, която лошо ѝ прилягаше, изведнаж падна от лицето ѝ, тя улови ръката на Джип. — О, госпожо Фиорсен, никога няма да бъда като вас!

— Надявам се! — Как би могла да иска нещо от това момиче? Но тя надви чувството си и каза твърдо:

— Спомняте ли си моето бебе? Не, разбира се, вие никога не го бяхте виждали. Той и граф Розек ми я откраднаха!

Дафне Уинг конвулсивно стисна ръката ѝ.

— О, колко престъпно! Кога?

— Вчера след обед!

— О, радвам се, че от тогава не съм го виждала! Това е наистина престъпно! Не сте ли страшно поразена? — Една уморена усмивка се появи на устните на Джип. Дафне Уинг не можа да се сдържи: — Знаете ли, аз мисля, мисля, че вашето самообладание е нещо страшно. То ме плаши. Ако моето бебе беше живо и ми го откраднеха, щях да съм мъртва сега.

Джип отговори твърдо:

— Искам си го, разбира се, и не зная...

Дафне Уинг склочи ръцете си.

— О, мисля, че, че ще мога да го накарам!... Тя се спря смутено, после бързо прибави: — Наистина ли ви е все едно?

— Все ми е едно, и петдесет любовници да има. Може би ги има.

Дафне Уинг си прехапа сърдито долната устна.

— Сега той може да прави само каквото аз искам, а не обратното. При любов само това е възможно... О, не се усмихвайте така, правите ме да се чувствавам тъй несигурна!

— Кога ще го видите пак?

Дафне Уинг се изчерви. — Може да дойде за обед. — Тя издигна очи и добави: — Не смея да споменавам вашето име, това го подлудява. Затова мисля, че още ви обича; но неговата любов е такава странна. Никога няма да забравя колко добра бяхте към мене. Надявам се, че... че и вие обичате някого. — Джип стисна влажните, малки пръсти и госпожица Уинг продължи бързо: — Вашето бебе трябва да е много мило. Колко ли страдате? Вие сте съвсем бледна. Но няма смисъл да се страда, аз научих това.

Джип се наведе и сложи устните си на челото ѝ.

— Сбогом. Моето дете ще ви благодари, ако знае.

И тя си тръгна. Едно хълцане я спря. Но преди тя да може да продума, Дафне Уинг се удари по гърдите и каза задавено:

— То... това е много глупаво... Не... не съм плакала... от... откак... вие знаете... У-Умея да се владеея... но... но... вие... вие ми напомнихте... Иначе никога не плача!...

Тия думи и хълцанията ѝ придружиха Джип надолу до колата ѝ.

Като се върна вкъщи, тя намери Бети седнала в хола с шапка на глава. Никой не беше пращал за нея и от Уинтон нямаше отговор. Джип не можеше да яде, не можеше нищо да захване. Тя се прибра в спалнята си, за да се скрие от очите на слугите. Всяка минута скачаше и се вслушваше, тичаше на прозореца. Бети беше в детската отсреща; Джип я чуваше да ходи нагоре-надолу. После стъпките ѝ затихнаха, Джип надникна и я видя седнала на куфара си, като въздишаше тежко. Джип полека влезе пак в спалнята си. Тя трепереше. Ако не може да получи детето си обратно, освен... освен с цената на оная жертва! Ако това жестоко писмо е последната дума и тя трябва да решава между двете! От кого да се откаже, кого да предпочете? Детето или любовника?

Тя отиде до прозореца, за да поеме въздух; сърцето я болеше ужасно. Беше като замаяна от силната буря, която бушуваше в нея и която беше само няма борба между два страшно силни инстинкта — за пръв път виждаше цялата тяхна сила.

Погледът ѝ падна на картината, която ѝ напомняше за Брайан, но сега като че нямаше никаква прилика. Той беше твърде много реален, обичан, желан. Преди двадесет и четири часа беше останала глуха за молбите му да отиде завинаги при него. Колко глупаво! Сега бе готова да се завтече към него, да отиде, дето той иска, когато той иска. Да беше сега в неговите прегръдки! Не, не може да се откаже от него! Но изведнаж в ушите ѝ прозвучаха галените думи на детето ѝ: „Мама, мила мама!“ Детето ѝ — това мъничко създание, как би могла да се откаже от него, никога вече да не го притисне до себе си, да не целуне никога това прекрасно малко телце, това сериозно лице с тъмните очи?

Лондонският тътнеж влизаше през отворените прозорци. Толкова много живот, толкова много хора — и никой не може да ѝ помогне! Тя се дръпна от прозореца и седна до малкото пиано, което беше поставила тук, по-далеч от Уинтон, облегна лактите си на клавишите. Дойде ѝ на ум песента, която онова момиче беше пяло на Фиорсеновия концерт — песента за сломеното сърце.

Не, не, не може! Ще се държи за любимия! Сълзи потекоха по бузите ѝ.

Една кола спря пред вратата, но тя не дигна глава, докато Бети не се втурна в стаята ѝ.

XIV

Когато влезе разтреперана в трапезарията, Фиорсен стоеше до бюфета и държеше детето на ръце.

Той дойде право към нея и го сложи в ръцете ѝ.

— Вземи го, — каза той, — и прави каквото искаш! Бъди щастлива!

Като притисна детето към себе си, Джип не отговори нищо. Тя не би могла да каже нито дума, дори ако трябваше чрез това да спаси живота си; благодарна, смутена, засрамена, тя инстинктивно чувствуваше нещо преходно и недействително в неговия алтруизъм. Дафне Уинг! Каква сделка беше това?

Фиорсен инстинктивно угади мислите ѝ и извика:

— Ти никога не си вярвала в мене, не си ме мислила способен за добро!

Джип се наведе, за да скрие треперенето на устните си.

— Съжалявам, много съжалявам.

Фиорсен я погледна право в лицето.

— Кълна се, страх ме е, че никога няма да те забравя, никога!

Очите му се наляха; Джип го гледаше развълнувана, потресена, но все с недоверие.

— Сбогом, Джип! Не съм толкова лош!

Тия думи направиха Джип да се опомни. Дори и в момента на върховно себеотрицание той мислеше за себе си.

Щом като Бети взе малката Джип на ръце, Джип седна и написа на Съмерхей:

„Мили,

прекарах ужасни дни. Той ми открадна детето, додето бях при тебе. Писа, че ще ми я върне, ако се откажа от тебе. Но не можех да се реша на това, дори и за детето си, не. А сега ми я донесе сам. Утре отиваме в Милденхем, но много скоро, ако още ме искаш, ще дойда с тебе, дето поискаш. Баща ми и Бети ще пазят моето съкровище, докато се

върна, а после, може би, старата червена къщичка, която видяхме. Но сега още имаш време да се оттеглиш. Не се влияй от глупаво състрадание — или чест — обмисли, заклинам те! О, провери се, провери се, аз всичко ще разбера. С всяка частица на тялото си мисля така! А сега лека нощ, и може би, сбогом!

Твоя Джип.“

Тя прочете писмото пак. Наистина ли вярваше, че би понесла да я остави, ако — гледайки в далечното бъдеще, той намери, че не е достойна за него?

Тя запечата писмото. Защо човек има толкова леко сърце?

След десет дена, на малката Милденхемска гара Джип държеше ръката на баща си, но едва го виждаше през сълзите си.

— Сбогом, мила! Пази се добре! Телеграфирай от Лондон и после от Париж! Той е щастлив, аз не бях!

Сълзите ѝ капнаха по ръкавицата му.

— Не се бави много, Джип!

Тя притисна малката си буза до неговата. Влакът тръгна, но тя го виждаше да маха с шапка, после седна, заслепена от сълзи. Не беше плакала, когато го остави след венчавката си, а плачеше сега, когато го оставяше, за да отиде към щастието си.

Обаче сърцето ѝ между това се беше пробудило!...

ЧАСТ ЧЕТВЪРТА

I

Малката Джип, вече на четири години и половина, стоеше на първи май пред една леха с лалета и мамеше две пуйки, които си бяха пъхнали главите между цветята. Тя приличаше много на майка си, същото овално лице, тъмни извити вежди, големи, ясни кафяви очи. Обаче тя имаше вид на модерно дете; къдравата и коса беше късо отрязана, стройните ѝ мургави крака бяха голи до коленете.

— Пуйки! Не сте ли послушни? Елате! — Тя им простираше ръцете си и се дърпаше бавно назад. Пуйките влачеха бавно краката си, крякаха полекичка и я следваха, мамени от обещанието на мургавите, празни ръчички. Косо падащите слънчеви лъчи осветяваха малкото шествие — тъмносинята рокля на малката Джип, златистия блясък на кестенявата ѝ коса, тревата, осеяна с маргаритки, тъмните птици с червените висулки на гушите и подрязаните опашки, червените и жълти лалета. Като изкара пуйките до отворената врата, малката Джип се протегна и каза:

— Ух, колко сте глупави! Ш-ш-ш! — тя затвори вратата след тях. После отиде под ореха, единственото голямо дърво в оградената със зид градина, дето лежеше едно старо куче. Тя седна до него, започна да го гали по бялата муцуна и каза:

— Оси, Оси, обичаш ли ме?

После, като видя майка си на вратата, тя скочи и извика: „Оси! Оси! Тичай!“, впусна се към Джип и прегърна краката ѝ, а старото куче я следваше бавно.

Трите години малко бяха променили Джип. Лицето ѝ беше по-меко, по-сериозно, фигурата ѝ по-пълна, косата по-тъмна, гладко очесана около главата като някакъв шлем.

— Иди, миличка, при Петънс да сложи прясно парче сярв в паничката за вода на Оси и да му нареже месото по на дребно. Можеш да дадеш на конете по една бучка захар, после ще излезем. Тя коленичи, раздели козината на старото куче, разгледа пъпките му и помисли; „Ах, миличко, миришеш на лошо! Не, не по лицето!“

Един раздавач ѝ подаде телеграма. Тя я отвори със същия лек страх, който изпитваше, когато Съмерхей не беше при нея.

Задържан. Идвам с последния влак. Утре не отивам в града. Брайян.

Когато раздавачът си отиде, тя се наведе и погали кучето по главата.

— Утре господарят ще е тука целия ден, Оси, целия ден.

Един глас от пътеката каза: — Хубава вечер, госпожо!

Старият Петънс стоеше пред нея; ставите на краката му бяха повдървени, лицето му по-сбръчкано, устата му имаха по-малко зъби, тъмните очи премрежени. Зад него стоеше малката Джип, протегнала един крак, както беше правила и тя като дете. Те бяха сериозни.

— Петънс, господин Съмерхей ще си бъде утре цял ден тука и ще направим дълга разходка на кон. Като излезете, моля спрете до хотела и кажете на господин майора, че го очаквам за вечеря.

— Да, госпожо. Видях едно пони тъкмо като за малката госпожица Джип. Сиво пони, петгодишно, здраво, добронравно. Казах на човека: „Не се мъчи да ме лъжеш, аз на кон съм се родил!“ Поиска двадесет лири. Дадох му десет. „Е, Петънс, каза той, няма смисъл да се пазарим; дай петнадесет.“ „Прибавям още една, казах аз, ако искаш“. „Ах, Петънс, каза той, умееш да купуваш коне. Хайде дай дванадесет!“ Кончето струва петнадесет, госпожо. И господин майорът го видя. Ако искате да го вземете.

Джип погледна малката си дъщеря, която стоеше, без да каже нещо, впила очи в майка си, и помисли: „Милата! Никога не просни нищо!“

— Добре, Петънс, вземи го!

— Да, госпожо! Много добре, госпожо. Прекрасна вечер, госпожо. И като си тръгна, влачейки краката си, той си помисли: „Две лири остават в джоба ми!“

Десет минути по-късно Джип тръгна с детето и кучето за вечерната си разходка. Те отидоха към реката, към оная местност, която наричаха „пущинака“ — две ливади, обрасли с тръстика, заобиколени с дъбове и ясени. Между двете ливади се издигаше

каменна развалина, обрасла с бръшлян. Това място между добре обработените ниви, буковите гори и ливади, имаше свой живот и беше любимо свърталище на птици и други животни. Неотдавна малката Джип беше видяла тука два заяка. От един дъб, чиито листа бяха много малки, за да могат да я скрият, кукаше кукувица, и те се спряха да я слушат, докато тя отлетя. Пението на птиците всред златисто зелените дървета, цветята, които цъвтяха всред тръстиката — всичко това изпълваше Джип с някакъв възторг към живота, който вечно преминава и пак зачева от смъртта. Когато стояха до развалината, една птица се изви с рязък крясък над тях. Тя изглеждаше тревожна. Малката Джип стисна яко ръката на майка си.

— Бедната птица! Нали е бедна птица, мамо?

— Може би другарчето ѝ е ранено.

— Кой ѝ е другарче?

— Птицата, която живее с нея.

— Страх я е от нас.

— Да отидем да видим какво ѝ е.

Птицата продължаваше да описва кръгове, като издаваше все същите пронизителни крясъци. Малката Джип каза:

— Мамо, да ѝ кажем ли, че няма да ѝ направим нищо?

— Опитай се, миличка, но тя е много плашлива.

Малката Джип почна да пици като птицата.

— О, виж! Спуска се към земята, ето там ѝ е гнездото. По-добре да не отиваме нататък!

— Има гнездо! — повтори полека малката Джип.

Те се промъкнаха към вратичката на срутената колиба, а птицата все обикаляше и пицеше над тях.

— Радваме се, че другарчето ѝ не е ранено, нали, мамо?

— Да, миличко, много се радваме, — отговори Джип потрепервайки. — А сега да отидем ли да поканим дядо на вечеря?

Малката Джип подскочи. И те се опътиха към реката.

От две години Уинтон държеше стаи в хотела до реката. Той беше отказал да живее с Джип, искаше обаче да е наблизко, когато тя има нужда от него. Когато Съмерхей беше в града, той яздеше с нея, посещаваше селяните, правеше планове да осигури положението ѝ и изпълняваше прищевките на малката Джип. За него, за когото животът без коне нямаше значение, беше свещен момент, когато внучката му

почна да се учи да язди. Като ги гледаше уловени за ръка, Джип си мислеше: „Татко я обича толкова много, колкото и мен обича“.

Самотната вечеря в хотела беше за него цяла мъка, която той грижливо криеше от Джип, а поканата ѝ прие с радост.

Освен пианото, в червената къща нямаше нищо от първия дом на Джип. Мебелите бяха от дъбово дърво, стените бели, а по тях копия от техните любими картини. Уинтон се спогаждаше със Съмерхей, но предпочиташе да е сам с дъщеря си. Тая вечер беше особено доволен, че е сам с нея, в последно време тя му се виждаше много сериозна и разсеяна.

— Би трябвало да се събираш повече с хора — каза той.

— О, не, татенце!

— Не си чувала нищо за Фиорсен, нали?

— Ни дума. Но четох, че той сезон ще свири пак в Лондон.

— Хората ще се радват. — И той помисли: „И това не е причината на нейната мъка. Но има нещо!“

— Чувам, че Брайян напредва. Неотдавна срещнах един познат, който говореше за него като за адвокат с бъдеще.

— Да, с работата си е добре. — Ухото на Уинтон долови една лека въздишка. — Намираш ли го много променен, откак го познаваш татко?

— Не е така весел.

— Да, изгуби смеха си.

Тия думи, макар полека и спокойно казани, поразиха Уинтон.

Не може да бъде другояче, когато ден след ден трябва да наднича във вътрешността на хората, повечето пъти съвсем гнила.

Като си отиваше в лунната нощ, той съжаляваше, че не беше запитал: „За него ли се безпокоиш или хората се държат зле с тебе?“

През тия три години той несъзнателно беше станал все по-враждебен към хората от собствената си класа и все по-приветлив към бедните. Посещаваше работниците, селяните, дребните търговци, помагаше им, колкото можеше, даваше пари на децата. Той не забелязваше, че те не могат да си позволят лукса да имат морални предразсъдъци, виждаше само, че бяха почтителни и внимателни към Джип и това сгръвяваше сърцето му, което се беше озлобило спрямо някои от тамошните семейства и парвенюта от вилите край реката.

Когато дойде най-напред тука, най-големият земевладелец, с когото се познаваше от години, го покани на обед. Той прие, за да разбере какво мислят, и използва първия случай да спомене дъщеря си; каза, че тя обича цветя и има в Червената къща хубава градина. Жената на познатия му отговори с нервна усмивка: „О да! Разбира се!“ После настъпи мълчание. От тогава той поздравяваше това семейство с ледена учтивост. Не беше отишъл у тях с намерение да изкопчи и за Джип покана, но да покаже, че не ще позволи безнаказано да се държат зле към дъщеря му. Обаче светски човек до върха на пръстите си, той знаеше, че жена, която невенчана живее с един мъж, не се признава от хора, които имат претенцията да са почитени. А Джип не принадлежеше дори и към ония, които са се развели и пак оженили. Обаче любовта и предаността бяха по-силни и той беше готов всеки миг да се сражава с вятърни мелници, за да я защити.

Изпускайки последния дим от цигарата си преди да си легне, той си мислеше: — Какво не бих дал за старото време и за възможността да натрия носа на някои от тези простаци!

II

Последният влак идеше едва в единадесет и половина и Джип влезе в кабинета на Съмерхей, над който беше тяхната спалня. Щеше да се ужаси, ако знаеше чувствата на баща си. Тя наистина не изпитваше желание да среща повече хора. Условиата на нейния живот ѝ се чинеха идеални! Беше свободна от хора, които за нея не значеха нищо, свободна от всички празни обществени задължения. Това, което притежаваше, беше действително, — любов, природа, язда, музика, животни, бедни хора. Често ѝ се чинеше, че книгите и драмите, които представяха жени в нейното положение като нещастни, са фалшиви. Ако такива жени бяха нещастни, то те или нямаха гордост, или не обичаха истински. Неотдавна беше прочела „Ана Каренина“ и си бе помислила: „Нещо тук не е вярно! Толстой иска да ни накара да повярваме, че Ана тайно се разкайва. Обаче, когато човек обича, не се разкайва“.

Чувството, че любовта ѝ налага известна осамотеност дори я радваше: зарад него тя на драго сърце стоеше настрана от всичко. Освен това и чрез рождението си вече тя бе поставена вън от обществото; любовта ѝ беше отвъд любовта, както я чувствуваха другите, точно както беше с любовта на баща ѝ. И гордостта ѝ беше по-силна от тая на другите. Как можеха някои жени да се оплакват и вайкат, че са отритнати, да се мъчат да се вмъкнат пак там, дете не са желани? Дори и да умреше Фиорсен, щеше ли да се омъжи тя за своя любовник? Каква разлика би имало? Нямаше да го обича повече. По би искала да продължава този живот, макар че не беше никога сигурна в него, тъй като не беше обвързан с нея, и можеше да я напусне като ѝ се насити. Но може би той се чувствуваше по обвързан, отколкото ако бяха женени, морално обвързан? Тая мисъл, тая сянка от една мисъл, беше причината на сериозността, която баща ѝ беше забелязал.

В стаята, осветена само от лъчите на луната, тя седна на писалището, пред което Съмерхей често работеше до късно през нощта над трудни дела, като я оставяше сама. Като опря голите си

лакти на масата тя се загледа в лунната светлина и ума ѝ се унесе в потока спомени от годината насам, когато той беше влязъл в живота ѝ.

Толкова много спомени, почти всичките щастливи! Най-голямото изкуство на златаря, който сглобява човешката душа, се състои в това да усъвършенствува способността да се забравя тъмното и да се помни само слънчевият блясък. Годината и половина с Фиорсен, празните месеци след това бяха изчезнали като мъгла пред блясъка на последните три години. Единственият облак беше съмнението дали Съмерхей я обича така, както тя него. Нейният ум работеше постоянно, сравняваше минали дни и нощи с настоящите. Предчувствието ѝ, че ако обича, ще обича отчаяно, се беше сбъднало. Той беше станал нейният живот. И тъй като нейната сила и нейната слабост беше гордостта ѝ, нищо чудно, че тя се съмняваше.

Тяхната Одисея ги беше завела в Испания, в кафявата неевропейска страна, дето чернооблечените жени с чудните очи сякаш още се нуждаят от ориенталското було. Това беше омаен весел месец; вълшебни разходки из улиците на Севиля, целувки и смях, странни благовония и звуци, златиста светлина с кадифено меки сенки, целият огън и дълбока сериозност на Испания. През опърлените от слънцето висини на Кастилия бяха стигнали в Мадрид, при Гойя и Веласкец, после в Париж, дето останаха до края на съдебната ваканция. Там прекараха една седмица в някакъв смешен малък хотел, за който Джип пазеше много приятни и един неприятен спомен. Един път вечеряха след театъра, когато тя видя в огледалото, че влизат и сядат близо при тях Фиорсен, Розек и Дафне Уинг. Отначало тя беше спокойна, понеже те бяха заети да поръчат яденето си, но после непременно щяха да я видят. Да каже ли, че не се чувства добре и да си отидат? Или да каже на Брайян? Или да седи, да приказва, да яде като че няма нищо?

В огледалото видя, че е червена и очите ѝ блестят. Значи те ще видят, че е щастлива в любовта си. Колко хубав и мургав изглеждаше Брайян в сравнение с тия бледи градски същества! Той я погледна сякаш едва сега откри цялата ѝ красота. Как е могла да понася оня мъж там с бледото лице и тия очи? После огледалото ѝ показа, че Розек я беше познал, тя видя как си сви устните, как се изчерви. Какво ще направи? Някакво чувство на физическо неразположение я обхвана. Ако Съмерхей знаеше, че тия двама мъже седат толкова близо до тях! Розек забеляза, че и тя ги беше видяла. Той се наведе и пошепна нещо

на Дафне Уинг. Тя се обърна, устата ѝ се поразтвори, но тя задуши едно възклицание и погледна безпокойно към Фиорсен. Сигурно ще поиска да си отидат преди Фиорсен да забележи нещо. Скоро тя наистина стана. Какви светски маниери беше придобила! Беше напълно господарка на положението и излезе, като хвърли само един уплашен поглед от вратата. След малко Джип каза:

— Да си вървим мили!

Струваше ѝ се, че бяха избягнали някаква грозна опасност — не че ония двамата можеха да им сторят нещо; но поради болката и ревността, които тая среща щеше да пробуди у него.

Като се върнаха, живяха, докато се приготви Червената къща, в един хотел в Лондон. После Джип настоя да се настани тя първо там с Бети, детето и конете. Обаче през първата седмица след връщането им ѝ донесоха веднъж една визитна карта „Леди Съмерхей“. Когато момчето излезе, тя се погледна разколебана в огледалото. Струваше ѝ се, че точно знае какво ще си помисли дамата, която веднъж беше видяла на гарата: „Много мека, неподходяща за него!“ Тя оправи косите си, сложи си малко парфюм на веждите и слезе на вид спокойна, но вътрешно разтреперана.

В хола на хотела видя гостенката си, че прелиства едно илюстрировано списание, както правят хората у зъболекаря, като чакат да ги приеме. И тя си помисли: „Струва ми се, че се страхува повече от мене.“

Леди Съмерхей ѝ поддаде ръка.

— Как сте? — каза тя. — Надявам се, че ще извините моето идване.

— Много любезно от ваша страна. Съжалявам само, че Брайян още не се е върнал. Желаете ли да пиете чай с мене!

— Благодаря, пих вече. Да седнем. Харесва ли ви хотелът?

— Доста.

Те седнаха на едно канапе една до друга, обърнати една към друга.

— Брайян ми разправи колко приятно сте прекарали в странство. Той изглежда много добре. Аз много го обичам.

Джип отговори полека:

— Да, разбирам. — Сърцето ѝ изведнъж се вкамени.

Леди Съмерхей я погледна бързо.

— Надявам се, че няма да се сърдите на моята откровеност. Аз много се разтревожих за него. Това е едно нещастно положение, нали? И за вас трябва да е ужасно. Ако мога с нещо да помогна, ще съм много доволна.

Джип каза много спокойно.

— О, не! Не бих могла да бъда по-щастлива.

Леди Съмерхей я изгледа.

— Човекът отначало не вижда. Още не знаете какво значи, когато обществото ви обърне гръб.

Джип се усмихна.

— То може да ни обърне гръб, само ако го търсим. Никога не бих пожелала да видя човек, който не може да ме вземе такава, каквато съм. И не виждам какво може да вреди на Брайан; повечето мъже на негова възраст все си имат по някого. — Тя ненавиждаше тая жена, която, както и да го прикриваше, в сърцето си беше неин враг, смяташе я като прелъстителка, която беше разрушила светските възможности на сина ѝ. И още по-спокойно продължи: — Той няма нужда да разправя никому за моето съществуване и можете да бъдете сигурна, че няма да му се натрапвам, щом ми се насити.

Тя стана. Леди Съмерхей също стана.

— Надявам се, че не мислите... Аз наистина само бих искала...

— Мисля, че е по-добре да бъдем откровени. Вие никога не ще ме обикнете, не ще ми простите, че съм увлякла Брайан. За това нека се държим, като че ли аз съм само негова метреса. За нас двете това ще е най-правилното. Все пак ви благодаря, че дойдохте. Сбогом!

Леди Съмерхей буквално прелетя между масите и модерните кресла. Високата ѝ фигура изчезна зад една колона. Джип седна пак на канапето и притисна ръцете си до пламналите си слепи очи. В тоя момент демонът на гордостта у нея беше почти по-силен от любовта ѝ. Тя все още седеше там, когато слугата ѝ доложи за второто посещение — баща ѝ. Уинтон се зарадва много да я види след такова дълго отсъствие. След като ѝ разправи за Милденхем и малката Джип, той я погледна в очите и каза.

— Къщата там е готова за вас, също Бъри Стрит, Джип, ако искаш да дойдеш. Смятам това за истинския ти брак, така ще обясня и на слугите.

Тя видя мислено слугите наредени като за молитва, и татко ѝ изправен пред тях; „Ще имате добрината да си спомняте за в бъдеще... Ще ви бъда благодарен, ако...“ и т.н. Бети възмутена, че я турят наравно с другите, Марки спокоен, загадъчен. Госпожа Марки учудена. Заешките лица на слугите. Петънс озъбен; „Господин Съмерхей купи коня ѝ, затова...“

И тя каза:

— Не зная, татенце. Много мило от тебе. Ще видим после. — Уинтон погали ръката ѝ. — Трябва да се държим пред тях, Джип.

Тя се засмя.

През нощта каза:

— Брайян, обеща ми нещо!

— Зависи какво. Познавам те много добре.

— Не, то е съвсем разумно и възможно. Обещай.

— Е добре! Какво е?

— Нека аз да наема къщата! Да е моя цялата! Нека аз да плащам за всичко.

— Защо?

— Искам да имам свой собствен дом. Не мога да ти обясня, но посещенията на майка ти ме направи да почувствувам, че така трябва да бъде.

— Мило дете, как мога да живея на твой гръб? Това е глупаво!

— Можеш да плащаш за всичко друго: Лондон, пътувания, дрехи, ако искаш. Можем да си разделим разноските. Не е въпрос за пари. Искам само да чувствувам, че в момента, когато вече не ме обичаш, можеш просто да спреш да идваш.

— Това е брутално, Джип.

— Не. Толкова жени изгубват мъже, защото искат от тях. Аз не искам да те изгубя по този начин, това е всичко.

— Това е глупаво, мила.

— Не е. Мъже и жени дърпат веригите. Но дете няма вериги...

— Добре. Нека тогава аз наема къщата, а ти можеш да си отидеш, като ми се наситиш. — Гласът му звучеше сподавен, ядосан, тя го чуваше как се обръща и обръща, сякаш възглавниците го ядосваха.

— Не мога да обясня. Но наистина мисля така.

— Ние едва почваме съвместния си живот, а ти говориш, като че вече свършва. Това ми причинява мъка, Джип.

Последва дълбока тишина, всеки лежеше неподвижен в тъмнината и се мъчеше да победи другия само с мълчание. След един час той въздъхна и като усети устните му върху своите, тя позна, че беше спечелила.

III

В кабинета лунната светлина падаше върху лицето ѝ. Идеха ѝ на ум още спомени — за първите дни в тая къща.

През първата зима Съмерхей се беше наранил на лов. И сега още, след две години, ѝ беше приятен споменът за времето, когато го беше гледала. За да оздравее по-скоро заминаха за Пиринеите, дето прекараха две чудесни седмици всред цъфнали бадеми под тъмносиньото южно небе. При връщането им в Лондон, се беше случила първата неприятна среща. Като излизаха една вечер от театъра, един женски глас каза:

— Ах, ти ли си Брайян? От цяла вечност не съм те виждала!

Той отговори проточено, сякаш се отбраняваше:

— Добър ден, Диана.

— Къде се дяваш? Защо не идеш у нас?

— На село съм. Ще дойда някога. Сбогом!

Едно високо момиче с червена коса, чудесна бяла кожа и кафени — наистина кафени очи. Джип забеляза как тия очи я разглеждат с пламенно любопитство от горе до долу. После той я улови под ръка.

— Да вървим, да вземем кола!

Като излязоха из тълпата, тя стисна ръката му и каза:

— Коя е тая дама?

— Една втора братовчедка, Диана Лейтън.

— Добре ли я познаваш?

— О да!

— Обичаш ли я много!

— Доста.

Той я погледна в лицето. Зад сериозния му израз се криеше смях. Но и до днес образът на стройното момиче с ослепително бяла кожа, блестящите кафяви очи и червената коса не беше приятен спомен за Джип. Те вече не криеха своята връзка, ходеха навсякъде заедно, без да обръщат внимание, срещат ли познати или не. Много лесно е да се игнорира обществото, когато други работи изпълват сърцето. В Лондон биваха рядко. Но Джип все имаше чувството, че нейният идеал

не беше и неговият. Той трябваше да бъде в общество, да се среща с хора, не трябваше да се отказва от обществени задължения и удоволствия и един ден щеше да почувствува, че тя е виновна за всичко. Да отива всеки ден в Лондон беше много уморително за него и тя го накара да си вземе стаи в града и да нощува там три пъти седмично. Въпреки неговите молби, тя никога не отиваше там, слизаше все при баща си, когато дойдеше в Лондон. Не искаше да му даде поводи да мисли, че се обесва на врата му; искаше да не става за него нещо привично; искаше той да копнее за нея, когато я няма. Никога не го питаше къде ходи, с кого се среща, но понякога се питаше дали все още я обича така както по-рано. Любов като нейната, пълна със страст, обожание и закрила, готова на самопожертвуване, готова да отдаде всичко, тайно искаше в замяна цялата негова любов, защото как би могла една горда жена да обича тоя, който не я обича? Такава любов жадува все за пълно единение, невъзможно в един свят, дето всичко се движи и променя. Но тя не мислеше да се бори против нея. Като баща си, тя слагаше всичко на една карта.

Лунната светлина падаше върху старото писалище и една ваза с лалета, които, така осветени, като че ли бяха от някакъв надземен свят. Лъчите играеха по един бронзов бюст на Волтер, който като че ли се усмихваше с кухите си очи. Джип обърна малко бюста, за да се освети и другата му страна и под него се показа едно писмо. Тя го взе.

„Мили, Брайян, — прочете тя, — трябва да ти кажа, че ти напразно се прахосваш...“

Тя го пъкна пак под статуйката и стана. Чувствуваше изкушението да го прочете до край и да види от кого е. Не! Не се четат чужди писма! Обаче я порази значението на тия няколко думи: „Мили Брайян, трябва да ти кажа: ти напразно се прахосваш!“ Женска ръка, но не тая на майка му или на сестрите му — тя познаваше техните почерци. Кой смееше да му каже, че се прахосва? Някаква кореспонденция, за която тя нищо не знаеше, защото той не ѝ беше казал! Прахосва се, как? Чрез живота си с нея? Тя започна да рови из паметта си. През последната коледна ваканция, през ония ясни, свежи, чудни дни във Флоренция той беше така весел. А сега беше май! От

тогава тя нямаше вече никакъв спомен за старата му заразителна веселост. „Ти се прахосваш!“ Омраза пламна в нея против тая непозната, която беше казала това — ушите ѝ горяха. Искаше ѝ се да скъса това писмо, обаче статуйката я гледаше насмешливо и тя се обърна, и си каза: „Ще отида да го посрещна, не мога да го чакам тук“.

Тя мина през осветената от луната градина и тръгна бавно към гората. Една вълшебна нощ, без роса! Сега пресече през буквата горичка. Лунните лъчи бяха проникнали и тук, обсипвайки клоните и листата като със сребрист скреж, хвърляха прозрачна светлина върху сенките на върховете. Никаква шумка не се помръдваше, никаква жива твар. Тя помисли; „От тук ще се върна с него“. — После се спря на ъгъла, дето той трябваше да мине. Влакът пристигна. Един автомобил профуча, после един коляздач, след това един пешеходец, който се впусна тичешком. Тя го позна и го извика като се подаде между дърветата и той се завтече към нея.

Седнаха на един голям корен и, като се облегна на него, тя го запита:

— Тежък ден ли беше?

— Да, късно имах още една среща, после дойде старият Лейтън и ме покани на вечеря.

Джип усети, че почвата се люлее под краката ѝ.

— Лейтънови от Итън Скуер ли? Голяма вечеря ли беше?

— Не. Само старите, и Берта, и Диана.

— Диана? Момичето, което срещнахме на излизане от театъра.

— Кога? О, аха! Каква памет, Джип!

— Да, за неща, които ме интересуват.

— Тя интересува ли те?

Джип вдигна очи.

— Да. Умна ли е?

— Мисля, че може да се нарече така.

— Влюбена в тебе?

— Ах, за Бога, защо?

— Толкова ли е невероятно. Аз, как съм?

Той започна да я целува. Като затвори очите си, Джип помисли: „Дано не е само защото не иска да отговори!“ После, за няколко минути, те мълчаха.

— Отговори ми искрено, Брайан. Никога ли не чувствуваш, че се прахосваш чрез мене?

Тя го усети, че потрепера; обаче лицето му беше открито и спокойно, гласът му закачлив.

— Едва ли. Ти си смешна, мила!

— Обещай ми да ми кажеш, когато ми се наситиш!

— Добре. Но не очаквай, че ще изпълня обещанието си на тоя свят!

— Не съм съвсем сигурна.

— Обаче аз съм!

IV

Като слезе на следната сутрин, Съмерхей отиде направо на писалището си; нещо го мъчеше. „Прахосваш се!“ Къде беше денал онова писмо на Диана? Той си спомни, че тъкмо свършваше да го чете, когато влезе Джип. Като претърси чекмеджетата и поличките и размести всичко, той бутна и статуйката под която беше сложено. Той го взе, като въздъхна с облекчение.

„Мили Брайян,

трябва да ти кажа, че напразно се прахосваш. Разбира се, драги! Трябва да изтъкнеш цената си. Ти напредваш само с единия си крак, а другият е заврян в някаква тайнствена дупка. С единия крак в гроба — когато си само на тридесет години! Наистина, Брайян, изтегли го! Тебе те чака още толкова много! Безполезно е да ми казваш да не се меся в чужди работи. Аз говоря зарад всички, които те познават. Ние всички чувствуваме петното на розата. Освен това, ти всякога си бил любимият ми братовчед, още като бях на пет години, а ти едно ужасно десетгодишно хлапе. Просто ненавиждам мисълта, че бавно потъваш, вместо да се издигнеш бързо. О, зная твоето: «Не ме е грижа за света». Обаче искрено ли е? Но стига за сега! Кога ще дойдеш у нас? Четох оная книга. Авторът изглежда мисли, че любовта е само страст, а страстта е всякога гибелна. Дали е така? Ти навярно знаеш.

Не ми се сърди, че взимам ролята на твоя баба! До виждане!

Твоя братовчедка
Диана Лейтън“

Той мушна писмото в джоба си. Два дена трябва да е лежало под статуйката. Дали го е видяла Джип? Той погледна бронзовата глава и

философът го погледна с кухите си очи, сякаш казваше: „Какво знаеш за човешкото сърце, мое момче, — за твоето собствено, за това на възлюблената си, на това момиче, на някого другиго? Хубава игра ще ти изиграе то още! Увий го, запечатай го, сложи го в долап и го заключи! Утре ще е вълна, изскочило от всичките си завивки!“ А Съмерхей помисли: „Ти стари пърчо! Ти никога не си имал сърце!“ В другата стая Джип сигурно стои още, както беше я оставил и оправя косите си — подлец би бил тоя, който дори в мислите си... „Състрадание ли? — изглеждаха да казват бронзовите очи. — Това е смешно! Защо нямаш състрадание към червенокосото момиче с тъй бялата кожа и пламенните кафяви очи?“ Демон! Джип има сърцето му и никой на света не може да й го отнеме!

Как я беше обичал, как я обичаше! Тя винаги ще му бъде това, което му беше сега. Устата на мъдреца пак се изкривиха: „Точно така, драги! Но сърцето е много смешно... в него има много място!“

Някакъв звук го накара да се обърне. Малката Джип стоеше на вратата.

— Ей, Брайян! Тя се завтече към него, качи се на коленете му, а слънцето огряваше къдравата й коса.

— Е, Джипси, кой ще бъде голямо, голямо момиче?

— Аз ще яздя!

— Хо, хо!

— Брайян хайде да играем на яйце!

— Добре!

Джип се занимаваше още с една от ония дребулии, които отнемат още по четвърт час на жените, след като са вече съвсем готови, когато двамата влязоха. Тя спря, за да гледа играта им.

Съмерхей седна на края на леглото, сви ръцете си на обръч, наду бузите си, за да представлява яйце и изведнъж започна да се търкаля по кревата, а малката напразно се опитваше пак да го изправи. Днес тая игра се стори на Джип, която я беше наблюдавала стотина пъти, особено ценна. Защо да се съмнява, когато той можеше да бъде така смешно детински? Когато погледна лицето му, което малките пръсти дърпаха и мачкаха, тя си каза: „А това момиче се осмелява да каже, че той се прахосва.“ Стройното момиче с бялата кожа, което бяха срещнали пред театъра, тая Диана, у която снощи беше вечерял, тя беше писала тия думи! Джип беше съвсем сигурна!

След обед, след един дълъг галоп по дюните, тя си извърна главата настрана и попита ненадейно:

— Ловджийка ли е?

— Кой?

— Братовчедка ти, Диана.

С най-ленивия си глас той отговори:

— Искаш да кажеш дали по мене прави лов?

Тя познаваше тоя тон, тоя израз на лицето му, знаеше, че е ядосан, но не можа да се въздържи.

— Да!

— Значи, почваш да ревнуваш, Джип?

При тия голи, студени думи неговото сърце се уплаши, а нейното изтръпна. Тя избърза напред. Когато пак спря коня си, той я погледна в лицето и се уплаши. То беше затворено за него. Той каза меко:

— Не исках да кажа това, Джип.

Но тя поклати глава. Той искаше да й причини болка! И тя каза:

— Виж оня дълъг бял облак и зеленото небе! Утре сигурно ще вали. Трябва да се радваме на всеки хубав ден, като че е последният!

Безпокоен, засрамен и все още малко ядосан, Съмерхей яздеше наред с нея, без да продума.

През нощта тя заплака насън. Когато той я събуди, тя се притисна до него, ридаейки:

— О! Помислих, че си престанал да ме обичаш!

Дълго той я държа и успокоява. Никога! Никога няма да спре да я обича!

Обаче един облак, не по-голям от ръката ни, може да се простре и да помрачи целия ден.

V

Лятото премина, а в сърцата им все остана по една малка, скрита рана. Дългите светли дни станаха по-дълги, прехвърлиха най-висшата точка, почнаха бавно да намаляват. В събота и неделя те отиваха, понякога придружавани от Уинтон и малката Джип по Темза, която за Джип никога не изгуби чара на онзи пръв следобед. През цялата седмица тя се радваше на тия часове, като че ли водата я пазеше от един свят, който можеше да ѝ го отнеме, а също и от оная страна на неговия характер, която тя преди много време беше нарекла „старомодна“. Веднъж се бе осмелила да влезе в съда, за да го види в адвокатска тога и перука. Под тая сива маса над широкото му чело той изглеждаше така твърд и умен — като от някакъв свят, към който тя никога не можеше да принадлежи, един блестящ, надут свят. Тя притежаваше и познаваше само една част от него. На реката той ѝ принадлежеше изцяло — обичен, ленив, дръзко любящ, сложил глава на скута ѝ, или скачащ във водата, за да я пръска или да плува, каращ бавно лодката надолу и пеещ. Блаженство беше за нея да се освободи за няколко часа от все по-засилващото се чувство, че не може изцяло да го притежава. Но въпреки всичко малката рана растеше.

Когато настъпи голямата ваканция, тя взе героичното решение да го накара да замине сам за един месец. Докато Бети е на морето с малката Джип, тя щеше да придружи баща си на неговите бани. Беше непоколебима в това свое решение и след много протести той сви рамене и каза:

— Много добре, щом ти е толкова важно да се отървеш от мене!

Да се отърве от него! Тя задуши чувствата си и каза усмихната: „Най-после! Ето едно добро момче!“ — Дано само се върне при нея точно такъв, какъвто беше! Не го попита къде и с кого ще отиде.

Тънбридж Уелс, това прекрасно чистилице за самотни, които приготвяха душите си за още по-голяма самотност, бленуваше по своите хълмове, покрити с примитивни вили. Неговите ливади и гори не бяха обгорени от слънцето, затова обитателите му не го бяха напуснали, за да избягат на морето. Те бродеха по хълмовете, играеха

гольф в парковете; канеха се на чай и посещаваха многобройните черкви.

Уинтон живееше в един хотел, дето можеше да прави бани и да пие минерална вода, без да се изкачва по хълмовете. За пръв път от Висбаден, преди шест години, Джип го придружаваше. Тя се чувствуваше съвсем променена. Тогава животът за нея значеше да пие от различни искрящи пития; сега беше дълга глътка, за да уталожиме неутолима жажда...

Тя живееше само за пощата и ако по някоя случайност не получеше всекидневното си писмо, сърцето ѝ замираще. Пишеше всеки ден, понякога два пъти дневно, после късаше второто писмо, припомняйки си причината, поради която беше настоявала за тая раздяла. През първата седмица неговите писма показваха известна равномерност; през втората станаха разпалени, през третата издаваха променливи настроения, радост пред скорошната среща, тъга, лошо настроение; станаха и по-къси. През третата седмица дойде и леля Розамунд. Тя беше упоритата защитница на новия живот на Джип, понеже намираше, че Фиорсен заслужава това; за мъжете имаше долно мнение, още по-долно съществуващите брачни закони; всяка жена, която им се противопоставяше, беше в нейните очи героиня, макар че Джип съвсем не желаше да им се противопоставя. Аристократичната и бунтовническа кръв на леля Розамунд кипеше от омраза и към ония еснафи, които смятаха, че жената е собственост на мъжа. И тя се бе постарала да не изпадне в това положение.

Тя донесе една новина.

— Минавах през Бонд Стрит, мила, тъкмо край сладкарницата с оня хубав кафе-крем, и кой излиза от там? — Мис Дафне Уинг и нашият приятел Фиорсен — изглеждаше много омърлушен. Той веднага дойде при мене, а тя ни гледаше от страна изпитателно. Наистина, мила, дожаля ми за него: изглеждаше като гладен, тя навярно му граби всичкото ядене. Той ме попита как си. — Като я видите, — каза, — кажете ѝ, че не съм я забравил и никога няма да я забравя. Но тя беше права: това е жената, към която подхождам! — И хвърли страшен поглед към момичето, поклони ми се и те тръгнаха. Тя беше много весела и доволна. Наистина ми стана жал за него.

— Няма какво да ти е жал, лельо, — каза Джип спокойно, — той сам доста се съжалява!

Леди Розамунд млъкна, малко изненадана: добрата госпожа не беше живяла с Фиорсен.

Същия следобед Джип седеше на поляната и си повтаряше все същата, едничка мисъл: „Днес е четвъртък! Още единадесет дена!“ Три фигури се зададоха към нея; един мъж, една жена и нещо, което трябва да е било някога куче. Любов към красотата и човешки права му бяха смазали носа, бяха го лишили от половината му уши и му бяха оставили само три пръста опашка. То имаше задух и се влечеше бавно и омърлушено. Един глас каза:

— Стига, Мария. Тук ще седнем на слънце!

По тоя глас, който беше пресипнал от стоенето пред толкова много гробове, Джип позна господин Уег. Той си бе остригал брадата и имаше бакенбарди, а госпожа Уег беше напълняла. Те седнаха до Джип.

— Тук седни, Мария, да не ти блести слънцето в очите.

— Не, Роберт, тук съм добре. Ти седни там.

— Не, ти ще седнеш тука!

— Не, тук ще стоя. Ела Дъки!

Кучето, което още стоеше на пътеката, гледаше към Джип. Господин Уег също погледна натам.

— О! — каза той, — каква изненада! — Той докосна сламената си шапка, изтри другата си ръка в ръкава си и я поддаде. Кучето се приближи и легна на краката ѝ. Госпожа Уег също протегна облечената си в лъскава ръкавица ръка.

— Това е голямо удоволствие, — промърмори тя. — Кой е мислил, че ще ви срещнем. О, не давайте на Дъки да седи на хубавата ви рокля. Ела, Дъки!

Дъки се притисна до краката на Джип.

— Да не сте дошли да живеете тук? — каза господин Уег изведнъж.

— О не! Аз съм с баща си зарад баните.

— Никога не съм ви виждал. Ние сме тук от една година. Хубаво място.

— Да, много хубаво, нали?

— Търсехме природа. Въздухът ни понася, макар че е... хм... съдържа доста желязо. Но тук хората живеят дълго. Ние доста дълго търсихме подходящо място.

Госпожа Уег прибави:

— Първо мислехме за Уимбледон, но на господин Уег тука по харесва. Тук може да се разхожда и... като че ли обществото е по-отбрано. Имаме доста приятели. Черквата е много хубава.

Господин Уег поклати глава.

— А как сте вие, госпожо? Често говорим за вас. Изглеждате добре.

Лицето му беше като червен портокал, а това на госпожа Уег като на не много хубаво цвекло. Джип каза спокойно:

— Днес ми разказваха за Дези. Тя имала голям успех.

Госпожа Уег въздъхна. Господин Уег погледна настрана и каза:

— Това е болното ни място. Тя печели по четиридесет до петдесет лири на месец, всички вестници пишат за нея. Голям успех наистина. Няма да ми е чудно, ако идващата година спести хиляда и петстотин лири. Аз, в най-добрите години, когато върлуваше инфлуенцата, не съм изкарвал нито хиляда. Тя има успех.

Госпожа Уег добави:

— Видяхте ли портрета ѝ, дето стои между две ортензии? То беше нейна идея.

— Радвам се всякога, — прибави господин Уег изведнъж, — като дойде с автомобил да ни види. Но аз съм се оттеглил тук за спокоен живот и предпочитам да не говоря за нея — особено пред вас, госпожо. Наистина, така е.

Последва мълчание. Господин и госпожа Уег гледаха надолу, Джип гледаше кучето.

— А, тука ли си? — Уинтон се показва зад храстите. Джип не можа да сдържи усмивката си. Баща ѝ и господин Уег бяха пълна противоположност. Сякаш самото провидение бе поискало да съпостави тия две крайности на социалния тип.

— Господин и госпожа Уег — баща ми.

Уинтон повдигна шапката си. Джип продължаваше да седи, а кучето все още лежеше на краката ѝ.

— Радвам се, господине. Навярно се чувствувате добре от водата. Казват че била много лековита.

— Не е по-страшна от другите. Пиете ли я?

Господин Уег се усмихна.

— Не! — каза той, — ние живеем тук.

— Така ли? Има ли работа тук за вас?

— Ние доходиме тук, за да почиваме. На всеки две седмици правя по една гореща баня — намирам я много освежителна, разтваря порите.

— Изглежда, че това много помага на мъжа ми, — прибави госпожа Уег.

— Да, — промърмори Уинтон. — Ваше ли е това куче? То е цял философ. — Госпожа Уег отговори:

— Голям немирник е, нали Дъки?

Кучето усещаше, че всички погледи са устремени в него, и се изправи. Джип използва случая да стане.

— За жалост, трябва да си вървим. Сбогом! Много ми беше приятно да ви видя пак. Моля поздравете Дези от мене.

Госпожа Уег изведнъж извади една кърпичка от чантата си, господин Уег шумно се изкашли. Кучето бавно се повлече след тях. Джип чуваше, че госпожа Уег го вика.

Уинтон каза тихичко: — Значи на тия двамата принадлежи онова прекрасно чедо. Разбира се, че няма много раса. Според леля ти, тя все още е с нашия приятел.

Джип кимна. — Дано е щастлива.

— Той като че ли не е, но пада му се!

Джип поклати глава: — О, не, татенце!

— Е да, не трябва да желаем на другите нещо по-лошо, отколкото им се пада. Но когато някои се осмеляват да те гледат с презрение, аз...

— Няма значение, мили татко!

— За мене има значение. — Устата му се сви в гневна усмивка. — Ние впрочем сме все същите, когато е въпрос да осъждаме ближните си.

През тия няколко дни в Тънбридж Уелс те бяха много поткровени един към друг, отколкото от години. Дали баните бяха стопили до нейде кората му или въздухът, който господин Уег намираше много... железен, упражняваше върху него противното действие, но Уинтон малко изостави това, което беше първия дълг на един мъж, а именно да крие чувствата си.

През последния следобед на техния престой те дълго се разхождаха из гората. Развълнувана от красотата на облените от

слънце дървета, Джип не можеше да говори. Но Уинтон, който сега щеше да я изгуби, беше словоохотлив. Той започна за неприятните промени в света на състезанията, който беше станал много плутократичен и беше възприел ред американски обичаи; после почна да се оплаква изобщо от всичко. Парламентът беше изгубил самоуважението си, тъй като на членовете му сега се плащаше, градовете поглъщаха замята, ловът беше застрашен, силата на пресата страшна, всички като че ли се бояха да проявяват добри обноски и раса. Докато порасте малката Джип, всички ще са под контрола на наблюдателни комисии, ще живеят в градински градове, ще трябва да дават сметка за всяка стотинка, за всяка минута от времето си. Конете ще са измрели и ще се виждат само на тържествени шестия. Но той ще е умрял до тогава. И изведнаж той прибави: — Какво мислиш, че става с нас след смъртта, Джип?

— Нищо, татко. Мисля, че само се връщаме назад.

— И аз това мисля.

Джип пошепна:

*„La vie est vaine —
Un peu d’amour
Un peu de haine
Et puis bon jour!“*

Нещо, което не беше усмивка, се изтръгна от устните на Уинтон.

— А какво е това, което наричат Бог? Доколкото виждам, само най-доброто, което човек може да извлече от себе си. Едно нещо обаче, Джип, най-много ми е правило да си блъскам главата. Цял живот съм жадувал за едно-единствено сърце. После дохожда смъртта и аз изчезвам. Защо съм обичал, ако няма никаква среща след това?

Може би да обичаш някого или нещо с цялото си сърце е само по себе си всичко.

Уинтон се вгледа пред себе си.

— Да — каза той най-после. — Набожните хорица пестят парите си, за да ги зложат на един кон, който никога няма да препуска. Индийските йоги седят и все им е едно дали светът ще пропадне. Вярват, че ще са по-добре в бъдещия свят. Но ако няма такъв?

Джип сложи ръката си на неговата, притисна се до него.

— Татко, ти и аз ще отлетим с вятъра и слънцето, с дърветата и водите, като Прокрида, на моята картина.

VI

Брайян се качи с раздвоени чувства в експреса от Единбург — съжаление за момичето, което оставаше тук и копнеж по жената, при която отиваше. Как може да чувства така двойко. И все пак лесно му беше, лежейки в спалния си вагон да плува в спомени за Диана, как му подава чай или го поглежда, когато ѝ обръща нотите на нейните песни; а в следния момент го обхващаше копнеж за прегръдките на Джип, за гласа ѝ, за очите ѝ, за устните ѝ върху своите. Той се връщаше към чувствата и другарството, които го задоволяваха повече от всички други. Обаче копнееше малко и по червенокосото момиче.

Тоя странен, прилив и отлив на чувства го приспа. Той сънува, както могат да сънуват хората само във влака, пробуди се в глухата тишина на някаква гара, пак заспа, чинеше му се, че за часове, пак заспа и се събуди когато вече беше съвсем светло. Сега имаше само едно чувство, само един копнеж да се намери при Джип. И в колата той се усмихваше, радвайки се на мириса на Лондонското утро.

Тя беше в спалнята, смъртно бледна, треперяща от главата до петите. Когато той я обви с ръцете си, тя затвори очи. Притиснал устни върху нейните, той я чувствуваше, че губи съзнание и сам не усещаше нищо, освен дългата целувка.

На следния ден те отидоха в Нормандия. Тук всичко имаше грамадни размери — хора, животни, поля, дворовете на селските къщи, оградени от високи дървета, небето, морето, дори къпините. Отначало Джип беше неизказано щастлива. Два пъти обаче пристигнаха писма с познатия почерк и шотландски пощенски печат. Един призрак става по-голям в тъмнината, по-телесен, когато го виждаме в мъглата. Ревността не се корени в разума, но в природата на тоя, които обича страстно, и чувствава гордо. А скептицизмът е благоприятна почва за ревността. Дори ако гордостта не би ѝ забранила всеки въпрос, тя не би повярвала неговите отговори. Той, разбира, се щеше да каже — макар и само от състрадание — че не мисли никога за друга жена. До сега това беше само призрак. През тия

три седмици тя чувствуваше, че той наистина я обича, и беше щастлива.

В първата седмица на октомври се върнаха дома. Малката Джип беше станала съвършена яздачка. Под ръководството на стария Петънс тя язеше по полето, притиснала мургавите си крака о сивото пони, с възбудено лице и очи, права, с развеяни кестеняви коси по изпразения ѝ гърб. Тя искаше да язди с мама, дядо и Брайан. Първите дни се посветиха на нейните желания. После за Брайан почна работата, а за Джип животът, в който тя делеше Съмерхей с неговия друг свят.

VII

Старото куче Оси лежеше на пътеката, огряно от бледното ноемврийско слънце. Шестнадесетгодишно, то беше вече глухо, тъжно и всеки път, когато господарят му заминаваше, погледът му като че казваше: „Веднъж завинаги ще ме напуснеш!“ Другите хора в къщата всеки ден все по-малко му заместяха това, на което той още малко време имаше да се радва; и той вече не можеше да търпи чужди хора вътре в двора. От прозореца си Джип го видя, че се изправи, ръмжейки към раздавача. Загрижена за краката на човека тя се спусна долу.

Едно писмо с почерка, от който се страхуваше, със забележка: „Бързо“, пратено му от Лондонската му квартира. Тя го доближи до носа си. На какво миришеше? Пръстите ѝ попипаха мястото, дето беше залепено. Тя го сложи, защото желанието ѝ да го отвори беше много силно. И изведнъж ѝ хрумна: „Ако го прочета и няма нищо?“ Всичката ѝ ревност щеше да се успокои! Но ако има нещо?! Изведнъж щеше да изгуби доверието си в него, в себе си, неговата любов и самоуважението си. Да му го занесе ли сама! С влака в три часа щеше да стигне веднага след пет. Тя се завтече горе. Малката Джип седеше на стълбата и гледаше една книга с картини.

— Отивам в Лондон, миличко. Кажу ми на Бети, че може да се върна довечера, а може не. Целуни ме хубаво!

Малката Джип я целуна и каза:

— Нека видя как ще си сложиш шапката, мамо!

Докато се обличаше, Джип мислеше: „Няма да вземам нищо със себе си“. Тя се завтече, взе писмото и побърза към гарата. Във влака пак извади писмото. Как мразеше тоя почерк зарад всички страхове, които ѝ беше причинил през последните месеци! Ако това момиче знае какви тревоги и страдания ѝ причинява, щеше ли да спре да пише? И тя се помъчи да извика в паметта си лицето, което беше видяла само за миг, гласа, който беше чула само веднъж — лице и глас на човек свикнал да налага волята си. Не! Това щеше да я направи само да постоянствува! Ясна игра спрямо една жена, която няма други права, освен тия на любовта. Слава Богу, тя не го беше отнела на друга жена

или от това момиче! През всичките тия години не бе узнала неговите тайни. Тя стоеше на прозореца на празния вагон. Ето реката, ето заливят, дето той я беше молил да дойде изцяло при него. Сега изглеждаше тъй различен, гол под сивото небе, тръстиките изсечени, върбите подрязани.

Влакът закъсня. Мръкваше се, когато стигнаха, и тя взе кола, за да иде в съда. Странно че отива тука за първи път! Пред съда слезе от колата и тръгна пеш по тясната, лошо осветена и оживена улица към централното съдилище.

— Тук, по тая каменна стълба, госпожице, втората врата! — При слабата светлина тя се мъчеше да чете имената. „Съмерхей — втора врата“. Сърцето ѝ биеше силно. Какво ще каже. Как ще я поздрави! Не беше ли глупаво, опасно да дойде? Може да има някакво съвещание? Може да има разсилен или някой друг, които да не я пусне. Тя се спря на първия етаж и написа на една карта с молив:

„Може ли да те видя за минута? — Д.“

После пое издълбоко дъх, за да успокои сърцето си, и се качи. Ето името и вратата. Тя позвъни — никой не дойде, вслуша се — не чу никакъв звук. Всичко изглеждаше масивно, черно и тъмно — железните перила, каменните стълби, голите стени, дъбовите врати. Тя позвъни пак. Какво да прави? Да остави писмото! Да не го види — да сметне идилията си за разбита — да направи едно хладно посещение в Бъри Стрит, дето щеше да намери само госпожа Марки, защото баща ѝ беше в Милденхем и нямаше да се върне преди неделя! И тя помисли: „Ще оставя писмото, ще отида да пия чай и пак ще се върна!“

Тя извади писмото, пусна го през отвора, чу как падна в кутията за писма и бавно тръгна назад. Беше пълно с мъже и момчета, които се връщаха от работа. Изведнъж ѝ обърна внимание една женска фигура, която вървеше наред с един мъж. Лицата им бяха обърнати едно към друго. Джип чу гласовете им и погледна след тях. Те тъкмо минаваха край един фенер и светлината му падна върху косата на жената, освети един привичен жест на Съмерхей — да дига рамото си, когато отрича нещо. Те прекосиха улицата, качиха се по стълбата, по която тя току-

що беше слязла, изчезнаха вътре. Обхвана я такъв ужас, че едва можеше да върви.

— О не! о не! о не! — й мина през ума като хленч, като студен, дъждовен вятър през мокри дървета. Какво значеше това? В нейното отчаяние не й дойде на ума да се върне пак горе в неговото бюро. Тя нямаше представа какво прави, къде отива, пресече улицата без да обръща внимание на движението, стигна до Трафалгар Скуер и се облегна на оградата срещу Националната Галерия. Тука й дойде първата свързана мисъл: „Затова значи бюрото му беше празно! Никакъв разсилен, никой! За да бъдат сами! А още тая заран я бе целувал!“ Един ужасен смях, примесен със стенание я задуши. Защо има сърце? До лъвовете някакъв младеж прегръщаше едно момиче.

Джип се обърна и се запъти към Бъри Стрит. Там беше тъмно! По-добре! Не би могла да влезе.

Дърветата на парка, под които минаваше, имаха още някой лист, медно червен като косата на онова момиче. Тежки видения я измъчваха. Празната стая! И той ще я лъже! Вече беше излъгал. Тя не беше заслужила това. Мисълта за причинената й неправда бе първото облекчение, което почувствува, първото определено чувство в смутения й от мъжа ум. Тя не бе погледнала никакъв мъж, не бе погледнала никого от оная нощ на морето, когато той дойде при нея. Но това не беше утеха. Тя започна да рови из паметта си, да търси от кога се беше променил към нея. Не можѝ да намери нищо. Той не се беше променил към нея. Можеше ли да се преструва на влюбен, когато я целуваше. Мислеше ли за това момиче?

Любов! Такава ли власт имаше тя над нея, та да страда толкова само защото го беше видяла с друга? Какво да прави? Да се върне в къщи, да се зарови в дупката си? На гарата тя свари един влак и се качи. Имаше и други хора във вагона, търговци от града, адвокати от същото място, от дето идеше и тя. Беше доволна от шумоленето на вестниците, от равнодушните лица, доволна, че можеше да запази маската си, уплашена от силата на своето чувство. Един по един пътниците слязоха и тя остана сама, загледана в опустялата река, осветена от забулената зад облаци луна. За един миг помисли: „Да отворя ли вратата и да изляза? — Една стъпка и мир!“

От гарата тръгна бързо. Валеше и тя се радваше на хладината по пламналото си лице. В малката букова горичка въздишаше и стенеше

вятърът, клатеше тъмните клони, обрулваше листата, шибаше я по лицето. Разлюляната гора беше пълна с тежка меланхолия. Тя тичаше през гъсто нападалите мокри листа, които се полепяха по чорапите ѝ. На края на гората се спря, за да поеме дъх, наведе глава под дъжда и се завтече през полето.

Тя стигна в стаята си, без да я види никой. Сгушена пред запаления огън, тя се вслушваше във вятъра, който свиреше в тополите, и сега ѝ дойдоха думите на оная шотландска песен:

*„И сърцето ми, лишено от своето слънце
Лежи дълбоко в студен мъртвешки сън.“*

После легна и заспа.

На следната сутрин се събуди с радостната мисъл: „Събота е, веднага след обед ще си дойде!“ И после си спомни. Като че някакъв демон влезе в нея, демонът на упоритата гордост, който с всеки час на това утро ставаше все по-черен. За да не бъде в къщи, когато се върне, накара да оседаят кобилата ѝ и тръгна сама по ливадите. Дъждът беше спрял, но вятърът духаше все така силно от югозапад, небето беше разкъсано на бели и сиви парцали, кълба от дим се гонеха между облаците и сините като глетчер късове небе. Виждаше се надалеч до гористите височини на изток, зад реката. Есенната местност се простираше надалеч под странното небе: избеляла трева, голи полета, сиви, златно-кафени гори, почти оголени. Но нито вятърът, нито свежестта на дъжда, нито небето и далечните багри не можеха да прогонят от сърцето ѝ безнадеждната мъка, демона породен от нея.

VIII

Някои мъже са родени играчи и не могат да отблъснат съдбата, когато ги постави на изкушение.

Съмерхей обичаше Джип. Не ѝ се беше наситил нито душевно, нито телесно, мислеше дори, че никога няма да се насити, но от месеци вече играеше с един риск, който вчера беше достигнал най-висшата си точка. И сега, връщайки се при нея, той се чувствуваше безпокоен. Хвърляйки поглед назад, той не можеше да каже кога беше почнал да се колебае. Диана също играеше смела игра. Той не я уважаваше, както уважаваше Джип: тя не го трогваше, както го трогваше Джип, не беше — нито на половина — тъй привлекателна; но имаше за момента сила да му завърти главата, имаше някакъв странен, парлив чар, омаята на властна виталност. Влюбена в живота, тя го караше да чувствува, че нещата отминават край него. А и в неговата природа беше да пие дълбоко от живота. Далечното им родство създаваше някаква близост помежду им, тъкмо достатъчно, за да премахне ония пречки, чието преодоляване в други случаи изисква съзнателно усилие.

Съмерхей не беше схванал размера на опасността, не беше предвидял снощната криза. Беше получил по обед една телеграма, с която тя му напомняше едно на шега дадено обещание в Шотландия, че ще пият заедно чай и той ще ѝ покаже стаите си — само по себе си дребна и безопасна работа. Не беше мислил, че тя ще изглежда толкова красива, излегната в неговото голямо оксфордско кресло, с разкопчаното кожено палто, от което се показваше бялата ѝ шия. Не беше мислил, че като се наведе да вземе чашата ѝ, тя ще протегне ръце, ще наведе главата му, ще притисне устните си до неговите и ще каже: „Сега знаеш!“ Главата му се замая, маеше се още, като мислеше за това! Това беше всичко! Дребна работа! Обаче отровата беше в кръвта му, като го целуна бързишката, като я гледаше, вдъхваше парфюма ѝ, който напомняше борова гора, докато тя си вземаше ръкавиците, закопчваше палтото си, сякаш не тя, а той беше откраднал тая целувка. И ръката ѝ се притискаше до неговата, като слизаха по

стълбите. На гарата пак го погледна с полунасмешлива усмивка, пълна с предизвикателство, другарство, обещание. Като се върна, той намери писмото, преадресирано от Джип от Червената къща. И някакво безпокойство го обхвана, че то е ходило там. Той прекара неспокойна вечер в клуба, като игра на карти и губи; седя късно над едно дело, работи усилено сутринта и сега, като се приближаваше до Джип, съзна, че е изгубил спрямо нея прямата си простота.

Като узна, че е излязла, безпокойството му се усили. Друг път тя все го чакаше, за да яздят заедно. Дали не го беше очаквала с тоя влак? Той се облече и отиде в конюшната. Петънс седеше на един сандък и четеше в някакво старо ръководство, в което беше отбелязана миналата му слава.

— Добър ден, господине! Ветровито време. Госпожата излезе преди два часа, господине. Не искаше да я придружавам.

— Бързай тогава да ми оседлаеш Огнян!

— Да, господине! Много добре, господине!

Преди два часа!... Той отиде към дюнните, към пътя, от дето те обикновено се връщаха, язди цял час, гледа на всички страни преди да се върне разгорещен и угрижен. На масата в хола лежах ръкавиците и камшикът ѝ. Олекна му и той се завтече горе. Тя си оправяше косата и бързо извърна главата си, когато той влезе. Той се завтече към нея, обаче имаше глупавото чувство, че тя се брани. Тя наистина се дръпна и каза:

— Не! Не се преструвай! Всичко друго, но не се преструвай!

— Какво има, Джип?

— Нищо. Само не се преструвай! — И като се обърна към огледалото продължи да забожда косата си.

Изглеждаше много хубава, зачервена от яздата по вятъра и той копнееше да я стисне в прегръдките си. Със страх и малко ядосан, той каза:

— Можеш да обясниш, мисля.

— Ти можеш да направиш това. Аз се лутам из тъмното.

— Не разбирам никак.

— Не разбираш ли? — Нещо страшно имаше в начина как тя се отвръщаше от него, докато пръстите ѝ бързо се движеха по лъскавата ѝ тъмна коса — нещо застрашително, внезапно в тая враждебност. Съмерхей седна на леглото. Дали писмото? Но как? Не беше отваряно!

— Какво, за Бога, се е случило, Джип, от вчера насам? Говори, не ме дръж така!

Тя се обърна и го погледна.

— Не се преструвай, че си разтревожен, защото не можеш да ме целунеш? Не бъди фалшив, Брайян! Знаеш, че от месеци всичко е преструвка!

Съмерхей повиши гласа си.

— Ти трябва да си полудяла. Не разбирам какво искаш да кажеш.

— О, разбираш! Получи ли вчера едно писмо, с надпис „бързо“.

Значи това беше. Той се втвърди и каза упорито:

— Да, от Диана Лейтън? Имаш ли нещо против?

— Не. Но как, мислиш ти, стигна то тъй скоро от тук до тебе?

— Не зная, — каза той глухо. — По пощата, предполагам.

— Не. Аз го пуснах в кутията ти — в пет и половина.

Съмерхей беше свикнал да схваща бързо; цялото значение на тия думи изведнъж му стана ясно.

— Тогава трябва да си ни видяла.

— Да.

Той стана, направи едно безпомощно движение и каза:

— О Джип, недей! Не бъди така рязка. Кълна се в...

Джип се изсмя късо, обърна се пак и продължи да нарежда косата си. И някакво страшно чувство, че трябва да блъсне главата си в нещо се появи у Съмерхей. Той каза безпомощно:

— Поканих я само на чай. Защо не? Тя ми е братовчедка. Нищо нямаше! Защо мислиш най-лошото за мене? Тя искаше да види моите стаи. Не можех да откажа!

— Празните ти стаи! Недей, Брайян, много мизерно е това! Не мога да го понасям!

При тоя удар с камшик той извърна глава към нея.

— Прави ти значи удоволствие да мислиш най-лошото.

Джип спря да реди косата си.

— Всякога съм ти казвала, че си напълно свободен. Мислиш ли, че вече от месеци не забелязвам. Дохожда един момент, когато гордостта се възбунтува — това е всичко. Не ме лъжи, моля те!

— Нямам навик да лъжа. — Обхвана го едно страшно чувство, че е обвит в мрежа, която не може да разкъса — от мрежа, която сам

беше изплел чрез тая проклета близост, безпричинно укривана от нея. Как да я убеди в истината, че само нея обича действително?

— Джип, кълна ти се, че няма нищо, освен една целувка и че не беше моя...

Тя извика:

— О, махни се!

Той сложи ръцете си на раменете ѝ.

— Само тебе наистина обичам. Кълна се. Трябва да ми вярваш! Глупаво е — глупаво! Мисли за нашата любов — мисли за всичко... — Лицето ѝ беше като вкаменено; той отпусна ръце и прошепна:

— Твоята гордост е ужасна!

— Да, тя е всичко, което имам. Можеш да отидеш при нея, ако искаш.

— Да отида при нея? Ако поискаш, никога вече няма да я видя.

— О, недей! Каква полза?

В тоя момент Съмерхей беше наистина искрен. Но не можеше да накара Джип да го повярва! Колко страшно! Колко несправедливо и безразсъдно от нея! Какво беше сторил, та да не му вярва, да го мисли за такъв долен подлец? Той ли беше виновен, че момичето го беше целунало? Че го обича? Че той има природата на мъж? Безразсъдно, несправедливо, дребнаво. Той ѝ хвърли един разярен поглед и излезе.

Той отиде в кабинета си, тръшна се на леглото и обърна лицето си към стената. Но едва изминаха пет минути и гневът му се обърна на смъртен силен страх. Той разбра нейната природа с всичката ѝ гордост и скептицизъм — дълбочината и силата на нейната любов. Тя не искаше нищо, освен него, а той искаше и вземаше още толкова други неща. Той схвана смътно това като част от чувството, че не ще намери изход, като част от дразнещия копнеж да блъсне главата си и да разчисти от пътя си всички пречки. Колко време щеше да трае това състояние? Той стана и почна да крачи из стаята; отвреме-навреме клатеше глава, мъчеше се да я освободи от това страшно иго. Диана! Беше казал, че никога повече няма да я види. След тая целувка, след нейния последен поглед! Как да скъса така изведнъж с нея? Той изтръпна! Колко ужасно беше всичко това! Трябва да има някакъв изход, трябва! Сигурно! Но как?

В гората на живота съдбата се беше спряла, обърнала беше тъмната си неясна фигура между дърветата, показваше му своята

бледна буза и черните си очи, показваше с тръпна внезапност своята странна реалност.

IX

Джип остана в стаята си и продължи да се занимава с дребни работи, както правят жените, когато са особено нещастни — зашиваше панделки по долните си дрехи, чистеше пръстените си. Демонът, който беше влязъл в нея, когато се събуди тая сутрин, се беше набеснял. Сега затихна и я остави смутена и нещастна. Тя бе промушила своя любовник, почувствувала удоволствие при това, а беше страшно тъжна. Каква полза — какво удовлетворение? Как може да се изцери тая дълбока рана чрез отмъстителните убождания, как да се разнесе ракът, който разяждаше живота ѝ. Ако той дойде и даде само един знак, тя щеше до се хвърли в обятията му. Но той не дойде, и тя не слезе, и беше крайно нещастна. Стъмни се, но тя не спусна завесите: видът на шибаната от вятъра и осветена от луната градина, на обрулените листа ѝ беше меланхолично развлечение. Малката Джип дойде. Вятърът повалил едно дърво, тя се качила и набрала две кошници жълъди, прасетата били толкова лакоми, вятърът я дигнал и Бети трябвало да тича след нея. Брайян бил много зает, само веднъж я целунал и сега се разхождал из стаята си.

Вятърът! Да можеше да издуха из сърцето ѝ чувството, че всичко е свършено, все едно дали той се преструва че я обича от състрадание! В нейната натура, тъй скептична и недоверчива, доверието, разтърсено до корените си, никога не можеше да се възстанови. Гордостта ѝ никога нямаше да се задоволи с половин любов. Тя, която се боеше от любовта, се бори, когато тая дойде, докато бе повалена; която от тогава живееше само за любов и нищо друго, която даваше всичко и искаше всичко, сега знаеше сигурно и завинаги, че не може да има всичко.

От месеци той бе мислил, поне за малко, за друга жена. Дори да повярва, че не е имало нищо, освен тая целувка, нищо ли не беше, че бяха стигнали до там! Това момиче, тая братовчедка, държеше всичките карти: свят, семейство, влияние, осигурен живот; и нещо повече, ужасно много повече; копнежа на един мъж по младото, непробудено същество. За това момиче той можеше да се ожени! Тая мисъл я преследваше! Едно избухване на мъжка невъздържаност тя

още би могла да прости. Обаче, това момиче, неговата братовчедка, го обсаждаше, откъсваше го от нея! Как със своята гордост да го отстрани от Диана, да го обвърже?

Тя го чу да влиза в тоалетната си и слезе, докато той беше там, полека долу. Животът трябваше да продължава, слугите да не забележат. Тя седна на пианото и започна да свири. Той влезе и се спря мълчаливо до огъня.

Вечерята с неизбежните разговори беше почти непоносима и щом се свърши, той се върна в кабинета си, тя при пианото. Седеше тук, готова да удари клавишите, ако влезе някой в стаята и сълзи капеха по ръцете ѝ, сложени в скута ѝ. Копнееше да го стисне в прегръдките си и да извика: „Все ми е едно, все ми е едно! Прави каквото искаш, иди при нея, но само обичай ме малко!“ И все пак — да бъде обичана или да обича малко! Възможно ли е? Не за нея!

В безкрайно отчаяние тя си легна, чу го, че влиза в тоалетната, видя го най-последно, в светлината на огъня, че коленичи пред нея.

— Джип!

Тя стана и обви ръцете си около шията му. Такава можеше да бъде прегръдката на една удавница. Гордостта изчезна пред желанието да го почувствува пак близо до себе си, за да намери пак изгубеното минало. Дълго слуша оправданията му, протестите му, уверенията му в неизменна любов — за нея странни и мъчителни, момчешки, трогателни. И тя почна да го успокоява. В тоя час тя се издигна над себе си. Какво ставаше със собственото ѝ сърце не бе важно, нека той само да бъде щастлив, да има всичко, каквото иска, с нея или далеч от нея и — ако трябва — завинаги далеч от нея.

Но, когато той заспа, за нея почна ужасно време; защото в тия късни часове, когато всичко изглежда най-лошо, тя не можа да сдържи плача си. Това го разбуди и пак започна нейната жалба: „Всичко е свършено!“ — и неговият отговор: „Не е!“ Като при всички човешки трагедии и двамата бяха, всеки според натурата си, прави. Тя му се отдаваше изцяло, искаше в замяна всичко и не можеше да го има. Той я искаше, но искаше още нещо освен нея и не можеше да го има. Той не допускаше невъзможности, но тя да.

После настъпи затишие. Дълго тя лежа будна, загледана в тъмнината, съзнала своето нещастие, търсеца безуспешно как да го понася. Невъзможно да го откъсне от другия му живот, невъзможно,

докато той води тоя живот, онова момиче да не се стреми да го отдели от нея. Невъзможно да го следи и разпитва. Невъзможно да живее няма и сляпа, като приема само трохите останали от другите, и не издава нищо. Тя не можеше да се дели между много хора, а той можеше. Въпреки всичките му протести тя знаеше, че той не иска наистина да остави момичето. Дори, ако то го остави! И бавно у нея изникна план да го изпита. После тя бавно дръпна ръцете си и заспа изтощена.

На следната утрин тя без колебание пристъпи към изпълнението на плана си. Наложил си да се усмихва и да говори, като че нищо не беше станало, и наблюдаваше със страшна болка в сърцето облекчението на лицето му, явната му радост от промяната. Почака, докато той се приготви да слезе, и каза, все още усмихвайки се:

— Забрави всичко от вчера, мили. Обещай ми, че нищо няма да се промени от това. Ти трябва да си пазиш приятелствата, не трябва нищо да загубиш. Няма да ми е нищо, ще бъда съвсем щастлива! — Той коленичи и опря челото си на скута ѝ. Тя гладеше косата му и повтаряше: „Ще бъда щастлива, ако се наслаждаваш от всичко, което се изпречи на пътя ти. Няма да ме безпокои ни най-малко.“ И тя наблюдаваше лицето му, по което смущението изчезна.

— Наистина ли мислиш така?

— Да, наистина!

— Тогава виждаш, че няма нищо, че никога не е имало нещо — в сравнение с тебе — никога!

Той беше приел нейното разпятие.

— Ще бъде подло да се откажеш от тая близост, и на братовчедката ти ще е тежко.

Тя видя, че облекчението по лицето му се засили и се изсмя внезапно. Той скочи и я погледна смаян.

— О Джип, за Бога, не почвай пак!

Със стеснение тя се отвърна, закри лицето си с ръце, не отговори нищо на всичките му молби и целувки и като се отскубна от него, спусна се към вратата. Една безумна мисъл я облада. Ако тя умре, всичко щеше да се оправи за него, щеше да е добре — спокойно за всички! Но той се хвърли пред нея.

— Джип, за Бога! Ще я оставя, разбира се ще я оставя! Бъди — бъди разумна! Не давам ни пара за нея в сравнение с тебе!

И сега пак настъпи едно от ония затишия, за които и двамата знаеха, че са затишия от изтощение.

Камбаните биеха, вятърът беше утихнал, настъпи едно от ония затишия, които идват през нощта и траят по петнадесет часа, градината беше покрита с листа, зелени, жълти, тъмночервени.

Съмерхей остана цялата сутрин при нея. Постепенно той изгуби страха си, тя изглеждаше сега спокойна, а той не понасяше лесно тревогите и се стараеше да ги отърси от себе си. Но след обед бурята почна пак с една сила, която показваше колко дълбока беше раната. Той попита дали ще му поръча нещо, като отиде утре в града, а тя му отговори: О не, благодаря, ти си имаш друга работа, имаш да ходиш на гости!

Гласът ѝ, лицето ѝ, му показваха с нова сила, как беше парализиран животът му. Ако не може да я убеди в своята любов — той ще живее в постоянен страх, че като се върне, няма да я намери, че тя ще направи нещо ужасно. Той я погледна с ужас и излезе от стаята. Пак го обхвана чувство, че трябва да се блъсне с главата си в нещо и пак се помъчи да го задуши. Такава дребулия, а такива страшни последици. Цялото ѝ равновесие, целият ѝ разум изглеждаха разрушени. Какво беше сторил толкова ужасно. Не можеше да възпре онова момиче да не го обича!

През нощта Джип каза:

— Ти си жесток. Няма нищо в света, което да не бих мразила, само ако знаех, че видът му ти причинява за момент болка!

Това беше вярно, той чувствуваше, че е вярно, но не можеше да мрази момичето, защото то го обичаше — дори ако чрез това би спестил на Джип мъките. Това не беше разумно, не беше възможно. Защо жените да не могат да видят нещата в правилното им съотношение? Тя го намира жесток! Но той не беше такъв. Трябва да я накара да разбере това. Как? Да се откаже от всичко? Да се откаже от Диана? Да би могъл! Чувството му не беше тъй дълбоко, наистина? Но щеше да бъде мъчно, подло, жестоко да се откаже съвсем от нея. А все пак това би могло да стане, би било по-добре, отколкото Джип да го мисли за жесток. Трябва, трябва да стане!

Обаче дали щеше да има полза? Щеше ли да повярва тя? Нямаше ли да го подозира, когато е далеч от нея, каквото и да прави? Трябва ли обаче да стои все тук в бездейност? Една вълна от гняв го обля. Защо

се отнася към него като към съвсем несигурен? Или — е такъв? Когато Диана обвини ръцете си около шията му, той не можа повече да противостои на нейната целувка, както не би могъл сега да прелети над тия тополи! Но все пак не е подлец, не е жесток, не е лъжец! Какво можеше да стори? Не трябваше да отговаря на първото писмо на момичето от преди една година. Но как да предвиди? От тогава, все така постепенно, нищо, наистина, почти нищо! Сърцето му пак се изпълни с яд. Тя трябва да е чела писмото под проклетия бюст преди месеци. От тогава действа отравата. И във внезапна ярост от глупавия случай той удари с юмрук бронзовото лице. Статуйката падна, Съмерхей погледна ръката си, която го заболя. Колко глупаво! Но ядът му се уталожил. Какво да прави? Само да му повярва Джип! И пак го обхвана безнадеждното чувство, че нищо не може да помогне. Сега беше началото на една болка, която няма край. Като мишка в капан, неговият дух търсеше изход на всички страни. Е, добре! Щом е така безнадеждно — да става както ще! Той сви рамене, отиде в конюшната и заръча да оседлаят Огнян. Докато чакаше, помисли: „Да я повикам ли да дойде с мене?“ — но почувствува, че не би понесъл повече мъки, и препусна към дюните.

Огнян, кафеният кон без ни едно бяло петно, който Джип беше яздил на лова, когато първи път видя Съмерхей, беше сега на девет години. Двата недостатъка на господаря му — да кара все напред и тежката ръка — бяха направили още по-твърда и без това твърдата му уста. Може би днес беше станало нещо в конюшната, което му беше развалило настроението, а може би чувствуваше тревогата на яздача, но днес той прояви най-лошите си качества и Съмерхей изпитваше някакво извратено упорито удоволствие от това. Той отиде към дюните, после, разгорещен, тръгна назад, навлезе в „пущинака“ на малката Джип, двете обрасли с тръстика полета, между които стоеше срутната колиба. Между двете полета се издигаше ограда, той препусна нататък и Огнян я прелетя като птица. Съмерхей се зарадва, върна се и конят пак взе леко препятствието. Но кръвта на животното кипна. Съмерхей едва можеше да го удържи. С едно: „Звяр, не дърпай така!“ — той стегна юздата на коня и в една от ония нервни кризи, които ни обхващат понякога, почна да го бие.

Те препуснаха към ъгъла, дето се допираха полетата, и изведнаж той забеляза, че не може повече да удържи животното, което препуска

като бясно към развалината. Съмерхей помисли: „Ах, Господи! Ще се убие!“ Направо към старата каменна сграда, обвита в бръшлян, право към нея, в нея. Съмерхей наведе главата си, но не достатъчно. Бръшлянът покриваше една греда! Страшен трясък! Изхвърлен от седлото, той падна на гърба си в една локва от тиня и листа. Конят се подхлъзна, остана незасегнат, спря се уплашен, погледна с уплашени очи господаря си, после отхвърли глава назад и тръгна пак към полето.

Х

Когато Съмерхей след нейните думи излезе от стаята, сърцето на Джип се сви. Цялата сутрин тя се беше мъчила да въздържи буйната си ревност, а сега при първото напомняне пак бе избухнала. Това беше свръх силите ѝ! Да живее ден след ден, като знае, че той в Лондон или се среща с момичето, или едва се въздържа да не я види! А като се върне да бъде за него това, което е била, да не показва нищо — възможно ли ще е това? Ако наистина я обича, как може, дори за секунда да се колебае? Самата мисъл за момичето би го отблъсквала. Той щеше да покаже това, не би го казал само между другите буйни думи. Но каква полза от думи, когато противоречат на делата? Тя, която обичаше с всяка своя частица, не можеше да разбере, че един мъж може действително да обича и желае една жена и в същото време да го привлича друга.

Ще бъде ли животът ѝ по-малко нещастен, ако го остави и се върне пак в Милденхем? Живот без него? Невъзможно! Живот с него? Също тъй невъзможно! Тя бе достигнала до една точка на душевна мъка, когато умът ѝ съвсем не работеше, но се хвърляше безпомощно от една алтернатива, към друга без да се старае да вземе някакво решение. И тя се залисваше с дребулии; закърпи една негова ръкавица, подреди някои писма и сметки, изчетка стария Оси и го намаза с някаква мас.

В пет часа, понеже знаеше, че малката Джип ще се върне от разходка, а не се чувствуваше в състояние да сподели нейната веселост, тя се измъкна полека и тръгна към реката. Вятърът пак беше почнал да стене между дърветата, на бледосиния хоризонт се трупаха гъсти облаци. Тя се спря до реката, загледа се в сивата вода, по която плуваха листа и откъртени от вятъра клончета. Внезапно я обхвана копнеж по баща ѝ; само той можеше да ѝ помогне, поне малко, със своето спокойствие, своята любов, със самото си присъствие.

Тя се обърна и тръгна назад, като мислеше напрегнато. Дали не биха могли да заминат, да направят едно пътуване около света? Би ли напуснал той работата си за това? Дали да му предложи? Но нямаше

ли да е само едно отлагане? Тя сега вече не му беше достатъчна, щеше да е още по-малко, ако е откъснат от работата си! И все пак това беше като искра в мрака. Тя стигна до „пущинака“. Белите облаци, натрупани на изток над реката, се бяха зачервили, зад тях, бледен, недействителен, месецът надничаше на синьото небе. Всичко блестеше в силни багри. Дъбовете още не бяха изгубили листата си, блестяха в измитата от дъжда светлина със златни и зелени отливки; полуоголените букове светеха като медни, ясените горяха в червен пламък. Един отбрулен лист прелетя край Джип, завъртя се във вятъра и се изгуби.

Дъждът беше промокрил тревата и Джип тръгна назад. До вратата на развалината стоеше един кон. Огнян, оседлан, обюздан, но без конник! Той зацвили насреща ѝ. Защо? Къде беше той?... Тя блъсна бързо вратата, завтече се и видя Съмерхей, прострян в тинята на гърба си, едното му око беше широко отворено, челото и косата му окървавени. Няколко листа бяха паднали върху него. Господи! В очите му нямаше живот, по устните му нямаше дъх, сърцето му не биеше; листата бяха нападали по лицето му, в кръвта на бедната му глава. Джип го подигна — вдървен, студен като лед! Тя извика и падна, обгръщайки вцепененото му тяло с всичката си сила, целувайки устните, очите му, разбитото му чело, мъчейки се да го стопли, да му вдъхне живот, докато и тя падна в калта между листата, — устните ѝ върху неговите студени устни, тялото ѝ върху неговото студено тяло, а вятърът шумеше из бръшляна и носеше мирис на дъжд. Конят, неспокоен, беше навел глава над нея и я душеше, после се дръпна, изцвили и препусна през полето...

Старият Петънс, който чакаше Съмерхей да се върне, чу далечното цвилене и отиде към градинската врата, взирайки се с малките си очи към заник слънце. Той видя един кон без конник да препуска из „пущинака“ и помисли; „Трябва да го уловя, побягнал е от господаря!“ Той се върна, взе малко овес и се запъти. Характерно беше, че старият коняр не мислеше за някаква злополука. Господарят навярно беше слязъл да отвори тежката врата, а тоя дявол в това време беше побягнал!...

След половин час той влезе в осветената кухня, запъхтян, разтреперан, сълзи капеха от очите му. „О, Господи! Повикайте хора от чифлика! Донесете една носилка! Ах, Господи, Бети, вие и готвачката

— не мога да я откъсна от него! Не продумва, цяла е вледена! Елате по-скоро! О, Господи! Бедният господар! Конят навярно се е впуснал върху развалината и го е убил. Видях белези по дяволското животно, наранило си е плещите от зида. Ах, Господи! Елате — по-скоро! Вземете носилка, иначе тя ще умре там в тинята! Турете детето да си легне, викайте лекар и телеграфирайте на майора да дойде веднага. Дявол да ви вземе, изгубихте и ума, и дума! Каква полза сега да плачете и да се вайкате?“

В шепота на полетата светлината от един фенер падна в ъгъла върху старата развалина, върху бръшляна и счупената врата, върху калта и златните листа, върху двете тела, притиснати едно в друго. Джип беше в безсъзнание и нямаше разлика между нея и мъртвия. И сега по мократа трева, под вятъра и лунната светлина тръгна шествие — две носилки, двама мъже носеха едната, две жени и един мъж другата, а зад тях вървяха старият Петънс и конят.

XI

Джип дойде на себе си в леглото си и първото ѝ сънливо движение беше към другаря ѝ. Все със затворени очи тя протегна ръка, за да го докосне, преди да заспи пак. Тя не усети никаква топлина, никакво тяло и в размътения ѝ от морфина мозък мина неясната, самотна мисъл: „Ах, да, той е в Лондон!“ Тя се обърна на гърба си; Лондон? Имаше нещо там! Тя отвори очи. Цяла нощ ли беше горял огънят! Някой седеше в креслото или — сънуваше ли тя? И внезапно, без да знае защо, тя почна да пъшка. Фигурата се обърна, огънят освети лицето ѝ. Бети! Джип затвори очи. Обля я ледена пот.

— Бети!

— Да, миличко!

— Какво стана?

— Не мисли, миличко, не мисли. Татко ти сега ще дойде, милото ми!

Очите на Джип блуждаеха от огъня и тая олюляваща се фигура към слабата светлина, която проникваше през завесата и още не беше собствено никаква светлина. Тя овлажни устните си с езика си, кръстоса конвулсивно ръцете си под завивката върху сърцето си. Значи не беше умряла с него? Не беше се върнала с него обратно в земята. Не?... Изведнъж в нея лумна някакъв пламък. Те се мъчеха да я спасят! По дяволите!

— Бети, жадна съм. Дай ми малко чай!

— Да, мила, ей сега! Ще те облекчи. Ти си добро момиче!

Едвам вратата се затвори и Джип скочи. Тя се впусна към гардероба, взе дългото си кожено палто, обу чехлите си, хвърли някакво дантелено шалче на главата си и отвори вратата. Всичко тъмно; всичко спокойно! Със затаен дъх тя се спусна безшумно по стълбата, откачи веригата на външната врата, отвори я и излезе. Като сянка мина през тревата, излезе из градината на пътя под тъмните дървета, от които капеха капки. Сутринната дрезгавина смесваше своята сива убита светлина с нощния мрак. Тя чу шума от една кола, която се изкачваше по хълма и се скри зад живия плет. Светлината от

автомобила се изля на тая страна, освети изведнъж храстите и дънерите на дърветата, направи да блесне мокрият път. Джип видя, че шофьорът обръща главата си към нея, после колата потъна в мрака, задната ѝ светлина изчезна. Те отиваха към Червената къща, навярно баща ѝ или докторът, за да се мъчат да я спасят. Тя се завтече по-нататък. Един мъж с куче излезе от една врата и извика: „Ей!“ Тя беше изгубила чехлите си, тичаше боса, без да усеща камъните и трънаците край пътя, тичаше към пътеката, която водеше към реката, там дето брегът беше открит.

Вече беше стигнала пътеката; на стотина ядра се виждаха върбите и сивият блясък на реката. Реката и най-щастливите часове в целия ѝ живот! Ако той беше нейде, щеше да го намери тук, дето беше лежал с глава на гърдите ѝ, дето беше мечтала, видяла красота, дето толкова го беше обичала! Тя стигна до брега. Студена, сива, мълчалива и по-бърза от вчера, реката течеше. Далечните брегове бяха почнали да се белеят в утринната дрезгавина. Джип стоеше неподвижна, запъхтяна след толкова тичане. Коленете ѝ не я държеха, тя падна в мократа трева, обви ръце около уморените си крака, започна да се люлее насам-нататък, косата ѝ бе нападала по лицето ѝ. Задушаваше се. Тя седеше и чакаше да поеме пак дъх, да има пак сила, да захвърли живота и да потъне в сивата вода. Някакво странно отделяне от самата нея, присъщо на треската, я обхвана, тя сякаш се виждаше сама да седи и да чака тук; мислеше: „Ще се видя умряла, влачена между тръстиките, ще видя птичките да се чудят над мене!“ И внезапно избухна в ридания. Нейното момче, нейното момче — бедната му коса! И тя се захлупи на очите си, зарови се за пръстта и мократа трева.

Слънцето хвърли един бледен лъч върху водата, една червеношийка зачурулика, един лист падна върху голия крак на Джип.

Уинтон беше на лов в събота, върна се в града в неделя с вечерния влак и отиде направо в клуба си на вечеря. Почти заспал с цигарата си, той бе събуден, когато щяха да затварят клуба. Беше минало два часа, когато той стигна на Бъри Стрит, дето намери телеграмата.

„Нещо страшно се случи с господаря. Елате веднага.
Бети.“

Никога не беше проклинал загубата на ръката си, както през следните часове, когато Марки трябваше да го облича, да приготвя куфара му и да търси автомобил, годен за такъв дълъг път. В три и половина тръгнаха. Уинтон, увит в кафеното си палто, седеше до шофьора, за да му показва пътя. Беше бурна нощ и той не искаше да излага Марки, който имаше слаби гърди, да седи отпред. Тоя наруши само два пъти мълчанието.

— Ще е страшно за госпожица Джип, господине!

— Да, ужасно.

А по-късно:

— Дали е мъртъв, господине?

— Бог знае, Марки! Да се надяваме за най-доброто!

Може ли съдбата да бъде тъй жестока и да нанесе такъв удар на едно тъй нежно и любящо същество?

Бети и една слугиня стояха, кършейки ръце, до отворената градинска врата. Той скочи от колата и извика:

— Какво има? Бързо!

— О, господине. Детето го няма! Оставих я за една минута да й донесе чай и тя избягала на студа!

Уинтон постоя две секунди като вкаменен, после улови Бети за рамото и попита спокойно:

— Какво става с него?

Бети не можа да отговори, обаче слугинята каза:

— Конят го убил при развалината, господине, долу в пущинака. А госпожата беше до преди четвърт час в безсъзнание.

— На къде е отишла?

— От тук е излязла, господине, вратата беше отворена, но не зная, накъде е отишла.

Реката!

— Обърнете колата! Марки, стой вътре. Бети и ти, момиче, тичайте — веднага към пущинака и търсете там! Да? Какво има!

— Като се качвахме по хълма, господине, видях една госпожа или нещо такова в дълга тъмна дреха с бяло на главата, до живия плет.

— Добре. Карайте бързо назад и гледайте хубаво!

В такива минути е невъзможно да се мисли. Но нямаше защо да се мисли, защото градините на вилите и хотела блокираха реката, освен на едно място. Уинтон спря колата, дето се отделяше пътеката, и се завтече. Той тичаше мълчаливо по мократа трева и Марки тичаше след него. Когато съгледа нещо тъмно на брега той преживя един миг на най-страшна мъка, защото помисли, че беше захвърлена тъмна дреха. После видя, че то се мръдна, и като направи знак на Марки да се спре, той се приближи на пръсти по мократа трева, коленичи между проснатата фигура и водата и каза:

— Милото ми дете!

Джип издигна глава и се вгледа в него. Бледното ѝ лице с неестествено големи тъмни очи, покрито от нападалите ѝ коси му беше чуждо, то беше олицетворение на болка. И той не знаеше как да помогне, да утеша, да спаси. Погледът ѝ беше като на диво животно, когато го уловят. Инстинктът му подсказа да каже:

— И аз я изгубих тъй жестоко, Джип.

Той видя, че думите достигнаха до мозъка ѝ; дивият поглед стана несигурен. Той простря ръка и я привлече към себе си, докато бузата ѝ беше до неговата, треперящото ѝ тяло до неговото и той все шепнеше:

— Зарад мене, Джип, зарад мене!

След като я занесе с помощта на Марки в автомобила, те я отведоха не в къщи, а в хотела. Тя имаше силна треска и бълнуваше. По обед леля Розамунд и госпожа Марки, извикани с телеграма, пристигнаха и Уинтон нае целия хотел, за да не се безпокои болната от шума.

В пет часа повикаха Уинтон в малката читална. Една висока жена стоеше пред прозореца и си засеняше очите с ръка в ръкавица. Макар че тъй дълго бяха живели на десет мили един от други, той познаваше Леди Съмерхей само на вид и почака тя да заговори.

— Няма какво да се каже; но, мислех, че трябва да ви видя. Как е тя?

— Бълнува.

— Бедното ми момче! Видяхте ли го... челото му? Ще го взема вкъщи. — Сълзи се ронеха една след друга под воала ѝ. Тя се обърна към прозореца и прокара кърпичката си под воала си. Загледан в тъмнеещата морава, Уинтон каза:

— Ще ви изпратя всички негови неща, освен някои, които биха могли да бъдат утеха за бедното ми дете.

Тя се обърна.

— И това свърши така! Майор Уинтон, не се ли крие тук нещо друго? Бяха ли наистина щастливи!

Уинтон я погледна направо и каза:

— Много щастливи!

Без да трепне, той срещна тия затъмнени от сълзи очи, които се впиваха в неговите. Тя се обърна с дълбока въздишка, спусна воала си и излезе бързо.

Не беше вярно — той бе доловил това от бълнуванията на Джип, обаче никой, дори майката на Съмерхей, не биваше да знае!

В следните дни Джип в безсъзнание се колебаеше между живот и смърт. Уинтон почти не излизаше от стаята ѝ, тая ниска стая със забулени от растения прозорци, от дето можеше да се види реката, която блестеше над бледното ноемврийско слънце или се чернееше над звездите. Той я гледаше като омагьосан. Изтръгнал я бе от нея като по чудо.

Той отказа да вземе сестра. Леля Розамунд и госпожа Марки бяха опитни в гледане на болни, а той не искаше чуждо лице да чува тия бълнувания. Неговата длъжност се състоеше в това да седи при нея и да пази, колкото е възможно, тайните ѝ от другите. Той можеше да седи по цели часове с очи впити в лицето ѝ. Никой не умееше като него да ѝ поднася нишката на всекидневното, което щеше да изведе болната, без тя да съзнава това, из тъмния лабиринт, дето блуждаеше духът ѝ.

Той се зачуди на многото запитвания, дори от хора, които смяташе за врагове и които пращаха слугите си да питат или оставяха карти. Но повече го трогваха простите хорица и тяхната искрена грижа за тая, чиято грация и нежност беше спечелила сърцата им. Един ден се получи едно писмо, препратено от Бъри Стрит.

„Драги майор Уинтон,

четох във вестника за смъртта на бедния господин Съмерхей. Ах, и толкова ми стана мъчно за нея! Тя беше тъй добра спрямо мене, аз чувствавам дълбоко с нея.

Кажете ѝ моля, че всички ѝ съчувствуваме, ако мислите, че ще ѝ е приятно. Много жестоко е.

Ваша много предана
Дафне Уинг“.

Значи те знаеха името на Съмерхей — той се изненада. Не отговори, понеже не знаеше какво.

Понякога си запушваше ушите да избегне да чуе за тая дълга агония на духа, от която тук-там беше доловил нещо. Нейният блуждаещ дух като че ли не беше схванал последната трагедия, устните ѝ все повтаряха нейната любов, страха ѝ да не го изгуби; понякога тя се изсмиваше тихо и тоя смях звучеше странно и чуждо като проблясък на щастие. Тоя смях беше най-страшното за слушане... Обаче Уинтон намираше някаква страшна утеха в заключението, което постепенно му се наложи: трагичната смърт на Съмерхей тури крайна едно положение, което можеше да има още по-трагичен изход. Една нощ, седнал в голямото кресло до леглото ѝ, той забеляза очите ѝ впити в него. Те виждаха, те бяха пак нейните собствени очи. Устните ѝ се раздвижиха.

— Тате!

— Да, детето ми!

— Спомням си всичко!

При тия страшно къси думи Уинтон се наведе и целуна ръката ѝ, която беше извън завивката.

— Къде е погребан?

— В Уидрингтон.

— Да.

То беше по-скоро въздишка отколкото дума. Като издигна глава, той видя, че тя пак беше затворила очи. Бялата прозрачност на бузите и челото ѝ пред тъмните клепки и коса беше почти страшно. Живо лице ли беше това или красотата на смъртта?

Той се наведе напред. Тя дишаше, спеше.

XII

По Нова година те се върнаха лека-полека в Милденхем, в тъмния Милденхем пълен с призраци от миналото. За малката Джип, вече петгодишна, започнала вече да живее, това беше най-приятният дом. Като наблюдаваше как, подобно на нея самата, детето става душата на къщата, Джип понякога намираше спокойствие. Тя още не се беше съвзела и когато човек я погледнеше ненадейно, лицето ѝ беше все печално. Главната ѝ грижа беше да не я изненадват. Уинтон намираше и усмивката ѝ тъжна. През тая зима и пролет той не знаеше какво да прави с нея. Тя правеше големи усилия да се съживи, но трябваше да се чака, не биваше да се насилва. Времето само можеше да излекува — може би.

Пролетта дойде и отмина; физически тя бе закрепнала, но не беше излязла нито веднъж навън от градината, не беше заговорила нито веднъж за Червената къща или за Съмерхей. Не че държеше за мъката си, напротив изглеждаше че прави всичко, което е във властта ѝ, за да я забрави и прикрие. Само сърцето ѝ беше сломено. Малката Джип, на която бяха казали, че „Брайян си е отишъл и няма вече да дойде и че не бива да говори никога за него, да не разтъжи мама“, стоеше понякога и гледаше майка си смутена и сериозна, а веднъж каза:

— Мама не живее с нас, дядо, тя живее другаде. С Брайян ли?

— Може би, миличко, но не казвай никому, освен на мене. Не говори на никого за Брайян.

— Да, зная; но где е той, дядо!

Какво можеше да отговори Уинтон?

Той яздеше много с детето, което, като майка си, беше най-щастливо на седлото, но Джип той не смееше да покани. Тя никога не говореше за коне, никога не отиваше в конюшните, прекарваше дните, заета с дребулии из къщи, работеше в градината, седеше пред пианото, понякога свиреше малко, но повечето гледаше само клавишите, а ръцете ѝ лежах в скута ѝ. Всичко това ставаше рано, в онова фатално лято, преди някой още да беше предугадил сътресението на света или

да беше видял как почва да се натрупва мрак. Той често си мислеше: „Да може нещо да я отвлече от нея самата!“

В юни той ѝ предложи да отидат в Лондон. За негова изненада, тя се съгласи веднага. Като минаваха край Уидрингтон, той се помъчи да започне разговор, но по-късно, като погледна крадешком зад вестника си, видя, че тя гледа навън и сълзи капят от очите ѝ. Никакво движение, никакъв звук, само тия сълзи, които тихо капеха. И зад вестника Уинтон сви очи, лицето му се втвърди, докато почувствува, че кожата се изпъна над ябълките му.

От гарата до Бъри Стрит колата мина през тесни улици, дето се виждаше световната мизерия — болнави наглед мъже, съсипани жени, деца като призраци пред вратите и стълбите; техните бели като вар лица и недохранени тела показваха колко далеч още е златният век. Бедните, нечисти къщи бяха в упадък, тук имаше толкова малко красота, колкото в някой канал. Джип се бе издала из прозореца и Уинтон усети, че ръката ѝ се плъзна в неговата.

Тая вечер — в стаята, която някога бе наредил за майка ѝ и в която малката писалищна маса, креслата и медните полилеи стояха както преди тридесет години, тя каза:

— Татенце, ще имаш ли нещо против, ако уредя в Милденхем приют за бедни деца, които да имат там добра храна и въздух!

Странно развълнуван от първото желание, което тя изразяваше от трагедията насам, Уинтон каза:

— Достатъчно ли си силна, мила!

— Да. Нищо не ми липсва, освен тука — тя пипна сърцето си. — Каквото веднаж сме подарили, не можем да получим назад. Бих искала да бих могла. Толкова ужасно беше за тебе. Но ако имам да се грижа за децата, няма да мога да мисля толкова; колкото повече работа имам, толкова по-добре. Бих искала веднага да почна.

Уинтон кимна. Всичко, което може да ѝ помогне, всичко!

— Розамунд ще ти помогне да ги избереш — промърмори той. Тя разбира чудесно тия работи.

После, като я погледна в очите, той прибави: — Кураж, мила! Всичко пак ще се върне един ден!

Джип се помъчи да се усмихне.

— И все пак, — каза тя много спокойно, — не бих искала да бях без това.

Ръцете ѝ бяха заключени в скута ѝ, очите ѝ светеха странно,
слабата усмивка още трепереше на устните ѝ. И Уинтон помисли:
— Любов, свръх мярка — над смъртта, над всичко!

Издание:

Джон Голсуърти. Над всичко

Превод: Живка Драгнева

Художник: Богдан Мавродинов

Фототипно издание

Печати се по второто издание на романа „Над всичко“, излязло у нас през 1947 г. в библиотека „Златни зърна“ на редактора-стопанин Славчо Атанасов.

„Витраж“ — София, 1991 г.

Печат ИПК „Родина“

Подвързия ДФ „Георги Димитров“

Цена 11 лв.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.